

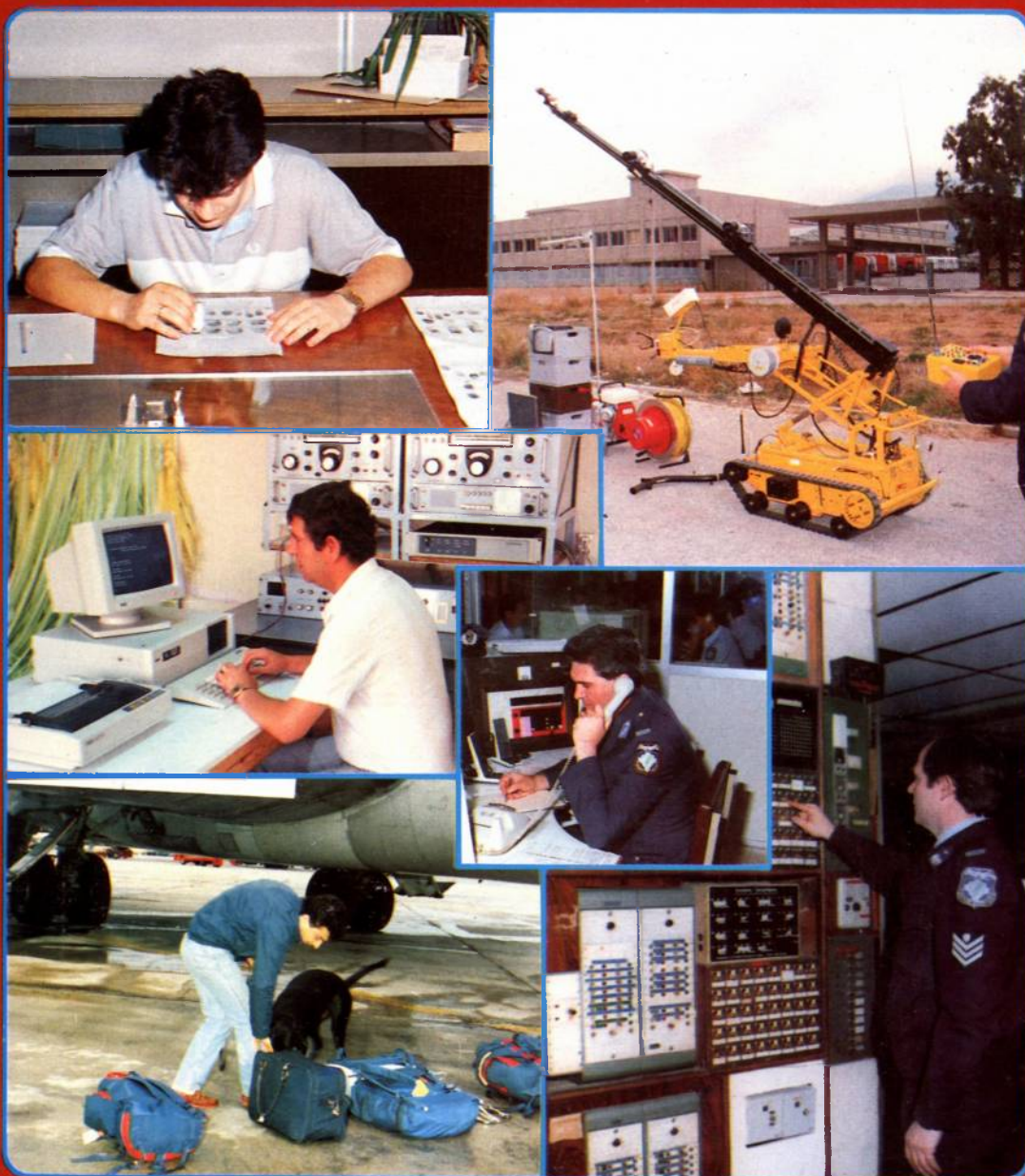
Αστυνομική Επιδεώρηση

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1989

*καλές
γιορτές*

Το 1989 ανήκει πια στο παρελθόν. Στο χρόνο που πέρασε, το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, αφοσιωμένο στο κοινωνικό του έργο έζησε από κοντά κάθε δύσκολη στιγμή των πολιτών και πάσχισε με κάθε τρόπο και με υψηλό αίσθημα ευθύνης να διαφυλάξει την ασφάλεια και τη γαλήνη τους. Η «Αστυνομική Επιθεώρηση», με απεριόριστη αγάπη σ' όλους του συναδέλφους, στάθηκε δίπλα τους και κατέγραψε από κοντά την προσφορά και τις επιτυχίες τους σε όλους τους τομείς της δραστηριότητάς τους. Η χρονιά που αρχίζει, βρίσκει το προσωπικό του Σώματος πανέτοιμο να αντιμετωπίσει με επιτυχία κάθε αντιξοότητα και να προστρέξει πρώτο, οπουδήποτε η βοήθειά του θα ήταν χρήσιμη. Στην προσπάθεια αυτή, η ηθική συμπαράσταση του κοινωνικού συνόλου είναι πολύτιμη. Το περιοδικό μας εύχεται σε όλους τους συναδέλφους επιτυχία στο δύσκολο έργο τους για την καινούργια χρονιά και υπόσχεται ότι θα βρίσκεται πάντα δίπλα τους.

Αστυνομική Επιδεώρση

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1989

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΗΣ Δ/ΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΤΟΥ ΥΠ. ΔΗΜ. ΤΑΞΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Αστυνόμος Α' Αλέξ. Βλάχος

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

Υπαστίριος Α' Νίκ. Πολυμερος

ΣΥΝΤΑΞΗ

Υπαστ. Β' Δημ. Κάσσιος

Π.Υ. Ελισσαίος Αρτάπουλος

Π.Υ. Φώτιος Μακροζαχόπουλος

Π.Υ. Μαρία Γίχου

Π.Υ. Αγγελική Ρήγα

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ

Ανθ/μος Κων. Καραγιάννης

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Π.Υ. Κων/νος Πλευριτάκης

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ - ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

Αρχ/κος Ελευθέριος Μουτσώκος

Π.Υ. Γεώργιος Βόλης

Π.Υ. Αναστασία Καραμεσίνη

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ

Φωτογρ. Συνεργείο ΥΔΤ

ΦΙΛΜΣ - ΜΟΝΤΑΖ

Αφοί Φούτρη Ε.Π.Ε.

Φραντζή 10 τηλ: 64.40.169-70

ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Β. Οικονόμου

Δημοράκη 20 - Ρουφ

Τηλ.: 64.30.903, 34.59.878

ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Διεύθυνση: 86.55.505

Επιμέλεια ύλης - Σύνταξη:

86.54.654, 86.71.360

Διαχείριση - Διεκπεραίωση:

86.77.074 και 86.22.411 (εσвт. 200)

ΤΑΧ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Αριστοτέλους 175

112 51 Αθήνα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 754 Χριστούγεννα: μήνυμα αγάπης
- 755 Κλοπές έργων τέχνης
- 761 Θεωρητική προσέγγιση στη γυναικεία εγκληματικότητα
- 764 Περί του επιτρόπου διοικήσεως
- 766 Κατάδεσμοι & καταπασσαλεύσεις
- 769 Βία στα γήπεδα
- 776 Γονείς, ας μιλήσουμε για τα ναρκωτικά
- 777 Περί του αξιόποινου της δι' επεμβάσεως αλλαγής φύλου
- 778 Πατρότητα: ο ρόλος των σημερινών μπαμπάδων
- 781 Αξιόποينو επεμβάσεως αλλαγής φύλου
- 782 Οι εικόνες της Γέννησης
- 786 Η ιστορία δείχνει... τα χαρτιά της
- 788 Νομολογίες
- 790 Γνωρίστε το αυτοκίνητό σας
- 795 Το αστυνομικό πορτραίτο του 1989
- 800 Ρύθμιση θεμάτων προσωπικού Υ.Δ.Τ.
- 802 Εύθυμα και σοβαρά: από τα πρώτα βήματα της Αστυνομίας στην Αθήνα
- 805 Θύματα του καθήκοντος
- 806 Υπηρεσιακές ειδήσεις
- 808 Επισημάνσεις
- 810 Για τις ελεύθερες ώρες
- 812 Επισημάνσεις
- 814 Αλληλογραφία - Ευχαριστήρια

«Οι διατυπούμενες γνώμες
στα επώνυμα άρθρα, απηχούν
τις απόψεις του συγγραφέα
και όχι της Υπηρεσίας».

unicef

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΕ ΛΟΓΙΑ ΚΑΙ

Τα **1945** τελείωσε ένας φοβερός πόλεμος. Εκατομμύρια

στην δεν είχαν αρκετό ή ή ή ή

 Παλάι απ' αυτά κρύωναν, πεινούσαν και ήταν άρρωστα. Έτσι τα

έφεραν την για να τα βοηθήσει. Η έστειλε και και

και και για να βοηθήσει αυτά τα

Σε **3** χρόνια βοηθήσαν **10,000,000** Τότε οι

ανθρώποι στα κοιτούσαν ο ένας τον και είδαν ότι

υπήρχαν εκατομμύρια άλλα σε άλλες χώρες στην

στην και στην που επίσης χρειαζόντουσαν βοήθεια γιατί δεν

είχαν αρκετό ή ή ή ή

και πολλά απ' αυτά τα επίσης κρύωναν

και πενούσαν και ήταν άρρωστα. Έτσι η τους έστειλε και

 και

με ή με ή με ή με ή με

ή με ή Η βοηθούσε να μπαίνουν εκατομμύρια

 τους να και να και τους να καλλιεργούν

 σπέρνοντας τους . Επίσης τα βοηθούσε να μιλούν τους να

πιάσουν και τους να μεγαλώνουν και τους να παραπαιδευτούν καλύτερα

έτσι ώστε να μεγαλώσουν να είναι υγιή και ευτυχισμένα. Η έχει βοηθήσει πολλά

 να παραπαιδευτούν **120** χώρες. Αυτό μπορείς και το εσύ, γιατί

πολλά γενναία παιδιά έχουν στείλει

και σπουδάζουν καλύτερα   και

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ σε όλους τους ανθρώπους που βοηθούν

να **ΟΤΙΣΜΕΝΩΝΕ** ένα ευτυχισμένο μέλλον για όλους τους

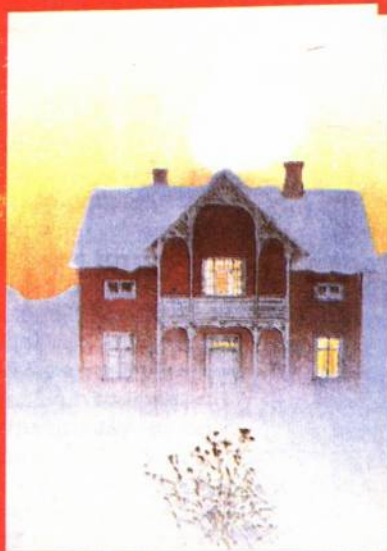
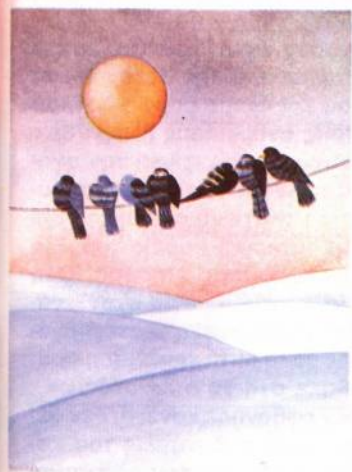

unicef

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ: ΜΗΝΥΜΑ ΑΓΑΠΗΣ

Του Αρχιμ. Ευσεβίου Πιστολή
Προϊσταμένου Θρησκευτικής υπηρεσίας
Ελληνικής Αστυνομίας

Το γεγονός της κατά σάρκα γεννήσεως του Κυρίου μας Ιησού Χριστού βρίσκεται και πάλι ενώπιόν μας. Τα γεγονότα της Γεννήσεως είναι σε όλους μας γνωστά. Το βάρος όμως και η προσοχή μας πέφτει στα μηνύματα που έρχονται από τη Φάτνη και που είναι μηνύματα επίκαιρα και καθ' ότι πολλά μπορούν να προσφέρουν στο σύγχρονο άνθρωπο που διψά για χαρά και νοσταλγεί την αγάπη.

Άγνωστη η έννοια της αγάπης στον προ Χριστού κόσμο. Οι εκδηλώσεις της ανύπαρκτες. Τόση έφθασε να είναι η ηθική εξαχρείωση ώστε ο λατίνος φιλόσοφος Σενέκας να περιγράφει: «τα πάντα εγκλημάτων και κακών είναι έμπλεα. Η προς το πονηρόν άμιλλα είναι τερατώδης. Καθ' εκάστην καταπίπτει η αιδώς. Εξέλιπεν ο σεβασμός προς παν ιερόν και όσιον, η επιθυμία φέρεται όπου αν αρέσει αυτή. Η κακία δεν διαπράττεται εν κρυπτώ αλλά έμπροσθεν πάντων. Τόσον δε κοινή κατέστη η ακολασία και τόσον εκυρίευsen τας ψυχάς όλων ώστε η αθωότης δεν είναι πλέον σπανία αλλά άφαντος...».

Ήλθε το πλήρωμα του χρόνου ο Θεός πραγματοποίησε την υπόσχεσίν του και απέστειλε τον Υιόν. Ήλθε το φως «ο του Θεού λόγος ενανθρώπησεν ίνα ημείς θεοποιηθώμεν» όπως θα μας πει ο Μ. Αθανάσιος. Ο «Άνθρωπος γίνεται Θεός» δηλαδή ο Θεός γίνεται άνθρωπος στη συγκεκριμένη στιγμή της σαρκώσεως και

αγκαλιάζει όλους τους ανθρώπους τους οποίους και σώζει. Η αγάπη κινεί τον Θεό για να γίνει άνθρωπος «ούτε άγγελος ούτε άνθρωπος, αλλά αυτός ο ίδιος ο Κύριος, νικημένος απ' την αγάπη Του για μας, θέλησε να μας σώσει και να μας αναπλάσει, με το να γεννηθεί τέλειος άνθρωπος όπως και μεις, μένοντας όμως συγχρόνως αναλλοίωτος Θεός» λέγει ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς.

Από άπειρη αγάπη ο Ιησούς εκκένωσε τον εαυτό του, εμίκρυνε μόνος του προσωρινά την δόξαν και το μεγαλείο της Θεότητός του και έλαβε μορφή δούλου γενόμενος όμοιος προς τους ανθρώπους (φιλβ 78).

Ο Χριστός ήλθε στον κόσμο για να φέρει την αγάπη, και το μήνυμα της αγάπης για πρώτη φορά ακούγεται στον πλανήτη μας από την πτωχή φάτνη της Βηθλεέμ για να συνεχίσει την ιστορική πορεία του. Για την αγάπη μίλησε και αυτήν εφάρμοσε ο Ιησούς. Όλη η επίγεια ζωή Του ήταν μια πιστή διακονία στην αγάπη. Και μια αφειδώλευτη, ανυστερόβουλη πλατειά αγάπη ήταν το σύνθημά του. Με όπλο αυτή την αγάπη πράος και γλυκομίλητος στάθηκε στη γη ο Χριστός.

Δεν φοβέρισε κανένα, δεν εφθόνησε κανένα, δεν θέλησε κανενός το κακό και όμως οι δυνάμεις του κακού συνασπίσθηκαν εναντίον του και τον οδήγησαν στο ικρίωμα του Σταυρού. Αυτό το μήνυμα της αγάπης έμεινε στους αιώνες, ανέπαφο χωρίς να αλλάξει. Αυτό σταμάτησε βαρβάρους επιδρομείς, αυτό εγλύκανε τον πόνο των τεθλιμένων του κόσμου, αυτό ανακούφισε τα δάκρυα, αυτό έσωσε πολιτισμούς, αυτό πάλεψε με δυνάστες και παρανοήσεις. Τελικά νίκησε και παρέμεινε το Α και το Ω ολοκλήρου της χριστιανικής διδασκαλίας. Το μικρό βρέφος της Βηθλεέμ δεν δέχθηκε να τυραννιέται ο άνθρωπος, θέλησε να του δώσει τη δύναμη να λυτρωθεί και το κατόρθωσε. Το σύνθημα της αγάπης έγινε βίωμα μέσα στις ψυχές των ανθρώπων που το εδέχθησαν και το μεταρσίωσαν σε ζωή και ζώσα πραγματικότητα. Η αγάπη έγινε αμετάθετο δείγμα ισορροπίας στις σχέσεις μας με τους άλλους και έκτοτε εκδηλώνεται με διαφόρους τρόπους.

Μέσα σ' αυτή την αγάπη του Ιησού και ζούμε και κινούμεθα και υπάρχουμε. Όμως εμείς δυστυχώς τις περισσότερες φορές, την αρνούμεθα. Κλεινόμαστε στον εαυτό μας, για τον εαυτό μας ενδιαφερόμαστε, τον εαυτό μας λατρεύουμε, περί του εαυτού μας μεριμνάμε. Για τον αδελφό μας που έχει μοναξιά, που υποφέρει, που έχει φτώχεια δεν νοιαζόμαστε. Έτσι αλλοτριώσαμε τη φύση μας και εγίναμε φίλαντοι, εγωκεντρικοί, εγωπαθείς. Συγκεντρώσαμε αποκλειστικά την αγάπη μας στον εαυτό μας κι εστερήσαμε τη στοργή και την αγάπη από τους αδυνάτους, τους κατατρεγμένους τους περιφρονημένους, τους ασήμαντους. Εκείνος με αγαθότητα μας επισκέπτεται, μας αγαπά, μας ανέχεται, μας συγχωρεί.

Φίλε αναγνώστη,

Η αγάπη ήταν το βαθύτερο κίνητρο της ενανθρωπίσεως του Θεού. «Έγινε ο Θεός άνθρωπος για να γίνει ο άνθρωπος Θεός. Εγεννήθη Εκείνος κατά σάρκα για να αναγεννηθούμε εμείς κατά πνεύμα» (Μ. Αθανάσιος) έγινε εκείνος πτωχός «πλούσιος ών, ίνα υμείς την εκείνου πτωχεία πλουτίσωμεν». Ας αξιοποιήσουμε κατά τα φειτινά Χριστούγεννα αυτήν την χωρίς όρια θεία αγάπη. Ας φροντίσουμε να γεννηθεί στις καρδιές μας και να κατοικήσει στον αφηνισμένο σύγχρονο κόσμο μας. «Ο Θεός αγάπη εστί» (Α' Ιωάν. 4.8) και η αγάπη Του είναι αιώνια.

Αγώνας ενάντια στις κλοπές έργων τέχνης

Η κλοπή των έργων τέχνης αποτελεί ένα σοβαρό διεθνές φαινόμενο. Η αύξησή του, τα τελευταία χρόνια, είναι ιδιαίτερα ανησυχητική τόσο στην Ευρώπη, όσο και στις αναπτυσσόμενες χώρες, όπου η πλημμελής προστασία των θρησκευτικών και αρχαιολογικών χώρων προκαλεί όλο και πιο συχνά κρούσματα κλοπών.

Είναι δύσκολο να καθορισθεί ο ακριβής αριθμός των κλεμμένων έργων τέχνης. Πιστεύουμε ότι είναι χρήσιμο να δούμε την όλη κατάσταση κάτω από το φως των στοιχείων της Αστυνομίας (διεθνώς) καθώς και τον αγώνα που δίνεται για την πρόληψη αυτής της μορφής εγκλημάτων.

I Στις 12 Δεκεμβρίου 1988, τρεις πίνακες του Βίνσεντ Βαν Γκογκ κλάπηκαν από το Μουσείο Kroeller-Müller στο Otterlo της Ολλανδίας. Οι κλεμμένοι πίνακες είναι: «Αποξηραμένοι ηλιάνθοι», «Ο υφάντης», και «Άνθρωποι που τρώνε πατάτες».

II Από διάρρηξη, που έγινε στις 23-24 Μαΐου 1987 σε ιδιωτική κατοικία στον Σαν Ντιέγκο, κλάπηκε ο πίνακας του Frederic Remington «Αξιωματικός ιππικού» αξίας 175.000 δολλαρίων.

III Ένας πίνακας του Ρέμπραντ – το πορτρέτο του Τζακόμπ ντε Τζέιν – που είχε κλαπεί από την γκαλερί Ντάλγουϊτς του Λονδίνου άλλες τρεις φορές, ανακαλύφθηκε μετά από 3 χρόνια στη Δυτική Γερμανία.

Τα έργα τέχνης «ενδιαφέρουν» από πολύ παλιά. Η ομορφιά τους, τα πολύτιμα υλικά από τα οποία είναι φτιαγμένα, η συμβολική ή ιστορική αξία τους, ελκούσαν πάντα τους λάτρεις της τέχνης, τους εμπόρους, τους κατακτητές και φυσικά, τους κλέφτες. Έργα τέχνης μεταφέρθηκαν παράνομα από μια χώρα σε άλλη, αντιγράφηκαν και σφετερίστηκαν σαν λάφυρα πολέμων. Από την άλλη, καταστράφηκαν εξ αιτίας της ανθρωπίνης αδιαφορίας ή βλακειάς.

Ένας από τους μεγαλύτερους κινδύνους, που αντιμετωπίζουν τα έργα τέχνης, είναι η κλοπή. Το φαινόμενο είναι ανησυχητικό και προκαλεί μεγάλες προσωπικές, πολιτιστικές και οικονομικές απώλειες. Η κλοπή έργων τέχνης οδηγεί σε ιστορική, δημιουργική άβυσσο και πολλές φορές γίνεται αιτία να χάσει μια χώρα την εθνική της περηφάνεια. Ακόμα, χαρακτηρίζεται από απτές, ρεαλιστικές απώλειες. Πιο συγκεκριμένα, **κάθε χρόνο κλέβονται έργα τέχνης απ' όλο τον κόσμο, που η αξία τους υπολογίζεται πάνω από 1 δισεκατομμύριο δολάρια.** Όπως γίνεται φανερό, οι κλοπές έργων τέχνης δεν θεωρούνται συνηθισμένες. Πρέπει, λοιπόν, να αντιμετωπίζονται σαν αδικήματα ενάντια στην πολιτιστική κληρονομιά του κόσμου.

Είναι δύσκολο να καθορισθεί ο ακριβής αριθμός των κλεμμένων έργων τέχνης. Από το 1983, φαίνεται, τουλάχιστον, ότι σταθεροποιείται εξ αιτίας των μέτρων ασφαλείας, που παίρνουν οι ιδιοκτήτες: γκαλερί, μουσεία, συλλέκτες κ.λπ. Πιστεύουμε, ότι είναι χρήσιμο να δούμε την όλη κατάσταση κάτω από το φως των στοιχείων της Αστυνομίας καθώς και τον αγώνα που δίνεται για την πρόληψη αυτής της μορφής εγκλημάτων.

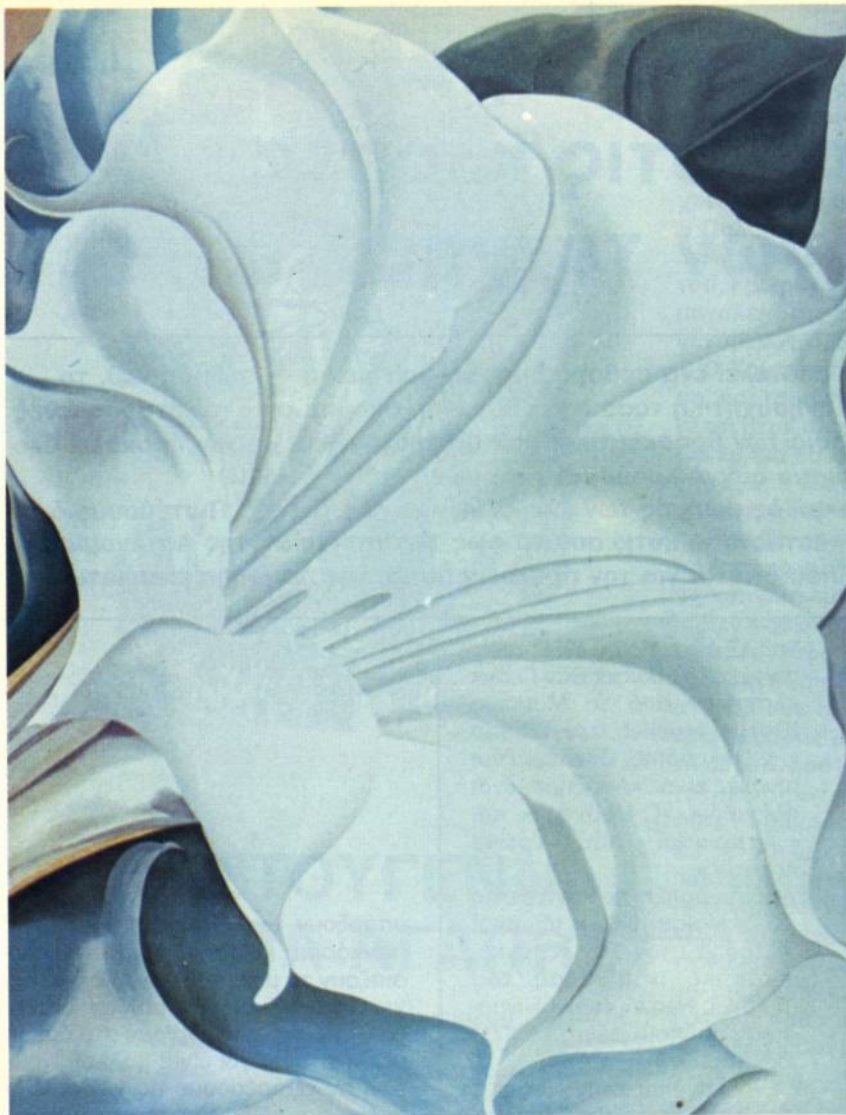
**Το μέγεθος
του φαινομένου**

Είναι πάρα πολύ δύσκολο να

υπάρξουν έγκυρες στατιστικές σε παγκόσμια κλίμακα, που να παρουσιάζουν το μέγεθος των κλοπών έργων τέχνης και είναι μάλλον απίθανο να πραγματοποιηθούν στο άμεσο μέλλον. Οι λόγοι είναι πολλοί. Πρώτον, αν εξαιρέσουμε τις χώρες που έχουν αρμόδιες Υπηρεσίες για την κλοπή έργων τέχνης, θα δούμε ότι οι στατιστικές αναφέρονται στην μορφή της κλοπής (μικροκλοπή, διάρρηξη, ένοπλη ληστεία κ.λπ.) και όχι στο είδος ή την αξία των κλεμμένων έργων.

Επίσης, υπάρχει σημαντική διάσταση απόψεων για το τι θεωρείται έργο τέχνης ή αντικείμενο πολιτιστικής κληρονομιάς. Για παράδειγμα, ένα φαινομενικά κοινό κομμάτι διαφανούς βράχου μπορεί να έχει ανυπολόγιστη επιστημονική αξία.

Στο Συνέδριο, που οργανώθηκε από την Unesco στο Παρίσι στις 14-11-1970 και το οποίο ασχολήθηκε με την διαδικασία καταστολής και πρόληψης της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής και μεταβίβασης της κυριότητας πολιτιστικών θησαυρών, δόθηκε ένας ενδιαφέρων και χρήσιμος ορισμός: **«Πολιτιστικός θησαυρός, χαρακτηρίζεται κάθε υλικό αγαθό, το οποίο έχει αναγνωρισθεί από ένα κράτος σαν σημαντικό για την αρχαιολογία, την προϊστορία, την**

και κινηματογραφικά
κ) Αντικείμενα ή έπιπλα, «ηλικίας»
πάνω από 100 χρόνια καθώς και
παλιά μουσικά όργανα.

Δεν πρέπει να παραβλέπεται το γεγονός, ότι ένας αριθμός αντικειμένων αμφίβολης προέλευσης κυκλοφορούν στον κόσμο και είναι αδύνατο να αποδειχθεί ότι αποκτήθηκαν με παράνομο τρόπο. Αυτό ισχύει ειδικά για αρχαιολογικά ευρήματα που προέρχονται από παράνομες ανασκαφές.

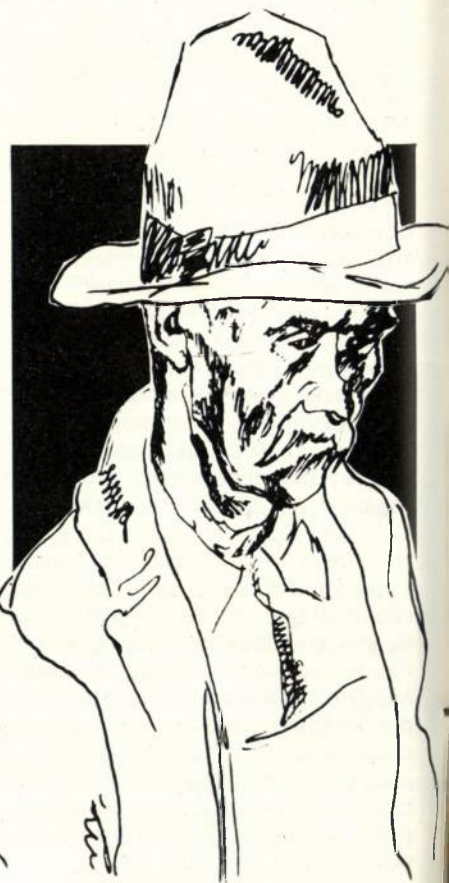
Η κλοπή των έργων τέχνης είναι ένα σοβαρό διεθνές φαινόμενο. Η αύξησή του, τα τελευταία χρόνια, είναι ιδιαίτερα ανησυχητική στην Ευρώπη αλλά και στις αναπτυσσόμενες χώρες, όπου η έλλειψη προστασίας των θρησκευτικών και αρχαιολογικών χώρων προκαλεί όλο και πιο συχνά κρούσματα κλοπών.

Αντικείμενα ιδιαίτερα ευάλωτα για κλοπή

Σαν τέτοια αντικείμενα φαίνονται, να είναι οι πίνακες ζωγραφικής, τα χαρακτηριστικά, οι λιθογραφίες, οι τσιγκογραφίες, τα σχέδια (ιχνογραφίες), οι ταπισερί, τα έπιπλα και τα ρολόγια. Υπάρχει, όμως, και μια ροπή αύξησης

ιστορία, την λογοτεχνία, την τέχνη ή την επιστήμη και που ανήκει σε κάποια απ' τις ακόλουθες κατηγορίες:

- α) Σπάνιες συλλογές και δείγματα πανίδας, χλωρίδας, ορυκτού πλούτου και αντικείμενα παλαιοντολογικού ενδιαφέροντος.
- β) Αντικείμενα που έχουν σχέση με την ιστορία, όπου συμπεριλαμβάνεται η ιστορία των επιστημών, της τεχνολογίας, του στρατού, της κοινωνίας, της ζωής εθνικών ηγετών, θεωρητικών επιστημόνων και καλλιτεχνών καθώς και στοιχεία εθνικού ενδιαφέροντος.
- γ) Προϊόντα αρχαιολογικών ανασκαφών (νόμιμων ή όχι) ή αρχαιολογικών ανακαλύψεων.
- δ) Ερείπια καλλιτεχνικών ή ιστορικών μνημείων ή αρχαιολογικών τοποθεσιών.
- ε) Παλιά αντικείμενα, «ηλικίας» πάνω από 100 χρόνια, όπως νομίσματα και χαραγμένες σφραγίδες.
- στ) Αντικείμενα εθνολογικού ενδιαφέροντος
- ζ) Αντικείμενα καλλιτεχνικού ενδιαφέροντος, όπως είναι:
 - i) εικόνες, πίνακες ζωγραφικής και σχέδια που δημιουργούνται αποκλειστικά με το χέρι με οποιοδήποτε βοήθημα και πάνω σε οποιοδήποτε υλικό (εκτός από βιομηχανοποιημένα σχέδια και τυποποιημένα αντικείμενα διακοσμημένα με το χέρι)
 - ii) πρωτότυπα έργα αγαλμάτων ή γλυπτών από οποιοδήποτε υλικό
 - iii) πρωτότυπες χαράξεις, τυπώσεις και λιθογραφίες
 - iv) πρωτότυπα καλλιτεχνικά δημιουργήματα από οποιοδήποτε υλικό.
 - η) Σπάνια χειρόγραφα, παλιά βιβλία, έγγραφα και εκδόσεις ιδιαίτερου ενδιαφέροντος (ιστορικού, καλλιτεχνικού, επιστημονικού, λογοτεχνικού κ.λπ.) μεμονωμένα ή σε συλλογές.
 - θ) Γραμματόσημα μεμονωμένα ή σε συλλογές.
 - ι) Αρχεία ηχητικά, φωτογραφικά

στις κλοπές αγαλμάτων και γλυπτών ειδικά από εκκλησίες της Ευρώπης και από αρχαιολογικούς χώρους.

Οι πίνακες ζωγραφικής, που εμφανίζουν τα συχνότερα κρούσματα κλοπής, είναι του 16ου και 17ου αιώνα Ιταλών και Ολλανδών ζωγράφων.

Το πρόβλημα με τα αντικείμενα αρχαιολογικού ενδιαφέροντος πρέπει να ειπωθεί από ένα διαφορετικό πρίσμα: Γίνονται έρευνες για τον εντοπισμό τους μόνο όταν έχουν κλαπεί από δημόσια κτίρια, όπως π.χ. μουσεία, ενώ η κλοπή αντικειμένων από παράνομες εκσκαφές δεν αναφέρεται ποτέ.

Από και πώς γίνεται η κλοπή των έργων τέχνης;

Σε γενικές γραμμές, κλοπές διαπράττονται σε όλα τα μέρη όπου φυλάγονται έργα τέχνης, ειδικά όταν υπάρχει ανεπαρκής ή παντελής έλλειψη προστασίας.

Τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί μια σαφής αύξηση στον αριθμό των κλοπών από εκκλησίες ή άλλους τόπους λατρείας, όπου η είσοδος για το κοινό είναι ελεύθερη και η προστασία από μικρή έως ανύπαρκτη.

Μπορεί να λεχθεί ότι η κλοπή του μεγαλύτερου μέρους των έργων τέχνης γίνεται, χωρίς την χρήση κάποιας εξειδικευμένης τεχνικής από τους δράστες.

Με μια πρώτη ματιά θα φαινόταν

ότι τα έργα τέχνης κλέβονται από κτίρια που δεν προστατεύονται καλά. Όμως, σε πολλές χώρες διαπράχθηκαν περίπλοκες κλοπές ακόμα και σε κτίρια που φυλάσσονταν με αυστηρά μέτρα, π.χ. πολλές φορές οι δράστες έχουν θέσει εκτός λειτουργίας τα συστήματα ασφαλείας ή έχουν «τρυπήσει» τοίχους ή πατώματα κάποιων πολύ γνωστών γκαλερί!

Οι κλοπές των έργων τέχνης μπορούν να ταξινομηθούν σε διαφορετι-

κές κατηγορίες ανάλογα με τον σκοπό για τον οποίο διαπράττονται. Αυτές οι κατηγορίες είναι:

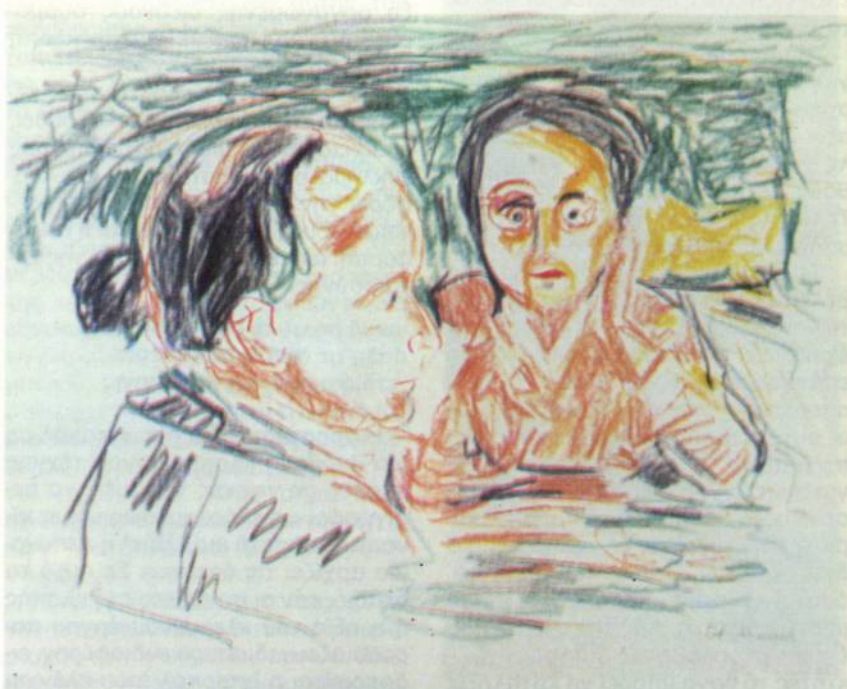
1) **Κλοπές από «πληροφόρηση»:** κάποιος έμπορος τέχνης με άσπιλη υπόληψη δίνει πληροφορίες σε διαρρήκτες για τον εντοπισμό πολύτιμων αντικειμένων. Οι τελευταίοι διαπράττουν την κλοπή αφού σταθμίσουν τους κινδύνους και τα μέσα που θα χρειαστεί να χρησιμοποιήσουν.

2) **Κλοπές «επαγγελματικές»:** ένας συλλέκτης, που θέλει να αποκτήσει οπωσδήποτε ένα συγκεκριμένο έργο, πληρώνει κάποιον για να κλέψει για λογαριασμό του.

3) **Κλοπές για λύτρα:** ο σκοπός αυτής της μορφής κλοπής είναι να αποδοθεί το συγκεκριμένο έργο έναντι μεγάλου ποσού λύτρων. Σ' αυτή την περίπτωση έρευνες μπορούν να διενεργηθούν τόσο από τις ασφαλιστικές εταιρείες όσο και από την Αστυνομία. Αν και οι περισσότεροι κλέφτες, που ζητάνε λύτρα, έχουν καθαρά οικονομικά κίνητρα, υπάρχουν και κάποιοι απ' αυτούς που ισχυρίζονται ότι είχε ιδεολογική βάση η ενέργειά τους: Οι κλέφτες, που έχουν επαφές με την παράνομη αγορά τέχνης, τείνουν να κλέβουν οτιδήποτε, αρκεί η «επιχείρηση» να είναι εφικτή και επικερδής.

Η εμπορία των έργων τέχνης

Για την Αστυνομία, οι κλέφτες των έργων τέχνης μπορούν να χωρισθούν σε δύο κατηγορίες.

Την πρώτη κατηγορία αποτελούν οι διαρρήκτες που ειδικεύονται στην κλοπή έργων τέχνης. Εν τούτοις, πρέπει να σημειωθεί ότι, ακόμα και σ' αυτές τις περιπτώσεις, οι δράστες σπάνια κάνουν προσεκτική επιλογή των έργων, που κλέβουν, με αποτέλεσμα οι «επαγγελματίες» κλέφτες να είναι πολύ λιγότεροι απ' ότι πιστεύεται.

Την δεύτερη κατηγορία αποτελούν κοινοί κλέφτες ή διαρρήκτες που «παίρνουν» οτιδήποτε βρουν στα κτίρια, συμπεριλαμβανομένων και των έργων τέχνης, αρκεί η κλοπή τους να θεωρείται εύκολη. Συνήθως, δεν έχουν επαφές με αποδέκτες για να τα διαθέσουν και σε πολλές περιπτώσεις τα κλεμμένα έργα τέχνης ανακαλύπτονται μέσα στη χώρα που κλάπηκαν ή και στην ίδια πόλη ακόμα, κρυμμένα από ένα φίλο ή συγγενή του δράστη γιατί ο τελευταίος δεν κατάφερε να βρει «πελάτη» για να τα δώσει.

Οι δραστηριότητες των δύο παραπάνω κατηγοριών οδηγούν στο ακόλουθο συμπέρασμα: τα έργα τέχνης κλέβονται γιατί υπάρχει ζήτηση. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχει μια «αγορά», όπου πωλούνται τέτοιου είδους προϊόντα.

Υπάρχουν τρεις απόψεις αυτής της αγοράς:

- τα έργα τέχνης προορίζονται για τις συλλογές κάποιων, που αγαπούν με πάθος την τέχνη
- τα έργα τέχνης χρησιμοποιούνται για να ζητηθούν λύτρα
- τα έργα τέχνης αγοράζονται από επαγγελματίες αποδέκτες, οι οποίοι τα μεταπωλούν.

Τα πιο πολύτιμα έργα κρατούνται για λύτρα. Όσα είναι μικρότερης σπουδαιότητας ή λιγότερο γνωστά στους ειδικούς, μεταφέρονται σε άλλη χώρα, όπου μπορούν να πουληθούν με μικρότερη διακινδύνευση. Τέλος, τα κοινά έργα διατίθενται σε υπόπτους ή άσημους γκαλλερίστες.

Σε κάθε περίπτωση, εάν ο δράστης θέλει να βρει αγοραστή για το έργο τέχνης, που έκλεψε, θα πρέπει να έχει ένα αποδέκτη με επαφές στους επαγγελματίους κύκλους τέχνης. Ο αποδέκτης είναι ο άνθρωπος-κλειδί σ' αυτό τον τομέα δραστηριότητας: π.χ. μπορεί να αποθηκεύσει το έργο για αρκετά χρόνια ή να το μεταβιβάσει διαδοχικά σε σε διαφορετικές κυριότητες έτσι ώστε μετά από κάποιο διάστημα να φαίνεται «καθαρό», εφ' όσον η κάθε μεταβίβαση έγινε με νόμιμη διαδικασία. Από την στιγμή που έχουν μεσολαβήσει διάφοροι ιδιοκτήτες το έργο μπορεί να καταλήξει

– «καθαρό» πλέον – σε γκαλερί, σε ιδιοκτησία κάποιου ή σε πλειστηριαστή. Έχει μεγάλη σημασία, να έχουν οι εκθέτες έργων τέχνης, τουλάχιστον, την υποχρέωση να εξετάζουν την ταυτότητα των ανθρώπων που τους πουλάνε αυτά τα έργα. Επίσης, χρειάζεται προσοχή στην εξέταση των πιστοποιητικών αυθεντικότητας, εφ' όσον πολλές φορές αποδεικνύεται ότι είναι πλαστά.

Η πιθανότητα οργανωμένης διεθνούς εμπορίας κλεμμένων έργων τέχνης συζητείται αρκετά. Πολλοί άνθρωποι ισχυρίζονται ότι υπάρχει μια διεθνής συμμορία, που έχει διασυνδέσεις με διάφορα συνδικάτα οργανωμένων εγκληματιών και η οποία λειτουργεί με βάση τις απαιτήσεις συλλεκτών ή τις επιθυμίες πλούσιων πελατών, που θέλουν να κάνουν μια «επένδυση». Υπάρχει αλήθεια σ' αυτή την θεωρία;

Πολλές χώρες αναφέρουν υποθέσεις παράνομης εισαγωγής ή εξαγωγής κλεμμένων έργων τέχνης. Έχουν κατασχεθεί πίνακες ζωγραφικής, που είχαν κλαπεί από άλλες χώρες ή που προορίζονταν για εξαγωγή. Είναι αλήθεια ότι πολλές υποθέσεις έχουν διεθνείς διακλαδώσεις εξ αιτίας της εθνικότητας κλεφτών και αποδεκτών ή της «διαδρομής» που ακολούθησαν τα έργα τέχνης.

Πάντως, οι πληροφορίες θέλουν το εμπόριο να διεξάγεται μεταξύ γειτονικών χωρών. Έχει αναφερθεί, βέβαια, και η περίπτωση να διεξάγεται μεταξύ μακρινών χωρών, αλλά πολύ σπάνια. Τέλος, μέχρι τώρα, δεν υπάρχουν αποδείξεις για την ύπαρξη οργανωμένης διεθνούς συμμορίας, που να ειδικεύεται στην κλοπή και πώληση έργων τέχνης.

Παρ' όλα αυτά, η κλοπή έργων τέχνης και το εμπόριο που ακολουθεί, στοιχειοθετούν μια μορφή διεθνούς εγκλήματος με αποτέλεσμα να ενδιαφέρει την Ιντερπόλ η πρόληψη τέτοιων αδικημάτων καθώς και η παραπομπή των ενόχων ενώπιον της Δικαιοσύνης.

Η Ιντερπόλ και η προστασία των έργων τέχνης

Η δραστηριότητα της ιντερπόλ σε μια υπόθεση κλοπής έργου τέχνης μπορεί, σε γενικές γραμμές, να περιγραφεί ως εξής: αμέσως μόλις γίνεται αντιληπτή μια κλοπή η Αστυνομία αρχίζει τις έρευνες. Σε αυτό το στάδιο, εάν οι συνθήκες της κλοπής ή η αξία του κλεμμένου έργου παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον, ειδοποιείται η Ιντερπόλ (που ελέγχει

ένα σύνολο 70 περίπου χωρών) για να διεξάγει τις έρευνες σε διεθνές επίπεδο.

Το επόμενο στάδιο είναι να σταλούν φωτογραφίες του κλεμμένου έργου από την χώρα – «θύμα» καθώς και λεπτομερείς τεχνικές περιγραφές. Σύμφωνα με αυτά τα στοιχεία εκδίδεται μια έγγραφη ειδοποίηση, την οποία αναλαμβάνουν να κυκλοφορήσουν τα κατά τόπους γραφεία της Ιντερπόλ, δηλαδή να ενημερώσουν δημόσιες υπηρεσίες (Αστυνομία, τελωνεία κ.λπ.) καθώς και χώρους διακίνησης των έργων τέχνης (μουσεία, γκαλερί, αίθουσες πληθυσμιασμών κ.λπ.).

Η αποτελεσματικότητα εξαρτάται από την ταχύτητα των ενεργειών και σ' αυτόν τον τομέα ο κυριότερος λόγος καθυστέρησης είναι οι δυσκολίες, που αντιμετωπίζει η Αστυνομία για την απόκτηση καλών φωτογραφιών και ακριβών πληροφοριών για τα κλεμμένα έργα. Θα μπορούσε να υπάρξει μεγάλη πρόοδος, εάν κάθε χώρα ολοκλήρωνε την καταγραφή των έργων της πολιτιστικής της κληρονομιάς (απόφαση Unesco 14-11-1970) και εάν οι ιδιώτες κάτοχοι και συλλέκτες αντιλαμβάνονταν πόσο σημαντικό είναι να διευκολύνουν την αναγνώριση των έργων, που έχουν στην κατοχή τους.

Ας δούμε δύο παραδείγματα:

1) Δύο πίνακες ζωγραφικής κλάπηκαν από το Μουσείο της Tours στη Γαλλία την νύχτα της 21/22 Δεκεμβρίου 1971, ένας Ρέμπραντ (Rembrandt) του Βαν Γκογκ (Van Gogh). Λεπτομέρειες των έργων κυκλοφόρησαν, ύστερα από αίτηση της Γαλλικής Αστυνομίας, σε όλα τα κράτη-μέλη της Ιντερπόλ. Βρέθηκαν και οι δύο πίνακες τον Δεκέμβριο του 1972 κοντά στο Δυτ. Βερολίνο, χάρη στις συνδυασμένες έρευνες Γερμανικής και Γαλλικής Αστυνομίας. Ο κλέφτης και οι δύο συνεργάτες του συνελήφθησαν ενώ προσπαθούσαν να πουλήσουν τους πίνακες.

2) Πιο πρόσφατα, στις 15 Νοεμβρίου 1983, κλάπηκαν επτά πίνακες

(μεταξύ των οποίων και δύο Raphael) από το Μουσείο της Βουδαπέστης στην Ουγγαρία. Οι πίνακες στοίχιζαν περίπου 35.000 δολλάρια. Το σήμα δόθηκε αμέσως από την Ιντερπόλ και η έγγραφη ειδοποίηση κυκλοφόρησε. Η στενή συνεργασία των Αστυνομικών Αρχών Ουγγαρίας, Ελλάδας και Ιταλίας οδήγησε στη σύλληψη των δραστών και των συνενόχων τους (δέκα άνθρωποι διαφόρων εθνικοτήτων) και στην ανακάλυψη όλων έργων μέσα στον Ιανουάριο-Φεβρουάριο του 1984.

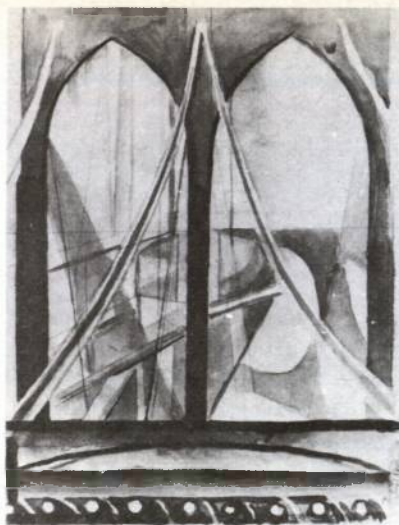
Είναι σαφές, ότι τα έγγραφα επικύρωσης κυκλοφορούν σε όλα τα κράτη-μέλη, εφ' όσον ζητείται η έκδοση των κλεφτών έργων τέχνης ή των εμπόρων από τις δικαστηριακές αρχές της ενδιαφερόμενης χώρας. Επιπλέον, για προληπτικούς λόγους, κυκλοφορούν έγγραφα, σύμφωνα με τα οποία θα πρέπει σεσημασμένοι δράστες να τίθενται υπό επιτήρηση και παρακολουθήση από όλες τις χώρες.

Η συμβολή της Ιντερπόλ για την καλύτερη προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς

Το πρόβλημα της κλοπής έργων τέχνης δημιουργεί ένα πλέγμα ζητημάτων πέρα από τις αστυνομικές έρευνες. Κάποια από αυτά είναι: η πρόληψη, η επιμόρφωση και η πληροφόρηση του κοινού, τα μέτρα τεχνικής ασφάλειας, τα νομικά προβλήματα της επιστροφής των κλεμμένων έργων στους νόμιμους κατόχους κ.λπ. Επιπλέον, η κλοπή αποτελεί μόνο έναν από τους παράγοντες του σύνθετου και ανησυχητικού προβλήματος της προστασίας των έργων πολιτιστικής κληρονομιάς από τους κινδύνους, που τα απειλούν σήμερα: τέτοιοι κίνδυνοι είναι βανδαλισμοί, πυρκαγιές, καταστροφές εξαιρετικά ενδιαφερόντων χώρων αρχαιολογικών ανασκαφών, παράνομη εμπορία αντικειμένων ύποπτης προέλευσης κ.λπ.

Η κλοπή έργων τέχνης είναι ένα από τα αδικήματα εκείνα, που για πολλά χρόνια αποτέλεσαν αντικείμενο μελέτης, για τους τομείς της πρόληψης και της πληροφόρησης.

Ύστερα από αίτηση της ICOM (International Council of Museums) το 1959, η Ιντερπόλ συνέταξε μια μελέτη για την προστασία των μουσείων από τις κλοπές. Η προετοιμασία της αναφοράς αυτής βασιζόταν σε στοιχεία, που συγκεντρώθηκαν από 17 χώρες, οι οποίες είχαν αξιολογημένη εμπειρία σ' αυτό τον τομέα λόγω της σπουδαιότητας των μουσείων

τους. Η ραγδαία αύξηση των κλοπών τα τελευταία χρόνια οδήγησε στον εκσυγχρονισμό και εμπλουτισμό της μελέτης με νέα στοιχεία.

Ένα άλλο προληπτικό μέτρο είναι η παροχή ασφαλούς μετακίνησης και αποθήκευσης των έργων τέχνης, που μεταφέρονται από χώρα σε χώρα για δημόσια έκθεση. Αυτή η μέθοδος παγκόσμιας προστασίας έχει εξελιχθεί πια σε κοινή πρακτική.

Επίσης, η προστασία των έργων διασφαλίζεται με την ενημέρωση και επιμόρφωση του κοινού και ειδικά όσων αγαπούν την τέχνη. Επικεντρώνεται στα κλεμμένα έργα τέχνης, κυρίως στα πολύ γνωστά, ώστε να καταστεί δύσκολη η μεταβίβασή τους και να πάψει να ευημερεί η μαύρη αγορά. Στα πλαίσια αυτής της ενημέρωσης, η Ιντερπόλ, άρχισε να τυπώνει και να κυκλοφορεί ένα έντυπο με τίτλο «Τα 12 πλέον περιζήτητα έργα τέχνης» (The 12 most wanted works of art). Η έκδοση γίνεται περιοδικά και καλύπτει έργα τέχνης με ιδιαίτερη αξία ή σπουδαιότητα, περιέχει δε φωτογραφίες και τεχνικές περιγραφές. Αυτές οι εκδόσεις διανέμονται στα κατά τόπους γραφεία της Ιντερπόλ, που υποχρεούνται να εξασφαλίσουν την μεγαλύτερη δυνατή δημοσιοποίηση είτε από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (εφημερίδες, ραδιόφωνο, τηλεόραση) είτε από περιοδικά τέχνης με παγκόσμια κυκλοφορία. Σε πολλές χώρες το μέτρο είναι αποδοτικό. Ένας σημαντικός αριθμός άρθρων και ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων βοηθούν στην ενημέρωση του κοινού.

Ένα άλλο θέμα, που απασχολεί την Ιντερπόλ, είναι ο τελικός προορισμός των κλεμμένων έργων. Εδώ, θίγεται το πρόβλημα της επιστροφής

των προϊόντων πολιτιστικής κληρονομιάς στις χώρες προέλευσής τους, όταν κλάπηκαν από μια χώρα και βρέθηκαν σε κάποια άλλη. Αυτό είναι ένα περίπλοκο ζήτημα, εφ' όσον σχετίζεται και με τις αρχές του Αστικού Δικαίου για την περίπτωση, που κάποια πρόσωπα απέκτησαν την κυριότητα των κλαπέντων «καλή τη πίστει». Αν και το πρόβλημα αυτό δεν υπάγεται αποκλειστικά στην αρμοδιότητα της Αστυνομίας, ωστόσο η λύση του θα αποτελούσε ένα κριτήριο επιτυχίας στον τομέα της έρευνας. Γι' αυτό τον λόγο, η Αστυνομία θα πρέπει:

– Να διευκολύνει, όσο είναι δυνατόν, την επιστροφή των έργων τέχνης στην χώρα προέλευσής τους, όταν βρίσκονται σε άλλη χώ-

- να κάνουν όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για να διατεθούν τα αμφισβητούμενα έργα στις δικαστηριακές αρχές της χώρας προέλευσης, έτσι ώστε να διευκολύνεται η αναγνώριση και η δίωξη των υπεύθυνων δραστών.
- Να προτρέπουν τα ιδρύματα, που είναι αρμόδια για την διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς (μουσεία κ.λπ.), να μην αγοράζουν έργα πριν βεβαιωθούν για την προέλευσή τους.

Η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς είναι ένα πολύπλοκο πρόβλημα, που δεν μπορεί να λυθεί μόνο με τα συστήματα ασφάλειας. Η πραγματική δυσκολία είναι το γεγονός, ότι ο σκοπός των μουσείων είναι ταυτόχρονα η προφύλαξη και η έκθεση των συλλογών. Το πιθανότερο να συμβεί είναι: όσο θα αυξάνει ο αριθμός των κλοπών τόσο θα εκτείνεται η προστασία των έργων τέχνης με αποτέλεσμα να κρατούνται μακριά από το κοινό. Υπάρχει ανησυχία για την τάση των μουσείων να προωθήσουν την εξάπλωση της κουλτούρας μέσα από την μαζική επικοινωνία. Αλλά πώς είναι δυνατόν να συμβιβαστούν οι κίνδυνοι, που προκύπτουν από μια τέτοια πολιτική με τις απαγορεύσεις των μέτρων ασφαλείας; Κάτω από τέτοιες συνθήκες είναι πολύ δύσκολο να βρεθεί μια

ισορροπία.

Η Ιντερπόλ είναι ενήμερη για το πρόβλημα και έχει αρχίσει, από το 1968, να εφαρμόζει μεθόδους προστασίας των έργων τέχνης κατά την μεταφορά τους. Η τελευταία μέθοδος (από το 1983) είναι η συγκέντρωση σε ηλεκτρονικό υπολογιστή των στοιχείων από κλεμμένα έργα πολιτιστικής κληρονομιάς. Έχει συσταθεί μια τεχνική επιτροπή για την μελέτη του θέματος και οι εργασίες της, σε σύντομο χρονικό διάστημα, θα συντελέσουν στη δημιουργία ενός διεθνούς συστήματος έρευνας υψηλής απόδοσης καθώς και στην βελτίωση της διαχείρισης και προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Τέλος, η Ιντερπόλ διατηρεί σταθερή συνεργασία με την Ουνέσκο, που είναι αρμόδια για τον συντονισμό των πρωτοβουλιών και των ενεργειών, που διεξάγονται σε παγκόσμια κλίμακα για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Συμπέρασμα

Αν και η Ιντερπόλ δεν μπορεί να ισχυρισθεί, ότι οι στατιστικές της δίνουν την ακριβή εικόνα της πραγματικής κατάστασης σ' αυτό τον τομέα εγκληματικότητας, ωστόσο οι αριθμοί μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν οι κατευθυντήριοι δείκτες, που θα αποτελέσουν την βάση για τις αποφάσεις των μεθόδων δράσης.

Στον τομέα των κλοπών έργων τέ-

χνης η πρόληψη είναι ουσιαστικό στοιχείο. Σ' αυτό το επίπεδο οι αστυνομικές υπηρεσίες παίζουν καθοριστικό ρόλο, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Βλέπουμε, ότι, τα τελευταία χρόνια, η Αστυνομία έχει συνειδητοποιήσει την σπουδαιότητα της καταπολέμησης αυτών των εγκλημάτων, αν κρίνουμε από την τάση να δημιουργούνται ειδικευμένες μονάδες ή τμήματα γι' αυτά τα εγκλήματα.

Τα αρμόδια τμήματα οφείλουν να επαγρυπνούν, εφ' όσον ορισμένες κοινωνικές εξελίξεις προκαλούν επιδείνωση αυτής της μορφής εγκλήματος. Ας πάρουμε, για παράδειγμα, την εξάπλωση του τουρισμού. Συχνά οι τουρίστες «αποκτούν» ενθύμια από χώρους αρχαιολογικών ανασκαφών, κομμάτια έργων τέχνης τόσο μικρά ώστε να διαφεύγουν της προσχής σ' ένα φυσιολογικό τελωνειακό έλεγχο.

Ένας άλλο παράγοντας είναι η μείωση του σεβασμού για την πολιτιστική κληρονομιά. Παλαιότερα, ο θρησκευτικός και ο ηθικός χαρακτήρας των έργων τέχνης αποτελούσε επαρκή προστασία ενάντια στην κλοπή: οι λαοί ήταν συναισθηματικά συνδεδεμένοι με τα χνάρια της ιστορίας και της κουλτούρας τους. Για τον ίδιο λόγο, οι έμποροι ένιωθαν ανέντιμοι αν αγόραζαν κλεμμένα έργα τέχνης. Ο θρησκευτικός χαρακτήρας έχει διατηρηθεί σε κάποιες περιοχές και ειδικά στην Αφρική, όπου η πολιτιστική κληρονομιά κλέβεται συνήθως από ξένους και όχι από τους πελίτες των ενδιαφερομένων χωρών.

Όπως βλέπουμε, λοιπόν, οι παρόντες είναι πολλοί και διάφοροι, που προέρχονται από την πρόοδο της κοινωνίας και την εξάπλωση της κουλτούρας. Μπορούμε, επίσης, να προσθέσουμε ότι σε περιόδους οικονομικής κρίσης, οι άνθρωποι θεωρούν τα έργα τέχνης σαν αξιόλογες επενδύσεις.

Όλες αυτές οι σκέψεις έχουν οδηγήσει σε ουσιαστική αύξηση την ζήτηση, τόσο στις νόμιμες όσο και στις παράνομες αγορές τέχνης, με αποτέλεσμα ορισμένες απομονωμένες κατοικίες καθώς και τόποι λατρείας σε επαρχιακές περιοχές να αποτελούν δελεαστικούς στόχους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. «Interpol and the Fight against Art Thefts» by Boumedién Berouiguet /ICPO – Interpol General Secretariat (International Criminal Police Review/ Φεβρ. 1986 No 395).
2. «The FBI's National Stolen Art File» by Alice S. Cole (FBI Law Enforcement Bulletin/ Μάιος 1989).

Θεωρητική προσέγγιση στη γυναικεία εγκληματικότητα

Γ. Μασούρη
Νομικού – Μ.Α.Σ. Εγκληματολογίας

Η εγκληματολογική έρευνα πάνω στο γυναικείο έγκλημα είναι πολύ περιορισμένη. Οι λόγοι που έχουν προταθεί για την έλλειψη ενδιαφέροντος από τους εγκληματολόγους θα μπορούσαν να συνοψισθούν στους εξής: Ο μικρός αριθμός εγκλημάτων που διαπράττονται από γυναίκες δεν αποτελεί σοβαρό κοινωνικό πρόβλημα (Smart 1977) – γι' αυτό το λόγο δε διατίθενται ποσά για έρευνα (Heindenson 1985) – και τέλος δημιουργεί πρόβλημα στην έρευνα (Manheim 1965). Οι φεμινιστικές κριτικές επισημαίνουν επίσης την ανδρική κυριαρχία στον ερευνητικό χώρο σαν υπεύθυνη της τάσης για την έρευνα συγκεκριμένων θεμάτων και όχι άλλων σαν άξιων ενδιαφέροντος.

Τα βασικά ερωτήματα σχετικά με τη γυναικεία εγκληματικότητα μπορούν να εντοπισθούν στα εξής:

1) Διαπράττουν οι γυναίκες λιγότερα εγκλήματα από τους άνδρες;
2) Υπάρχει αύξηση του γυναικείου εγκλήματος σε συσχέτιση με την εξάπλωση του γυναικείου απελευθερωτικού κινήματος;

3) Πώς εξηγούν οι θεωρίες του εγκλήματος τη γυναικεία εγκληματικότητα;

Ι) Σχετικά με το πρώτο ερώτημα ο ισχυρισμός του Pollak (1950) ότι οι γυναίκες διαπράττουν τόσα εγκλήματα όσο και οι άνδρες αλλά το γυναικείο έγκλημα εμφανίζεται χαμηλότερο γιατί είναι αόρατο καταρρίπτεται. Τα αποτελέσματα συγχρόνων ερευνών πιστοποιούν το αντίθετο (π.χ. Scutt 1978).

Οι τάσεις των οργάνων της ποινικής καταστολής (αστυνομία, δικα-

στές) απέναντι στις γυναίκες ενώ κατά τον Pollak (1950) είναι επιεικές κατά τον Anderson (1976) είναι διακριτικές σε βάρος των γυναικών. Ο Box (1983) παίρνει ενδιάμεση θέση υποστηρίζοντας ότι και οι δύο απόψεις είναι σωστές αφού αναφέρονται σε διαφορετικά είδη εγκλημάτων:

Εκείνοι οι εγκληματολόγοι που δέχονται τη δυσμενή μεταχείριση των γυναικών από τους δικαστές αναφέρονται στα ασήμαντα εγκλήματα ενώ οι άλλοι που δέχονται την επιεική μεταχείριση αναφέρονται στα σοβαρά εγκλήματα. Υπάρχουν όμως αντίθετα ερευνητικά αποτελέσματα που αποδεικνύουν δυσμενή μεταχείριση των γυναικών που διαπράττουν σοβαρά εγκλήματα τόσο από την αστυνομία όσο και από τους δικαστές (Nagel 1981).

ΙΙ) Τα τελευταία χρόνια ήταν πολύ διαδεδομένη η άποψη της αύξησης του γυναικείου εγκλήματος και ειδικά του εγκλήματος κατά της ιδιοκτησίας, αύξηση που αποδόθηκε στην εξάπλωση του γυναικείου απελευθερωτικού κινήματος. Οι Box και Hale (1983) που ανέλυσαν το ρυθμό της γυναικείας εγκληματικότητας στην Αγγλία από το 1950-1980, διαπίστωσαν ότι δεν υπήρξε αξιόλογη μεταβολή εκτός από κάποια ελαφρά άνοδο του ρυθμού των εγκλημάτων κατά της ιδιοκτησίας. Την αύξηση την απέδωσαν στην επίδραση που είχαν οι αλλαγές της κοινωνικής κατάστασης της γυναίκας μάλλον παρά στη γυναικεία απελευθέρωση που βρήκαν να την επηρεάζει έμμεσα.

ΙΙΙ) Η παραδοσιακή σχολή της εγκλη-

ματικότητας αποδίδει το γυναικείο έγκλημα στη σεξουαλική φύση της γυναίκας. Μια τέτοια αιτιολογία όμως, δεν μπορεί να θεωρηθεί ικανοποιητική αφού δε λαμβάνει υπόψη της τη συμβολή των οικονομικών και κοινωνικών παραγόντων.

Η σχολή του Chicago, παρά τη συμβολή της στην κατάργηση της αντίληψης της παθολογίας σαν αιτίας του εγκλήματος, αγνόησε το γυναικείο έγκλημα. Αυτή η τάση δεν είναι μοναδική στις θεωρίες του εγκλήματος: ακόμα και η κοινωνιολογική εγκληματολογία υιοθέτησε την ίδια στάση.

Ήταν οι φεμινιστές συγγραφείς που απαίτησαν μια ξεχωριστή θεωρία για το γυναικείο έγκλημα στον παράγοντα φύλλο, επειδή οι υπάρχουσες θεωρίες είναι «ειδικές κατανοήσεις της αντρικής συμπεριφοράς» (Leonard 1982). Μια τέτοια άποψη από τη μια βρήκε αντίθετους τους εγκληματολόγους που προειδοποίησαν ότι η υλοποίησή της θα σήμαινε «εγκληματολογικό διαχωρισμό» (Greenwood 1981), ενώ από την άλλη, υπάρχουν εκείνοι που ισχυρίζονται ότι αυτό που πρέπει πρώτα να γίνει είναι η εξέταση της καταλληλότητας των υπάρχουσών κοινωνιολογικών θεωριών για τις γυναίκες εγκληματίες και μόνο όταν αυτές αποδειχτούν ακατάλληλες τότε επιβάλλεται η ανάπτυξη μιας ειδικής θεωρίας (Rock 1977).

Η εξέταση της καταλληλότητας των υπάρχουσών κοινωνιολογικών θεωριών για το γυναικείο έγκλημα κρίνεται σκόπιμη αφού μερικές απ' αυτές όπως η θεωρία της κοινωνικο-

ποίησης που βασίζεται στο ρόλο που παίζει το φύλο (SEX ROLE SOCIALIZATION THEORY), η θεωρία του διαφορικού συγχρωτισμού (differential association theory), η θεωρία των νόμιμων και παρανόμων προϋποθέσεων (legal and illegal opportunity structures) και τέλος η θεωρία της ετικέτας (Labelling theory) προσφέρουν κάποιες εξηγήσεις.

α) Η θεωρία της κοινωνικοποίησης που βασίζεται στο ρόλο του φύλου (Sex Role Socialization Theory). Σύμφωνα με τον T. Parson (1949) η χαμηλή γυναικεία εγκληματικότητα αποδίδεται στο γεγονός ότι το κορίτσι μπορεί να έχει πρότυπο τη μητέρα του που μένει στο σπίτι ενώ το αγόρι στερείται από το πρότυπο του ρόλου του πατέρα αφού ο τελευταίος πηγαίνει στην εργασία του. Η εγκληματική συμπεριφορά είναι το αποτέλεσμα της διαμαρτυρίας απέναντι στη θηλυκότητα της μητέρας. Η γυναικεία εγκληματικότητα με άλλα λόγια, είναι αντίθετη με τη στερεότυπη αντίληψη της θηλυκότητας ενώ η ανδρική εγκληματικότητα αποτελεί διαμαρτυρία με εγκληματικό τρόπο στη θηλυκότητα της μητέρας.

Η Bertrand (1969) αναθεωρώντας τη θεωρία του ρόλου την τοποθετεί στο κοινωνικό πλαίσιο, αφού επισημαίνει ότι η συμπεριφορά που βασίζεται στο φύλο δεν είναι «φυσική» αλλά αποτέλεσμα μεθόδευσης της κοινωνίας η οποία έχει συμφέρον να διαφοροποιεί τη συμπεριφορά ανάλογα με το φύλο.

Η έρευνα που εξετάζει τη βασιμότητα των ισχυρισμών αυτής της θεωρίας όχι μόνο είναι πολύ περιορισμένη και με μεθοδολογικές ατέλειες αλλά κυρίως, διαπιστώνει την έλλειψη καθαρής συνάφειας ανάμεσα στο γυναικείο έγκλημα και στην ανεπάρκεια της κοινωνικοποίησης των γυναικών (π.χ. βλέπε διαφορετικά πορίσματα στις έρευνες που διεξήγαγαν οι Shover Et Al (1979) και οι James Et Al (1980)).

β) Η θεωρία του διαφορικού συγχρωτισμού (Differential Association Theory) συνοψίζεται στον εξής ισχυρισμό: όσο πιο ισχυροί είναι οι δεσμοί του ατόμου με γονείς δασκάλους και φίλους που συμμορφώνονται με τους νόμους, τόσο πιο μικρή είναι η πιθανότητα της επίδρασής τους από εγκληματικό πρότυπο συμπεριφοράς. Παρόλο που η θεωρία αυτή αφορά αγόρια και κορίτσια, η καταλληλότητά της ειδικά για

τις γυναίκες εγκληματίες έχει εξεταστεί από πολλούς ερευνητές που έφτασαν σε συμπεράσματα που υποστηρίζουν την επάρκεια της θεωρίας για την εξήγηση του χαμηλού ρυθμού της γυναικείας εγκληματικότητας (π.χ. Hagan Et Al 1979, Johnson 1979, κ.λπ.). Η ερευνητική ομάδα με επικεφαλής τον Hagan (1979) εξέτασε 611 μαθητές Λυκείου που φοιτούσαν σε τέσσερα Λύκεια του Τορόντο.

Αντικείμενο εξέτασης υπήρξε ο βαθμός των προσκολλήσεων των μαθητών με τον πατέρα/μητέρα και η προθυμία τους να εκτεθούν σε κίνδυνο. Τα αποτελέσματα αυτής της

έρευνας οδήγησαν τους ερευνητές στη διαπίστωση ότι οι γυναίκες ήταν υπερκοινωνικοποιημένες, υπερελεγχόμενες, με άλλα λόγια ότι ήταν τα αντικείμενα του άτυπου κοινωνικού ελέγχου ενώ τα αγόρια ήταν τα αντικείμενα του επίσημου κοινωνικού ελέγχου.

Γι' αυτό το λόγο, στον κόσμο του εγκλήματος όπως και στον κόσμο της δουλειάς στις γυναίκες αρνούνται τη πλήρη πρόσβαση στη δημόσια σφαίρα μέσα από μια διαδικασία κοινωνικοποίησης που κινείται από τη μητέρα στην κόρη.

3) Οι Cloward και Ohlin (1961) σε μια

προσπάθεια να εξηγήσουν τις εγκληματικές συμμορίες των αγοριών βάσιμαν το επιχείρημά τους στη φιλοδοξία των αγοριών να αποκτήσουν εργασία. Εάν η φιλοδοξία αυτή δεν εκπληρώνεται αυτά «εξωτερικεύουν» την ευθύνη απέναντι στην κοινωνία με εγκληματικό τρόπο. Η σημασία αυτού του ισχυρισμού για τις γυναίκες, εντοπίζεται στο γεγονός ότι οι γυναίκες διαπράττουν λιγότερα εγκλήματα γιατί βιώνουν τη φιλοδοξία σε μικρότερο βαθμό από τα αγόρια, αφού η πλειοψηφία των κοριτσιών δίνει προτεραιότητα στο γάμο και στην ανατροφή των παιδιών και μόνο μία

μειοψηφία στοχεύει στην ανεύρεση εργασίας. Ο Box (1983) υποστηρίζει ότι σε περίπτωση αποτυχίας στην ικανοποίηση της φιλοδοξίας τους τα κορίτσια είναι πιο πιθανό να εσωτερικεύσουν την ευθύνη γιατί έχουν κοινωνικοποιηθεί με τρόπο τέτοιο ώστε να «αντέχουν».

Την κατάσταση της γυναίκας στην κοινωνία και γι' αυτό το λόγο η διαμαρτυρία τους θα πάρει εξατομικευμένη μορφή, όπως αλκοολισμός, χρήση ναρκωτικών κ.ά. (Cloward And Piven 1979). Ο ισχυρισμός ότι η εργασία αυτή καθεαυτή προσφέρει τη δυνατότητα στις γυναίκες να διαπράξουν αριθμό εγκλημάτων ίσο με αυτό των ανδρών όπως υποδεικνύουν οι Cloward και Ohlin δεν αφορά τις γυναίκες όπως υποστηρίζει ο Box (1983) ιδιαίτερα στην περίπτωση των σοβαρών εγκλημάτων (π.χ. οργανωμένο έγκλημα) εξαιτίας του χαμηλού Status που αυτές κατέχουν στην επαγγελματική ιεραρχία. Η ερμηνεία που δίνει ο Box μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να εξηγηθεί η μικρή συμμετοχή των γυναικών στο έγκλημα. 4) Η θεωρία της ετικέτας βασίζεται στο επιχείρημα ότι η εγκληματική ετικέτα στη συμπεριφορά ενός ανθρώπου αποτελεί πηγή παραπέρα εγκληματικότητας. Οι εξωτερικοί παράγοντες της φυλάκισης και του στίγματος είναι ζωτικοί στη διαδικασία της ετικέτας και όπως υποστηρίζει ο Box (1983) υπάρχουν εμπειρικά δεδομένα ότι ο στιγματισμός είναι μεγαλύτερος όταν ένα άτομο έχει φυλακιστεί. Η θεωρία αυτή παρά το γεγονός ότι αφορά άνδρες παρουσιάζεται εξίσου κατάλληλη και για τις γυναίκες. Πρώτο, γιατί μικρότερος αριθμός γυναικών φυλακίζεται σε σύγκριση με τους άνδρες. Δεύτερο, γιατί η εμπειρία της φυλάκισης (σχετικά με την εκμάθηση εγκληματικών κωδίκων συμπεριφοράς) δεν επηρεάζει τη συμπεριφορά τους αφού η παρουσία σκληροπυρηνικών γυναικών εγκληματιών είναι κατά πολύ μικρότερη από την αντίστοιχη των ανδρών.

Προκειμένου να εξεταστεί η καταλληλότητα της θεωρίας της ετικέτας στις γυναίκες εγκληματίες – σχετικά με την επίδραση του στίγματος – σημαντική εμφανίζεται η αντίδραση της κοινωνίας στο γυναικείο έγκλημα:

Αν η κοινωνία θεωρεί το γυναικείο έγκλημα τυχαίο και ακόλουθα ακίνδυνο τότε το στίγμα που αποδίδεται δεν έχει επίδραση τέτοια που θα οδηγούσε σε αλλαγή της αντίληψης

που έχει η γυναίκα για τον εαυτό της.

Η υπάρχουσα έρευνα (π.χ. Kramer, 1980) υποδεικνύει ότι ο φόβος του κοινού απέναντι στις γυναίκες εγκληματίες είναι μικρότερος απ' αυτόν για τους άνδρες. Τέτοια συμπεράσματα μπορούν να εξηγήσουν γιατί οι γυναίκες στιγματίζονται λιγότερο από τους άνδρες και μπορούν να επιβεβαιώσουν το επιχείρημα της θεωρίας της ετικέτας ότι λιγότερος στιγματισμός οδηγεί σε μικρότερη εγκληματική συμπεριφορά.

Συνοψίζοντας, θα μπορούσε να ειπωθεί ότι η συμβολή των θεωριών του εγκλήματος στην εξήγηση της γυναικείας εγκληματικότητας ποικίλλει. Η παραδοσιακή σχολή της εγκληματικότητας παρόλο που σήμερα μόνο ιστορικό ενδιαφέρον παρουσιάζει, συνεχίζει να επηρεάζει τη σύγχρονη συγγραφική δραστηριότητα αφού οι εγκληματολόγοι ασχολούνται με την κριτική επανεξέταση των παλαιών θεωριών χωρίς όμως αυτή να συμβάλλει σε μια σφαιρική προσέγγιση του θέματος.

Μερικές από τις κοινωνιολογικές θεωρίες προσφέρουν κάποιες εξηγήσεις για το χαμηλό ποσοστό της γυναικείας εγκληματικότητας. Τέλος, η συμβολή των φεμινιστριών επιστημόνων πρέπει να μην αγνοηθεί αφού ήταν οι φεμινίστριες ειδικοί που επεσήμαναν ότι το γυναικείο έγκλημα είναι μοναδικό φαινόμενο που είναι αναγκαίο να εξεταστεί αντικειμενικά και επιστημονικά.

Adler F.: «Sisters in Sime». New York, MC Graw Hill (1976).

Austin R.L.: «Liberation and Female Criminology in England and Wales» Brit. Jour crim no 4' 1981).

Box S: «Deviance, Reality and Society» London, Richard Clay LTD (1981).

Box S: «Power, Crime and Mystification» (1983).

Conen A.K.: «Deviance and Control» New Jersey, Prewhec Hill (1966).

Cowie J, Cowie V, Slater E: «Delinquency in Girls» London, Heineman (1986).

Heidenson Frances: «The deviance of women» a critique an enguiry, from Brit jour of Sociology vol 19, 1968.

Heidenson Frances: «Women and Crime» (1989). Pollak Otto: «The criminality of women» (1949) Smart C: «Women Crime and Criminology» London, Routledge Kegan and Paul (1978).

Smart C. and Smart B.: «Women, Sexuality and Social control Routledge», 1978.

Smart E: «Criminological theory» its ideology and implication concerning women (αδημοσίευτο).

Pollak Otto: «The criminality of women» (1949).

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

Δρος ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ

Καθηγητού Διεθνούς Δικαίου

Είναι παρήγορο το γεγονός ότι έστω και ύστερα από πολλά χρόνια άρχισε να γίνεται λόγος σε κυβερνητικούς και μη κύκλους η θέσπιση ενός οργάνου, του οποίου κύρια αποστολή θα είναι να γεφυρώνει το χάσμα ανάμεσα στη διοίκηση και στους διοικούμενους και να επιλαμβάνεται των αναφορών που υποβάλλουν οι πολίτες σε βάρος της κρατικής εξουσίας. Η ονομασία του οργάνου δεν παίζει μεγάλο ρόλο αφού οι αρμοδιότητές του είναι εκείνες που θα καθορίσουν την επιτυχία ή αποτυχία του θεσμού. Οποιαδήποτε όμως ονομασία ή παροχή αρμοδιοτήτων που θα είχαν σχέση με την εκάστοτε κυβέρνηση θα οδηγούσε τον θεσμό σε σίγουρη επιτυχία. Ο θεσμός του επιτρόπου της Διοικήσεως —όπως κρίνεται προτιμώτερο να αποκαλείται— στηρίζεται ακριβώς στη διατήρηση ίσων αποστάσεων ανάμεσα στους κυβερνώντες και κυβερνώμενους αφ' ενός και αφ' ετέρου ανάμεσα στη συμπολίτευση και στην αντιπολίτευση για να έχει τη δυνατότητα και το κύρος να κρίνει τα θέματα της αρμοδιότητάς του. Γιατί όταν ο επίτροπος Διοικήσεως είναι ανεξάρτητος θα είναι σε θέση να επιτελέσει στο ακέραιο τα καθήκοντά του. Τα περί δημιουργίας ξεχωριστού Υπουργείου με κάποιο τιμητικό τίτλο απορρίπτονται ασυζητητί γιατί ουδέποτε ο εν λόγω υπουργός θ' αποκτήσει τη δυνατότητα να παραπέμψει συνεργάτες του στη δικαιοσύνη όπως μία εκ των αρμοδιοτήτων του επιτρόπου υπαγορεύει. Σε πολλές χώρες του κόσμου ο θεσμός που λειτουργεί εδώ και 30 χρόνια περίπου έχει επιτύχει τα μέγιστα αλλά και η μέχρι τώρα εμπειρία επιτρέπει για χώρες που δεν έχουν το θεσμό του Ombudsman —επιτρόπου διοικήσεως— να τον συμπεριλάβουν στην οργανική δομή τους. Επιβάλλεται η ύπαρξή του σε χώρες όπου η νομοθεσία αυτή καθ' εαυτή εμφανίζει συχνά κενά και ατέλειες με αποτέλεσμα και η βουλή και τα δικαστήρια να καλούνται να καλύψουν τα κενά ή να ερμηνεύσουν τους νόμους, ο πολίτης δε να θεωρεί τον εαυτό του έρμαιο των κάθε αποφάσεων, οι οποίες σε όχι λίγες περιπτώσεις αντικρούονται μεταξύ τους!

Επιβάλλεται όμως και για ένα άλλο σπουδαιότατο λόγο: Να βοηθήσει τον αδικηθέντα πολίτη που δεν έχει τη δυνατότητα να προσφύγει στη Δικαιοσύνη, να προσπαήσει τα συμφέροντά του και να διαφυλάξει την προσωπικότητά του από την αυθαιρεσία και τον παραλογισμό των κρατικών οργάνων. Για να επιτευχθεί όμως αυτό θα πρέπει να υπάρχει άμεση συνεργασία του επιτρόπου και των δικαστικών αρχών.

Οι αποφάσεις του επιτρόπου θα είναι υποχρεωτικές για τη διοίκηση, η οποία θα καλείται εντός εύλογου χρονικού διαστήματος να αποκαταστήσει την αδικία. Δεν θα είναι υποχρεωτικές για τα δικαστήρια τα οποία μόνο εφ' όσον ο αδικούμενος προσέφυγε μπορούν να επιληφθούν. Ο επίτροπος που σε καμιά περίπτωση δεν έχει το δικαίωμα να αναμειγνύεται σε κομματικές διαμάχες και να επιλαμβάνεται πολιτικών διαφορών, θα πρέπει να είναι πρόσωπο γενικής αποδοχής απ' όλες τις πράξεις του κοινοβουλίου. Η καθ' οιονδήποτε τρόπο μέχρι σήμερα ανάμιξη ενός απόμου στις κομματικές διαμάχες, είτε ως βουλευτού, είτε ως πολίτευτού, στερεί αυτό από το δικαίωμα της υποψηφιότητας ως επιτρόπου. Επίτροπος διορίζεται εκείνος που κατέχει τουλάχιστον δύο Πανεπιστημιακά διπλώματα, νομικών ή πολιτικών επιστημών, που διεθνώς έχει ως επιστήμων καταξιωθεί και βραβευτεί γι' αυτό και χαίρει της εξω-

θεν καλής μαρτυρίας. Εκλέγεται από τη βουλή ύστερα από υποψηφιότητα την οποία ο ενδιαφερόμενος θέτει ενώπιον του προέδρου του σώματος και κατόπιν ελέγχου υπό των αρμοδίων οργάνων της πολιτείας περί της «ποιότητας» του προσώπου. Απαιτείται δε η ειδική πλειοψηφία των 2/3 του συνόλου των βουλευτών ώστε να αποκλείεται κάθε κομματική εκμετάλλευση του θεσμού. Η ηλικία του δεν θα πρέπει να είναι μικρότερη των 35 και μεγαλύτερη των 70 ετών. Η εξαετής θητεία του ανανεώνεται μέχρι δύο φορές το ανώτερο. Ασκεί τα καθήκοντά του ανεξάρτητα από τη βουλή παρότι εκλέγεται απ' αυτή. Πλαισιώνεται πέραν των ειδικών συμβούλων και υπαλλήλων που ο ίδιος επιλέγει ή διορίζει —όχι πλέον των 10 συμβούλων και 50 υπαλλήλων— και από κοινοβουλευτική επιτροπή με ισάριθμα μέλη από κάθε κόμμα. Υπηρεσιακοί παράγοντες δε ό-ταν καλούνται να υποχρεούνται να εκφέρουν την άποψή τους. Όλων των ανωτέρω η γνώμη θα είναι συμβουλευτική. Υποχρεούται ο επίτροπος στην τήρηση του επαγγελματικού μυστικού σχετικά με όσα μαθαίνει κατά την άσκηση του λειτουργήματός του.

Ο θεσμός δεν εντάσσεται στην υπαλληλική ιεραρχία χωρίς να αποκλείεται ο ίδιος να είναι μετακλητός κρατικός υπάλληλος. Η σχέση του με τα όργανα διοικήσεως είναι λεπτή: Όντας υπέρνω προσώπων και πραγμάτων έχει από το νόμο την ευχέρεια να επιλαμβάνεται και χωρίς ακόμη προσφυγή του υπαλλήλου, υπουργικών αποφάσεων, μόνον εφ' όσον αυτές έχουν σχέση με την υπαλληλική ιδιότητα και δεν είναι γενικής πολιτικής ή κυβερνητικής μορφής. Οι αποφάσεις του περιβάλλονται την μορφή των πράξεων διοικήσεως, δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ουδεμία σχέση έχουν με δικαστικές αποφάσεις ούτε αποτελούν πρόκριμα αυτών και τέλος δεν εφεσιβάλλονται. Αν ο επίτροπος διαπιστώνει ελλείψεις στους ισχύοντες νόμους και διοικητικούς κανονισμούς αναφέρεται σχετικά στη βουλή ή στον αρμόδιο υπουργό. Πρέπει κάθε χρόνο να αποστέλνει στη βουλή υπόμνημα σχετικό με τη δράση του το οποίο τυπώνεται και δημοσιεύεται.

Κάθε πολίτης έχει δικαίωμα να απευθύνεται στον επίτροπο με συστημένη επιστολή εφόσον παραβιάζεται η προσωπική του ελευθερία και να καταγγέλει κάθε πρόσωπο ή κατάσταση. Καταγγελία εναντίον αποφάσεων που μπορούν να μεταβληθούν από την ανώτερη διοικητική αρχή δεν γίνεται στον επίτροπο πριν αποφανθεί σχετικά η εν λόγω αρχή. Για κάθε καταγγελία ο επίτροπος οφείλει να απαντά στον ενδιαφερόμενο και να κρίνει εάν χρήζει περαιτέρω εξετάσεως ή όχι.

Για να μπορεί ο Επίτροπος να γνωρίζει σε βάθος τις καταστάσεις που αναλαμβάνει του απονέμει ο νόμος ευρύτατες εξουσίες όπως το δικαίωμα, με ορισμένους περιορισμούς, να επιθεωρεί οποιοδήποτε τόπο εργασίας —χωρίς προμήνυση— δημοσίων ή ιδιωτικών οργανισμών. Κάθε δε υπηρεσία έχει υποχρέωση να του παρέχει πάραυτα όλα τα απαιτούμενα για την έρευνα στοιχεία. Ο επίτροπος μπορεί να ζητεί επί πλέον τόσο από εκείνον εναντίον του οποίου στρέφεται η καταγγελία όσο και από τους ανωτέρους του έγγραφες δηλώσεις και κάθε άλλη πληροφορία. Ακόμη έχει το δικαίωμα να ζητήσει την επέμβαση του αρμοδίου εισαγγελέως. Τα παραπτώματα των υπουργών τα καταγγέλει δια κοινοποιήσεως στον πρόεδρο της βουλής και

τους προέδρους των ευρισκομένων στη βουλή κομμάτων. Ο καταγγελλόμενος έχει υποχρέωση να απέσχει των καθηκόντων του έως ότου η βουλή αποφασίσει. Όταν σε υπηρεσία κατόπιν προσωπικής εξονυχιστικής έρευνας διαπιστώσει ότι διαπράττονται παραπτώματα των οποίων η φύση δικαιολογεί πειθαρχική δίωξη, ο επίτροπος μπορεί να παραγγέλλει στους ιεραρχικά ανώτερους του υπευθύνου να προβούν στην άσκηση πειθαρχικής αγωγής. Πριν όμως προβεί σε τέτοιες ενέργειες έχει υποχρέωση για την εύρυθμη αφενός λειτουργία της υπηρεσίας και για το γόητρο και κύρος του θεσμού αφ' ετέρου, να καλέσει τον καταγγελλόμενο και να ενημερωθεί ώστε να έχει σαφή και σφαιρική εικόνα του θέματος. Εάν ο αρμόδιος υπουργός ή Νομάρχης ή Δήμαρχος δεν συμμορφούνται με τις αποφάσεις του επιτρόπου αυτός έχει το δικαίωμα της ενώπιον δικαστηρίου εξασφάλισης στον καταγγέλοντα δικαστικής συμπαράστασης. Εάν και το δικαστήριο αποφασίσει υπέρ του

καταγγέλοντος και του Επιτρόπου ο εν λόγω Υπουργός, Νομάρχης ή Δήμαρχος διώκεται πάραυτα για παράβαση καθήκοντος και καταχρηστική άσκηση εξουσίας. Ο επίτροπος δεν δικαιούται να παρέμβει για διαφορές που ανακύπτουν κατά την άσκηση των καθηκόντων μεταξύ στρατιωτικών, κληρικών και δικαστικών μη διοικητικών υπαλλήλων.

Πολλοί ίσως αντιδράσουν λόγω δημοκρατικής ευθιξίας και εκφράσουν φόβους για τον θεσμό του ombudsman, θεωρήσουν δε το εν λόγω άτομο ως συγκεντρώνον υπερεξουσίες, πράγμα το οποίο θα αποβεί σε βάρος της Δημοκρατικής πορείας του λαού. Το γεγονός όμως ότι θα ελέγχεται από τη βουλή με ειδική πλειοψηφία, και από δικαστήρια ανωτάτου βαθμού αφ' ενός και αφ' ετέρου ότι όπου ο θεσμός υπάρχει απέδωσε τεράστια οφέλη, διασκεδάσει τους φόβους και κατοχυρώνει πολλαπλασίως τους δημοκρατικούς θεσμούς.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

Γνωμ. ΝΥΔ 619/86.

Γνωμοδοτών: Ρ. Αντωνακόπουλος, Νομ. Σύμβουλος Δ/σεως.

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ: * ΝΔ 119/1974 άρθρο 12 * Ν 14/1975 άρθρο 7 * Ν 1590/1986 άρθρο 4 παρ. 2.

Αυτοδίκαιη προαγωγή στον επόμενο βαθμό αποκατασταθέντων πολυθέντων κατά την δικτατορία. Προϋποθέσεις.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Μόνη η άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως κατά το άρθρο 12 του Ν.Δ. 119/1974 δεν αποτελεί αποκατάσταση κατόπιν δώξεως για πολιτικούς λόγους, ώστε να έχει εφαρμογή το άρθρο 4 παρ. 2 των Ν. 1590/1986.

Γνωμ. ΝΥΔ 18/87.

Γνωμοδοτών: Ν. Κατσίμπας, Πάρεδρος Δ/σεως.

Μη υπαγωγή σε κρατήσεις της πάγιας αποζημιώσεως οδοιπορικών εξόδων των αξιωματικών και ανδρών της Ελληνικής Αστυνομίας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Δεν υπόκειται σε κράτηση υπέρ των Ασφαλιστικών Ταμείων της Ελληνικής Αστυνομίας η καταβολή της πάγιας αποζημιώσεως που προβλέπεται από το άρθρο μόνο του ΠΔ 934/1980.

Γνωμ. ΝΥΔ 108/87

Γνωμοδοτών: Ρ. Αντωνακόπουλος, Νομικός Σύμβουλος.

Ασφάλιση πολιτικού προσωπικού Ελληνικής Αστυνομίας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Δύναται με έκδοση ΠΔ να ρυθμισθεί η ασφάλιση πολιτικού προσωπικού που προσελήφθη μετά την ισχύ του Ν. 1481/1984 στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης σε ασφαλιστικούς φορείς που βάσει των καταστατικών τους διατάξεων ασφαλίζουν και πολιτικούς υπαλλήλους.

Γνωμ. ΝΥΔ 131/87.

Γνωμοδοτών: Ρ. Αντωνακόπουλος, Νομικός Σύμβουλος.

Στέρηση βαθμού οπλίτη Ελληνικής Αστυνομίας λόγω καταδίκης του σε στέρηση πολιτικών δικαιωμάτων.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Ο καταδικασθείς αμετακλήτως σε στέρηση των πολιτικών του δικαιωμάτων, στερείται αυτοδικαίως του βαθμού του βάσει της διατάξεως του άρθρου 2 παρ. 1 του ΝΔ 935/71. Η στέρηση του βαθμού διαπιστώνεται με απόφαση του Αρχηγού και δεν έχει αναδρομική ισχύ.

Γνωμ. ΝΥΔ 308/87.

Γνωμοδοτών: Ν. Κατσίμπας, Πάρεδρος Δ/σεως.

Προαγωγή ανθυπασιστών υπηρεσίας γραφείου της Ελληνικής Αστυνομίας. Προϋποθέσεις.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Οι ανθυπασιστές υπηρεσίας γραφείου της Ελληνικής Αστυνομίας προάγονται μέχρι τρεις βαθμούς χωρίς το ειδικό τυπικό προσόν της αποφοιτήσεως από τη Σχολή Μετεκπαιδεύσεως Ανθυπασιστών.

Γνωμ. ΝΥΔ 918/87.

Γνωμοδοτών: Ρ. Αντωνακόπουλος, Νομικός Σύμβουλος.

Διαδικασία διεξαγωγής εισιτηρίων εξετάσεων για το Τμήμα Μετεκπαιδεύσεως Ανθυπασιτών.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Βάσει του άρθρου 110 του Π.Δ. 585/85 για την κατάρτιση του πίνακος επιτυχόντων στις εισιτήριες εξετάσεις του Τμήματος Μετεκπαιδεύσεως Ανθυπασιτών, θα εφαρμοσθεί το άρθρο 3 του Π.Δ. 390/85 που ισχύει για τον αντίστοιχο πίνακα του Τμήματος Υπαστυνόμων.

Κατάδεσμοι και καταπασσαλεύσεις

Το «δέσιμο» του κλέφτη

Του Κώστα Δανούση.

Οι κατάδεσμοι και οι καταπασσαλεύσεις ήσαν γνωστοί από την αρχαιότητα όχι μόνον στην Ελλάδα και σε άλλους λαούς, από το Μεξικό ως την Ιβηρική. Οι πρώτοι συνίστανται στην αναγραφή σε μεταλλική πλάκα (όστρακα, κ.λπ) του ονόματος του εχθρού, που ήθελε κάποιος να βλάψει και κάποιων «μαγικών» λέξεων και στη συνέχεια απόκρυψη αυτής στο χώμα ή οπουδήποτε αλλού. Οι δεύτερες συνίσταντο στο τρύπημα ομοιώματος του μισουμένου προσώπου με περόνες (καταπερόνηση) ή «πασσάλους» (καταπασσάλευση) σε διάφορα σημεία, όπου ο δράστης αποσκοπούσε να προκαλέσει θάβη, π.χ. στο κεφάλι για να χάσει ο εχθρός το μυαλό του, κ.λπ. Το ομοίωμα αυτό απεκρίπτετο επιμελώς, γιατί αν θρικόταν το θύμα εσώζετο.

Οι κατάδεσμοι λοιπόν και οι καταπασσαλεύσεις – ιδιαίτερα οι πρώτοι – έφτασαν ως τις μέρες μας (τα γνωστά «δεσίματα») προς δόξαν της ελληνικής, μα και παγκόσμιας, δεισιδαιμονίας. Το απώτερο αλλά και το πρόσφατο παρελθόν μας άφησε γραπτά μνημεία καταδέσμων, γύρω

από τα οποία υπάρχει πλούσια βιβλιογραφία.

Οι κατάδεσμοι όμως δεν αποσκοπούν μόνον στο να κάνουν κακό αλλά και στο να το αντιμετωπίσουν. Έτσι πολλοί απ' αυτούς επικαλούνται το Χριστό και τους αγίους για προστασία τους από τους καταλαλούντας αυτούς:

«Κύριε Ιησού Χριστέ σώσον με εκ των καταδικόντων με και των λαλούντων πονηρά κατ' εμού. Σύντριψον την ισχύν αυτών και τα ονόματα αυτών αφάνισον ως τους Σοδομίτας. Προστάτα μου, αρχάγγελε, Σαβαώθ, εις την κεφαλήν μου, Εμμανουήλ εις την δεξιάν μου, Μιχαήλ και Γαβριήλ σκέπη μου, Ουριήλ εξ αριστερών μου, Ραφαήλ εκ πλαγίων μου, δήσατε και χαλινώσατε τους εμέ καταλαλούντας και πολεμούντας και μισούντας και αδικούντας, ίνα εισίν έμπροσθεν μου άλαλοι και κωφοί και τυφλοί και παρειμένονι τω λόγω και τη ενεργεία και ίνα έρχωνται προς βοήθειαν μου και φεύξονται παν κακόν, ει από νίκην έρχομαι ή εις νίκην υπάγω, τους εξ ουρανού ενδέδυμαι τον τίμιον σταυρόν περιπλεκόμενος. Άγιε Κυπριανέ, άγιε Γεώργιε, άγιε

Δημήτριε, άγιε Θεόδωρε, ως εχαλινώσατε τους των Ελλήνων θεούς και τους ειδωλικούς ναούς και ηφανίσατε, ούτως δήσατε, χαλινώσατε και αφανίσατε τα στόματα των καταλαλούντων με και τους λαλούντας πονηρά κατ' εμού...»

Δεν έδεναν όμως οι βυζαντινοί προγονοί μας μόνον τους αντιπάλους τους αλλά τους υποψήφιους κλέπτες της περιουσίας τους. Σε κώδικα λοιπόν του 15ου αιώνα διαβάζουμε:

ΕΙΣ ΚΛΕΠΤΗΝ

«Γράψον εις χάρτην ούτω:

Αβραάμ σε καταδιώκει, ο Ισαάκ σε καταφθάνει, Ιακώβ σε ανατρέχει. Γεννηθήτω η οδός αυτού σκότος και ολίσθημα. Και αναποδόγραφε τούτο και βάλε όπισθεν της θύρας.»

Κατά τους χρόνους που ακολούθησαν την άλωση οι κατάδεσμοι έδιναν και έπαιρναν. Στην Σολομωνική του Καντεράκη από την Κρήτη διαβάζουμε:

Δέσιμον κλέπτου

«Κάτω 'ς το γιολό, σε φόρο, εκεί

Μάγος επί το έργον... Τα θύματα περιμένουν υπομονετικά τη σειρά τους (μεσαιωνική ξυλογραφία).

Καύση μαγισσών κατὰ το Μεσαιῶνα.

στέκονται δυο ἄλογα σιδεροχαλινωμένα, κομποδεμένα, σε μια γούρνα πίνουνε, σε μια ματζαδούρα τρώνε και εκεί πλαγιάζουνε. Ποιος τα ἔδεσε και ποιος τα κομπόδεσε; Ο σοφός Σολομών με την μητέρα του και με την δύναμιν της αγίας Αικατερίνης ὅπου ἔδεσε τσοι καταρράχτες τ' ουρανοῦ. Ἔτσι δένω κι ἐγώ το δούλο του Θεοῦ στανικῶς του Θεοῦ και θεληματικῶς του διαθόλου με την δύναμιν του Τζετζεβουήλ»

Σ' αὐτὰ ὁμως προστίθεται:

Λύσιμον.

«Ὅταν θέλῃς να τους λύσῃς, θα

διαβάσῃς ἀπὸ την κάτω μεριά ἀπὸ το τέλος τα γράμματα ἐφτά φορές και κάθε φορά θα λυς και ἓνα κόμπον.»

Ὅταν ὁμως τα δεσίματα των κλεπτῶν δεν ἔφερναν ἀποτέλεσμα και η ζημιὰ γινόταν, ἀρχίζε ο ἀγώνας για την ανακάλυψη του δράστη. Και ἐδῶ τα μαγικά ἔχουν το ρόλο τους. Σε «μαγικούς» παπύρους συναντάμε την ἐξῆς συνταγὴ για την ανακάλυψη του κλέφτη:

Λαβὼν σελίγγιον (καλῆς ποιότητος ἄρτον) ἀναλον και τυρόν αἰγειον δίδου ἐκάστῳ σελιγγίου δραχμὰς ἢ τυροῦ δραχμὰς ἢ. Επιπλέον τον ἐξῆς

λόγον· «δέσποτα ἱᾶω, φωσφόρε, παράδος φωρ' ὄν ζητῶ, εἰαν δε τις μη καταπῇ το δοθέν αὐτῷ, αὐτὸς ἔστιν ο κλέψας».

Για τον ἴδιο σκοπὸ ἔδιναν ἐπίσης στον ὑποπτο να φάει ἄρτον της Μεγάλης Πέμπτης. Η ἐνοχὴ του ἀπεικνύετο ἂν αὐτὸς δεν μπορούσε να τον καταπιεῖ!!! Τέτοιον κλεπτέλεγχον ἀναφέρει και ο Μιχαήλ Ψελλός. Επίσης στο Ιατροσόφιο του Σταφιδὰ διαβάζουμε:

Περὶ του γνῶναι τον κλέπτην

«Ἐπαρον προσφορὰν λειτουργη-

Το μαγικὸ γάλα, ἀπὸ μεσαιωνικὴ ξυλογραφία της Δύσης.

Αστρολόγος του Μεσαίωνα και το θύμα του (ξυλογραφία της εποχής).

μένην και γράψον εις αυτήν· «ου αράς το στόμα αυτό γέμει και πικρίας και δόλου υπό την γλώσσαν αυτού κόπος και πόνος». Και γράψον τα ονόματα των υπόπτων και ας πάρη καθασίς την μερίδα και ας τρώγη και συ λέγε τους άνω γεγραμμένους στίχους και ο μη δυνάμενος καταπιείν αυτός ο κλέπτης».

Σε κρητική Σολομωνική διαβά-
ζουμε επίσης το εξής:

*Πως θρίσκειται ο κλέ-
πτης.*

«πάρε ψωμί Σαθθατοζυμωμένο,
γράψε επάνω εις αυτό την πεντάλφα
και δος του υπόπτου κλέπτου να το
φάη και δεν μπορεί να κατουρήση
ώστε να το μολώση».

Τέλος από αγιολογικά κείμενα
μαθαίνουμε πως όποιος ήθελε να
ανκαλύψει τον κλέφτη των πραγμά-
των του κατέφευγε στο ναό του
Θεοδώρου του Τήρωνος, από τον
οποίο έπαιρνε και πήγαινε σπίτι του
σφραγίδα κεριού.

Όμως και οι κλέφτες δεν έμεναν
με σταυρωμένα τα χέρια!! Από την
Κρήτη μαθαίνουμε πως ο κλέφτης
για να αποφύγει τον έλεγχο είχε μαζί
του άρτο της Μεγάλης Πέμπτης,
ενώ τον σχετικό κατάδεσμο αναφέ-
ρεται:

«Δένω τον τάδε και ή σταυρό πατεί
ή καθαλλίνες ή θάτο είναι δεμένος ή
Σάθθατο εγεννήθηκε ή άγιον άρτον
θαστά τίποτε να μην ενεργήσει μο-

ναχά να είναι δεμένος».

Η νομοθεσία αλλά και η επίσημη
εκκλησία καταδίκάζαν αυστηρά
τους «γόητες» και μάγους. Ο Αρμε-
νόπουλος στην Εξάβιβλό του (βιβλίο
ΣΤ', τίτλος Ι, παρ. 3 – 9) διατάσσει
ανάμεσα στα άλλα:

«Οι τα λεγόμενα ποιούντες φυλα-
κτά επί φιλία του δοκείν ανθρώπων
δημευόμενοι εξοριζέσθωσαν.

Ο συνειδώς τινι γοητείαν κατα-
σχών αυτόν τη δημοσία όψει παρα-

Νεαρή κοπέλα κατοποσασαλεύει αναμμένο κεριό
για να εξοντώσει την αντεράστριά της.

διδότη· ει δε τις οιοσδήποτε άνθρω-
πος συλλαβόμενος τούτον μη
παραδώσει, εσχάτην, υπομενέτω τι-
μωρίαν.

Οι δια γοητείας σώφρονες λογι-
σμούς προς έρωτας στρέφοντες
δημεύσει και εξορία καθυποβάλ-
λονται· ει δε και προς πρόσωπον
υπερέχον τούτο τολμήσουσι, τη δια
ξίφους τιμωρία υπόκεινται.

Το δια θυσιών μαντεύεσθαι κεκώ-
λυται· ο δε τοιούτος ξίφει τιμωρεί-
σθω.

Οι τα φίλτρα ποιούντες δημευό-
μενοι τον βίον και πάσαν την περι-
ουσίαν εξορίζονται.

Οι εις θλάβην ανθρώπων δαίμονες
επικαλούμενοι, ει μη κατά άγνοιαν
τούτο πράξουσιν, ξίφει τιμωρείσθω-
σαν...».

Φαίνεται, όμως, ότι προς δόξαν
της λογικής και του νόμου οι άν-
θρωποι ελάχιστα επηρεάστηκαν από
τις απαγορεύσεις της Εκκλησίας και
της Πολιτείας, καθώς και από τις
επιταγές της λογικής. Τελευταία
μάλιστα τα πράγματα δεν είναι κα-
λύτερα. Δεν είναι λίγα τα θύματα
των κλοπών που αναζητούν τα κλο-
πιμαία διαμέσου των συγχρόνων
καταδέσμων (μέντιουμ, χαρτορι-
κτών, κ.λπ.).

Δυστυχώς οι κατάδεσμοι – οι
καταπασαλεύσεις δεν πάνε πίσω –
ανθούν και σήμερα. Είναι άραγε η
δεισιδαιμονία σύμφυτη με τον άν-
θρωπο; Όπωςδήποτε όχι. Είναι όμως
στενά συνδεδεμένη με την ανθρω-
πινη μικρόνοια, αφού ακόμη δίνουν
και παίρνουν τα φίλτρα και οι λογής
– λογής μαγανειές που «δένουν
τους άνδρες», φέρνουν πίσω τους
άπιστους συζύγους, στερεώνουν
συνοικεία και ερωτικούς δεσμούς,
κ.ο.κ.

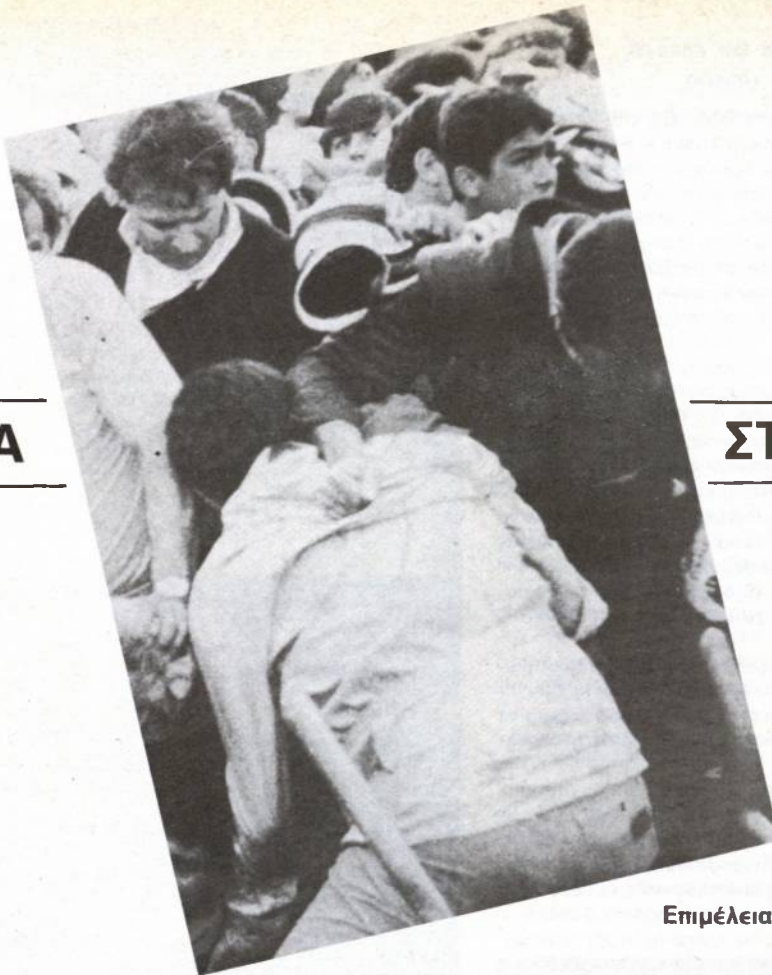
Αν γυρίσουμε δίπλα μας είναι σί-
γουρα πως κάποιο κατάδεσμο ή φίλ-
τρο θα συναντήσουμε. Κι όλα αυτά
όταν ο άνθρωπος φιλοξενεί να
κατακτήσει το σύμπαν...

Σημειώσεις:

1. Βασικό έργο για το θέμα μας είναι του Φαί-
δωνα Κουκουλέ, Βυζαντινών βίος και πολι-
τισμός, τόμος ΣΤ', σελ. 167 και επόμενες
(όπου και πλούσια βιβλιογραφία).
2. Επίσης βλέπεται 1) Α. Αδαμαντίου, Αγνείας
πέιρα, Λαογραφία, τ. 3, σελ. 67 επόμ., 2) Α.
Vasilier, Anecdota Graeco - Byzantina, 3) Μι-
χαήλ Ψελλός, Περί ενεργείας των δαιμόνων
(στον Westerman, Παραδοξογράφοι, 144)
και 4) Ράλλη – Ποτλή, Σύνταγμα Ιερών Κα-
νόνων.

Η ΒΙΑ

ΣΤΑ ΓΗΠΕΔΑ

Επιμέλεια: Μαρία Πίσχου
Φ. Μακροζαχόπουλος

Το πρωτάθλημα αρχίσε οι ενδεκάδες των ομάδων βγαίνουν από τις καταπακτές, οι φίλαθλοι στις εξέδρες ξεσηκώνονται.

Αγωνιούν για την αποδοση των καινούριων «αστεριών» τους και αναρωτιούνται για την πορεία της ομάδας τους. Θα δικαιώσει άραγε φέτος τα όνειρά τους και τις προσδοκίες τους; Θα τους γεμίσει χαρά ή θα τους απογοητεύσει;

Φαινόμενο της εποχής μας το ποδόσφαιρο, είναι τοποθετημένο στην κορυφή του ενδιαφέροντος σε εκατομμύρια ανθρώπους, σ' όλο τον κόσμο, ανεξαρτήτως φύλου, φυλής, κοινωνικής τάξης και ηλικίας. Καταφέρνει να φανατίζει τα πλήθη μέχρι αιματοχυσίας, να σκοτώνει ανθρώπους από τη συγκίνηση, να δημιουργεί μνημειώδεις επινίκιους εορτασμούς και να προκαλεί εθνική υπερηφάνεια στους λαούς.

Ποδοσφαιριστές ινδάλματα, «αστέρια», ονόματα «θρυλικά», πρόεδροι και παράγοντες «μεγιστάνες του πλούτου» και λιγότερο πλούσιοι, εκατομμύρια «Μουντιάλ» (παγκόσμιο κύπελλο), όλα ένας κόσμος «μαγικός» που μαγνητίζει και γοητεύει τους φιλάθλους, τους φανατίζει και τους κάνει να παραληρούν από ενθουσιασμό, ένα «βασιλείο» που συγκεντρώνει τη μεγαλύτερη «ακροατικότητα» στον κόσμο.

Όμως παρ' όλα αυτά η απομυθοποίηση του «Βασιλιά των σπορ» φαίνεται ότι έχει αρχίσει να συντελείται. Οι δωροδοκίες, οι

κακές διαιτησίες, τα λίγα γκολ, το φτωχό θέαμα, πολλές φορές, οι ακριβοπληρωμένοι «άσσοι» που δεν αποδίδουν σύμφωνα με τα ποσά που δαπανήθηκαν και (γιατί όχι) το ακριβό εισιτήριο, διώχνουν από τα γήπεδα καθημερινά όλο και περισσότερους φιλάθλους. Ο μεγαλύτερος όμως εχθρός του ποδοσφαίρου είναι η βία. Ο «χουλιγκανισμός», που είναι, μάλλον, προϊόν των σύγχρονων κοινωνιών, δημιουργεί τρομακτικά επεισόδια στην εξέδρα και έξω από τα γήπεδα με θύματα αθώους φιλάθλους που ο αριθμός τους μέχρι σήμερα ξεπερνάει τους 1000. Η χώρα που «παρήγαγε» το ποδόσφαιρο, η Αγγλία, βρίσκεται ήδη απομονωμένη ποδοσφαιρικά, διεθνώς, πληρώνοντας τίμημα μ' αυτό για τους νεκρούς που άφησαν πίσω τους, με τα επεισόδια που δημιούργησαν, οι οπαδοί της Λίβερπουλ, στο Χέιζελ των Βρυξελλών στον τελικό του κυπέλλου Πρωταθλητριών με τη Γιουβέντους, το 1985.

Οι κυβερνήσεις των χωρών καθημερινά λαβαίνουν όλο και πιο δραστικά μέτρα για την καταστολή και εξαφάνιση της βίας από τα γήπεδα, για να πάψουμε να θρηνούμε αθώα θύματα θυσιασμένα στο βωμό της «στρογγυλής θεάς» και της τυφλής μανίας της ανώνυμης και φανατισμένης μάζας.

Αλλά θα μπορούσε κανείς να ισχυριστεί ότι η θέσπιση και μόνο καταστατικών νόμων είναι μέτρο ικανό να απαλείψει

ένα φαινόμενο, που, όπως φαίνεται, είναι βαθιά ριζωμένο στις δομές της σημερινής σύγχρονης κοινωνίας και οικογένειας;

Οι επιστήμονες που ασχολήθηκαν την τελευταία δεκαετία με το φαινόμενο της βίας στα γήπεδα, αποφάνθηκαν ότι «η μαζικοποιημένη λατρεία του αθλήματος, η οπαδοποίηση που καταστρέφει το φίλαθλο πνεύμα και τα σαρωτικά ξεσπάσματα βίας, συνιστούν ένα φαινόμενο της εποχής μας ή καλύτερα αποτελούν την πραγματική εικόνα της ζωής μας, όπως τη διαμορφώσαμε».

Η επιθετικότητα —λένε οι επιστήμονες— είναι ένα στοιχείο του ανθρώπινου ψυχισμού που εδράζεται στο υποσυνείδητο μαζί με τα άλλα ένστικτα. Ανατομικά βρίσκεται στον παλαιοεγκέφαλο. Ο πολιτισμός είναι ένα πλέγμα ηθικών αξιών που ελέγχει και καταπιέζει την επιθετικότητα, η οποία προσπαθεί συνεχώς να αποδράσει μεταχειριζόμενη διάφορους τρόπους. Είναι, λοιπόν, σε τέτοια παρακμή η κοινωνία, ο πολιτισμός και οι αξίες, ώστε να μην ελέγχεται πλέον η βία;

Στα ερωτήματα αυτά και σε πολλά άλλα θα προσπαθήσουμε ν' απαντήσουμε στη συνέχεια μέσα από τις διεξοδικές μελέτες και έρευνες των επιστημόνων, οι οποίες σκιαγραφούν το φαινόμενο της βίας στα γήπεδα.

Συμβάσεις - Συνέδρια και έρευνες για τη βία στα γήπεδα

Σημειώνουμε ότι στην αλλοδαπή το θέμα της γηπεδικής βίας έχει ήδη μελετηθεί διεξοδικά σε θεωρητικό και εμπειρικό επίπεδο, από κοινωνιολόγους και νομικούς καθώς και από το Συμβούλιο της Ευρώπης, το οποίο μάλιστα κατάρτισε σχετική Σύμβαση από 19-8-1985 (μετά τα επεισόδια του Σταδίου Χέυζελ των Βρυξελλών) με τίτλο «Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τη βία των θεατών και την ανάρμοστη συμπεριφορά στις αθλητικές συναντήσεις και ιδιαίτερα στους ποδοσφαιρικούς αγώνες» (η σύμβαση αυτή υπογράφηκε τότε και από τη χώρα μας και η κύρωσή της έγινε με το ν. 1787/1988)(¹).

Όσον αφορά τη χώρα μας το Υπουργείο Πολιτισμού και η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, οργάνωσαν φέτος το **Πρώτο Ευρωπαϊκό Συνέδριο** για την καταστολή της βίας στα γήπεδα σε κεντρικό ξενοδοχείο της Αθήνας. Συμμετείχαν συνολικά 2000 ειδικοί από τον Ελληνικό και Ευρωπαϊκό χώρο.

Στη διάρκεια των 3 ημερών δόθηκε η ευκαιρία στους εκπροσώπους των Ευρωπαϊκών χωρών να αναπτύξουν, εκτός από τα αίτια που προκαλούν τη βία στα γήπεδα και στους αθλητικούς χώρους και τα μέτρα που έχουν ληφθεί για τον περιορισμό της βίας στις χώρες της Ευρώπης. Όλοι οι σύνεδροι αλλά και οι παρατηρητές, που παρακολούθησαν το συνέδριο συμφώνησαν στα παρακάτω:

«Υπάρχει έξαρση της βίας: Στα περισσότερα κράτη της Ευρώπης και ιδιαίτερα στη Βόρεια». «Τα τελευταία 10 χρόνια έχει γίνει αύξηση των κρουσμάτων βίας εκτός από τα ποδοσφαιρικά γήπεδα και σε άλλα σπορ, σε ποσοστό 20-30% από την προηγούμενη δεκαετία».

Οι διαπιστώσεις αυτές είναι ανησυχητικές. Να ευχηθούμε τουλάχιστον ότι στα ελληνικά γήπεδα το φαινόμενο θα περιορίζεται όσο συνειδητοποιούμε όλοι ότι ο αθλητισμός είναι φίλος.

Το Ευρωπαϊκό Συνέδριο ήλθε να συμπληρώσει και να εμπλουτίσει διάφορες άλλες αξιολογικές επιστημονικές έρευνες που έγιναν τα προηγούμενα χρόνια στη χώρα μας, για το φαινόμενο της βίας στα ελληνικά γήπεδα, όπως αυτή που πραγματοποιήθηκε κατά την περίοδο Ιανουάριος 1986 - Δεκέμβριος 1987 με ευθύνη του **κ. Νέστωρα Κουράκη**.

Στην έρευνα αυτή συνεργάστηκαν τέσσερις κοινωνιολόγοι - εγκληματολόγοι, ένας κλινικός - αθλητικός ψυχολόγος, δύο στατιστικοί και δεκατρείς συνεργάτες - ερευνητές. Επειδή η έρευνα αυτή είναι πράγματι πολύ αξιόλογη παρουσιάζουμε στη συνέχεια, χάριν των αναγνώστών μας αποσπάσματα από τα γενικά συμπεράσματα και τις προτάσεις.⁽²⁾

Το πορτραίτο του Έλληνα «hooligans»

Οι ακραίοι οπαδοί ομάδων (που συνήθως χαρακτηρίζονται με το διεθνές όρο «hooligans» και που ανήκουν κατά μεγάλο μέρος -86,5%- σε οργανωμένες «θύρες» ομάδων), είναι κατά πλειονότητα νεαρά άτομα μέσης ηλικίας 20 ετών, συνήθως γεννημένα και μεγαλωμένα σε μεγαλουπόλεις. Προέρχονται κυρίως από γονείς που απασχολούνται περισσότερο σε επαγγέλματα υπαλληλικά (οι πατέρες τους) ή εργατοτεχνικά (οι μητέρες τους). Το μηνιαίο καθαρό εισόδημα της οικογενείας τους εμφανίζεται, κατά δήλωσή τους, ως μάλλον υψηλό (κατά μέσο όρο περί τις 100.000 δρχ. την εποχή της έρευνας, δηλ. τέλη 1986, αρχές 1987. Επίσης όσον αφορά το εκπαιδευτικό επίπεδο των γονέων οι περισσότεροι είναι απόφοιτοι γυμνασίου ή και λυκείου καθώς και πτυχιούχοι ανώτερης ή και ανώτατης εκπαίδευσης και σαφώς λιγότεροι αγράμματοι ή απλοί απόφοιτοι στοιχειώδους εκπαίδευσης. Οι ίδιοι οι ερωτηθέντες - ακραίοι οπαδοί ομάδων είναι εργαζόμενοι σε ποσοστά μεγαλύτερα από τους συνομηλικούς τους στην περιφέρεια πρωτευούσης. Απασχολούνται κυρίως ως υπάλληλοι ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα, έμποροι, βιοτέχνες, πωλητές και πολύ λιγότερο ως τεχνίτες και εργάτες, δεν έχουν σταθερότητα εργασίας και το μηνιαίο εισόδημά τους -όσων εργάζονται- δεν υπερβαίνει, κατά δήλωσή τους, τις 51.500 δρχ. κατά μέσο όρο. Χαρακτηριστικό είναι ιδίως το γεγονός ότι μόνο το 31,9% των ερωτηθέντων απάντησαν πως έχουν μια σταθερή εργασία, ενώ από τους υπόλοιπους οι 35,5% δήλωσαν ότι εργάζονται εποχιακά (ανάμεσά τους και ένα ποσοστό 14,4% μαθητές) και οι 28,8% ότι δεν εργάζονται καθόλου.

Εξάλλου το επίπεδο εκπαίδευσής τους δεν διαφέρει σημαντικά από εκείνο άλλων συνομηλικών τους της περιφέρειας πρωτευούσης, απλώς είναι λιγότεροι μεταξύ τους οι φοιτητές (λόγω και της μικρής τους, συγκριτικά, ηλικίας) και περισσότεροι οι απόφοιτοι γυμνασίου ή αυτοί που τελείωσαν μερικές τάξεις του λυκείου (αντίθετα δεν υπήρχαν ουσιαστικές διαφορές ως προς τον αριθμό εκείνων που είχαν τελειώσει τη μέση εκπαίδευση έναντι του αντίστοιχου γενικού πληθυσμού).

Διαπιστώθηκαν προβλήματα στο οικογενειακό περιβάλλον των ερωτηθέντων πέρα από τα όρια του συνήθως συμβαίνοντος (αρκετοί γονείς αποβιώναντες ή χωρισμένοι ή άρρωστοι) καθώς και προβλήματα στις σχέσεις με τους γονείς τους, είναι δε αξιοσημείωτο ότι το 1/3 περίπου των ερωτηθέντων δε μένουν με τους δυο γονείς τους και ότι ο θάνατος, η διάσταση ή το διαζύγιο με κάποιον γονέα επισυνέβησαν, κατά πλειονότητα, στην ευαίσθητη ηλικία κάτω των 12 ετών, πράγμα που πιθανόν να τους δημιούργησε σημαντικά ψυχολογικά προβλήματα. Επίσης παραδέχτηκαν ότι συχνά έμειναν στην ίδια τάξη από απουσίες και ότι γενικότερα οι σχέσεις τους με τους συμμαθητές και τους δασκάλους ή καθηγητές τους δεν ήταν πάντα αρμονικές.

Επομένως οι νέοι αυτοί, κατά τα διαθέσιμα στοιχεία, αντιμετωπίζουν στο περιβάλλον τους αρκετές δυσχέρειες προσαρμογής και έλλειψη κατανόησης, πράγμα που με τη σειρά του επιτείνει το γενικότερο αίσθημα μοναξιάς και ανίας των νέων της εποχής μας και τους εξωθεί ν' αναζητήσουν νέους χώρους ένταξης και ομαδικής έκφρασης με «παρέες» στις ντισκοτέκ ή τις καφετέριες, όπου αρέσκονται να συχνάζουν, και στο γήπεδο, με τη μεθυστική γι' αυτούς ατμόσφαιρα της αντιπαλότητας και της σύγκρουσης (σε επίπεδο παραγόντων, ποδοσφαιριστών και οπαδών).

Η γενικότερη συμπεριφορά τους στο γήπεδο χαρακτηρίζεται έτσι -κυρίως σε κρίσιμους αγώνες- όχι τόσο από την τάση να παρακολουθήσουν την πλοκή του παιχνιδιού, όσο κυρίως από τη διάθεση: **να υποστηρίξουν την ομάδα τους, συμπάσχοντας μαζί της, να εκτονωθούν από τις αλλοτριωτικές συνθήκες της καθημερινής ζωής, νιώθοντας ίσως τη διάκριση της ομάδας τους σαν δική τους έξοδο από την ισοπέδωση και την ανωνυμία, καθώς και ν' απολαύσουν ένα ξεχωριστό τρόπο διασκέδασης και γιορτής**. Ειδικότερα, η επιθυμία των ερωτηθέντων για υποστήριξη της ομάδας τους «με άμεσο και δυναμικό τρόπο», βρίσκει έκφραση και σε ποικίλες άλλες εκδηλώσεις, όπως η κατά προτίμηση ανάγνωση εφημερίδων που την υποστηρίζουν, η συχνή ή πολύ συχνή μετάβασή τους σε παιχνίδια εκτός έδρας όπου παίζει η ομάδα τους και η παρακολούθηση αγώνων της ομάδας τους στο γήπεδο, ακόμα και όταν το παιχνίδι μεταδίδεται ζωντανό από την τηλεόραση.

(1) Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τη βία στα γήπεδα δημοσιεύθηκε στο τεύχος Δεκεμβρίου 1988 της «Ασυν. Επιθεώρησης».

(2) Το πλήρες κείμενο της επιστημονικής έρευνας βρίσκεται στη Διεύθυνση του περιοδικού και είναι στη διάθεση του κάθε ενδιαφερόμενου.

Περισσότερο όμως και από τη διάθεση αυτή για υποστήριξη της ομάδας τους εκείνοι που τους ελκύει στα γήπεδα είναι κυρίως, η διάθεση για εκτόνωση και για συμμετοχή σ' ένα ξεχωριστό τρόπο διασκέδασης, μέσα στην ασφάλεια ενός ολόκληρου ήθους ομοϊδεατών. Είναι άλλωστε χαρακτηριστικό ότι οι ερωτηθέντες δεν συνηθίζουν να πηγαίνουν στο γήπεδο όταν η ομάδα τους κάνει απλή προπόνηση. Η ταύτιση όμως αυτή με τους ομοϊδεάτες τους και η χαλάρωση των αναστολών υπό την επίδραση της ψυχολογίας του πλήθους δεν αρκεί από μόνη της να εξηγήσει την τάση των νεαρών αυτών για τέλεση επεισοδίων μέσα στο γήπεδο. Κατά βάση η εξήγηση αυτή θα πρέπει ν' αναζητηθεί στις ψυχολογικές ιδιαιτερότητες των ατόμων αυτών και στα ψυχολογικά προβλήματα που τους δημιουργούνται όχι μόνο λόγω των συχνά διαλυμένων οικογενειών τους και της αστάθειας των εργασιακών τους σχέσεων, αλλά και λόγω του γενικότερου εχθρικού περιβάλλοντος που αντιμετωπίζουν στην κοινωνική τους ζωή.

Είναι φανερό ότι οι διάφορες αυτές ψυχολογικές πιέσεις οδηγούν πολύ συχνά τους ερωτηθέντες νεαρούς σε επιθετικότητα, η οποία: α) άλλοτε εκδηλώνεται με παθητικό τρόπο, όπως η χρήση τοξικών ουσιών εξάρτησης (νοοούνται εδώ τα ναρκωτικά, τα χαπάκια κ.λπ., τα οποία είτε έχουν δοκιμάσει οι ίδιοι οι ερωτηθέντες σε ποσοστό τουλάχιστον 44,8% κατά δήλωσή τους, είτε θεωρείται από αυτούς ότι τα έχουν δοκιμάσει φίλοι και γνωστοί στο εκπληκτικό ποσοστό του 83,4%), β) άλλοτε με ήπιο τρόπο, όπως το έντονο ενδιαφέρον για δυναμικά αθλήματα άμεσης επαφής (μποξ, κατς, πάλη, καράτε, τζούντο) και ο συγχρωτισμός με διάφορες περιθωριακές ομάδες όπως οι «αναρχωαυτόνομοι» (10,2%) και οι «νεοναζιστές» (5,4%) (οπωσδήποτε όχι ευκαταφρόνητα ποσοστά εκτιμώμενης παρουσίας τους στις «θύρες») και γ) άλλοτε τέλος με βάνουσα ενεργητικό τρόπο, δηλ. με την τέλεση επεισοδίων.

Οι ίδιοι οι ερωτηθέντες δεν αρνούνται ότι «για το χατήρι της ομάδας τους» θα ήταν αποφασισμένοι να φτάσουν μέχρι χειροδικίας εναντίον οπαδών άλλης ομάδας ή και εναντίον αστυνομικών, καθώς και μέχρι καταστροφής ξένης περιουσίας και ότι

πράγματι οι περισσότεροι, έστω και σπάνια, έχουν παίξει ξύλο ή έχουν πετάξει αντικείμενα στο γήπεδο. Επίσης στη συντριπτική τους πλειονότητα «έχουν δει» πράξεις χουλιγκανισμού ή βανδαλισμού, και γνωρίζουν άτομα που έχουν συμμετάσχει σε τέτοιες πράξεις ή που έχουν καταδικασθεί γι' αυτές. Και οι ίδιοι οι ερωτηθέντες παραδέχτηκαν άλλωστε ότι έχουν καταδικασθεί για ένα ή για δύο και περισσότερα αδικήματα σχετικά με τη βία στα γήπεδα, ή και για άλλα άσχετα αδικήματα.

Εν όψει αυτών των τάσεων επιθετικότητας που φαίνεται ότι χαρακτηρίζουν τη συμπεριφορά των ερωτηθέντων, μια φαινομενικά ή πραγματικά άδικη απόφαση του διαιτητή στη διάρκεια ενός κρίσιμου αγώνα είναι απλώς η θρυαλλίδα που πυροδοτεί την έκρηξη των επεισοδίων και όχι η βαθύτερη αιτία αυτής της έκρηξης, ούτε άλλωστε οι νέοι αυτοί είναι πάντοτε σε θέση να κρίνουν, με βάση τις περιορισμένες γνώσεις για την τεχνική του ποδοσφαίρου, εάν η απόφαση είναι όντως άδικη. Φαίνεται εξάλλου ότι πέρα και από τα λάθη της διαιτησίας των αφορμή των επεισοδίων αποτελεί πολύ συχνά «η πρόκληση αντιπάλων οπαδών», καθώς επίσης η επιθυμία για εκδίκηση και εκκαθάριση λογαριασμών ως προς παλαιότερες φαινομενικές ή πραγματικές αδικίες που έχουν διαπραχθεί σε βάρος της ομάδας των ερωτηθέντων (π.χ. στημένα παιχνίδια, στημένη διαιτησία).

Είναι άλλωστε χαρακτηριστικό ότι και κατά τη γνώμη των ερωτηθέντων ο κυριότερος λόγος που συντελεί στη δημιουργία επεισοδίων, είναι η «προκλητική συμπεριφορά των οπαδών της άλλης ομάδας» και όχι τόσο οι άδικες αποφάσεις των διαιτητών. Επιβάλλεται επομένως μια γενικότερη προσπάθεια για απόλεια του φανατισμού μεταξύ των οπαδών αντιπάλων ομάδων, καθώς και για μια αλλαγή της αρνητικής νοοτροπίας με την οποία αντιμετωπίζονται από την κοινωνία στο σύνολό της αυτά τα μέλη της, που τόσο εύκολα στιγματίζονται σαν «hooligans». Επίσης χρειάζεται να ληφθούν πρόσφορα μέτρα, ώστε η επιθετικότητα των νεαρών αυτών ατόμων να διοχετευθεί σε άλλες δραστηριότητες, χρήσιμες για τους ίδιους και κοινωνικά αποδεκτές για τους άλλους. Μόνον έτσι πιστεύουμε ότι μπορεί να περιορισθεί ο φαύλος κύκλος της βίας στα γήπεδα και έξω από αυτά.

Η συμβολή των παραγόντων στη βία

Τα μέτρα όμως αυτά αφορούν κυρίως στους ίδιους τους νεαρούς ταραξίες των γηπέδων, ενώ η ευθύνη για τα επεισόδια στα γήπεδα βαρύνει σε μεγάλο βαθμό και ορισμένους παράγοντες που συνδέονται άμεσα με το θέμα και που θα μπορούσαν επομένως να βοηθήσουν ουσιαστικά στην περιστολή αυτών των επεισοδίων. Ειδικότερα:

1. Οι **επικεφαλής των ΠΑΕ** έχουν οπωσδήποτε ιδιαίτερο κύρος μεταξύ των οπαδών τους και μπορούν με το λόγο τους και τη γενικότερη συμπεριφορά τους (π.χ. αποφεύγοντας εμπρηστικές δηλώσεις πριν και μετά τον αγώνα) να συμβάλλουν σ' ένα ηπιότερο και «αθλητικότερο» κλίμα στα γήπεδα.

Είναι άλλωστε γνωστό ότι τα επεισόδια στα γήπεδα άρχισαν να παίρνουν έκταση ιδίως μετά την πλήρη επαγγελματικοποίηση και εταιριοποίηση των ποδοσφαιρικών ομάδων (ν. 879/1979) (π.χ. επεισόδια στη Ριζούπολη το 1979), οπότε οι αγώνες αρχίζουν να έχουν ένα σημαντικότερο οικονομικό αντίκρουσμα και η ενίσχυση των παικτών από την οργανωμένη εξέδρα θεωρείται ως αναγκαία προϋπόθεση για τη στήριξη της ομάδας στις δύσκολες στιγμές του αγώνα. Αποτέλεσμα, η προσεκτικότερη οργάνωση και ο αμεσότερος έλεγχος των «συνδέσμων» ή «θυρών» (που υπήρχαν ήδη α-πό προγενέστερους χρόνους) από την ηγεσία της ομάδας, η οποία μάλιστα αποκτά βαθμιαία στα μάτια των οπαδών ένα μεσσιανικό χαρακτήρα (χωρίς όμως και ν' αποκλείεται αρκετές φορές η άσκηση πιέσεων από τους επικεφαλής των συνδέσμων προς την ηγεσία της ομάδας). Το διλημματικό ερώτημα που προβάλλει εδώ είναι τελικά το εάν οι επικεφαλής των ΠΑΕ επιθυμούν πράγματι να επιβάλλουν αυτοσυγκράτηση στους φανατικούς οπαδούς των ομάδων, ώστε να

μη γίνονται επεισόδια ή εάν αντίθετα προτιμούν να τους συντηρούν σε κατάσταση φανατισμού για ν' αποκτούν έτσι οι αγώνες περισσότερη ένταση και αποτελεσματικότητα (άρα και εισπρακτική επιτυχία). Όπως και να έχει το πράγμα, οι αθλητικοί παράγοντες θεωρήθηκαν από όλες σχεδόν τις πλευρές (πλην των ποδοσφαιριστών) ως κύριοι συνυπεύθυνοι —μαζί με τους hooligans— για τη βία στα γήπεδα. Το πρόβλημα της βίας στα γήπεδα αλλά και το γενικότερο επίπεδο των αθλητικών πραγμάτων στη χώρα μας ίσως να είχε καλύτερη εξέλιξη εάν οι διοικήσεις των ΠΑΕ αποσυνδέονταν από τις επιχειρηματικές δραστηριότητες ή την πολιτική και ασκούνταν από πρόσωπα με εγνωσμένη αγάπη και σεβασμό για το άθλημα. Άλλωστε οι ίδιες οι τωρινές διοικήσεις των ΠΑΕ έχουν κατ' επανάληψη εκφράσει τη βούλησή τους για άλλης ποιότητας και ήθους αθλητισμό.

2. Οι **ποδοσφαιριστές**, μολονότι η ευθύνη τους στα επεισόδια κρίθηκε από όλους ως ιδιαίτερα περιορισμένη, συντελούν ωστόσο αρκετά συχνά στην πυροδότηση έκρυθμων καταστάσεων με το ψυχρά επαγγελματικό - ωφελιστικό πνεύμα που τους διακατέχει. Εξ αιτίας δηλ. αυτής της αντίληψης (και μολονότι ο επαγγελματισμός καθ' εαυτό στον αθλητισμό δεν βλάπτει, αλλ' ίσως και ωφελεί, όταν συνοδεύεται από φίλαθλο πνεύμα), οι ποδοσφαιριστές παρουσιάζουν συχνά την ψυχολογία «βεντέτας» και όχι μόνο δεν παίζουν «με την ψυχή τους» για την ομάδα, όπως αντίθετα συνέβαινε σε παλαιότερες εποχές, αλλ' επιπλέον: είναι πρόθυμοι ν' αλλάξουν εύκολα τη «φανελα τους» για μεγαλύτερη αμοιβή ή και —σε ακραίες όμως περιπτώσεις— να δωροδοκηθούν, και όχι σπάνια αναδεικνύονται κατώτεροι των προσδοκιών που ο φίλαθλος έχει επενδύσει σ' αυτούς, δημιουργώντας του έτσι μια πικρία (ή και αγανάκτηση) για τη δυσανάλογη προς τις υπέρογκες αμοιβές τους και το ακριβό εισιτή-

ριο πενιχρή τους εμφάνιση (καθυστερήσεις, χαλαρότητα και αστοχία στο παιχνίδι). Μια σκέψη για την αντιμετώπιση του προβλήματος θα ήταν η καθιέρωση θετικών κινήτρων για τη βελτίωση του ήθους των παικτών, όπως π.χ. η θέσπιση βραβείου για εκείνους οι οποίοι σε μια αγωνιστική περίοδο δε χρεώνονται με επίδειξη κίτρινης ή κόκκινης κάρτας.

3. **Οι διαιτητές** από την πλευρά τους θεωρούνται ότι έχουν αρκετά υψηλό μερίδιο ευθύνης στα επεισόδια των γηπέδων και τούτο γιατί, η παρουσία μιας αφορμής, όπως η φαινομενικά ή πραγματικά λανθασμένη απόφαση του διαιτητή, αποτελεί ένα σημαντικό παράγοντα για την πυροδότηση επεισοδίων στο γήπεδο.

Οι ίδιοι οι διαιτητές παραδέχτηκαν άλλωστε, στις απαντήσεις των ερωτηματολογίων τους, ότι η αντικειμενικότητα των αποφάσεών τους επηρεάζεται όχι σπάνια από την ψυχολογική τους διάθεση κατά την ώρα του αγώνα και από τις πιθανές αντιδράσεις των ποδοσφαιριστών ή —λιγότερο βέβαια— από τις αντιδράσεις των φιλάθλων στην εξέδρα. Απαιτείται να θεσπισθούν για τους διαιτητές ειδικά κατώτατα όρια προσοχής, νοημοσύνης κ.λπ., ώστε να εξασφαλίζεται από πριν η εκ μέρους τους επιτυχής διεύθυνση ενός αγώνα. Επίσης θα πρέπει να εξετασθεί το θέμα μιας ουσιαστικής αύξησης των αμοιβών τους, αλλά με παράλληλη καθιέρωση γι' αυτούς του «πόθεν έσχες» (ώστε ν' αποτρέπονται κατά το δυνατόν οι κίνδυνοι δωροδοκίας), καθώς επίσης η επιβολή διαγραφής σε περιπτώσεις σοβαρών λαθών κατά τη διαιτησία, η δυνατότητα διατύπωσης γνώμης για αγώνες στους οποίους διαιτητεύουν και η συμμετοχή τους σε επιδοτούμενα σεμινάρια, π.χ. σχετικά με την ψυχολογία του πλήθους ή με ζητήματα της επαγγελματικής τους ειδικότητας.

4. Οι **αθλητικοί συντάκτες** και ο αθλητικός Τύπος γενικότερα, θεωρήθηκαν ότι έχουν ιδιαίτερα μεγάλες ευθύνες στην πρόκληση επεισοδίων, λόγω του εμπρηστικού ή «πολεμικού» τρόπου με τον οποίο αρκετά συχνά παρουσιάζονται στον Τύπο γεγονότα και καταστάσεις. Είναι χαρακτηριστικό ότι και οι ίδιοι οι ερωτηθέντες δημοσιογράφοι αξιολόγησαν το κύρος και την αξιοπιστία του αθλητικού Τύπου με πολύ χαμηλή βαθμολογία (η βα-

θμολογία 0—5, με άριστα αξιοπιστίας το 10, συγκέντρωσε δυστυχώς το 83,1% των προτιμήσεων), επισημαίνοντας ωστόσο ότι εν μέρει μόνον συμμετέχουν στη διαμόρφωση των πηχιαίων πρωτοσέλιδων τίτλων, με τους οποίους τροφοδοτείται κατά κανόνα ο φανατισμός των οπαδών (υπόδειξη δήθεν συνωμοσιών, κατασκευή ενόχων, αμφισβήτηση αποτελεσμάτων). Επίσης, κατέστησαν φανερό ότι γενικά προσπαθούν να διατηρούν την αυτονομία τους απέναντι στις παρεμβάσεις των προϊσταμένων τους, εάν π.χ. οι τελευταίοι τους υποχρέωναν να γράψουν κάτι αντίθετο με τις πεποιθήσεις τους ή τις προσωπικές τους διαπιστώσεις. Παραδέχθηκαν ακόμη ότι ένας δημοσιογράφος μπορεί «πολύ συχνά» ή «συχνά» να επηρεάζεται στο έργο του από την προσωπική του συμπάθεια για κάποια ομάδα, ή ακόμη από την ψυχολογική του διάθεση και από τις φιλικές του σχέσεις με ποδοσφαιριστές, προπονητές, διοικητικούς ή άλλους αθλητικούς παράγοντες, καθώς και από το τοπικό στοιχείο. Και αποκάλυψαν ότι όχι σπάνια, ορισμένοι από τους συναδέλφους τους γράφουν ηθελημένα ανακρίβειες που θίγουν άδικα ορισμένους αθλητές ή παράγοντες. Οπωσδήποτε οι περιπτώσεις αυτές επηρεασμού, που εκπλήσσουν με την ειλικρίνειά τους, συνδέονται άμεσα με ανθρώπινες αδυναμίες και δεν μπορούν ν' αντιμετωπισθούν με κάποιες συγκεκριμένες προτάσεις παρά μόνο με την ευχή να εξυψωθεί γενικότερα το όλο επίπεδο δημοσιογραφίας στη χώρα μας.

Σημειώνεται άλλωστε ότι τελευταία, με παρέμβαση του ΠΣΑΤ, έχει αμβλυνθεί κάπως ο τόνος με τον οποίο προβάλλονται κρίσιμα γεγονότα από τον αθλητικό Τύπο. Θεωρούμε πάντως ότι από πλευράς βραχυπρόθεσμων μέτρων η ποιότητα του αθλητικού Τύπου θα μπορούσε ν' αναβαθμιστεί σημαντικά εάν οι δημοσιογράφοι — συντάκτες είχαν μεγαλύτερη συμμετοχή στη διαμόρφωση των τίτλων και της όλης «εικόνας» της εφημερίδας.

5. Τα **αστυνομικά όργανα** που είναι επιφορτισμένα με την τήρηση της τάξης στα γήπεδα δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι έχουν ιδιαίτερες ευθύνες στην πρόκληση επεισοδίων στα γήπεδα (αντίθετα η παρουσία τους και η γενικότερη ύπαρξη επαρκούς κρατικού —κυρίως— ελέγχου λειτουργούν, ανασταλτικά στη δη-

μιουργία τέτοιων επεισοδίων. Ωστόσο ενδέχεται πολλές φορές να έχουν ευθύνη στην κλιμάκωση των επεισοδίων, είτε διότι παρεμβαίνουν λιγότερο ή πιο καθυστερημένα από όσο επιβάλλουν οι περιστάσεις, είτε διότι, αντίστροφα, παρεμβαίνουν περισσότερο ή/και νωρίτερα από όσο χρειάζεται, συντελώντας έτσι στην οξύνση ενός υπολανθάνοντος κλίματος βίας. Και οι ίδιοι άλλωστε οι ερωτηθέντες αστυνομικοί παραδέχονται ότι μπορεί ένας αστυνομικός να παρασυρθεί «μερικές φορές» από την ψυχολογική του διάθεση ή και να χάσει την ψυχραιμία του όταν ρίπτονται εναντίον του αντικείμενα ή —λιγότερο— όταν εκστομίζονται βρισιές εις βάρος του. Πάντως και στις περιπτώσεις αυτές η αντίδραση του αστυνομικού οργάνου επικεντρώνεται κατά δήλωσή του κυρίως στην προσπάθεια για σύλληψη του ταραξία.

Τέλος ευθύνες για τα επεισόδια μπορούν ν' αποδοθούν στην **κοινωνία ως σύνολο** και στην αθλητική - πολιτική ηγεσία. Για την κοινωνία οι ευθύνες ανάγονται κυρίως στη γενικότερη αδιαφορία και έλλειψη κατανόησης των μελών της απέναντι στα ογκούμενα προβλήματα των νέων, οι οποίοι συνθλίβονται κάτω από το άγχος της καθημερινότητας και την έλλειψη μακρόπνοων στόχων ή αξιών, χωρίς παράλληλα να τους δίνεται η δυνατότητα ενεργητικής συμμετοχής και διαλόγου στην κοινωνική ζωή. (Εξάλλου και η παρουσία τους στο γήπεδο έχει κυρίως παθητικό χαρακτήρα, ως θεατών, και όχι ως συμμετεχόντων σε «δρώμενα»).

Αντίθετα, για την **αθλητική - πολιτική ηγεσία** οι ευθύνες είναι περισσότερο συγκεκριμένες και αναφέρονται στην παράλειψη θέσπισης των αναγκαίων εκείνων μέτρων, που θα επέτρεπαν έγκαιρα την άμεση επαγγελματοποίηση ή και εμπορευματοποίηση του ποδοσφαίρου, με όλα τα δυσμενή επακόλουθα που είχε η εξέλιξη αυτή από την περίοδο της Δικτατορίας και μετά στην ψυχολογία της «εξέδρας» (χωρίς να είμαστε εναντίον του επαγγελματισμού θεωρούμε ωστόσο ότι το φίλαθλο πνεύμα εξυπηρετείται καλύτερα όταν το ποδόσφαιρο παραμένει ερασιτεχνικό ή έστω συγκρατημένα επαγγελματικό, όπως στη Σουηδία, όπου άλλωστε το επίπεδο απόδοσης και η όλη ποιότητα του θεάματος βρίσκονται σε υψηλή στάθμη). Επίσης, ευθύνες μπορούν ν' αναζητηθούν και ως προς τον ελλιπή τρόπο αντιμετώπισης του προβλήματος: συνήθως με νομοθετική αυστηρότητα και δικαστική χαλαρότητα, εν πάση δε περίπτωση με κατασταλτικά - αστυνομικά και όχι με προληπτικά μέτρα.

Η βία όταν αντιμετωπίζεται με καταστολή καταλήγει απλώς σε ανακύκλωση και μετάθεση ή επέκταση του προβλήματος. Γι'

αυτό τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την μερική, έστω, απομάκρυνση της βίας από τα γήπεδα επιβάλλεται να έχουν προληπτικό κυρίως χαρακτήρα. Σημειώνεται ότι ορισμένα από τα μέτρα αυτά αναφέρθηκαν ήδη για συγκεκριμένες κατηγορίες παραγόντων, όπως για τους επικεφαλής των ΠΑΕ, για τους ποδοσφαιριστές, για τους διαιτητές και για τους αθλητικούς συντάκτες.

Βεβαίως, τα περισσότερα από τα προληπτικά μέτρα που μπορούν να ληφθούν για το συγκεκριμένο πρόβλημα έχουν ήδη προταθεί κατ' επανάληψη από γνώστες του προβλήματος, έχουν περιληφθεί σε διακρατικές συμβάσεις (π.χ. στη σχετική Ευρωπαϊκή Σύμβαση, που με το ν. 1787/1988 κυρώθηκε και από το Ελληνικό Κοινοβούλιο) και εφαρμόζονται ή είναι εύκολο να εφαρμοστούν ήδη στη χώρα μας (π.χ. διαχωρισμός αντιπάλων οπαδών, ελεγχόμενη πώληση εισιτηρίων, ομάδες «περιφρούρησης» από οπαδούς των ομάδων, απαγόρευση πώλησης οινόπνευματων κ.λ.π. ποτών, διοργάνωση ψυχαγωγικών θεσμάτων πριν και ενδιάμεσα του αγώνα κ.ο.κ.), έτσι ώστε να περιττεύει η εδώ εκ νέου ανάλυσή τους. Είναι εξάλλου φανερό ότι το πρόβλημα της βίας στα γήπεδα σχετίζεται άμεσα με γενικότερα ζητήματα κοινωνικών ανισοτήτων κάθε μορφής (εργασιακών, μορφωτικών, οικονομικών κ.λ.π.), των οποίων όμως η αντιμετώπιση ανάγεται προφανώς σε πολιτικούς χειρισμούς πέρα από το επιστημονικό πλαίσιο μελέτης αυτής της Ομάδας. Επομένως, η Ομάδα μας θεωρεί αναγκαίο να προτείνει δύο μόνο προληπτικά μέτρα μεσοπρόθεσμου χαρακτήρα, τα οποία πιστεύει ότι θα μπορούσαν να συμβάλουν, μέσα στα όρια του εφικτού, σε μια καλύτερη αντιμετώπιση του προβλήματος. Τα μέτρα αυτά δεν αποτελούν βέβαια την «πανάκεια» για το τεράστιο ζήτημα που μας απασχολεί, ούτε επαγγέλλονται την εξάλειψη της βίας από τα γήπεδα, αφού, όπως αναφέρθηκε, τα βαθύτερα αίτια του προβλήματος έχουν κοινωνικό χαρακτήρα: επαγγέλλονται απλώς τον περιορισμό της βίας, εφόσον εφαρμοσθούν επιτυχώς.

Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα δύο μέτρα στηρίζονται αντίστοιχα στους κατά τη γνώμη μας δύο βασικούς άξονες του προβλήματος, δηλ. αφ' ενός στις δομές και στον τρόπο με τον οποίο διεξάγονται οι ποδοσφαιρικοί αγώνες σήμερα και αφ' ετέρου στα κίνητρα τα οποία εξωθούν τους νεαρούς ταραξίες στα επεισόδια.

Ειδικότερα:

(α) Διαπιστώθηκε ότι η διεξαγωγή των ποδοσφαιρικών αγώνων σήμερα διέπεται από άκρως επαγγελματισμό, υπέρμετρη

εμπορευματοποίηση και ανταγωνιστικό - «πολεμικό» πνεύμα για επίτευξη νίκης επάνω στον αντίπαλο με κάθε θυσία και κάθε μέσο. Επομένως η νίκη επιδιώκεται χωρίς να λαμβάνεται ιδιαίτερα υπόψη το κατά πόσον υποβιβάζεται έτσι η ποιότητα του θεάματος (π.χ. αδικαιολόγητες καθυστερήσεις: catenaccio) και η ποιότητα του ήθους του αγώνα (π.χ. χτυπήματα μεταξύ παικτών), αφού το επίπεδο της ποιότητας αυτής σε μικρό μόνο βαθμό και έμμεσα μπορεί να επηρεάσει το τελικό αποτέλεσμα του αγώνα. Γνώμη λοιπόν της Ομάδας μας είναι θα θερμοθετηθεί και ν' απονέμεται για κάθε αγωνιστική περίοδο, με βάση τα διεξαγόμενα εκάστοτε εθνικά πρωταθλήματα ποδοσφαίρου Α' και Β' Εθν. Κατηγορίας, ένα **«Κύπελλο του καλώς αγωνιζέσθαι»** ("fairplay cup") (προτείνεται δηλ. να καθιερωθεί όχι ένα δεύτερο πρωτάθλημα, αλλά μια δεύτερη, παράλληλη κλίμακα βαθμολογίας για τα υπάρχοντα πρωταθλήματα). Σύμφωνα με το σκεπτικό αυτό, το «Κύπελλο του καλώς αγωνιζέσθαι» θα δίνεται στις τρεις εκείνες κατά σειρά ομάδες που θα συγκεντρώνουν κάθε φορά τη μεγαλύτερη βαθμολογία στους ακόλουθους τρεις τομείς: (1) στην αγωνιστική απόδοση, δηλ. στον αριθμό των νικών τους (ή ισοπαλιών) επάνω σε αντίπαλες ομάδες (συντελεστής 50%)· (2) στην ποιότητα του ήθους, δηλ. στο φιλάθλο ή μη πνεύμα που διακρίνει τους παίκτες και οπαδούς μιας ομάδας (συντελεστής 30%)· ενδεικτικό, αλλά όχι αποφασιστικό κριτήριο στάθμισης του παράγοντα αυτού είναι η επίδειξη στους παίκτες της κίτρινης ή και κόκκινης κάρτας· και ακόμη (3) στην ποιότητα του θεάματος, δηλ. στην τεχνική αρτιότητα και τον γρήγορο ρυθμό του παιχνιδιού (συντελεστής 20%). Η αξιολόγηση και βαθμολόγηση των ομάδων ως προς του (2) και (3) τομείς θα γίνεται από επιτροπή, τα μέλη της οποίας θα υποδεικνύονται από όλες τις μετέχουσες στο πρωτάθλημα ομάδες και τους σχετικούς φορείς (ΠΣΑΤ, ΠΣΑΠ, ΟΔΠΕ, ΕΠΑΕ, ΕΠΟ, ΝΕΦΑ κ.λ.π.). Περαιτέρω, για να εξασφαλιστεί η κατά το δυνατόν αντικειμενικότερη κρίση της επιτροπής αφ' ενός μεν η σύνθεσή της θα είναι εναλλασσόμενη (θα κληρώνονται κάθε φορά τα μέλη της από πίνακα περισσότερων μελών που θα προτείνει ο φορέας τους) και αφ' ετέρου ο τρόπος βαθμολογίας θα περιέχει τις απαραίτητες εκείνες ασφαλιστικές δικλείδες που θα εγγυώνται τη δίκαιη και αμερόληπτη αξιολόγηση της κάθε ομάδας. Οι κυπελλούχες ομάδες θα περιβάλλονται με ιδιαίτερες ηθικές διακρίσεις, αφού η νίκη τους θα αποτελεί την ορόθυμη και ύψιστη αναγνώρισή τους από ολόκληρη την «κοινωνία του ποδοσφαίρου». Θα τους δίδεται επίσης και **χρηματικό έπαθλο**, το οποίο όμως ορθό θα είναι να κατανέμεται κατά μέγα μέρος μεταξύ των μελών του συνδέσμου ή της «θύρας» της Ομάδας, του προπονητή και των παικτών. Επί πλέον ορθό θα ήταν να προταθεί στην UEFA η διοργάνωση αντίστοιχων Κυπέλλων και στις άλλες χώρες της Ευρώπης, ώστε οι κατά χώρα κυπελλούχες ομάδες να διαγωνίζονται στη συνέχεια μεταξύ τους. Και γενικότερα όμως η βαθμολογία της κάθε ομάδας - υψηλή ή χαμηλή - στο «Κύπελλο του καλώς αγωνιζέσθαι» θα μπορεί να αποτελεί τη βάση για τον υπολογισμό του ύψους των επιχορηγήσεων για την κάθε ομάδα από την πλευρά της Γ.Γ.Α. Επίσης μέτρα στο ίδιο πλαίσιο εξύψωσης της στάθμης του αθλήματος θα μπορούσαν να γίνουν τροποποιήσεις στον ισχύοντα Κανονισμό Αγώνων Ποδοσφαίρου, ώστε π.χ. να περιοριστούν οι καθυστερήσεις, καθώς και να επανεσκαχθεί το παλαιό σύστημα βαθμολογίας 3-2-1, ώστε να επιβραβεύεται και ο ηττημένος με ένα βαθμό.

(β) Διαπιστώθηκε περαιτέρω ότι οι νεαροί ταραξίες των γη-

πέδων προσφεύγουν στη βία σ' ένα παροξυσμό έντονου ενθουσιασμού για υποστήριξη της ομάδας τους (και των παικτών της), καθώς και από την εσωτερική ανάγκη να εκτονώσουν έτσι τα πειστικά τους προβλήματα και να γευθούν ένα ξεχωριστό τρόπο διασκέδασης. Επομένως, τα νεαρά αυτά παιδιά, που όπως είπαμε, αντιμετώπιζονται συνήθως από την κοινωνία με καχυποψία και εχθρότητα, θα μπορούσαν να βρουν μεγαλύτερο πνεύμα κατανόησης από την πλευρά των άλλων μελών της κοινωνίας και να επανεναχθούν ευκολότερα στο κοινωνικό σύστημα, εάν η Πολιτεία έδινε πρώτη το παράδειγμα και αντιμετώπιζε με περισσότερο ενδιαφέρον και στοργή το πάθος αυτών των παιδιών για το ποδόσφαιρο. Γνώμη λοιπόν και εδώ της Ομάδας είναι ότι το πρόβλημα θα μπορούσε σημαντικά να περιορισθεί με την οργάνωση από επίσημους φορείς (π.χ. ΕΛΚΕΠΑ, Υφυπουργεία Αθλητισμού και Νέας Γενιάς ΤΕΦΑΑ, Δήμοι κ.λ.π.), ή και από ιδιωτικούς φορείς (στο μέτρο του εφικτού), μιας πλειάδας **«κέντρων ελεύθερων συναντήσεων»**, όπου θα συμμετέχουν κατά προτίμηση (αλλ' όχι αποκλειστικά) νεαροί - μέλη «θυρών». Οι συναντήσεις αυτές θα είναι επιδοτούμενες για τους συμμετέχοντες νεαρούς και θα στελεχώνονται, ει δυνατόν, από γνωστούς ποδοσφαιριστές, προπονητές, δημοσιογράφους ή ειδικούς επιστήμονες (π.χ. από το Σύλλογο Ελλήνων Κοινωνιολόγων και το Σύλλογο Ελλήνων Ολυμπιονικών). Κυρίως θα συζητούνται σ' αυτές αθλητικά ή άλλα θέματα που ενδιαφέρουν ιδιαίτερα τους νεαρούς (π.χ. επίμαχες φάσεις από τους αγώνες, και δη με βάση τους σχετικούς κανονισμούς και με χρήση video, ή σχολιασμός επικείμενων αγώνων κ.λ.π.), ενώ παράλληλα θα παρακολουθούνται κινηματογραφικά έργα γενικότερου ενδιαφέροντος (π.χ. η ταινία του Τσιβιλίκα για τα ναρκωτικά), θα τους παρέχεται κάθε είδους βοήθεια μορφωτικού, εργασιακού κ.λ.π. χαρακτήρα από κοινωνικούς λειτουργούς σε συνεργασία με τον ΟΑΕΔ (π.χ. για εξεύρεση σταθερής εργασίας), θα γίνονται ψυχιαγωγικές ή καλλιτεχνικές εκδηλώσεις (π.χ. μουσικές βραδιές) στις οποίες θα συμμετέχουν ενεργά οι ίδιοι οι νεαροί των «θυρών», θα πραγματοποιούνται εκδρομές ποδοσφαιρικού κ.λ.π. ενδιαφέροντος, και θα οργανώνεται η διεξαγωγή ποδοσφαιρικών ή άλλων αγώνων από τους ίδιους τους συμμετέχοντες στις συναντήσεις. Για τον σκοπό αυτό χρήσιμο είναι επίσης να οργανωθούν **χώροι αθλοπαιδιάς** που θα μπορούν να χρησιμοποιούνται κυρίως από τα μέλη της «θύρας», καθώς και **«κέντρα νεότητας»** για τον ίδιο σκοπό. Τέλος σε μακροπρόθεσμο και ευρύτερης εμβέλειας πλαίσιο θεωρούμε αναγκαίο να προγραμματισθεί η **εισαγωγή μαθήματος αθλητικής αγωγής στα σχολεία** και η καλύτερη οργάνωση χώρων αθλοπαιδιάς σ' αυτά, καθώς επίσης η **συγκρότηση ομάδων «Εθελοντών»** για την προετοιμασία των Ολυμπιακών Αγώνων του 1996 (π.χ. για την ξενάγηση αλλοδαπών αθλητών). Ειδικότερα, το σώμα αυτό των «Εθελοντών», πέρα από τη συμβολή του στην καλύτερη οργάνωση των Αγώνων αυτών στη χώρα (που όπως πιστεύουμε θα γίνουν εδώ), μπορεί πράγματι ν' αποτελέσει παράλληλα τον πυρήνα για να καλλιεργηθεί - ιδίως στους νέους ανθρώπους - η ιδέα για ένα αθλητισμό με υψηλότερη ποιότητα ήθους και με μεγαλύτερο φιλάθλο πνεύμα. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο για διάδοση της Ολυμπιακής Ιδέας θεωρούμε ότι είναι σε θέση να διαδραματίσουν ένα ουσιαστικό ρόλο ως «Εθελοντές» και οι συμμετέχοντες στους κύκλους των ελευθέρων αυτών συναντήσεων, ώστε η δραστηριότητά τους να μεταπλασθεί και να διοχετευθεί σε στόχους δημιουργικούς για τον αθλητισμό.

Βλέπουμε, λοιπόν, ότι η βία στα γήπεδα δεν αποτελεί ένα επιφανειακό πρόβλημα, αλλά είναι ένα φαινόμενο με πολύμορφα αίτια και άμεσα εξαρτημένο από τις δομές της σημερινής σύγχρονης κοινωνίας. Οι συμβάσεις και οι νόμοι αποβλέπουν στην καταστολή της βίας, ενώ οι επιστημονικές έρευνες προσπαθούν να προσεγγίσουν το θέμα και να δώσουν τις απαραίτητες εξηγήσεις και ίσως τις πιθανές λύσεις - προτάσεις για την πρόληψη της βίας. Στις θετικές αυτές ενέργειες θα πρέπει να προστεθεί και η προσωπική προσπάθεια του κάθε απλού πολίτη, του κάθε φιλάθλου να βοηθήσει με τη στάση του την «ειρηνική» διεξαγωγή των αθλητικών αγώνων, ώστε ο αθλητισμός ν' αναδεικνύει ξανά μόνο θετικά πρότυπα ενισχύοντας την άμιλλα και τον ευγενή συναγωνισμό. Η έκφραση του πολιτισμού πρέπει να πάψει να περιορίζεται μόνο στα γραπτά κείμενα και να γίνει επιτέλους τρόπος ζωής.

Γονείς, ας μιλήσουμε για τα

ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

Δεν κουράζεστε να ακούτε τις λέξεις, «Η κοινωνία μας είναι μια κοινωνία που παίρνει ναρκωτικά». Έχουν δημοσιευτεί τόσα πολλά τελευταία σχετικά με ναρκωτικά που οι γονείς ανησυχούν διαρκώς, πιο πολύ διότι φοβούνται μήπως τα δικά τους παιδιά μπλέξουν με τα ναρκωτικά.

Πολλοί γονείς θέλουν τώρα να μάθουν όσο το δυνατό πιο πολλά σχετικά με ναρκωτικά για να μπορούν να κάνουν μια λογική συζήτηση με τα παιδιά τους όταν γίνονται ερωτήσεις σχετικά μ' αυτό το θέμα. Οι φωτογραφίες που εμφανίζονται συχνά στις εφημερίδες καθώς και οι τραγικές ιστορίες που δημοσιεύονται μας κάνουν να πιστεύουμε όλες τις εκδοχές σχετικά με τα ναρκωτικά.

Ίσως να μη δίνουμε αρκετό καιρό στον εαυτό μας να σκεφτούμε και να διαχωρίσουμε την πραγματικότητα από τη φαντασία όταν επέρχεται ο φόβος. Χρειάζεται να εξετάσουμε τα γεγονότα ψύχραιμα όπως συμβαίνουν παρά να επηρεαζόμαστε από τις εντυπωσιακές ειδήσεις.

Σ' αυτό το άρθρο δίνουμε απαντήσεις όσο πιο απλά μπορούμε σε μερικές από τις ερωτήσεις που συνεχώς μας υποβάλλουν οι γονείς. Θα προσπαθήσουμε επίσης να δώσουμε μερικές συμβουλές σχετικά με το τι εσείς, σαν ένας γονιός, μπορείτε να κάνετε για να εμποδίσετε τα παιδιά σας ν' αποκτήσουν προβλήματα με ναρκωτικά.

Μπορώ να εμποδίσω το παιδί μου από το να κάνει χρήση ναρκωτικών;

Με το να διηγείστε ιστορίες που προκαλούν φόβο και ν' απαγορεύετε τη χρήση ναρκωτικών δε λύνετε το πρόβλημα. Χρειάζεται να χειριστείτε το πρόβλημα με ψυχραιμία και θετικότητα. Θα πρέπει να είστε δια-

τεθειμένοι να συζητήσετε τα θέματα σοβαρά και ν' απαντήσετε σε ερωτήσεις με ειλικρίνεια. Μερικές φορές τα παιδιά σας θα ξέρουν πιο πολλά σχετικά με τα ναρκωτικά από σας.

Θα πρέπει να ενθαρρύνετε τα παιδιά σας από μικρή ηλικία να συζητούν τα προβλήματά τους μαζί σας.

Είναι καλύτερα να μη γίνεται καθόλου λόγος για ναρκωτικά για να αποφύγουμε να δημιουργήσουμε ενδιαφέρον;

Τα παιδιά μαθαίνουν σχετικά με τα ναρκωτικά από την τηλεόραση, από τον Τύπο και στο σχολείο. Θα πρέπει να είστε διατεθειμένοι να συζητάτε για τα ναρκωτικά οπότε κάποιος στην οικογένεια δείχνει κάποιο ενδιαφέρον σ' αυτό το θέμα.

Θα πρέπει το αλκοόλ, ο καπνός και τα συνηθισμένα γιατρικά να περιλαμβάνονται στις συζητήσεις σχετικά με τα ναρκωτικά;

Μάλιστα, οτιδήποτε που επηρεάζει μια ή περισσότερες λειτουργίες του σώματος είναι μια τοξική ουσία ένα ναρκωτικό. Το παιδί σας θα αγνοήσει οποιαδήποτε συμβουλή που έχετε να του δώσετε αν εσείς αρνηθείτε ν' αναγνωρίσετε ότι τα πιο κοινά ναρκωτικά όπως το αλκοόλ και ο καπνός προκαλούν πραγματική βλάβη.

Γιατί οι νέοι επιθυμούν να παίρνουν ναρκωτικά;

Υπάρχουν πολλοί λόγοι.

Ίσως διότι θέλουν να δοκιμάσουν.

Όπως και με πιο ηλικιωμένα πρόσωπα, έτσι και οι

νέοι αισθάνονται την ανάγκη να συμπεριφέρονται όπως και οι φίλοι τους, αυτό μπορεί να σημαίνει την επιδίωξη της τελευταίας μόδας, άσχετα αν η μόδα σχετίζεται με το ντύσιμο, μουσική ή χρήση ναρκωτικών.

Για μερικούς νέους που έχουν προβλήματα όπως αβειαιότητα και μοναξιά, τα ναρκωτικά είναι εκείνα που φαίνεται να επιφέρουν κάποια λύση σ' αυτά τα προβλήματα.

Είναι αυτά τα νεαρά πρόσωπα που πιθανόν να κάνουν χρήση ναρκωτικών πιο συχνά.

Τι κάνουν τα ναρκωτικά;

Τα ναρκωτικά διαφέρουν κατά πολύ στις επιδράσεις που έχουν στα διάφορα άτομα. Πολλοί άνθρωποι περιλαμβανομένων και ενήλικων χρησιμοποιούν ναρκωτικά για να προκαλέσουν αισθήματα ικανοποίησης και ανακούφισης.

Υπάρχουν πολλά και διάφορα ναρκωτικά στην κοινωνία μας σήμερα που επιφέρουν αλλαγές στη διάθεση ενός ατόμου και τα οποία, αν χρησιμοποιηθούν σωστά, είναι αποτελεσματικά και ωφέλιμα, π.χ. πολλοί άνθρωποι χρησιμοποιούν αλκοόλ για ανακούφιση και η ηρωίνη είναι πολύ αποτελεσματική σαν ένα παυσίπονο.

Τα ναρκωτικά προκαλούν προβλήματα που μπορεί να είναι σωματικά, ψυχολογικά ή κοινωνικά και έχουν να κάνουν με το είδος και με την ποσότητα του ναρκωτικού που χρησιμοποιείται, με το χαρακτήρα του προσώπου που το χρησιμοποιεί, τη διάρκεια χρήσης και με πολλούς άλλους παράγοντες.

Έχει η συμπεριφορά των γονέων κάποια επίδραση στα παιδιά;

Και βέβαια υπάρχει ένδειξη ότι τα παιδιά που αναπτύσσονται πρόβλημα με ναρκωτικά προέρχονται από οικογένειες στις οποίες γίνεται συχνή χρήση ναρκωτικών. Τα παιδιά μπορούν να μάθουν επίσης και με μια απλή παρατήρηση ότι η ζωή απολαμβάνεται και χωρίς ναρκωτικά.

Πώς μπορούν οι γονείς να διαπιστώσουν αν το παιδί τους χρησιμοποιεί ναρκωτικά;

Είναι δύσκολο ακόμη και για τους εμπειρογνώμονες να το διαπιστώσουν. Οι επιδράσεις των ναρκωτικών διαφέρουν κατά πολύ από ναρκωτικό σε ναρκωτικό και από άτομο σ' άτομο.

Αν το παιδί σας έχει κάποιο πρόβλημα σχετικά με ναρκωτικά, θα πρέπει να παρουσιάσει κάποια αλλαγή στη συμπεριφορά του. Αλλαγές στη συμπεριφορά των νέων είναι κάτι το συνηθισμένο αλλά αν υποθεθεί ότι υπάρχει κάποια ασυνήθιστη συμπεριφορά που διαρκεί για αρκετό χρονικό διάστημα τότε θα μπορούσε να υπάρχει κάποιο πρόβλημα. Και βεβαίως, ίσως αυτό το πρόβλημα να μη σχετίζεται με τα ναρκωτικά και η αιτία να οφείλεται σ' άλλους παράγοντες οι οποίοι θα πρέπει να τύχουν την προσοχή σας.

Στη σημερινή εποχή όλοι αντιδρούν στη λέξη «ναρκωτικά» και κατά συνέπεια δεν είναι και τόσο παράξενο ότι πολλοί χρησιμοποιούν ναρκωτικά για να

επισημάνουν ότι χρειάζονται βοήθεια. Μη προσπαθείτε να γίνετε ερασιτέχνες, εμπειρογνώμονες για να ανακαλύψετε σημεία που ν' αποδίδονται στη χρήση ναρκωτικών. Ένα τέτοιο πράγμα μπορεί να οδηγήσει στο να χάσετε την εμπιστοσύνη που υπάρχει μεταξύ εσάς και του παιδιού σας.

Τι μπορεί να κάνει κάποιος γονιός αν γίνεται χρήση ναρκωτικού;

Μη θεωρείς τον εαυτό σου υπεύθυνα αν τα παιδιά σου έχουν δοκιμάσει ναρκωτικά. Μην πανικοβληθείς. Το παιδί σας ίσως να πειραματίζεται και εφόσον έχει δοκιμάσει το ναρκωτικό θα παύσει να το χρησιμοποιεί πλέον. Πληροφορείστε το παιδί σας πόσο και γιατί ανησυχείτε και ότι θέλετε να το βοηθήσετε να λύσει οποιαδήποτε προβλήματα που έχει. Δείχνετε ηρεμία. Είναι απαραίτητο για σας να συζητήσετε σχετικά με τη συμπεριφορά που σχετίζεται με το ναρκωτικό και σχετικά με τις άμεσες συνέπειες.

Αν το παιδί σας χρησιμοποιεί κάποιο ναρκωτικό συχνά για να ικανοποιήσει κάποια ανάγκη ή για να λύσει κάποιο πρόβλημα, τότε χρειάζεται τη βοήθειά σας. Είναι αρκετά σημαντικό να προσπαθείτε να διατηρήτε μια ανοιχτόκαρδη στάση. Το παιδί σας θα πρέπει να αισθάνεται ότι μπορεί να μιλήσει ελεύθερα σχετικά με τη χρήση ναρκωτικών χωρίς να φοβάται ότι θ' αποδοκιμαστεί.

Πέστε το καθαρά ότι δεν εγκρίνετε τη συμπεριφορά χρήσης ναρκωτικών αλλά ότι ακόμη αγαπάτε το παιδί σας.

Αν οι σχέσεις και η επικοινωνία μέσα στην οικογένεια είναι καλές τότε θα μπορέσετε να βοηθήσετε τα παιδιά σας ν' αντιμετωπίσουν τη ζωή μ' επιτυχία χωρίς τη χρήση ναρκωτικών και ν' αποκαταστήσουν αισθήματα αυτοσεβασμού και αισιοδοξίας.

Μη προσπαθήσετε να καλύψετε κάποιο πρόβλημα σχετικά με τα ναρκωτικά.

Μπορεί να χρειαστεί συμβουλή και βοήθεια από κατάλληλα πρόσωπα και το γρηγορότερο που μια τέτοια βοήθεια μπορεί να προσφερθεί τόσο το καλύτερο. Είναι πιο εύκολο ν' αλλάξεις μια καινούρια συμπεριφορά παρά ένα χρόνιο πρόβλημα.

Η πρόληψη είναι καλύτερη από τη θεραπεία

Οποσδήποτε τα παιδιά που προέρχονται από οικογένειες στις οποίες οι γονείς δείχνουν μια ζεστή και περιποιητική στάση απέναντί τους είναι λιγότερο πιθανόν να δελεαστούν από τα ναρκωτικά. Ηθικοποίηση και αποδοκιμασία σχετικά με τέτοια ζητήματα δεν επιφέρουν κανέναν όφελος. Αν ακούσετε τις απόψεις του παιδιού σας και είστε διατεθειμένοι να συζητάτε τις απόψεις και των δύο ανοιχτά, είναι πιο πιθανόν το παιδί σας να εκτιμήσει την πείρα σας και να δεχτεί τη συμβουλή σας σ' όλους τους τομείς περιλαμβανομένων και των ναρκωτικών.

(Από φυλλάδιο του Κεντρικού Συμβουλίου για την καταπολέμηση της διάδοσης των ναρκωτικών)

ΠΑΤΡΟΤΗΤΑ

**Η άλλη διάσταση
στην οικογένεια
και ο ρόλος
των σημερινών
μπαμπάδων**

Σίγουρα ο σημερινός πατέρας ασχολείται πολύ περισσότερο με το παιδί του, από ότι στο παρελθόν.

Στην εποχή μας, που η πατριαρχική δόμηση της κοινωνίας διαφοροποιείται, ο ρόλος του πατέρα μοιάζει να αλλάζει. **Η αλλαγή όμως αυτή αφορά μόνο την κοινωνική πλευρά και όχι την ουσιαστική.** Γιατί η σχέση του με το παιδί ήταν και θα είναι πάντα η ίδια, δηλαδή μια σχέση γεννήτορα προς απογόνου, στον οποίο οφείλει να μεταφέρει τα δικά του πνευματικά στοιχεία, για να τον τροφοδοτεί ώσπου να γίνει αυτεξούσιος. Αν αυτό στο παρελθόν γινόταν με μια αυστηρότητα και απολυτότητα, ενώ τώρα γίνεται με μια απλούστερη επαφή συντροφικότητας, δεν έχει

Κάποτε επικρατούσε η αντίληψη ότι η μητέρα ήταν το μόνο σημαντικό πρόσωπο στη ζωή ενός παιδιού, ιδιαίτερα στα πρώτα χρόνια της ζωής του. Οι καιροί όμως άλλαξαν. Πολλά πράγματα αναθεωρήθηκαν και έτσι σήμερα οι ερευνητές που παρακολουθούν την οικογενειακή ζωή, αρχίζουν να δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στη σημασία της ενεργοποίησης του πατέρα στη φροντίδα, στην αγωγή και στην ολοκλήρωση του παιδιού.

Ο άνδρας που γίνεται πατέρας αποκτά με το παιδί του μια σχέση πολύ πιο πλατειά και σφαιρική από την απλή βιολογική του προέκταση.

σημασία. **Γιατί οι ρόλοι ήταν οι ίδιοι: ο πατέρας παραμένει πατέρας και το παιδί είναι παιδί.** Μόνο όσοι και στο παρελθόν προσπαθούσαν να καλύψουν τα δικά τους κενά μέσα στα πλαίσια μιας πατριαρχικής κοινωνίας, δεν θα μπορούσαν τώρα να βρουν καινούργιο τρόπο επαφής με τους νεότερους.

Γιατί τα κατεστημένα και οι τρόποι που είχαν καθιερωθεί έως τώρα φεύγουν και το μόνο που αναζητιέται είναι μια **πιο ουσιαστική επαφή.** Αν στη σημερινή κοινωνία, που τα εξωτερικά φράγματα μειώνονται, δε δομηθεί η βαθειά, αληθινή σχέση του πατέρα με τα παιδιά, τότε η πατρότητα κινδυνεύει να καταρρεύσει. Θα υπάρξει αν ανάγκη στα πρώτα χρόνια μόνο

του παιδιού και μετά το χάος.

Γιατί τώρα που η νεολαία έχει τη δυνατότητα να αναζητά και να βρίσκει έστω και λανθασμένα, μια πρωτοβουλία και ανεξαρτησία από πολύ νωρίς, δεν μπορεί να στρέφεται πια προς τους γονείς, αν αυτοί οι γονείς δεν τη στηρίζουν. Αν δηλαδή ο αρχηγός της οικογένειας δεν είναι πραγματικός αρχηγός, γιατί τα παιδιά θα θελήσουν να βρίσκονται κάτω από την εποπτεία του, όταν οι συνθήκες της κοινωνίας δεν τους επιποδίζουν να απομακρυνθούν;

Η κοινωνία περνά μια δοκιμασία. Σαν μέλος της κοινωνίας, δοκιμάζεται και ο άνδρας, σε όλους του τους ρόλους. **Στην πατρότητα, που κανείς δεν αμφισβητούσε μέσα στα παλιά πατριαρχικά σχήματα, αναζητιέται τώρα η ουσιαστική θέση και η αληθινή έκφραση.** Τα νέα παιδιά είναι έτοιμα να δεχτούν, να αγαπήσουν και να σεβαστούν έναν πατέρα, όταν αυτός έχει την πραγματική πατρική εκδήλωση προς αυτά. Είναι όμως έτοιμα να αποτινάξουν από πάνω τους τη σχέση αυτή, όταν τους γίνεται εμπόδιο στην πορεία τους. Χρέος λοιπόν του πατέρα είναι να γίνει αυτό που είναι, δηλαδή να γίνει πατέρας. **Να γίνει ο γεννήτορας που αγαπά, γνωρίζει, προσφέρει ό,τι πρέπει, είναι όμοια αυστηρός, αλλά και τρυφερός, ανάλογα με την ανάγκη του παιδιού του.**

Ο πατέρας κάθε παιδιού πρέπει να του δώσει τα γνωρίσματα που θα φτιάξουν την προσωπικότητά του, το χαρακτήρα του. Γιατί το όνομα που δίνεται από τον νονό είναι απλά μια λέξη στην οποία μαθαίνει να ακούει το παιδί. Ενώ το όνομα, που θα δώσει ένας πατέρας, είναι ο χαρακτήρας που θα δομήσει στο παιδί του. Αν ξέρει να πλάσει ένα σωστό χαρακτήρα, τότε αυτό θα είναι το ωραίο και αγαπητό πνευματικό πρόσωπο του παιδιού.

Ρόλος του πατέρα είναι ακριβώς αυτός. **Να πάρει το μικρό, ανώριμο πλάσμα και να το πλάσει σύμφωνα με τα δικά του πιστεύω.** Όσο πιο αγνά, υψηλά και σωστά είναι τα πιστεύω του πατέρα, τόσο πιο άρτιο θα γίνει και το παιδί.

Δεν θα ήταν δυνατόν εδώ να δοθούν **τα επί μέρους διδάγματα**, που πρέπει ένας γονιός να δώσει στα παιδιά του. Υπάρχουν πάντα ειδικές συνθήκες, καταστάσεις και κοινωνικοί παράγοντες, που διαφοροποιούν αρκετά τα επί μέρους στοιχεία μιας αγωγής. Αλλά πέρα απ' αυτά, μπορούν να δοθούν **οι βασικές αρχές**

της πνευματικότητας, που είναι η αγάπη, η αποδοχή, η ένωση με τους άλλους και μια στάση γενικά ανιδιοτέλειας και προσφοράς.

Ας μην ξεχνάμε ότι κάθε παιδί είναι μιμητής του πατέρα, της μητέρας και γενικά του περιβάλλοντός του.

Γιατί δεν υπάρχει καλύτερο δίδαγμα από την ίδια τη ζωή κάποιου ανθρώπου. Οι πράξεις του είναι αυτές που αποτυπώνονται στον κόσμο, πολύ περισσότερο από τα λόγια και τις θεωρίες του. Το παιδί διδάσκεται από αυτό που είναι οι γονείς του και πολύ λιγότερο από αυτό που του λένε.

Η λέξη «**πατέρας**» είναι συνδεδεμένη με πολύ υψηλές έννοιες. Στη θρησκεία «**πατήρ**» είναι ο θεός και ως πατέρας εκφωνείται ένας ιερέας. Αλλά και σε διάφορες ομάδες, πατέρας αποκαλείται ο καθοδηγητής, ο πνευματικός άνθρωπος, που βοηθάει τους άλλους. Η λέξη αυτή δίνει την έννοια της αρχής, της δύναμης, της εξουσίας, πάντα με την καλή τους πλευρά.

Τα πράγματα όμως για τους πατεράδες της δεκαετίας του '80 είναι πράγματι δύσκολα. Πρέπει να είναι **πρότυπα**. Πρέπει να είναι «**άντρες**» δυνατοί, επιτυχημένοι και ευαίσθητοι. Αν κάνουν δουλειές στο σπίτι, δεν τους παίρνει κανείς στα σοβαρά. Αν πάλλι κάνουν τους σκληρούς, τους κατηγορούν αμέσως σαν εγωιστές, εγωκεντρικούς και φαλλοκράτες. Τα τελευταία χρόνια σίγουρα συζητήθηκαν και γράφτηκαν πολλά για την εικόνα του σύγχρονου πατέρα.

Ένα πάντως είναι το σίγουρο: **ο πατέρας είναι ο γεννήτορας των παιδιών του.** Λέγεται λοιπόν ότι οι «**νέοι**» πατεράδες διαφοροποιούνται σε

πολλά από τους παλιότερους ομοιούς τους. Τολμούν να εκδηλώνουν τα αισθήματά τους, μοιράζονται με τη σύντροφό τους τις υποχρεώσεις μέσα στο σπίτι, νιώθουν και αυτοί συνυπεύθυνοι για το μέγαλωμα των παιδιών τους. Δεν διστάζουν να αναλάβουν καθήκοντα, που γενικά θεωρούνται αποκλειστικά «**γυναικείες δουλειές**».

Σε μια αγγλική έρευνα διαπιστώθηκε ότι οι μέλλοντες πατέρες είχαν πράγματι συμπτώματα εγκυμοσύνης, όπως ξαφνική πείνα, πονόδοντους και ζαλάδες σε όλη τη διάρκεια της εγκυμοσύνης της γυναίκας τους. Και κάτι πιο ακραίο: στους Αραπές, μια φυλή της Νέας Γουινέας, οι άντρες ξαπλώνουν στο ίδιο κρεβάτι με τη γυναίκα τους πριν από τον τοκετό και μέσα σε μια επιβλητική τελετουργία μοιράζονται μαζί της όλη την επώδυνη διαδικασία μιμούμενοι με ακρίβεια τις ωδίνες και τους τελικούς πόνους του τοκετού.

Στο σημείο αυτό μπαίνει το εξής ερώτημα: **Μπορούν οι πατεράδες να συναγωνιστούν τις μητέρες στην παροχή φροντίδων στο μωρό;** Δεν υπάρχουν βέβαια στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι οι γυναίκες έχουν κάποιο βιολογικό, ψυχολογικό ή άλλο φυσικό πλεονέκτημα που τις κάνει καλύτερες στη φροντίδα των παιδιών. Έχουν απλώς περισσότερη εμπειρία. Και η εμπειρία τους δημιουργεί ερωτηματικά για έναν από τους κυριότερους μύθους σχετικά με την πατρότητα, την άποψη ότι ο πατέρας δεν έχει τις ίδιες ικανότητες με τη μητέρα όταν πρόκειται για τη φροντίδα ενός παιδιού.

Ο Άγγλος ψυχολόγος **Ρούντολφ Σάφερ** υποστηρίζει μια άλλη θέση, στο ερώτημα αν τα παιδιά χρειάζονται περισσότερο τη μητέρα τους: «Ναι, αφού καταλαβαίνουμε ότι τα μωρά πρέπει να αποκτήσουν την ευκαιρία μιας σχέσης αγάπης και ότι η ικανοποίηση των αναγκών τους δεν κατορθώνεται από μόνη της.

Η μητέρα όμως δεν είναι απαραίτητο να είναι γυναίκα. Εξ άλλου ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το βιβλίο της Γαλλίδας καθηγήτριας φιλοσοφίας **Ελίζαμπεθ Μπαντιντέρ**, μητέρας τριών παιδιών. Η παραπάνω συγγραφέας έχει συγκεντρώσει πληροφορίες για τη συμπεριφορά της μητέρας από τον 17ο αιώνα μέχρι σήμερα. Και επιπλέον έχει κάνει μάταιες έρευνες για να αποδείξει την έμφυτη και γεμάτη αγάπη φροντίδα της μητέρας προς το παιδί. Τώρα ακούστε το συμπέρασμα της: «**μητρι-**

κό ένστικτο δεν υπάρχει».

Οι πατεράδες μπορούν να μοιράζονται με τις γυναίκες τους και τα βάρη και τις ωφέλειες των παιδιών. Αλλά βέβαια διαφέρουν από τις μητέρες.

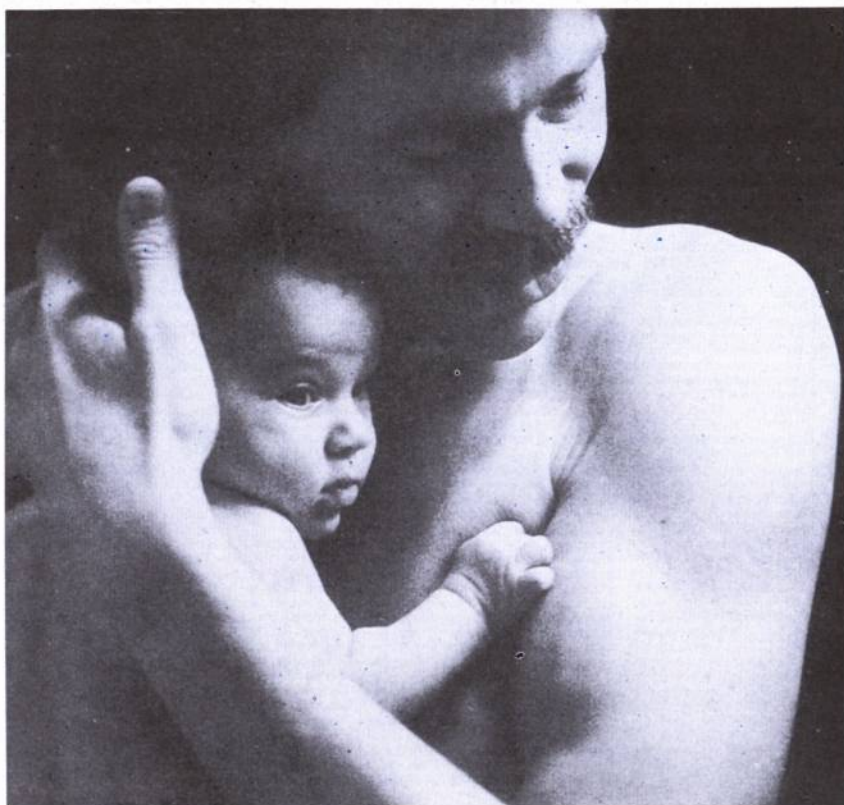
Και οι **διαφορές** αυτές έχουν ξεχωριστή σημασία για τα μικρά παιδιά. Οι πατεράδες έχουν άλλη όψη, αλλοιώτικη φωνή, διαφορετική μυρωδιά, άλλη υφή και διαφορετικές αντιδράσεις από τις μητέρες.

Οι διαφορές ανάμεσα στο μεγαλύτερο σώμα του πατέρα και στο μικρότερο της μητέρας, στη βαθιά φωνή του πατέρα και στην ψιλή της μητέρας ή στο αδρό πρόσωπο του πατέρα και στο απαλό της μητέρας, βοηθάνε το μικρό παιδί να μάθει τις αντιθέσεις που παρουσιάζονται από άνθρωπο σε άνθρωπο.

Οι αντιθέσεις προσφέρουν την ποικιλία και η ποικιλία προσδίδει καινούριο ενδιαφέρον στη ζωή των παιδιών.

Επίσης υπάρχει μια ιδιαίτερα σημαντική διαφορά στον τρόπο που παίζουν οι γονείς με τα παιδιά τους. Οι πατεράδες παίζουν συνήθως **πιο ενεργά** με τα παιδιά τους σε σχέση με τις μητέρες. Αναστατώνουν το σπίτι πιο εύκολα, έχουν περισσότερες πιθανότητες να πετάξουν ένα μικρό παιδί στον αέρα και να το ξαναπιάσουν, εκείνοι είναι που παίρνουν συχνότερα τα παιδιά στους ώμους και αρχίζουν να χοροπηδάνε εκείνοι είναι που κυλιούνται στο πάτωμα και παλεύουν με το παιδί και εκείνοι είναι που έχουν περισσότερες πιθανότητες να διασκεδάζουν κυνηγώντας ένα μικρό γύρω-γύρω σε ένα δωμάτιο ή μέσα στο σπίτι. Και αυτό οφείλεται κατά ένα λόγο, στο δραστήριο, ενεργητικό στυλ των ανδρών και κατά άλλο λόγο, στο ότι βρίσκονται πολύ λιγότερο χρόνο με τα παιδιά τους, από ότι οι μητέρες. **Θέλουν λοιπόν να δημιουργήσουν μαζί τους μια ενεργό και δυνατή σχέση τη λίγη ώρα που περνάνε μαζί.** Αν οι μητέρες έπαιζαν τόσο δραστήρια όσο οι πατεράδες κατά τη διάρκεια των ωρών που περνάνε συνήθως με τα παιδιά τους, τόσο εκείνες όσο και τα μικρά θα έπεφταν κάποια στιγμή κάτω από την εξάντληση.

Οι ερευνητές που έχουν παρακολουθήσει μητέρες και πατεράδες να παίζουν με τα παιδιά τους βρήκαν ότι στις περισσότερες περιπτώσεις τα παιδιά συμμετέχουν περισσότερο, ενεργοποιούνται περισσότερο και συνεργάζονται περισσότερο όταν παίζουν με τους πατεράδες τους.

Είναι λοιπόν προφανές ότι τα παιδιά λατρεύουν την ώρα που παίζουν με τον πατέρα τους. Με δεδομένο ότι το παιχνίδι για τα παιδιά είναι συγχρόνως και μάθημα, γίνεται ξεκάθαρο ότι οι πατεράδες δεν πρέπει με κανένα τρόπο να μένουν στο περιθώριο της ζωής των παιδιών τους, γιατί παίζουν έναν απόλυτα κρίσιμο ρόλο.

Από διάφορες έρευνες προέκυψε ότι οι πατεράδες **διαθέτουν κατά μέσον όρο τρεις ώρες καθημερινά** στα παιδιά τους και το μεγαλύτερο μέρος αυτού του χρόνου αφιερώνεται σε παιχνίδι.

Όμως είναι μόνο το παιχνίδι, αυτό που περιμένουν τα παιδιά από τον πατέρα τους; Σίγουρα το βρίσκουν υπέροχο όσο είναι ακόμα μικρά. Όταν όμως μεγαλώσουν θέλουν την καθημερινή συμπαράσταση και συμμετοχή των πατεράδων τους στα μικρά και μεγάλα προβλήματά τους.

Κάποιοι ερευνητές διαπίστωσαν ότι σε ορισμένους τομείς της ανατροφής των παιδιών, οι πατεράδες έχουν κάποια **συγκριτικά πλεονεκτήματα**. Ένα τέτοιο σημείο είναι στην **πειθαρχία**. Λένε ότι υπάρχουν στιγμές που το παιδί τους, **«νοιάζεται»** πολύ περισσότερο για το τι θα πει ο μπαμπάς παρά η μαμά. Αν αυτό είναι αλήθεια μπορεί να έχει κάποια σχέση με το γεγονός ότι, με το να βλέ-

πει τον πατέρα του λιγότερο από ότι τη μητέρα του, το μικρό μπορεί να μην νιώθει τόσο άνετα μαζί του κι έτσι να κάνει ευκολότερα αυτά που του ζητάει. Ή μπορεί να έχει σχέση με την εικόνα της ηγεμονίας που προβάλλουν πολλοί πατεράδες με τον όγκο και τη βαρύτερη φωνή τους.

Αυτή η εικόνα των πατεράδων μπορεί επίσης να βοηθήσει τα παιδιά να καταλαγιάσουν τους φόβους τους. Ο μπαμπάς μπορεί να πείσει το μικρό παιδί ότι δεν κρύβονται κροκόδειλοι κάτω από το κρεβάτι του, μόνο και μόνο επειδή θα φαίνεται τόσο βέβαιος και χωρίς ίχνος φόβου, οπότε το παιδί θα χάνει κάθε αίσθηση κινδύνου με την παρουσία του.

Σίγουρα το πελώριο αυτό θέμα δεν μπορεί να εξαντληθεί και να αναλυθεί σε όλες του τις προεκτάσεις από αυτές τις λίγες σελίδες. Σ' αυτό όμως που μπορούμε ανεπιφύλακτα να καταλήξουμε, είναι ότι οι σημερινοί πατεράδες σε σύγκριση με τους πατεράδες περασμένων δεκαετιών έχουν κάνει σημαντικά άλματα. **Κανείς δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι το 1950 είδε κάποιον άνδρα να βγάζει με το καροτσάκι το μωρό του περίπατο ή να κρατάει το χέρι της γυναίκας του στην αίσχουσα του τοκετού. Κι όμως αυτά και πολλά άλλα «παράξενα» για το κοντινό παρελθόν, είναι φαινόμενα ρουτίνας σήμερα.**

«Περί του αξιοποίνου της δι' επεμβάσεως αλλαγής φύλου»

Α. Ιακώβου
Βοηθός Νομικής Σχολής
Πανεπιστημίου Αθηνών

Εις το τεύχος της «Αστυνομικής Επιθεώρησης» του μηνός Ιουνίου 1989, σελ. 347 επ., είδε το φως της δημοσιότητας μία μελέτη του Εισαγγελέως Εφετών Α. Καράμπελα, η οποία ασχολείται με το θέμα της δι' επεμβάσεως αλλαγής φύλου.

Το εν λόγω θέμα και ημείς έχουμε θίξει εις σχετικήν μας διατριβή (Βλ. Ποιν. Χρον. ΑΖ', σελ. 479 επ.) την οποίαν ως φαίνεται έλαβεν υπ' όψιν του ο ανωτέρω.

Εις την εν λόγω διατριβή μας είχομεν υποστηρίξει ότι, όσον αφορά τον ερμαφρόδιτον όπου εμφανίζεται το παθολογικόν φαινόμενον ένα άτομον να μετέχει και άρρενος και θήλεος γένους, ου μόνον επιτρέπεται αλλά και επιβάλλεται, η δια χειρουργικής επεμβάσεως αποκατάστασις του επικρατεστέρου φύλου τούτου χάριν της ψυχικής, βιολογικής και σωματικής του υγείας, όσον αφορά δε τον ομοφυλόφιλον, ήτοι το εν γεννητησία διαστροφή ευρισκόμενον άτομον, η δι' επεμβάσεως αλλαγή φύλου είναι πράξις άδικος και αξιόποινος.

Παρά ταύτα εις την ως είρηται μελέτην του ο εν λόγω συγγραφεύς, αν και δέχεται την άποψίν μας, ότι δηλαδή δεν είναι δυνατόν δια της επεμβάσεως να επέλθει πραγματική αλλαγή φύλου και ότι δια τον ερμαφρόδιτον επιβάλλεται η δι' επεμβάσεως αποκατάστασις τούτου, δια τον ομοφυλόφιλον φρονεί ότι γεννάται ζήτημα το εάν η δι' επεμβάσεως αλλαγή φύλου τούτου είναι αξιόποινος πράξις, ως ημείς υποστηρίζομεν. Εν συνεχεία ισχυρίζεται ότι εις την εν λόγω άποψίν μας μπορεί να αντιταχθεί «ότι η ενέργεια αυτή αποβλέπει σε αποκατάστασιν κάποιας ανωμαλίας του ατόμου που την επιδιώκει. Δηλαδή, με την ιατρική αυτή πράξη (επέμβαση), σκοπεύεται η εξυπηρέτηση του αληθινού συμφέροντος του ατόμου, που είναι φορέας του εννόμου αγαθού της ζωής και υγείας και σωματικής ακεραιότητας χωρίς να βλάπτεται το κοινωνικόν συμφέρον, όπως στην περίπτωση του ερμαφρόδιτου. Βεβαίως εφόσον δεν γίνεται πραγματική αλλαγή φύλου, δεν πρέπει να αλλάξει όνομα και οι έννομες συνέπειες που έχει το φύλο για το άτομο π.χ. υποχρέωση στράτευσης ή χορηγείται άδεια για γάμο ως γυναίκα.

Εφόσον, όμως ο άνθρωπος έχει το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα να αυτοδιαθέτει την ίδια του τη ζωή και αυτό φαίνεται στην πράξη από την ατιμωρησία αυτού που αποπειράθηκε να αυτοκτονήσει χωρίς επιτυχία, δεν μπορεί να του απαγορεύεται να προβαίνει μέσω άλλου, σε πράξεις πάνω στο σώμα του, οι οποίες μπορεί να βελτιώσουν την ψυχολογική του κατάσταση χωρίς όμως και να βλάψουν το κοινωνικό σύνολο ούτε και έμμεσα με το να αποφύγει κάποιες υποχρεώσεις που έχει λόγω του φύλου του, γιατί αυτές οι

υποχρεώσεις θα εξακολουθούν να υπάρχουν».

Πλην όμως η ανωτέρω άποψίς του κατά τα ιατρικά δεδομένα τυγχάνει κατά τρόπον ανεπανόρθωτον βλαβερή και λίαν επικίνδυνος και μάλιστα χωρίς να εξυπηρετεί το αληθινόν συμφέρον του ατόμου και το κοινωνικόν σύνολον και συγκεκριμένως:

α) Διότι δια της επεμβάσεως ουδεμία πραγματική αλλαγή φύλου είναι δυνατόν να επέλθη, γεγονός όπερ δημιουργεί άλυτα ατομικά και κοινωνικά προβλήματα και ως εκ τούτου αποκλείεται η δια του εν λόγω τρόπου ψυχική αποκατάστασις του ατόμου τούτου.

β) Διότι εις την περίπτωσιν του ομοφυλόφιλου υφίστανται τα διακριτικά γνωρίσματα του ανδρός. Δηλαδή δεν παρουσιάζει το εν λόγω άτομον σωματικήν και βιολογικήν ανωμαλίαν, ως τούτο συμβαίνει εις τον ερμαφρόδιτον, δια να δικαιολογηθεί επιστημονικώς και κοινωνικώς μία τοιαύτη επέμβασις.

Εν όψει των ανωτέρω, η δι' επεμβάσεως αλλαγή φύλου, εις την περίπτωσιν του ομοφυλόφιλου, όχι μόνον δεν είναι επιστημονικώς δυνατή, αλλ' ως μία βλαβερή ενέργεια, κοινωνικώς αδικαιολόγητος και λίαν επικίνδυνος δια την σωματικήν, βιολογικήν και ψυχικήν υγείαν τούτου, είναι όντως άδικος και αξιόποινος, καθ' όσον αυτή, έχει ως αποτέλεσμα την βαρείαν σωματικήν βλάβην του παθόντος, η οποία προβλέπεται και τιμωρείται υπό της διατάξεως του άρθρου 310 του Π.Κ., δεδομένου ότι η συναίνεσις του παθόντος δεν αίρει εν προκειμένω τον άδικον χαρακτήρα της πράξεως ταύτης, καθόσον, ως είναι γνωστόν η συναίνεσις πράγματι αίρει τον άδικον χαρακτήρα αλλά της απλής και μόνον σωματικής βλάβης (Βλ. άρθρ. 308 του Π.Κ.).

Αλλ' εκτός των ανωτέρω η άποψίς του είναι και πρακτικώς ανεφάρμοστη, διότι, ενώ και ο ίδιος δέχεται ότι δια της επεμβάσεως δεν επέρχεται πραγματική αλλαγή φύλου, εν τούτοις προτείνει ότι «εφόσον δεν γίνεται πραγματική αλλαγή φύλου δεν πρέπει (το άτομο) να αλλάξει όνομα και οι έννομες συνέπειες που έχει το φύλο για το άτομο π.χ. υποχρέωση στράτευσης ή χορηγείται άδεια για γάμο ως γυναίκα».

Τούτο όμως θα έχει ως συνέπεια το ότι ο άνδρας, ο οποίος θα εμφανίζεται μετά την επέμβασιν ως δήθεν γυναίκα, να είναι, συμφώνως με την άποψιν του ανωτέρω συγγραφέως, υπόχρεως στρατεύσεως, να διατηρεί το ανδρικόν του όνομα και να έχει δικαίωμα να ζητήσει άδεια γάμου ως άνδρας, δημιουργώντας ούτω άλυτα ατομικά και κοινωνικά προβλήματα.

Κατόπιν των ως άνω δεν συμφωνούμεν με την άποψιν του ανωτέρω συγγραφέως.

ΟΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΗΣ ΓΕΝΝΗΣΗΣ

Οι τρόποι και τα σύμβολα που χρησιμοποιεί η
βυζαντινή αγιογραφία για να «ιστορήσει»
τη Θεία Γέννηση.

Ο Δημιουργός του Κόσμου
γεννιέται στο σπήλαιο της
Βηθλεέμ της Ιουδαίας επί
Καίσαρος Αυγούστου. Και γίνεται
δημιούργημα με ψυχή και σώμα, με
νου και δούληση, με αρχή και
τέλος.

Η είσοδος του μέσα στην Ιστο-
ρία και στη δική μας ανθρώπινη
ζωή δημιούργησε μια Νέα Πραγμα-
τικότητα, αλλά και μια θρησκευτι-
κή πίστη που είκοσι αιώνες αργότε-
ρα ζει βαθιά σε πολλούς ανθρώ-
πους.

Στην αρχαιοελληνική σκέψη,
που συνοψιζόταν στη φράση του
Πλάτωνα: «Ο Θεός ανθρώποις ου
μείγνυται» και στο «απερίγραπτο»
της Παλαιάς Διαθήκης, η θρησκευ-
τική αυτή πίστη αντιπαράθεσε την
ένωση Θεού και ανθρώπου – την
ενότητα θείας και ανθρώπινης φύ-
σης. Και τη νομιμοποίηση να εικο-
νίζεται, να ιστορείται και να περι-
γράφεται μέσα από την αντίληψη
κάθε εποχής και κάθε λαού.

«Δεύτε ιδωμεν», λοιπόν, πιστοί
και... μη πιστοί πώς μορφοποιεί η
εικονογραφία το μήνυμα αυτής της
ιστορικής μέθεξης, αλλά και πώς
προβάλλει την αντίληψή της για τις
σχέσεις Θεού και ανθρώπου. Πώς
επικαιροποιεί την ιστορική ζωή του
Χριστού, πώς αντικειμενικοποιεί
κάθε γεγονός της διαδρομής του για
να λειτουργήσει ως διαχρονική
αλήθεια, για να μας κάνει αυτόπτες
μάρτυρες και συμμετοχούς αυτού
του γεγονότος.

Η εικονογραφία της Γέννησης
από την Πρωτοχριστιανική έως και
τη Μεσοβυζαντινή περίοδο, κατά
την οποία ολοκληρώνεται ως σύν-
θεση – «η έγκριτος θεομοθεσία και
παράδοσις των Πατέρων» – είχε
πολλές εκφάνσεις, ενώ πλαισιώθη-
κε και από έναν αφηγηματικό κύ-
κλο που αρχίζει από τα γεγονότα
πριν από τη Γέννηση (Όνειρο του
Ιωσήφ, Ταξίδι προς τη Βηθλεέμ,
Απογραφή στον Άρχοντα Κυρή-
νιο) φτάνει στο κορυφαίο θέμα της
Γεννήσεως και συνεχίζει με την
απεικόνιση των Μάγων (Ταξίδι
των Μάγων, οι Μάγοι μπροστά
στον Ηρώδη, ο Ηρώδης ερωτά τους
Γραμματείς, η Επιστροφή των Μά-
γων) και κλείνει με τα γεγονότα με-
τά τη γέννηση (Φυγή στην Αίγυπτο
και Βρεφοκτονία). Ένας τέτοιος
εικονογραφικός κύκλος διασώθηκε
στη Μονή της Χώρας (Καχρίε Τζα-
μί) στην Κωνσταντινούπολη, αρχές
14ου αι. και στη Μονή Δαφνίου. Η
Προσκύνηση των Μάγων, η οποία
είναι από τις αρχαιότερες παρα-
στάσεις, απαντάται στις κατακόμ-
βες του Αγ. Καλλίστου και Δομιτίλ-
λης, σε ανάγλυφες μαρμάρινες σαρ-
κοφάγους και σε ψηφιδωτά της Ρα-
βέννας, του 6ου αι. κ.ά.

Ας επανέλθουμε όμως στη Γέν-
νηση «την μητρόπολιν πασών των
εορτών», κατά τον ιερό Χρυσόστο-
μο, που είναι το δογματικό θεμέλιο
της Εικονογραφίας της Ορθόδοξης
Εκκλησίας.

Σύμφωνα με τον κατ' εξοχήν εκπρόσωπο της εικονογραφικής παράδοσης της βυζαντινής αγιογραφίας, τον Φώτη Κόντογλου («Έκφρασις της Ορθοδόξου εικονογραφίας», εκδ. οίκος «Αστήρ»), τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν μια σύνθεση αυθεντική είναι τα παρακάτω:

Στο κέντρο της εικόνας, «εικόνισον βουνόν βραχώδες, αλλ' εύχαρι και φωτεινόχρωμον», μ' ένα σκοτεινόχρωμο σπήλαιο και μέσα σ' αυτό τη Φάτνη με το νήπιο Χριστό σπαργανωμένο. Δίπλα «τη Θεοτόκο μισοξαπλωμένη πάνω σε στρωσίδι με το κεφάλι της ακουμπισμένο στο δεξί της χέρι», ή σε μεταγενέστερες παραστάσεις να γονατίζει. Πίσω από τη φάτνη και πάνω από το αρτιγέννητο νήπιο να προβάλλουν τα κεφάλια τους ένα βόδι και ένα άλογο ή ονάριο. Έξω από το σπήλαιο και στο κάτω δεξιό μέρος της εικόνας να κάθεται συλλογισμένος ο Ιωσήφ. Απέναντί του, στο άλλο άκρο της εικόνας, δύο γυναί-

κες, η μία, συχνά, ηλικιωμένη, να κρατά στην αγκαλιά της το Χριστό, βρέφος, και να δοκιμάζει το νερό που χύνει το νέο κορίτσι στη λεκάνη.

Στο επάνω μέρος ο χορός των αγγέλων υμνεί και αναγγέλλει το χαρούμενο μήνυμα της γέννησης στους ποιμένες, οι οποίοι δέχονται έκπληκτοι το άγγελμα. Συχνά ένας απ' αυτούς παίζει φλογέρα, ενώ ένας άλλος συνομιλεί με τον Ιωσήφ. Η παράσταση ολοκληρώνεται με την προσκύνηση των Μάγων, που ντυμένοι με εξωτικά πολύχρωμα ρούχα, «έρχονται γρήγορα επάνω εις άλογα, το έν άσπρον, το δεύτερον μαύρον και το τρίτον κόκκινο να προσκυνήσουν το θείο βρέφος, κομίζοντας τα δώρα τους, και οδηγούμενοι από τον λαμπρό αστέρα που κρέμεται πάνω από το σπήλαιο ωςάν δροσοσταλίδα...».

Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΩΝ

Το περιβάλλον όπου διαδραματίζεται το θαυμαστό μυστήριο της ενανθρώπησης είναι «...τερπνό». «Ο χρωματισμός των βουνών είναι χαριέστατος και γλυκός, με ελαφρά ισκιώματα. Άγρια πρινάρια και ευώδη χόρτα, μυρσίνες, θυμάρια και άλλα στολίζουν ταπεινά τους βράχους, όπως τα βλέπει κανένας εις τα ευλογημένα βουνά της πατρίδας μας».

Η εικονογραφική σύνθεση, για να εκφράσει το θεολογικό βάθος της Γέννησης – σε αντίθεση με τη μυστικοπαθή έξαρση της ορθολογιστικής αντίληψης της Δύσης, με την ατμόσφαιρα των τριών διαστάσεων και την αίσθηση φυγής-απόδρασης του δάθους – δάξει να συνυπάρχουν το βουνό, το σπήλαιο, η Φάτνη και τα ζώα με τον χρυσό κάμπο της εικόνας, που αντιπροσωπεύει τον πνευματικό κόσμο του ουρανού, να διαλέγονται ο Ουρανός και η Γη, ο άνθρωπος και ο Θεός, με ενδιάμεσο τη Θεοτόκο, η οποία, θα έλεγα, με τη θέση της ερμηνεύει τη φύση ανά-

μεσα στο θείο και το ανθρώπινο, το επιπλέον της Γυναίκας ως ένα ανοικτό παράθυρο - πέρασμα από τη μια ύπαρξη στην άλλη.

Όλα τα στοιχεία που συνθέτουν την παράσταση της Γέννησης περιέχουν ένα ειδικό νόημα και συμβολισμό. Η γέννηση τοποθετείται μέσα στο σκοτεινόχρωμο σπήλαιο, μέσα στον Άδη δηλαδή, που θα φωτίσει με την Ανάστασή του ο Χριστός. Όμως, συμβολίζει και το πνευματικό σκοτάδι του προχριστιανικού κόσμου, που θα διαλυθεί από το λυτρωτικό φως: «Ο λαός, ο καθήμενος εν σκότει, είδε φως μέγα και τοις καθημένοις εν γώρα και σκιά θανάτου φως ανέτειλεν αυτοίς» (Ματθ. 4, 16). Ο εσπαργανωμένος Χριστός μας ανακαλεί στη μνήμη την Ταφή του Χριστού αλλά και την Ανάσταση του Λαζάρου.

Η Παναγία, ο σύνδεσμος ανάμεσα στο ανθρώπινο και το Θείο, μ' όλο που εικονίζεται σε κάποια σχέ-

ση με το βρέφος, είναι σε απόσταση απ' αυτό, γνωρίζοντας τη θεότητά του.

Η ανακεκλιμένη που βλέπουμε σε πολλές παραστάσεις (Δαφνίου 11ος αι., Μονή Χώρας 14ος αι., Περίδλεπτος Μυστρά, 14ος αι., Θεοφάνης 16ος αι.) πιστεύεται ότι εκφράζει την με ωδίνες γέννηση, με σκοπό να υπογραμμιστεί περισσότερο η ανθρώπινη φύση που ενεδύθη ο Χριστός (ενανθρώπηση) εφόσον η μητέρα του εδοκίμασε κι αυτή τους πόνους της γέννας, όπως κάθε γυναίκα. Τα δύο ζώα στο σπήλαιο (δόδι και ονάριο) μας παραπέμπουν στους καυτερούς λόγους του Ησαΐα εναντίον του εκλεκτού λαού του Ισραήλ, «έγνω δους τον κτησάμενον και όνος την φάτην του κυρίου αυτού. Ισραήλ δε με ουκ έγνω και ο λαός με ου συνήκε» (Ησ. 1,3).

Ο Ιωσήφ, ο οποίος κάθεται έξω από το σπήλαιο και κάπως απόμακρα, με τη συλλογισμένη στάση του, δείχνει τον άνθρωπο του ονείρου και του μύθου, τον άνθρωπο που επινοεί τον εαυτό του. Τον άνθρω-

πο που δοκιμάζεται από λογισμούς και δυσπιστία, αλλά με τον τρόπο του αυτό διατρανώνει την πίστη της Εκκλησίας για την απείρανδρο γέννηση του Χριστού.

Σε κάποιες άλλες εικόνες, μπροστά στον Ιωσήφ είναι ζωγραφισμένος ένας κακόμορφος, γέρος συνήθως, καλυμμένος με προδιά, που σύμφωνα με τα απόκρυφα Ευαγγέλια είναι ο Διάβολος μεταμορφωμένος σε τσοπάνη, ο οποίος πειράζει τον Ιωσήφ, επιδεικνύοντας το ροζισασμένο στηλιάρι του και λέγοντας ειρωνικά πως όσο αυτό το ξεραμένο ξύλο μπορεί να δγάλει κλαδιά και φύλλα, άλλο τόσο μπορεί και μια Παρθένα να γεννήσει.

Οι ποιμένες εκπροσωπούν τη μεγάλη κοινωνική μερίδα, το λαό, που πάντοτε οραματίζεται τον Μεσσία του. Γι' αυτό και ανταποκρίνονται με χαρά στο μήνυμα του ερχομού του και προστρέχουν στον τόπο του μυστηρίου, όπου όμως αντικρίζουν περιδεείς και αμήχανοι το θαύμα.

Οι Μάγοι αντιπροσωπεύουν τη Γνώση και την Επιστήμη. Είναι οι αναζητητές της αλήθειας διαμέσου της σοφίας των αιώνων. Και δρίσκουν την αλήθεια αυτή στην απλότητα και στην ταπεινωση της Φάτνης, όπου καταθέτουν τον πνευματικό τους μόχθο και ενώνονται με τον απλό άνθρωπο, για να πανηγυρίσουν μαζί τη σάρκωση του Λόγου...

Οι Άγγελοι, ντυμένοι με ιμάτιο και χιτώνα, είναι οι ταχυδρόμοι του ουρανού, οι αγγελιαφόροι που αναγγέλλουν στον κόσμο το μέγα γεγονός με ευγενικές και μεγαλόπρεπες κινήσεις.

Και η σύνθεση ολοκληρώνεται με τη σκηνή του Λουτρού, η οποία δεν ισορροπείται από την Καινή Διαθήκη. Είναι παρμένη από το πρωτοευαγγέλιο του Ιακώβου. Λέγεται ότι ο Ιωσήφ κάλεσε δύο γυναίκες, τη μαία και τη βοηθό της Σαλώμη, για να συνδράμουν την Παναγία στον τοκετό της. Της Σαλώμης μάλιστα τα χέρια παρέλυσαν, επειδή αρνιόταν ότι η Μαρία παρέμεινε παρθένα μετά τη Γέννηση. Και έγινε καλά όταν άγγιξε τα σπάργανα του Βρέφους.

Η παράσταση αυτή κατάγεται από τη σκηνή του λουτρού του Διονύσου, όπως εικονίζεται σε αρχαίες ελληνικές σαρκοφάγους και προα-

ναγγέλλει τη βάπτισμα του Χριστού. Από τους πρώτους αιώνες της χριστιανικής τέχνης βρίσκουμε εικόνες της Γέννησης με τη σκηνή του Λουτρού, όπως στο σταυρό με σμάλτο στη Σάντα Σανκτόρουμ του Λατερανού (Ρώμη). Ακόμη τη βρίσκουμε στις τοιχογραφίες του Καστελσπέριο, κοντά στο Μιλάνο (6ος και 7ος αι.). Τη συναντάμε όμως και κατά τη βυζαντινή περίοδο σε πλήθος φορητών εικόνων, σε τοιχογραφίες, χειρόγραφα κ.ά. Θα αναφέρουμε τις τοιχογραφίες της Καππαδοκίας (10ος και 11ος αιώνας), της Καστοριάς, σε εικόνες του Σινά, στη μονή

της Χώρας στην Κωνσταντινούπολη, στην Κρήτη, στα Μετέωρα, στο Άγιον Όρος, την Τραπεζούντα. Αξίζει να σημειωθεί ότι συχνά σε εικόνες της Γέννησης παραλείπονται άλλες σκηνές, αλλά όχι αυτή του Λουτρού.

Για να κάνουμε όμως μια σύγκριση με τις «δυτικίζουσες» παραστάσεις της Γέννησης, ας δούμε πώς εικονογραφείται το γεγονός από έναν Κρητικό ζωγράφο, επηρεασμένο από τη ζωγραφική της Δύσης. (Βλ. την εικόνα «Η Προσκύνηση των Μάγων»).

Η πρώτη εντύπωση του θεατή

είναι ότι έχει να κάνει με την καταγραφή ενός ιστορικού συμβάντος που εκφράζεται με τα στοιχεία της ουμανιστικής ομορφιάς, το μέτρο και την αρμονία. Δηλαδή ένα μυστηριακό γεγονός εξανθρωπίζεται εδώ και κοσμικοποιείται για να προβληθεί το αστικό θρησκευτικό συναίσθημα των μεσαιωνικών συντεχνιών ή του τοπικού άρχοντα παραγγελιοδόχου. Η καθολική πνευματική έκφραση της πίστης γίνεται ατομική υπόθεση και προσωπική αυθαιρεσία.

Οι Μάγοι του πνεύματος αντικαθίστανται από αριστοκράτες της εποχής ζωσμένους με σπαθιά και στολισμένους με όλα τα σύμβολα της καταγωγής τους και της τάξης τους, ενώ οι ιπποκόμοι τους συγκρατούν τα άλογα με τη χρυσοποίκιλτη ιπποσκευή τους και τα κυνηγόσκυλα. Η εικόνα τελικά δεν είναι τίποτε άλλο από μια φωτογραφική αναπαράσταση της εποχής της (αρχές του 16ου αιώνα), εμπλουτισμένη με κάποια στοιχεία της παράδοσης, στην απεγνωσμένη προσπάθεια του ζωγράφου να προσδώσει κάποια πνευματικότητα μέσα στην κυριαρχούσα παγανιστική ατμόσφαιρα.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό γνώρισμα της βυζαντινής αγιογραφίας είναι η ταυτόχρονη αναπαράσταση, μέσα στην ίδια σύνθεση, ιστορικών επεισοδίων που έγιναν σε διαφορετικές στιγμές μεταξύ τους. Η παράθεση αυτών των επεισοδίων (άφιξη των έφιππων Μάγων, ενώ συγχρόνως προσκυνούν, ο Χριστός στη Φάτνη αλλά και στη σκηνή του Λουτρού) και η κυκλική διάταξή τους γύρω από το κεντρικό θέμα της Γέννησης, ώστε αυτή να αναδεικνύεται ανεμπόδιστα και αδιάσπαστα, δεν σημαίνει την υπέρβαση του χρόνου μόνο, αλλά κυρίως τη συμμεθεξή τους στο βάθος του κύκλου απ' όπου πηγάζουν και γεμίζουν και γίνονται Σώμα Χριστού.

Έτσι, λοιπόν, η βυζαντινή αγιογραφία δημιουργεί τη θέαση, υπερυψώνει και νοηματίζει το αίσθημα, μορφοποιεί τα νοήματα της Πίστης. Και μ' αυτό τον τρόπο, από τα ύψη της φαντασίας της ξαναβλέπουμε μέσα μας και ξαναζούμε τη Θεία Αποκάλυψη ως μια ανανέωση και αναγέννηση του εσωτερικού και εξωτερικού μας κόσμου, ως μια απολύτρωση μέσα από την ένωση του ανθρώπου με τον πλησίον του

Η ιστορία δείχνει τα... χαρτιά της!

Μια σύντομη διαδρομή στην ιστορία των παιγνιόχαρτων από τα ανάκτορα του Σέουν-Χο μέχρι τα τυπογραφεία της «Ασπιώτη-Έλκα»

Τα χαρτιά έχουν μπει από πολλούς αιώνες στη ζωή μας, μα πιο πολύ στη γλώσσα μας: «Τα βρήκαμε μπαστούνια», «γίναμε σαν τρία καρό», «την κάναμε από κούπες», «είμαστε άσοι στη δουλειά μας», «μας έπεσε το δέκα το καλό», «εμφανίστηκε σαν φάντης μπαστούνι».

Η καταγωγή των χαρτιών, των παιγνιόχαρτων, της τράπουλας, δεν έχει το προνόμιο να είναι ελληνική!

Αν και δεν είναι οίγουρο πού και πότε δημιουργήθηκαν τα πρώτα παιγνιόχαρτα, πολλοί ισχυρίζονται ότι οι πρώτες τους μορφές εμφανίστηκαν στην Κίνα, όπου ο πρώτος αυτοκράτορας Σέουν-Χο, γύρω στο 1120 π.Χ., τα χρησιμοποιούσε ευρύτατα στα ανάκτορά του, και κυρίως για να ψυχαγωγούνται οι πολλές παλλακίδες του, που ήταν φυσικό να πλήττουν αφόρητα.

Από την Κίνα και γενικότερα την Ανατολή, τα τραπουλόχαρτα πέρασαν τελικά στην Ευρώπη με τους Άραβες, στα

μέσα του 13ου αιώνα. Στην Ισπανία ήταν γνωστά με το όνομα «Ναϊμπ», που στα αραβικά σημαίνει «βεζίρης, τοποτηρητής». Στην Ιταλία αναφέρονται για πρώτη φορά το 1376, στη Γερμανία τον επόμενο χρόνο και στη Γαλλία στο τέλος του 14ου αιώνα.

Από κει και έπειτα κυριάρχησαν παντού και έγιναν μέχρι και κοινωνική μαστίγα, που ξεσήκωσε κρατικές και θρησκευτικές επεμβάσεις, ιδίως όταν η χρήση της τράπουλας συνδυάστηκε με τη χαρτομαντεία.

Τα πρώτα παιγνιόχαρτα ήταν ζωγραφισμένα με το χέρι σε περγαμηνή φύλλων από κόκαλο ή άλλες ύλες και ήταν πανάκριβα, γιατί κάθε τράπουλα ήταν ένα πραγματικό έργο τέχνης και μικρογραφίας. Αργότερα η ξυλογραφία επέτρεψε τη μαζικότερη παραγωγή τους, ενώ πολλοί πιστεύουν πως αυτή η ίδια η ξυλογραφία οφείλει τη δημιουργία της στην ανάγκη να παράγονται μεγάλες ποσότητες παιγνιόχαρτων, λόγω της τρομακτικής

ζήτησης, που έγινε, λένε, αιτία να δημιουργηθεί μέχρι και αυτή η... τυπογραφία!

Οι πρώτες δέσμες είχαν διάφορα σύμβολα: ήλιο, σελήνη, σπαθί κτλ. Άλλες δέσμες είχαν εικόνες από την παγκόσμια ιστορία και μυθολογία: τον Αλέξανδρο, τον Ιούλιο Καίσαρα, τον Καρλομάγνο, την Αθηνά, τον Έκτορα, τον Δαβίδ, τον Ιωσήφ, την Ραχήλ κτλ.

Τα πρώτα ελληνικά τραπουλόχαρτα τυπώθηκαν στην Ουγγαρία και πρόσλαβαν να έλθουν στο επαναστατημένο μας έθνος το 1829 με ...μπαστούνια τον Υψηλάντη, τον Κανάρη, την Καρτερία, τον Καποδίστρια, με κούπες τον Καποδίστρια, τον Μιαούλη και την Ελλάδα, με καρό τον Μαυροκορδάτο, τον Μπότσαρη και την Αθηνά και με σπαθιά τον Κουντουριώτη και τον Κολοκοτρώνη.

Μέχρι να υπαχθούν τα παιγνιόχαρτα στα είδη του κρατικού μονοπωλίου το 1884, στην Ελλάδα κυκλοφορούσαν ποικίλες ευρωπαϊκές τράπουλες, που φυσικά

δασμολογούνταν. Αυτή η πρώτη ελληνική τράπουλα, με τους αγωνιστές του 1821 και με την Αθηνά ανάμεσά τους να θυμίζει τους Ολύμπιους θεούς, σώζεται στο Εθνολογικό Μουσείο.

Από το 1884 άρχισε η κατασκευή παιγνιόχαρτων από την εταιρεία «Ασπιώτη» και αργότερα «Ασπιώτη-Ελκα», που πραγματικά θεμελίωσε την τυπογραφία ποιότητας στην Ελλάδα. Αξίζει να αναφερθεί ότι μόνο για ένα χρόνο, το 1928, τυπώθηκαν στην Ελλάδα περίπου 800.000 τράπουλες!

Η μαγική ιδιότητα των «χαρτιών» συμπληρώνεται και από τη φήμη ότι τα μπαρούντια, τα σπαθιά, οι κούπες και τα καρό συμβολίζουν τις τέσσερις εποχές, τα 13 τραπουλόχαρτα του κάθε συμβόλου τούς σεληνιακούς μήνες και τα 52 χαρτιά της τράπουλας, τις... εβδομάδες του χρόνου, που πραγματικά είναι 52 κι αυτές. Ακόμα, αν προσθέσετε

όλα τα χαρτιά της δέσμης και προσθέσετε και ένα για τον μπαλαντέρ ή Joker, θα έχετε τον αριθμό 365, δηλαδή όσες και τις μέρες του χρόνου.

Πολύ εντυπωσιακή ακόμα είναι η διαπίστωση ότι ο αριθμός των γραμμάτων που απαιτούνται στην αγγλική ή στη γαλλική γλώσσα για να γραφτούν οι σειρές «Άσος, ένα, δύο, τρία κτλ., Ρήγας, Βαλές, Ντάμα...» φτάνουν τα 52! Δηλαδή όσα και τα χαρτιά της τράπουλας.

Οι 12 φιγούρες κάθε δέσμης συνήθως απεικονίζουν:

— Τον Ρήγα (βασιλιά ή και παπά), ηλικιωμένο, πώγωνοφόρο, εστεμμένο ή απλώς με καπέλο, κύριο σοβαρό με σπαθί ή πέλεκου, δόρυ ή λύρα στις πιο ρομαντικές περιπτώσεις.

— Την Ντάμα, (ή βασίλισσα ή κόρη), με στέμμα ή πέπλο, που κρατά άνθος ή έχει τα χέρια

στη μέση.

— Τον Βαλέ ή Φάντη, συνήθως ασκεπή ή με μικρό καπέλο με φτερό, που κρατά πέλεκου, σπαθί ή κάποιο θυρεό! Τουλάχιστον εμείς ενδιαφερόμαστε, όπως και σεις, μόνο για το αισθητικό μέρος των παιγνιόχαρτων και δεν έχουμε το χαρτοπαικτικό πάθος του Δούκα της Βουργουνδίας, που το 1379 πέρασε στα λογιστικά του βιβλία φανταστικά ποσά για την αγορά τραπουλόχαρτων.

Κ.Π. Παναγιωτόπουλος

Αριθ. 393/1988 Τμ. Στ'

Ναρκωτικά. — Η καλλιέργεια οποιασδήποτε ποσότητας ινδικής κάναβης από μη τοξικομανή δεν στοιχειοθετεί το έγκλημα της προμήθειας ναρκωτικής ουσίας για αποκλειστική χρήση του προμηθευόμενου και αν ακόμα η ινδική κάναβη προορίζεται για αποκλειστική χρήση αυτού που την καλλιεργεί.

(Απόσπασμα) Επειδή, στη διάταξη του άρθρ. 3 εδ. η του ν.δ. 743/1970 «περί τιμωρίας των παραβατών των νόμων περί ναρκωτικών και ουσιών προκαλουσών τοξικομανίαν κ.λπ.», όπως ίσχυε πριν καταργηθεί από το άρθρ. 28 του ν. 1729/1987 και εφαρμόζεται στην προκειμένη περίπτωση, αφού η πράξη τελέστηκε πριν από τον τελευταίο νόμο, ο οποίος δεν είναι επιεικέστερος από την πιο πάνω διάταξη για τη συγκεκριμένη πράξη, ορίζεται ότι «δια προσκαίρου καθείρεως και δια χρηματικής ποινής πενήτοντα χιλιάδων μέχρι δέκα εκατομμυρίων δραχμών τιμωρείται όστις κατά παράβαση των διατάξεων άρθρ. 1 και 2 καλλιεργεί ή συγκομίζει άνευ αδείας οιασδήποτε ποικιλίας ινδικής κάναβης ή υπνοφόρου μήκονος, ή αποκρύπτει παρά της αρμοδίας αρχής την υπ' αυτού παραχθείσαν ποσότητα οπίου», στη διάταξη δε του άρθρ. 12 του ν. 1729/1987, που είναι επιεικέστερη του άρθρ. 7 παρ. 1 του ν.δ. 742/1970 και εφαρμόζεται στην προκειμένη περίπτωση, ορίζεται επίσης «όποιος για δική του αποκλειστική χρήση προμηθεύεται ή κατέχει με οποιονδήποτε τρόπο ναρκωτικά σε μικρή ποσότητα ή κάνει χρήση τους τιμωρείται με φυλάκιση». Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι η καλλιέργεια οποιασδήποτε ποσότητας ινδικής κάναβης από μη τοξικομανή στοιχειοθετεί την αντικειμενική υπόσταση του εγκλήματος που προβλέπεται από το παραπάνω άρθρ. 3 εδ. η του ν.δ. 743/1970 δηλαδή της καλλιέργειας, και αν ακόμα προορίζεται η ινδική κάναβη για αποκλειστική χρήση του καλλιεργούντος και όχι την αντικειμενική υπόσταση του άρθρ. 12 του ν. 1729/1987, δηλαδή του εγκλήματος της προμήθειας ναρκωτικής ουσίας για αποκλειστική χρήση του προμηθευόμενου, το οποίο προβλεπόταν και από τη διάταξη του άρθρ. 7 παρ. 1 του ν.δ. 743/1970 το οποίο ορίζει ότι: «όστις μη εμπίπτων εις τας περιπτώσεις των άρθρων 3 και 4 του

ν.δ. 743/1970, προμηθεύεται προς ιδίαν αποκλειστικήν χρήσιν ναρκωτικής ουσίας τιμωρείται, εάν δεν είναι τοξικομανής, δια φυλάκισεως τουλάχιστον δύο ετών».

Η έννοια αυτή των παραπάνω διατάξεων συνάγεται από το γράμμα του νόμου που ομιλεί για τον προμηθευόμενο για δική του αποκλειστική χρήση ναρκωτική ουσία και όχι για τον καλλιεργούντα, αλλά και από τη θέλησή του νομοθέτη που είναι να τιμωρεί βαρύτερα τον οποιονδήποτε καλλιεργητή ινδικής κάναβης, που παράγει έτσι τη ναρκωτική αυτή ουσία και εκδηλώνει την εγκληματική του βούληση με περισσότερες ενέργειες (σπορά, σκάλισμα, πότισμα κ.λπ.), σε όλο το απαιτούμενο για καλλιέργεια χρονικό διάστημα. Αν ο νομοθέτης ήθελε να τιμωρήσει επιεικέστερα και τον καλλιεργούντα ή και παρασκευάζοντα τις πιο πάνω ναρκωτικές ουσίες για δική του αποκλειστική χρήση, θα όριζε τούτο ρητώς, τουλάχιστο με τις νεότερες διατάξεις του άρθρ. 12 του ν. 1729/1987.

Αριθ. 727/1988 Τμ. Στ' (Βούλευμα)

Βιασμός. — Απόπειρα. — Υπαναχώρηση. — Εφόσον η αποχή του δράστη από την ολοκλήρωση της πράξης ήταν αυθόρμητη, οφείλονταν σε λόγους εσωτερικούς και δεν ήταν αποτέλεσμα εκφοβισμού, συντρέχει περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων για υπαναχώρηση (άρθρ. 44 παρ. 1 ΠΚ).

Επειδή, κατά τη σαφή έννοια της διάταξης του άρθρου 336 παρ. 1 του ΠΚ όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 9 του ν. 1419/1984 για τον απαρτισμό του εγκλήματος του βιασμού απαιτούνται: α) εξαναγκασμός κάποιου, ανεξαρτήτως φύλου, δηλαδή αν είναι άνδρας ή γυναίκα, εκτός άλλων και σε συνουσία εξώγαμη, υπάρχει δε εξαναγκασμός όταν το πρόσωπο αυτό, χωρίς τη θέλησή του, υποβάλλεται σε εξώγαμη συνουσία και β) ο τέτοιος εξαναγκασμός αυτού του προσώπου να γίνεται, πλην άλλων και με σωματική βία, που είναι η μη δυναμένη να απωθηθεί σωματική δύναμη, η αναγκάζουσα το πρόσωπο να υποστεί χωρίς τη θέλησή του σαρκική μίξη. Από το συνδυασμό της παραπάνω διάταξης του παραπάνω άρθρου 336 παρ. 1 του ΠΚ με τη διάταξη του άρθρου 42 παρ. 1 του ίδιου Κώδικα, συνάγεται ότι σε περίπτωση αποτυχίας του σκοπού της συνουσίας, δηλαδή όταν δεν συνενώθηκαν τα γεννητικά μόρια, η επιδίωξη αυτής συνιστά απόπειρα βιασμού, γιατί η σωμα-

τική βία που πραγματοποιήθηκε από το δράστη, περιέχει αρχή εκτέλεσης της αντικειμενικής υπόστασης του εγκλήματος του βιασμού. Τέλος από τη διάταξη του άρθρου 44 παρ. 1 του ΠΚ κατά την οποία η απόπειρα μένει αιτιώρητη, αν ο δράστης άρχισε την ενέργεια για την τέλεση του κακούργηματος ή του πλημμελήματος αλλά δεν την ολοκλήρωσε από δική του βούληση και όχι από εξωτερικά εμπόδια, συνάγεται ότι η απόπειρα παραμένει αιτιώρητη, όταν η υπαναχώρησή του δράστη, από την αρχαμένη και στο εγκληματικό αποτέλεσμα κατευθυνόμενη ενέργεια είναι αυθόρμητη, οφείλόμενη σε λόγους εσωτερικούς, πηγάζοντας από τη συνείδηση αυτού, και απαλλαγμένους από κάθε εξωτερική αιτία.

Παραπέρα όπως προκύπτει από το άρθρο 484 παρ. 1 περ. Β του ΚΠΔ εσφαλμένη ερμηνεία ουσιαστικής ποινικής διάταξης υπάρχει όταν ο δικαστής αποδίδει στο νόμο έννοια διαφορετική από εκείνη, την οποία έχει αυτός πραγματικά, ενώ εσφαλμένη είναι η εφαρμογή αυτής, όταν ο δικαστής χωρίς να παρέρμηνεύει το νόμο δεν υπάγει στην αληθινή έννοιά του τα πραγματικά περιστατικά που δέχθηκε ότι προέκυψαν από την ανάκριση, αλλά σε άλλη διάταξη νόμου που δεν αρμόζει στη συγκεκριμένη περίπτωση.

Στην προκειμένη υπόθεση το Συμβούλιο Εφετών της Αθήνας, δέχθηκε ανέλεγκτα με δικές του σκέψεις, αναφέροντας και τα αποδεικτικά μέσα ότι ο αναιρεσείων Α.Μ.** 32 ετών, γιατρός την 1 Απριλίου 1986 και περί ώραν 10.30' μ.μ. συναντήθηκε με τη μηνύτρια Χ.Κ.** 24 ετών, τραπεζικό υπάλληλο στο διαμέρισμά του (γκαρσονιέρα) στην οδό Φ.** αρ. 1 — 3 στους Α.***, προκειμένου στη συνέχεια να μεταθούν για διασκέδαση με συντροφιά σε κέντρο του Κ.**. Εκεί ο αναιρεσείων επιτέθηκε κατά της μηνύτριας, με την οποία είχε φιλικές σχέσεις από πενταετίας και συνδιασκέδασε πολλές φορές σε διάφορα κέντρα και την αγκάλιασε βίαια με προφανή σκοπό να την εξαναγκάσει, εκμεταλλευόμενος την υπέρτερη σωματική του δύναμη, σε εξώγαμη συνουσία. Μάλιστα με βίαιες κινήσεις της κατέβασε το καλτσόν και την περισκελίδα, την ξάπλωσε βίαια στο δάπεδο ενώ αυτή αντιστεκόταν και φώναζε, αυτός προσπαθούσε να κάμψει την αντίστασή της και να επιτύχει τη συνουσία που επιθυμούσε και επιδίωκε, αλλά στην προσπάθειά του αυτή απέτυχε διότι παρά τη βιαιότητα των κινήσεών του η μηνύτρια πρόβαλε αποτελεσματική αντίσταση και σε κάποια στιγμή του είπε «μα επί τέλους τι κάνεις; είσαι επιστήμονας δεν το σκέφτεσαι;». Ύστερα από

αυτά ο αναιρεσείων αναγκάστηκε να παραιτηθεί από την παραπέρα προσπάθειά του να επιτύχει με θία εξώγαμη συνουσία με τη μηνύτρια, άφησε αυτήν, και όπως χαρακτηριστικά η ίδια καταθέτει, κάθησε σε ένα καναπέ «αποσβολωμένος» δηλαδή καταπονημένος. Έτσι η μηνύτρια έλαβε ευκαιρία, μάζεψε γρήγορα από το δάπεδο τα όχι σχισμένα καλτσόν και περισκελίδα, τα παπούτσια και την τσάντα της και έφυγε ταχέως. Μετά από τις παραδοχές αυτές το Συμβούλιο Εφετών έκρινε ότι υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις για την παραπομπή του αναιρεσειόντος στο ΜΟΔ για να δικαστεί για απόπειρα βιασμού, όπως αποφάνθηκε και το πρωτόδικο βούλευμα και απέρριψε τον ισχυρισμό του αναιρεσειόντος ότι υπαναχώρησε από την αποδιδόμενη σ' αυτόν πράξη της απόπειρας βιασμού με τις εξής σκέψεις: «Ο ισχυρισμός του κατηγορουμένου (αναιρεσειόντος) ότι η πράξη αυτή είναι ατιμώρητη, λόγω υπαναχώρησής του κατά το άρθρο 44 παρ. 1 του ΠΚ προκύπτει αβάσιμος, διότι από όσα έχουν εκτεθεί η αποχή του κατηγορουμένου, δηλαδή η παραίτηση αυτού από την παραπέρα προσπάθεια να επιτύχει με τη θία εξώγαμη συνουσία με τη μηνύτρια, δεν έγινε από δική του θέληση (αυθόρμητα), αλλ' από λόγους εξωτερικούς και συγκεκριμένα διότι η μηνύτρια αντιστάθηκε σθεναρώς και τελικά καταπτόησε (εκφόβισε) αυτόν με την υπόμνηση της ευθύνης του για την πράξη, με την ανωτέρω φράση που του απηύθυνε (μα επί τέλους τι κάνεις; είσαι επιστήμονας δεν το σκέφτεσαι;). Έτσι όπως έκρινε το Συμβούλιο Εφετών εσφαλμένα ερμήνευσε την ουσιαστική ποινική διάταξη του άρθρου 44 παρ. 1 του ΠΚ που καθιερώνει λόγον εξάλειψης του αξιοποίνου της παραπάνω απόπειρας που δεν περατώθηκε, και εσφαλμένα δεν υπήγαγε τα πραγματικά περιστατικά που δέχθηκε στη διάταξη αυτή, αφού με τα πραγματικά αυτά περιστατικά που δέχθηκε το προσβαλλόμενο βούλευμα όπως λέχθηκε ο αναιρεσείων άρχισε την ενέργεια για την τέλεση της εγκληματικής πράξης που του αποδίδεται, αλλά δεν την ολοκλήρωσε γιατί «κάθησε σε ένα καναπέ αποσβολωμένος, δηλαδή καταπονημένος», μετά τις φράσεις που απηύθυνε σ' αυτόν η μηνύτρια «μα επί τέλους τι κάνεις, δεν το σκέφτεσαι; είσαι επιστήμονας άνθρωπος». Από αυτά που δέχθηκε ανέλεγκτα το Συμβούλιο Εφετών, προκύπτει ότι η αποχή του αναιρεσειόντος από την ολοκλήρωση της πράξης ήταν αυθόρμητη οφείλονταν σε λόγους εσωτερικούς που πήγασαν από τη συνείδησή του και τις αντιλήψεις του για την ηθική συγκρότηση αυτού ως ανθρώ-

που και επιστήμονας, με αναπτυγμένες εσωτερικές ηθικές αναστολές και αίσημα ηθικής ευθύνης και δεν ήταν αποτέλεσμα εξωτερικών λόγων και μάλιστα εκφοβισμού που προέρχονταν από τις πιο πάνω φράσεις, αφού τέτοια έννοια δεν είχαν οι φράσεις αυτές, αλλά αποτελούσαν υπόμνηση στον αναιρεσειόντα της προσωπικότητός του και της συγκρότησής του ως επιστήμονα και όχι απειλή κατάγγελλας της πράξης, που θα μπορούσε να εκδηλωθεί με τη χρήση άλλων φράσεων, όπως «θα σε καταγγείλω», «θα πάω στην αστυνομία», «θα αποκαλύψω τη συμπεριφορά σου», και άλλες παρόμοιες φράσεις, που θα αποτελούσαν εξωτερικό εμπόδιο με τη δημιουργία του φόβου της άμεσης και ασφαλώς επικείμενης αποκάλυψής της πράξης. Έσφαλε συνεπώς το προσβαλλόμενο βούλευμα που απέρριψε τον ισχυρισμό του αναιρεσειόντος, ότι υπαναχώρησε από την πράξη του και εξαλείφθηκε το αξιόποινο αυτής σύμφωνα με την παραπάνω διάταξη του άρθρου 44 παρ. 1 του ΠΚ, γι' αυτό πρέπει να γίνει δεκτή ως βάσιμος η αίτηση αναίρεσης που στηρίζεται στην παρ. 1 περ. Β του άρθρου 484 του ΚΠΔ κατά την οποία λόγο αναίρεσης αποτελεί η εσφαλμένη εφαρμογή ή ερμηνεία ουσιαστικής ποινικής διάταξης και να ανααιρεθεί το βούλευμα αυτό.

Επειδή μετά από αυτά και σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 518, 309 παρ. 1α και 310 παρ. 1 του ΚΠΔ που εφαρμόζονται κατά το άρθρο 485 παρ. 1 του ίδιου Κώδικα και στην προκείμενη περίπτωση, πρέπει το δικαστήριο τούτο σε Συμβούλιο να αποφανθεί ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία κατά του αναιρεσειόντος.

Η διαφοροποιημένη ως προς την ουσία του ανααιρετικού λόγου πρόταση του Αντεισαγγελέα κ. Σ. Κανίβια έχει ως εξής:

Ως προς τον προσβαλλόμενο λόγο αναίρεσής για εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή της ποινικής διάταξης περί υπαναχώρησής από την απόπειρα, παρατηρούμε τα ακόλουθα: Το Συμβούλιο Εφετών, αφού δέχθηκε τυπικώς την έφεση του κατηγορουμένου (αναιρεσειόντος), προέβη σε καθολική επανεκτίμηση της ουσίας της υποθέσεως και κατέληξε στο συμπέρασμα – κατά την ανααιρετικώς ανέλεγκτη κρίση του – ότι υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις ότι ο κατηγορούμενος διέπραξε την απόπειρα βιασμού και ότι δεν συνέτρεξε υπαναχώρηση, η οποία συνεπάγεται το ατιμώρητο της απόπειρας. Συγκεκριμένως έγινε δεκτό ότι τον κατηγορούμενο ιατρό επισκέφθηκε φιλικώς στο σπίτι του γνωστή του νεαρή γυναίκα και τότε αυτός επεδίωξε με σωματική θία να την εξαναγκά-

σει σε συνουσία. Όμως δεν επέτυχε τον σκοπό του, διότι εκείνη πρόβαλε αντίσταση και σε κάποια στιγμή του απηύθυνε τη φράση «μα επιτέλους τι κάνεις είσαι επιστήμονας, δεν το σκέφτεσαι». Στο βούλευμα αναφέρονται λεπτομερώς τα περιστατικά της επιθέσεως του κατηγορουμένου της αντιστάσεώς του θύματος και της εκστομίσεώς της ανωτέρω φράσεως. Ο κύριος απολογητικός ισχυρισμός του κατηγορουμένου περί υπαναχώρησής (άρθρο 44 παρ. 1 ΠΚ) αποκρούστηκε με την αιτιολογία ότι η μη ολοκλήρωσή του βιασμού οφείλεται σε ελαφρά εμπόδια και όχι στην ελεύθερη θέλησή του κατηγορουμένου. Αλλά σχετικώς με το κρίσιμο θέμα των «εξωτερικών εμποδίων» υφίσταται ικανή ασάφεια στην αιτιολογία του βουλεύματος όπου αναγράφεται η αναφορική αντωνυμία α υ τ ά (ύστερα από αυτά...) για να δηλωθεί τότε ο κατηγορούμενος εγκατέλειψε την παραπάνω προσπάθειά του για συνουσία. Η εν λόγω αντωνυμία εκφέρεται στον πληθυντικό και δεν αναφέρεται μόνο στην αντίσταση της παθούσας ούτε μόνο στη φράση της προς τον κατηγορούμενο, αλλά εις αμφοτέρους. Όμως η φράση – κατά την παραδοχή του Συμβουλίου Εφετών – έφερε τον κατηγορούμενο σε συνείδηση της ευθύνης του. Και ευλόγως υποτίθεται ότι όχι μόνον η αντίσταση της παθούσας, αλλά και η συναίσθηση αυτή συνετέλεσε ώστε ο κατηγορούμενος να εγκαταλείψει την περαιτέρω προσπάθειά του για συνουσία. Άρα εκτός της αντιστάσεως της παθούσας (εξωτερικό εμπόδιο) υφίσταται και συντελεστής, που δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως εμπόδιο εξωτερικό, διότι έχει εσωτερική (πνευματική) υπόσταση εφόσον πηγάζει από την συνείδηση του πράττοντος (βλέπε Αιτιολογία του Σχεδίου ΠΚ 1933 εκδ. Ζαχαροπούλου, σελ. 19). Συνεπώς ελέγχεται συγκεκριμένη και ασαφής η αιτιολογία του βουλεύματος, σχετικώς με το κρίσιμο ζήτημα της υπαναχώρησής από την απόπειρα. Διότι χαρακτηρίζει ως εξωτερικό εμπόδιο αδιαφοροποιήτως και την αντίσταση και τη φράση της παθούσας. Επομένως ως λόγος αναίρεσής συνετρέπει όχι ο προσβαλλόμενος για ψευδή ερμηνεία και εφαρμογή της ποινικής διάταξης του άρθρου 44 παρ. 1 ΠΚ, αλλά ο λόγος για έλλειψη ειδικής και εμπεριστατωμένης αιτιολογίας, ο οποίος μπορεί να εξετασθεί αυτεπαγγέλτως, σύμφωνα με το άρθρο 484 παρ. 1ε και 3 ΚΠΔ. Δια ταύτα προτείνει: Να ανααιρεθεί το προσβαλλόμενο βούλευμα και να παραπεμφθεί η υπόθεση στο ίδιο Συμβούλιο Εφετών, που θα συντεθεί από άλλους δικαστές (άρθρο 485 παρ. 1, 513, 519 ΚΠΔ).

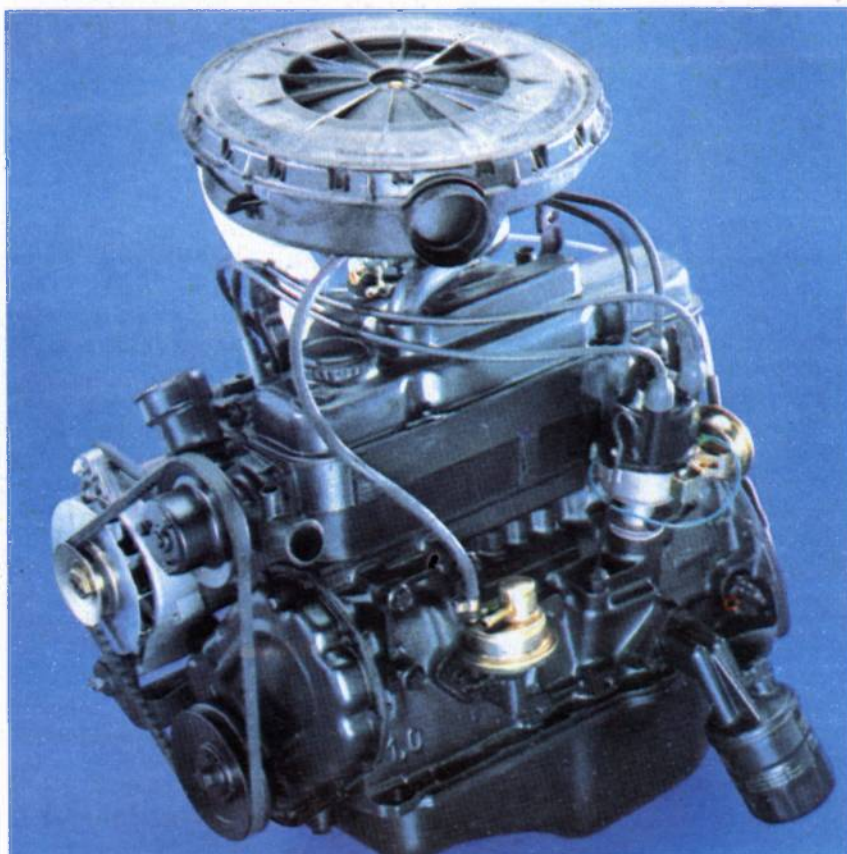
ΓΝΩΡΙΣΤΕ ΤΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ ΣΑΣ

Επιμέλεια: Φώτης Μακροζαχόπουλος

**Μερικές τεχνικές πληροφορίες
για λιγότερες φθορές και ασφα-
λέστερη οδήγηση.**

Το σύγχρονο αυτοκίνητο αποτελεί ένα σύνολο συστημάτων υψηλής τεχνολογίας, τα οποία συνεργάζονται για να επιτρέψουν την ασφαλή κυκλοφορία του αυτοκινήτου στους δρόμους, ενώ παράλληλα εξασφαλίζουν για τον οδηγό και τους επιβάτες του άνετες συνθήκες μετακίνησης.

Η πρόοδος της τεχνικής έθεσε σαν στόχο της την απλοποίηση των διαφόρων διαδικασιών συντήρησης του αυτοκινήτου, οι οποίες, όπως όλοι ξέρουμε, γίνονται κάθε μέρα πιο δαπανηρές και πιο δύσκολες. Έτσι τα σημερινά αυτοκίνητα ζητούν από τον ιδιοκτήτη τους πολύ λιγότερα και κατά πολύ αραιότερα χρονικά διαστήματα. Επειδή όμως το τέλειο είναι αδύνατο να εξασφαλιστεί, ιδίως όταν υπάρχουν οι σοβαροί περιορισμοί που επιβάλλει στους τεχνικούς η ανάγκη να κρατηθούν μέσα σε πλαίσια ανταγωνιστικού κόστους του αυτοκινήτου, **μετατίθεται πια στον**

οδηγό η ευθύνη του να ελέγχει συχνά και να παρακολουθεί την κατάσταση διαφόρων συστημάτων του αυτοκινήτου, ιδίως των πιο ζωτικών για την ασφάλειά κυκλοφορία. Και αυτό γιατί είναι πιο εύκολο στον κάτοχο του αυτοκινήτου που το οδηγεί κάθε μέρα, να παρατηρήσει διαφορές στη συμπεριφορά του που οφείλονται σε φθορές ή βλάβες, παρά στον τεχνικό του συνεργείου, ο οποίος ούτε πολύ χρόνο είναι διατεθειμένος να διαθέσει για έλεγχο ούτε είναι δυνατό να διαπιστώσει ανωμαλίες που δεν παρουσιάζονται συνεχώς.

Για όλα τα αυτοκίνητα, αλλά ιδίως για εκείνα που έχουν προχωρημένη ηλικία ή είναι ήδη πια στο τέλος της ζωής τους, η συνεχής παρακολούθηση της καλής λειτουργίας των συστημάτων και οργάνων αποτελεί βασική υποχρέωση του οδηγού.

Τα συστήματα αυτά τα οποία μπορείτε και πρέπει να ελέγχετε είναι τα παρακάτω:

Το σύστημα των φρένων, το οποίο πρέπει να εξασφαλίζει πάντα τη δυνατότητα επιβράδυνσης και ακινητοποίησης του αυτοκινήτου μέσα στα όρια που προβλέπονται από τις προδιαγραφές.

Τα λάστιχα του αυτοκινήτου, τα οποία πρέπει να εξασφαλίζουν, ακόμα και κάτω από δυσμενείς συνθήκες, την πρόσφυση που είναι απαραίτητη, για να μπορεί να ελεγχθεί από τον οδηγό η πορεία του αυτοκινήτου.

Το σύστημα διεύθυνσης, του οποίου οι φυσιολογικές φθορές ποτέ δεν επιτρέπεται να υπερβούν τα όρια που έχει προδιαγράψει ο κατασκευαστής του αυτοκινήτου και διάφορες άλλες διαδικασίες περιοδικού ελέγχου.

Το ηλεκτρικό σύστημα του αυτοκινήτου, κυρίως σε ότι αφορά τα διάφορα φώτα του, που πρέπει πάντοτε, μέρα ή νύχτα, να βρίσκονται σε κατάσταση πλήρους λειτουργίας.

Το σύστημα ανάρτησης, το οποίο κυρίως με τα αμορτισέρ συντελεί αποφασιστικά στην ευστάθεια του αυτοκινήτου και το καλό κράτημα του δρόμου.

Τα διάφορα άλλα όργανα και συστήματα που βοηθούν σημαντικά την ασφαλή οδήγηση, όπως οι καθαριστήρες και τα συστήματα εκτοξεύσεως νερού, οι ζώνες ασφαλείας, οι καθρέπτες, τα κρύσταλλα ασφαλείας, κ.λπ.

Όσα θα πούμε για τα βασικά συστήματα, είναι απλώς στοιχεία για μια γενική κατατόπιση. Συνιστούμε

όμως στους οδηγούς να ζητήσουν από τον εκπαιδευτή τους ή από το συνεργείο τους περισσότερες πληροφορίες, ώστε να είναι σε θέση να καταλάβουν πως κάτι δεν πάει καλά, πριν να πάει πολύ άσχημα...

Τα φρένα.

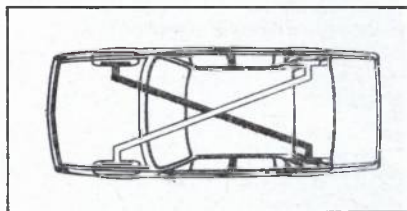
Όλα τα αυτοκίνητα πρέπει να είναι εφοδιασμένα με δύο ανεξάρτητα μεταξύ τους συστήματα φρένων.

α) το ποδόφρενο

που χρησιμοποιείται κανονικά κατά τη λειτουργία του αυτοκινήτου, και

β) το χειρόφρενο

το οποίο χρησιμοποιείται μόνο όταν το αυτοκίνητο είναι ακινητοποιημένο.

Διπλό κύκλωμα φρένων

Τα περισσότερα από τα σύγχρονα αυτοκίνητα είναι εφοδιασμένα για μεγαλύτερη ασφάλεια με διπλό κύκλωμα φρένων. Δηλαδή έχουν ανεξάρτητα συστήματα, που επενεργούν σε έναν μπροστινό τροχό και στον πίσω αντίθετό του. Έτσι, ακόμα και σε περίπτωση αιφνίδιας βλάβης, διατηρείται πάντα δυνατότητα φρεναρίσματος.

Υδραυλικά φρένα

Όλα σχεδόν τα επιβατικά αυτοκίνητα σήμερα είναι εφοδιασμένα με ένα από τα δύο κύρια συστήματα υδραυλικών φρένων, δηλαδή **τα φρένα με ταμπούρα ή τα δισκόφρενα**. Επίσης είναι δυνατό να υπάρχει συνδυασμός των δύο αυτών συστημάτων, να λειτουργούν στους δύο τροχούς φρένα με ταμπούρα και στους άλλους δύο δισκόφρενα. Το βασικό σύστημα λειτουργίας των υδραυλικών φρένων μπορεί να εξηγηθεί απλά ως εξής:

Η πίεση που ασκεί ο οδηγός με το πόδι του στο πεντάλ του φρένου κιντοποιεί μία αντλία, η οποία με ένα σύστημα σωληνώσεων στέλνει το υγρό των φρένων υπό πίεση προς όλους τους τροχούς του αυτοκινήτου.

Το υγρό αυτό, φθάνει σε 4 αντλίες που είναι προσαρμοσμένες ανά μία σε κάθε τροχό. Εκεί τώρα, ανάλογα με το σύστημα φρένου, (δισκόφρενο

ή ταμπούρο), γίνονται τ' ακόλουθα: **α) Στα φρένα με ταμπούρα, ή αντλία επενεργεί σε δύο σιαγώνες φρένων**, που βρίσκονται μέσα από το ταμπούρο, και τις πιέζει με δύναμη επάνω στα πλαϊνά τοιχώματα του ταμπούρου. Έτσι ο τροχός φρενάρει.

β) Στα δισκόφρενα, η αντλία πιέζει δύο ειδικά «τακάκια» επάνω σ' έναν μεταλλικό δίσκο, ο οποίος είναι συνδεδεμένος και περιστρέφεται μαζί με τον τροχό. Επομένως και πάλι επιβραδύνεται η περιστροφή του τροχού.

Χειρόφρενο.

Το χειρόφρενο λειτουργεί μόνο στους πίσω τροχούς. Επενεργεί επάνω στα ταμπούρα ή στους δίσκους με τις ίδιες σιαγώνες ή τα τακάκια των φρένων, τα οποία όμως ελέγχει όχι υδραυλικά, αλλά με ντίζες από συρματόσχοινο. Είναι φρένο για τη στάθμευση, χρησιμοποιείται μόνο αφού ακινητοποιηθεί το αυτοκίνητο.

Όταν λύνετε το χειρόφρενο για

να ξεκινήσετε, είναι εύκολο να κάνετε λάθος και να μην το λύσετε εντελώς. Το αυτοκίνητο θα ξεκινήσει, αλλά συγχρόνως οι τροχοί θα είναι ως ένα ποσοστό φρεναρισμένοι, με αποτέλεσμα να έχουμε **υπερθέρμανση και φθορά των φρένων**. Γι' αυτό πρέπει να προσέχουμε να λύνουμε καλά το χειρόφρενο και να βεβαιωνόμαστε πως έσβησε το ειδικό λαμπάκι (για όσα αυτοκίνητα είναι εφοδιασμένα μ' αυτή τη φωτεινή ένδειξη).

Ενδείξεις που θα πρέπει να σας οδηγήσουν σε έλεγχο ή και ακόμη στο συνεργείο για επισκευή είναι:

Αν το πεντάλ του φρένου κατεβαίνει πολύ χαμηλά, χωρίς αντίσταση. Κανονικά, μετά από το 1/3 της διαδρομής του πεντάλ, το πόδι πρέπει να συναντήσει ισχυρή αντίσταση. Αν αυτό δε συμβαίνει ή συμβαίνει χαμη-

λότερα, χρειάζεται άμεση επίσκεψη στο συνεργείο.

Αν για να λειτουργήσει το φρένο χρειάζεται ένα επανειλημμένο πάτημα (ένα τρομπάρισμα, όπως λέγεται), είναι πιθανό πως υπάρχει αέρας μέσα στο σύστημα των φρένων και το όχημα πρέπει αμέσως να ακινητοποιηθεί.

Ο οδηγός πρέπει να ελέγχει τακτικά τη στάθμη του υγρού των φρένων, μέσα στο ειδικό δοχείο που υπάρχει συνήθως στο διαμέρισμα του κινητήρα. Αν διαπιστώσει πως η στάθμη είναι χαμηλή, πρέπει να συμπληρώσει με υγρά φρένων. **Αν όμως αυτό παρατηρείται συχνά, πρέπει και πάλι να επισκεφτεί το συνεργείο του και να το αναφέρει για έλεγχο.**

ΠΡΟΣΟΧΗ: Αν μετά από κάποιο πλύσιμο τα φρένα δεν λειτουργούν κανονικά, αυτό οφείλεται πιθανότατα σε νερά που εισχώρησαν στα διακόφρενα ή στα ταμπόρα.

Ο οδηγός μπορεί να αντιμετωπίσει το πρόβλημα αυτό μόνος του, αν κινηθεί με μικρή ταχύτητα και συγχρόνως φρενάρει παρατεταμένα. Τα φρένα θα ζεσταθούν αμέσως και θα στεγνώσουν, οπότε και θα αποκατασταθεί η κανονική λειτουργία τους.

Η χρησιμοποίηση των φρένων.

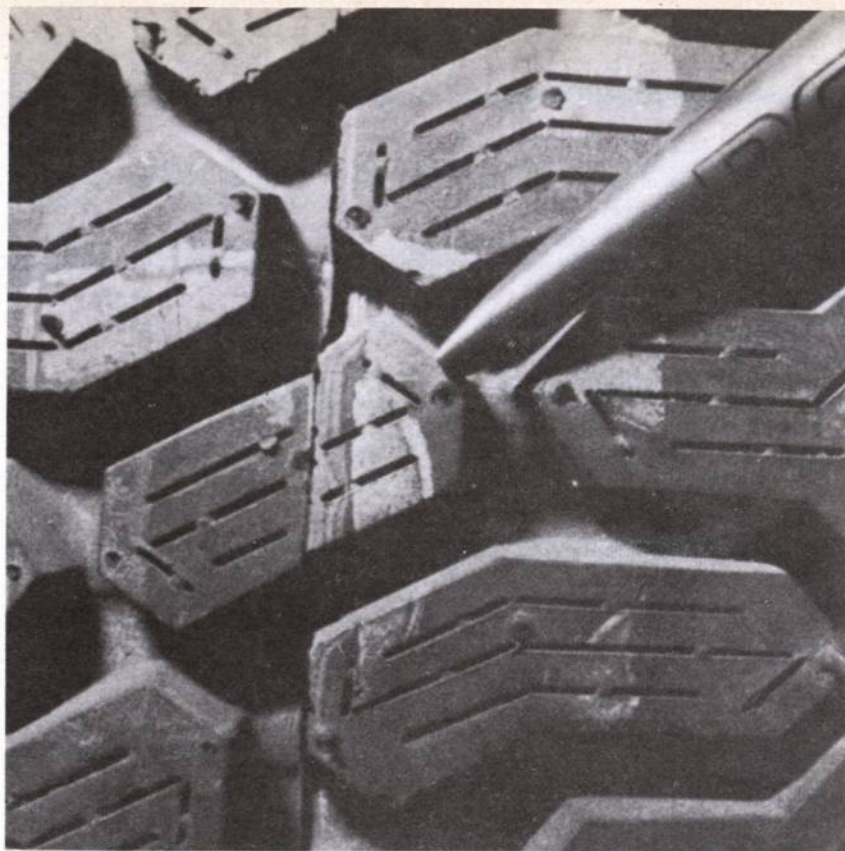
Γενικά, πρέπει να χρησιμοποιούμε με τα φρένα μαλακά και όχι απότομα. Ακόμα και σε περίπτωση κινδύνου, το φρενάρισμα πρέπει να είναι προοδευτικό και όχι πολύ δυνατό και απότομο, γιατί αν ακινητοποιηθούν οι τροχοί το αυτοκίνητο μπορεί να χάσει την πρόσφυσή του και να κινηθεί ακυβέρνητο.

Σε μεγάλες διαδρομές πρέπει να ξεκουράζουμε τα φρένα, χρησιμοποιώντας και τον κινητήρα για το φρενάρισμα του αυτοκινήτου. Γιατί όταν υπερθερμανθούν από τη συνεχή χρησιμοποίησή τους, τα φρένα λειτουργούν λιγότερο αποδοτικά.

Πρέπει λοιπόν κατεβάζοντας ταχύτητα, π.χ. από τετάρτη σε τρίτη και σε δεύτερα, να επιβραδύνουμε το αυτοκίνητο χωρίς υπερβολική χρησιμοποίηση των φρένων.

Επίσης πρέπει οπωσδήποτε να φρενάρουμε με τον κινητήρα ή και με τον κινητήρα, όταν κατεβαίνουμε απότομους κατηφορικούς δρόμους.

Γενικός και πολύ σημαντικός κανόνας για τη χρησιμοποίηση των φρένων είναι πως, **όταν φρενάρουμε, για να σταματήσουμε χρησιμοποιούμε τον συμπλέκτη και απελευθερώνουμε τον κινητήρα μόνο την τελευταία στιγμή, όταν το αυτοκίνητο είναι**

έτοιμο να σταματήσει.

Παρατήρηση: πολλά από τα σύγχρονα αυτοκίνητα, ιδίως τα μεγαλύτερα ενισχύουν τη λειτουργία του ποδοφρενου με σύστημα σερβό. Αυτό που πρέπει να θυμόμαστε είναι πως **τα φρένα που δουλεύουν με σερβόφρενο λειτουργούν μόνο εφ' όσον λειτουργεί ο κινητήρας. Με τον κινητήρα σβηστό δεν έχουμε σχεδόν καθόλου φρένο!**

Τα ελαστικά.

Το αυτοκίνητο πρέπει να είναι πάντα εφοδιασμένο με τα λάστιχα που είναι κατάλληλα γι' αυτό. Επίσης τα λάστιχα πρέπει να είναι σε καλή κατάσταση, έτσι ώστε να εξασφαλίζουν:

— **Καλό τιμόνι**, δηλαδή υπακοή του αυτοκινήτου στους χειρισμούς του τιμονιού.

— **Θετικό φρενάρισμα** κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες.

— **Καλή πρόσφυση με το δρόμο**, ιδίως κάτω από δύσκολες συνθήκες και

— **Σωστή ανάρτηση**, ούτε πολύ σκληρή ούτε πολύ μαλακή.

Οι γραμμώσεις που έχουν επάνω τα λάστιχα πρέπει να έχουν βάθος τουλάχιστον ενός χιλιοστού. Καλό είναι όμως για ασφάλεια, ν' αλλάξουμε λάστιχα νωρίτερα, στα 2 χιλ. Λά-

στιχα με φθορά μεγαλύτερη από αυτή, δημιουργούν σοβαρό κίνδυνο γλιστρήματος του αυτοκινήτου. Επίσης ελαττώνουν σημαντικά την αποτελεσματικότητα των φρένων.

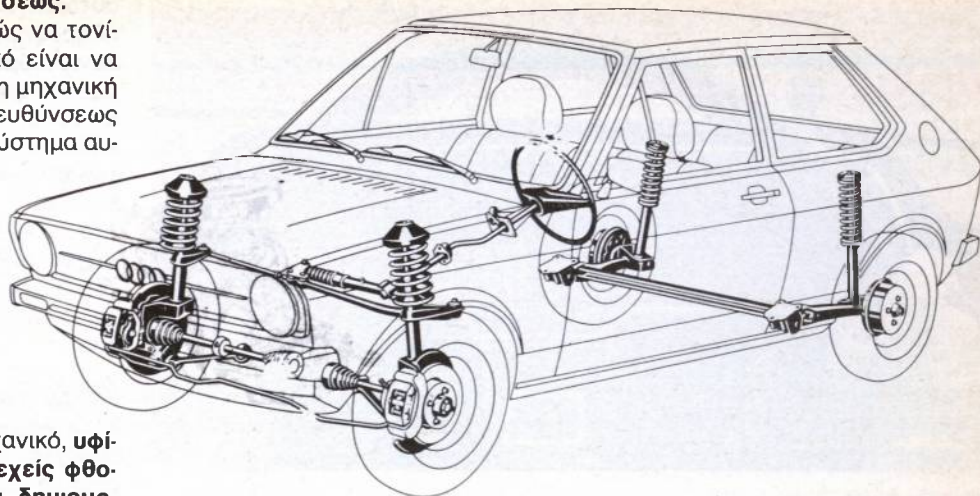
Η σωστή πίεση του αέρα μέσα στα λάστιχα είναι πολύ σημαντική, τόσο για την καλή τους απόδοση όσο και για την ελάττωση της φθοράς. Η πίεση πρέπει να είναι αυτή που συνιστούν οι κατασκευαστές του αυτοκινήτου ή και των ελαστικών, διαφέρει από αυτοκίνητο σε αυτοκίνητο, όπως επίσης διαφέρει μεταξύ των εμπρόσθιων και οπίσθιων ελαστικών.

Ο έλεγχος της πίεσης των ελαστικών πρέπει να γίνεται πάντοτε όταν τα λάστιχα είναι κρύα. Η κανονική πίεση στα λάστιχα αποτελεί σημαντικό στοιχείο για την ασφάλεια στην οδήγηση και παρατείνει τη ζωή των ελαστικών.

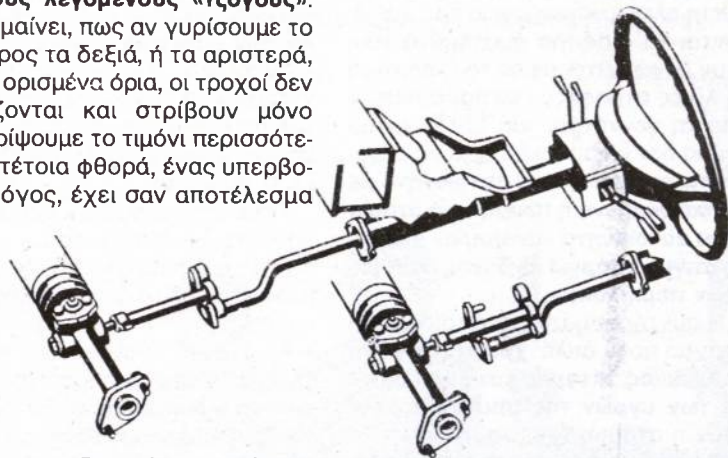
Λάστιχα που παρουσιάζουν στις εξωτερικές τους επιφάνειες σκισίματα ή σπασίματα πρέπει να ελέγχονται αμέσως από ειδικό και να επισκευάζονται ή να αντικαθίστανται. Σε περίπτωση μερικής αντικατάστασης των ελαστικών, τα καινούργια πρέπει να τοποθετούνται στους μπροστινούς τροχούς. Γενικά πρέπει να αποφεύγουμε τη χρησιμοποίηση επισκευασμένων ελαστικών στους μπροστινούς τροχούς.

Το σύστημα διευθύνσεως.

Δεν χρειάζεται ασφαλώς να τονίσουμε το πόσο σημαντικό είναι να βρίσκεται πάντα σε άριστη μηχανική κατάσταση το σύστημα διευθύνσεως του αυτοκινήτου. Και το σύστημα αυ-

τό όμως, όπως κάθε τι μηχανικό, **υφίσταται με τη χρήση συνεχείς φθορές, οι οποίες σταδιακά δημιουργούν τους λεγόμενους «τζόγους».** Αυτό σημαίνει, πως αν γυρίσουμε το τιμόνι προς τα δεξιά, ή τα αριστερά, μέσα σε ορισμένα όρια, οι τροχοί δεν επηρεάζονται και στρίβουν μόνο όταν στρίψουμε το τιμόνι περισσότερο. Μια τέτοια φθορά, ένας υπερβολικός τζόγος, έχει σαν αποτέλεσμα

να γίνεται πιο δύσκολο το κράτημα του αυτοκινήτου στην ευθεία.

Μπορούμε σχετικά εύκολα να διαπιστώσουμε την ύπαρξη υπερβολικής φθοράς στο σύστημα διευθύνσεως, αν με σταθευμένο το αυτοκίνητο στρίψουμε λίγο το τιμόνι προς τα δεξιά και τ' αριστερά και συγχρόνως τους τροχούς. **Αν το τιμόνι στρίβει περισσότερο από δύο δάχτυλα στην εξωτερική περιμέτρο του χωρίς η κίνηση να μεταδίδεται στους τροχούς, πρέπει να πάμε στο συνεργείο για καλύτερο έλεγχο του συστήματος.**

Το σύστημα αναρτήσεως.

Οι τροχοί με το υπόλοιπο αυτοκίνητο μέσω του **συστήματος ανάρτησης.** Το σύστημα αυτό έχει αποστολή πολύ σπουδαιότερη από το να προσφέρει άνεση στους επιβάτες: **από την κατάσταση και λειτουργία του εξαρτάται η πρόσφυση του αυτοκινήτου στο δρόμο, δηλαδή η ασφαλής κυκλοφορία του.**

Για την σύνδεση των τροχών με το αμάξωμα χρησιμοποιούνται συνήθως διαφόρων τύπων ελατήρια και ρά-

βδοι στρέψεως. Υπάρχουν ακόμα συστήματα υδροπνευματικά, δηλαδή συνδυασμός ειδικού υγρού και αερίου υπό πίεση. Συχνά το εμπρόσθιο σύστημα ανάρτησης διαφέρει από το πίσω σύστημα. **Η πιο σύγχρονη τάση πάντως είναι η ανεξάρτητη ανάρτηση για κάθε τροχό.**

Τα αμορτισέρ μπορεί να θεωρηθούν τα πιο σημαντικά εξαρτήματα του συστήματος ανάρτησης. Χαλινάγουν τον τροχό και αποσβένουν τους κραδασμούς που προκαλούν οι ανωμαλίες του δρόμου.

Αν τα αμορτισέρ είναι σε κακή κατάσταση, το αυτοκίνητο μπορεί κάθε στιγμή να χάσει την πρόσφυση του και να μείνει ακυβέρνητο. Γι' αυτό μια από τις βασικές υποχρεώσεις του οδηγού είναι ο συχνός έλεγχος της κατάστασης των αμορτισέρ.

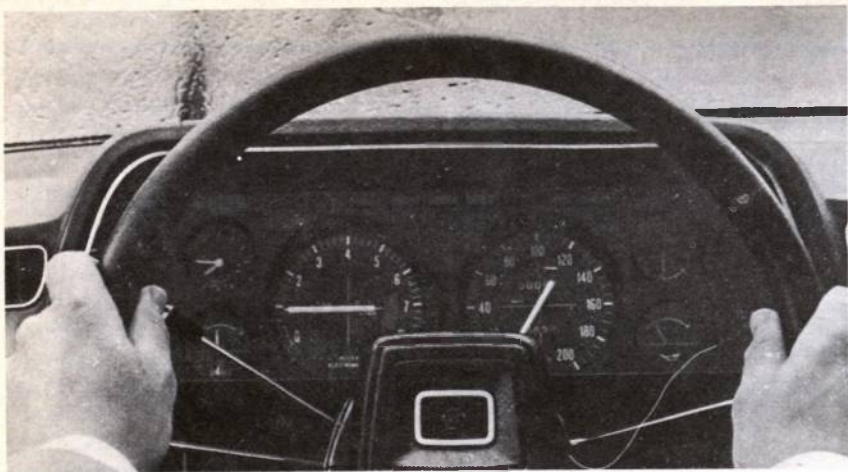
Ένας πρακτικός τρόπος για να έχουμε μια ένδειξη αν τα αμορτισέρ του αυτοκινήτου βρίσκονται σε καλή κατάσταση, είναι να πιέσουμε απότομα με όλο μας το βάρος το αμάξωμα κοντά σε κάθε τροχό διαδοχικά.

Αν τα αμορτισέρ δουλεύουν σωστά, το αμάξωμα θα επανέλθει μόλις σταματήσουμε την πίεση στην κανονική του θέση, χωρίς ταλαντώσεις επάνω-κάτω. Αν χρειαστεί κάποιος χρόνος και μερικές ταλαντώσεις ώσπου να ηρεμήσει το αμάξωμα, το συγκεκριμένο αμορτισέρ δεν δουλεύει σωστά **και είναι άμεση η ανάγκη επισκευής του, γιατί η οδήγηση του αυτοκινήτου είναι επικίνδυνη.**

Το ηλεκτρικό σύστημα.

Από όσα είπαμε ως τώρα, έχει γίνει ήδη φανερό η μεγάλη σημασία της καλής λειτουργίας του ηλεκτρικού συστήματος για την ασφαλή κυκλοφορία του αυτοκινήτου τόσο την ημέρα όσο και τη νύχτα. **Τονίσαμε ακόμα την ανάγκη να παρακολουθούμε συχνά και να είμαστε σίγουροι πως το αυτοκίνητό μας δεν έχει**

καμμένες λάμπες ή φώτα εκτός λειτουργίας από άλλες βλάβες. Επίσης επαναλαμβάνουμε, πως πρέπει κατά διαστήματα να **αλλάξουμε τις λάμπες γιατί η χρήση μειώνει την απόδοσή τους.**

Επεμβάσεις στο ηλεκτρικό σύστημα του αυτοκινήτου (καλώδια, συνδέσεις κ.λπ.) πρέπει να γίνονται **μόνο από τους ειδικευμένους ηλεκτρολόγους, γιατί δημιουργούνται κίνδυνοι βλαβών ή ακόμα και πυρκαγιάς.** Επίσης, πρέπει να αποφεύγουμε τον πειρασμό προσθήκης διαφόρων ηλεκτρικών συσκευών που υπάρχουν στο εμπόριο και πρόσθετων φώτων. Όλ' αυτά πολύ σπάνια χρησιμεύουν, αποτελούν όμως συχνά αιτίες ανωμαλιών.

Οι καθαριστήρες

Πολύ ζωτικό όργανο που ανήκει στο ηλεκτρικό σύστημα είναι οι καθαριστήρες. Πρέπει να φροντίζουμε πάντα για την καλή λειτουργία τους και να αντικαθιστούμε συχνά τα λάστιχά τους, τα οποία φθείρονται γρήγορα, παύουν να καθαρίζουν καλά το κρύσταλλό μας και δημιουργείται κίνδυνος να το χαράξουν.

Πολύ χρήσιμη είναι η ύπαρξη πρόσθετου καθαριστήρα στο πίσω κρύσταλλο του αυτοκινήτου (αν δεν είναι τοποθετημένος από τον κατασκευαστή, μπορεί να προστεθεί εύκολα και με μικρή δαπάνη).

Στο σύστημα αυτό τέλος, ανήκει και η αντίσταση που θερμαίνει το πίσω κρύσταλλο για να μη θαμπώνει και είναι εξαιρετικά χρήσιμη για το οδήγημα το χειμώνα.

Η μπαταρία

Η «καρδιά» του ηλεκτρικού συστήματος του αυτοκινήτου είναι η μπαταρία. Αυτή δίνει το ρεύμα που χρειάζεται για την εκκίνηση του κι-

νητήρα και αυτή παρέχει την πρόσθετη ηλεκτρική ενέργεια που χρειάζονται τα διάφορα συστήματά του, όταν λόγω λειτουργίας του κινητήρα με λίγες στροφές – το παραγόμενο από την γεννήτρια του αυτοκινήτου ρεύμα δεν είναι αρκετό για να καλύψει τις ανάγκες. **Ένα αυτοκίνητο με κατεστραμμένη ή πεσμένη μπαταρία είναι αυτοκίνητο «ανάπηρο» και κάθε στιγμή υπάρχει κίνδυνος δυσάρεστων περιπλοκών.**

Η συντήρηση της μπαταρίας είναι πράγμα πολύ απλό: **χρειάζεται μόνο περιοδικός έλεγχος και συμπλήρωση των υγρών της μπαταρίας,** εφ' όσον η στάθμη έχει χαμηλώσει.

Ο χειμώνας αλλά και η μεγάλη ζέστη του καλοκαιριού είναι παράγοντες που επιβαρύνουν την μπαταρία και κάνουν την ανάγκη των ελέγχων πιο συχνή. Η πρώτη εκκίνηση του αυτοκινήτου το πρωί, όταν ο καιρός είναι πολύ κρύος, είναι πολύ δύσκολη και απορροφά μεγάλο μέρος της ηλεκτρικής ενέργειας που είναι εναποθηκευμένη στη μπαταρία. Γι' αυτό χρειάζεται πάντα μπαταρία σε άριστη κατάσταση και σωστοί χειρισμοί για την εκκίνηση του κινητήρα, με τη χρήση του σοκ κ.λπ., όπως περιγράφονται στο βιβλίο του κατασκευαστή του αυτοκινήτου.

Επίσης, μια πεσμένη μπαταρία κάνει την οδήγηση το βράδυ πολύ πιο δύσκολη, γιατί οι προβολείς δεν φωτίζουν όσο χρειάζεται.

Τα ενδεικτικά λαμπάκια.

Στο ηλεκτρικό σύστημα ανήκουν και τα διάφορα ενδεικτικά λαμπάκια, τα οποία βρίσκονται στο ταμπλό του αυτοκινήτου και κάνουν δυνατή την συνεχή παρακολούθηση της καλής λειτουργίας διαφόρων ζωτικών συστημάτων του αυτοκινήτου.

Το βιβλίο του κατασκευαστή κάθε

αυτοκινήτου περιέχει λεπτομερείς πληροφορίες για τα λαμπάκια αυτά. Συνιστούμε στους νέους οδηγούς να μάθουν καλά, με τη βοήθεια του βιβλίου του κατασκευαστή, τη σημασία καθενός από τα λαμπάκια και να καταβάλλουν προσπάθεια για να συνηθίσουν να τα παρακολουθούν συχνά όταν οδηγούν. Η συνήθεια αυτή μπορεί να αποτρέψει σοβαρές βλάβες του αυτοκινήτου και πάντως συντελεί στην ασφαλέστερη κυκλοφορία του.

Αν ανάψει κάποιο λαμπάκι.

- Αν ανάψει το κόκκινο φως των λαδιών, πρέπει να σταματήσουμε αμέσως να σβήσουμε τον κινητήρα και να μην ξαναξεκινήσουμε πριν να διαπιστώσουμε την έκταση της βλάβης και την αποκαταστήσουμε.

- Αν ανάψει το κίτρινο φως που δείχνει ανωμαλία στη φόρτιση της μπαταρίας πρέπει και πάλι να σταματήσουμε αμέσως και να εξακριβώσουμε τι συμβαίνει.

Προσοχή: μπορεί να έχει κοπεί το λουρί του κινητήρα, οπότε η συνέχιση της πορείας θα οδηγήσει και σε πολύ επικίνδυνη υπερθέρμανση του κινητήρα.

- Αν ανάψει το ενδεικτικό φως που δείχνει υπερθέρμανση, πρέπει αμέσως να διακόψουμε την πορεία μας, να εξακριβώσουμε το αίτιο και να μη συνεχίσουμε πριν από την αποκατάσταση της βλάβης.

Ο οδηγός που θα συνηθίσει να παρακολουθεί αυτόματα και συχνά τις διάφορες αυτές φωτεινές ενδείξεις οδηγεί πιο συνειδητά και μπορεί να αποφύγει αδικαιολόγητες ζημιές του αυτοκινήτου του που έχουν υψηλό κόστος αποκατάστασης.

Ιδιαίτερος, λοιπόν παράγων, για ασφαλή οδήγηση, για όλους τους οδηγούς είναι να γνωρίζουν καλά το αυτοκίνητό τους και να είναι πλήρως εξοικειωμένοι με αυτό. Κάθε αυτοκίνητο έχει τη δική του οδική συμπεριφορά, και τις δικές του ιδιομορφίες με τις οποίες ο οδηγός πρέπει να είναι εντελώς εξοικειωμένος.

Καλή προληπτική συντήρηση του αυτοκινήτου σημαίνει πάντα περισσότερη ασφάλεια στην κυκλοφορία, αποφυγή απρόοπτων ταιπιωριών και λιγότερα έξοδα επισκευών.

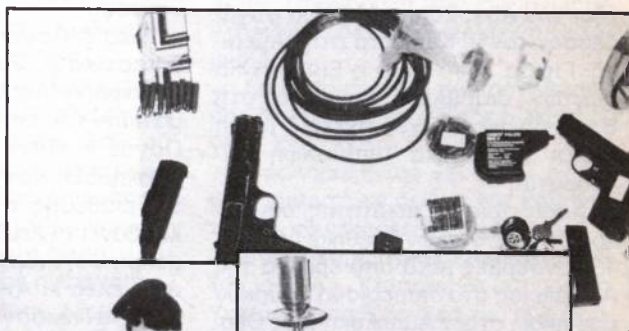
Σημ.: Τα στοιχεία είναι από το βιβλίο των Γ. Βερβερίδη και Μ. Βλαχόπουλου «Το βιβλίο του οδηγού».

ΤΟ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΠΟΡΤΡΑΙΤΟ ΤΟΥ 1989

Το «Αστυνομικό πορτραίτο του 1989» αποτελεί μια σύντομη παρουσίαση των κυριώτερων γεγονότων και επιτυχιών της Αστυνομίας, τόσο στον τομέα της πρόληψης όσο και καταστολής του εγκλήματος, όσο και στον τομέα της κοινωνικής προσφοράς και της βελτίωσης των σχέσεων Αστυνομίας-Πολίτη.

Τα γεγονότα αυτά καταξιώνουν την καθημερινή κοινωνική προσφορά της Αστυνομίας και επιβεβαιώνουν την ανάγκη της συνεχούς συμπαράστασης του κοινού στο δύσκολο έργο της.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

— Συνελήφθη άλλος ένας από τους έξι νεαρούς κατάδικους των φυλακών Κορυδαλού, που απέδρασαν το μεσημέρι της Πρωτοχρονιάς πετώντας από τον εξωτερικό τοίχο των φυλακών. Πρόκειται για τον 18χρονο Γιώργο Τζελέπη.

— Το πρώτο θύμα των ναρκωτικών για το 1989. Ο 22χρονος Κων. Πρινάρης βρέθηκε νεκρός μέσα σε παλαιά οικοδομή στη διασταύρωση των οδών Λομβάρδου και Μπούσγου, στου Γκύζη, από υπερβολική χρήση ναρκωτικών.

— Εντοπίστηκαν στη Βραζιλία από την Ιντερπόλ οι δύο πιλότοι (Έλεν και Φρεντερίκ Στραφτ) του ιδιωτικού τζετ του Αργ. Σαλιαρέλη που φυγάδευσαν τον Γ. Κοσκωτά στην Αμερική. Για το λόγο αυτό η Εισαγγελία Εφετών διαβίβασε έγγραφο στη Βραζιλιάνικες αρχές σχετικά με τη δίωξή τους, για υπόθαλψη εγκληματία.

— Χασίς άριστης ποιότητας, συνολικού βάρους 5 κιλών βρέθηκε μέσα σε 13 κονσέρβες μετά από έρευνα της Ασφαλείας στο διαμέρισμα Τούρκου μουσικού, στους Αμπελοκήπους Θεσσαλονίκης. Πρόκειται για τον Τούρκο υπήκοο Στυλιανό Γκέτις, 41 χρόνων.

— Αυτοσχέδιος εκρηκτικός μηχανισμός που τον αποτελούσαν 9 μασούρια δυναμίτιδας με καψούλι, φυτίλι ακαριαίο και ένα ρολόι χειρός βρέθηκε χθες έπειτα από τηλεφώνημα αγνώστου στο σπίτι του εφοπλιστή Αριστείδη Αλαφούζου, φερομένου σαν ιδιοκτήτη της εφημερίδας «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ», που βρίσκεται στην οδό Παπαπολίτη 25 στη Νέα Μάκρη.

— Απόπειρα δολοφονίας διαπράχθηκε από την οργάνωση «Λαϊκές Αντιεξουσιαστικές ομάδες πύρινης δράσης» με τις «προδιαγραφές» της «Ε.Ο. 17 Νοέμβρη» με θύμα τον εισαγγελέα Κων. Ανδρουλιδάκη, ο οποίος δέχτηκε τρεις σφαίρες στην αριστερή πλευρά του σώματός του, τη στιγμή που έμπαινε στο αυτοκίνητό του, στου Ζωγράφου. Απ' ότι φάνηκε στόχος των δραστών που ήταν τρεις, ηλικίας 25-35 ετών, δεν ήταν να σκοτώσουν τον κ. Ανδρουλιδάκη, αλλά να τρομοκρατήσουν τους δικαστικούς λειτουργούς.

— Έμπορος εκτός από εισαγωγές αυτοκινήτων έκανε και... εισαγωγή χασίς από το Μαρόκο, το οποίο πουλούσε 1.000 δρχ. το γραμμάριο. Πρό-

κειται για τον 49χρονο Σαράντη Παυλάκο από τη Θεσσαλονίκη, ο οποίος συνελήφθη από άνδρες της Ασφάλειας.

— Αρχιφύλακας της ομάδας «Ζ» συνέλαβε τον 27χρονο Λιβανέζο Θεόφιλο Σατάρ με 700 γραμμάρια χασίς, στην οδό Μαρίνου Αντίπα 22, στην Ηλιούπολη.

— Δύο αυτοσχέδιοι εκρηκτικοί μηχανισμοί τίναξαν στον αέρα, η πρώτη το αυτοκίνητο του διευθυντή της Παθολογικής Κλινικής του «Βενιζέλειου» νοσοκομείου Μανώλη Λιρώνη και η δεύτερη το φορτηγό του αγρότη Ζαργιαννάκη.

— Τρία αδέρφια πιάστηκαν από άνδρες της υποδιεύθυνσης Δίωξης Ναρκωτικών για κατοχή και εμπορία ναρκωτικών. Πρόκειται για τους Νικόλαο, Χαράλαμπο και Κωνσταντίνο Γούτσο.

— Νέα δολοφονική απόπειρα κατά δικαστικού. Συγκεκριμένα τρεις οπλοφόροι πυροβόλησαν και τραυμάτισαν τον αντιεισαγγελέα Αρείου Πάγου κ. Παν. Ταρασουλέα και με προκήρυξη που άφησαν στον τόπο της επίθεσης, η «17 Νοέμβρη» αναλαμβάνει την ευθύνη και για την τρομοκρατική ενέργεια σε βάρος του εισαγγελέα κ. Ανδρουλιδάκη.

— Ο αντιεισαγγελέας του Αρείου Πάγου Αναστ. Βενάρδος 61 ετών δολοφονήθηκε από την τρομοκρατική οργάνωση «1η Μάη», λίγα μέτρα έξω από το σπίτι του, στα Κάτω Πατήσια. Οι δράστες ήταν δύο και διέφυγαν μετά την επίθεση, με μοτοσυκλέτα.

— Αποφασίστηκε η επικύρωση των τρομοκρατών με 200 εκατομμύρια δραχμές και η δημιουργία ανεξάρτητης αστυνομικής δύναμης για τη δίωξη τρομοκρατών. Επίσης αποφασίστηκε η απελευθέρωση 3.000 αστυνομικών από δευτερεύουσες εργασίες και η τοποθέτησή τους σε μάχιμες υπηρεσίες.

— Ελληνοτουρκικό κύκλωμα εμπόρων ναρκωτικών εξάρθρωσε η Ασφάλεια Θεσ/νίκης, που κατάσχεσε τρία κιλά και 685 γραμμάρια ηρωίνης, αξίας 150 εκατομμυρίων δρχ. και συνέλαβε τον Παν. Λογαρά 53 χρόνων και τον Τούρκο Α. Ρεμτζί, 40 χρόνων.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

— Στα πλαίσια της υλοποίησης των μέτρων για την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας, εστάλη στο Συμβούλιο της Επικρατείας για επέξεργασία, σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος για τη δημιουργία ειδικής υπηρεσίας της ΕΛ.ΑΣ με την επωνυμία «Διεύθυνση Αντιμετώπισης Ειδικών

Εγκλημάτων βίας», για την αντιμετώπιση αλλά και την αποτελεσματικότερη πρόληψη, ειδικών εγκλημάτων βίας. Η νέα υπηρεσία θα αποτελείται από 7 συνολικά τμήματα και θα διοικείται από ταξίαρχο ή αστυνομικό διευθυντή.

— Βραβεύτηκαν από την ΕΛΠΑ οι καλύτεροι τροχονόμοι για το 1988. Πρόκειται για τους Κ. Ξηντάρα (τμήμα τροχαίας Αιγάλεω), Ιωάννη Κουγιούφα (τμήμα τροχαίας Κολωνού), Ολυμπία Λύττα (τροχαία Θεσ/νίκης) και Γ. Σπανουδάκη (τμήμα τροχαίας Χανίων), οι οποίοι υποδείχθηκαν από την ηγεσία της ΕΛ.ΑΣ.

— Για πρώτη φορά διοργανώνεται στην Ελλάδα τριήμερο συνέδριο για την αντιμετώπιση της βίας, υπό την αιγίδα της Γ.Γ.Α. Τα πορίσματα του συνεδρίου θα χρησιμοποιηθούν για την αναμόρφωση της σχετικής νομοθεσίας.

— Θεαματικό πλήγμα κατά των διεθνών λαθρεμπόρων του αργού θανάτου κατάφεραν τελωνείο και αστυνομία. Πέτυχαν να βάλουν στο χέρι έναν από τους μεγαλύτερους διακινητές ναρκωτικών και τον άμεσο βοηθό του και να κατάσχουν ποσότητα κατεργασμένου χασίς βάρους 111 κιλών πάνω στη μεγάλη νταλικά με την οποία έκαναν τη διακίνηση στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες της Δυτ. Ευρώπης. Οι συλληφθέντες έμποροι ναρκωτικών είναι: ο Μουσταφά Καλίλ και ο Νασερεντίν Ακράμ, στους οποίους ασκήθηκε ποινική δίωξη σε βαθμό κακουργήματος από το Ε' τακτικό ανακριτή Πειραιά κ. Τηλέμαχο Φλέσσουρα.

— Η «17 Νοέμβρη» ξαναχτύπησε. Αυτή τη φορά με βόμβες που τοποθέτησε σε τρία ακατοίκητα σπίτια στο Κολωνάκι, στα Βριλήσια και στο Χαλάνδρι. Σε τετραεπίδη προκήρυξη που βρέθηκε και χαρακτηρίστηκε γνήσια από την ασφάλεια, αναλαμβάνει την ευθύνη η γνωστή τρομοκρατική οργάνωση «17 Νοέμβρη».

— Μεγάλες ποσότητες ναρκωτικών που είχαν κατασχεθεί από την Αστυνομία τα τέσσερα τελευταία χρόνια, συνολικής αξίας μεγαλύτερης των δύο δισεκατομμυρίων δρχ. καταστράφηκαν σε κεραμοποιία του Αιγάλεω, παρουσία του Διοικητή Ασφάλειας Αττικής, Εισαγγελέα και εκπροσώπου του υπουργείου Υγείας.

ΜΑΡΤΙΟΣ

— Μάνα και γιος συνελήφθησαν και κατηγορούνται για κατοχή ναρκωτικών. Πρόκειται για τον Κωνσταντίνο Α. Καραφυλλίδη 33 ετών και τη μη-

τέρα του Ευαγγελία 54 ετών.

— Εξαρθρώθηκε από την Ασφάλεια Αττικής σπείρα που έφερνε ηρωίνη από την Τουρκία και τη διακινούσε στη χώρα μας. Συγκεκριμένα συνελήφθησαν οι Τούρκοι: Μαχμούτ Σαμπρί Καχιά, 45 ετών και η Αϊλά Καχιά, 51 ετών και η Κωνσταντίνα Νίκα σε ξενοδοχείο όπου διέμεναν και κατασχέθηκε ποσότητα ηρωίνης ενός κιλού και 184 γραμμαρίων και χρηματικό ποσό 1,5 εκατομμυρίου δρχ. σαν προϊόντα εγκλήματος.

— Μητέρα 27 χρόνων τοξικομανούς, κρατούμενης για ναρκωτικά συνελήφθη έξω από το ανακριτικό γραφείο, κατηγορούμενη ότι προσπάθησε να δώσει στην κόρη της 1,5 γραμμάριο ηρωίνης. Πρόκειται για την Χαρίκλεια Νίκα, μητέρα της Κων/νας Νίκα.

— Θύματα του αποκρίατικού γλεντιού της Τσικνοπέμπτης έπεσαν δύο αστυφύλακες της ομάδας «Ζ», όταν τους επετέθησαν πέντε νεαροί και πήραν από τον ένα το υπηρεσιακό του περίστροφο και το γκλομπ του. Πρόκειται για τους αστυφύλακες Βασ. Θραύαλο (από τον οποίο αφαιρέθηκε το περίστροφο) και Γιώργο Βερίγο.

— Συνελήφθη στο τελωνείο Ευζώνων, ο Αθηναίος γιατρός Χρήστος Πανόπουλος, 37 ετών, με την κατηγορία ότι προσπάθησε να εισάγει λαθραία μεγάλη ποσότητα όπλων, με το κλειστό φορτηγάκι του, τύπου «Φολκσβάγκεν». Συγκεκριμένα βρέθηκαν και κατασχέθηκαν 14 πιστόλια των 38 χιλιοστών, 13.000 σφαίρες, δύο ημιαυτόματα πολεμικά όπλα και δύο καραμπίνες.

— Αυτοσχέδιος εκρηκτικός μηχανισμός εξερράγη στο 1ο Λύκειο του Διδυμότειχου Έβρου, ενώ λίγο αργότερα βρέθηκε από πυροτεχνουργούς και αστυνομικούς και άλλος παρόμοιος, σε άλλο όροφο του σχολείου.

— Αποπειράθηκε να αυτοκτονήσει κόβοντας τις φλέβες του χεριού της, η Ευανθία Κεχαγιόγλου, η οποία φέρεται σαν αυτόπτης μάρτυρας της δολοφονίας του εισαγγελέα κ. Βενάρδου, από την οργάνωση «1η Μάη». Σύμφωνα με όσα υποστηρίζει η Κεχαγιόγλου, αποφάσισε να αυτοκτονήσει επειδή τον τελευταίο καιρό δεχόταν συνεχώς απειλητικά τηλεφωνήματα.

— Μεγάλης ισχύος εκρηκτικός μηχανισμός εξερράγη στο υποκατάστημα της Γαλλικής Τράπεζας, «Νάσιοναλ Μπανκ ντε Παρί», στην οδό Κουμπάρη 4 στο Κολωνάκι. Όπως έγινε γνωστό, την ευθύνη ανέλαβε η

οργάνωση «Επαναστατική Αλληλεγγύη», με προκήρυξη που έστειλε σε ραδιοφωνικό σταθμό. Η βομβιστική επίθεση έγινε για συμπαράσταση και αλληλεγγύη στα τέσσερα μέλη της γαλλικής τρομοκρατικής οργάνωσης «Action Direct», που καταδικάστηκαν πρόσφατα σε ισόβια για ένοπλη δράση.

— Μπαράζ εμπρησμών στο Θησείο και τα Πετράλωνα αναστάτωσε και πάλι την Πυροσβεστική. Δέκα αυτοκίνητα και μηχανάκια έγιναν στόχοι άγνωστων εμπρηστών.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

— Νέα παρτίδα θανάτου. Δέκα νέοι νεκροί το τελευταίο 15νήμερο από νοθευμένη ηρωίνη.

— Συγκλονιστική συνέντευξη έδωσε ο Αμερικανός καθηγητής Ντέιβιντ Ντάιτς, με την ευκαιρία δημέρου σεμιναρίου κατά των ναρκωτικών, που διοργανώθηκε στο Ζάππειο.

— 14χρονος πυροβολεί τον αστυνομικό πατέρα του τραβώντας το υπηρεσιακό του περίστροφο. Σοβαρά τραυματισμένος ο 45χρονος αστυφύλακας Νίκος Τσουκάτος, που υπηρετεί στον αστυνομικό σταθμό Ιάσμου.

— Πέμπτο χτύπημα κατά δικαστικού. Βόμβα που τοποθέτησε η επαναστατική οργάνωση «1η Μάη», εξερράγη στο σπίτι του αρεοπαγίτη κ. Σαμουήλ Σαμουήλ.

— Εκτέλεσαν τον «βασιλιά του τζόγου». Πρόκειται για τον Γιάννη Καλούδη ή «Γιαννέα», που εκτελέστηκε στην Νίκαια από τον Κυριάκο Κουλίτζο, ο οποίος εκδικήθηκε για το θάνατο του αδελφού του, πληρώνοντας με το ίδιο νόμισμα τον «Γιαννέα».

— Πιάστηκαν στη φάκα οι ληστές του Βενιζέλειου. Ύστερα από έφοδο-αστραπή οι άνδρες της Ασφάλειας τους συνέλαβαν σε διαμέρισμα της Γλυφάδας, όπου κρύβονταν.

— Νέο μπαράζ εμπρησμών σε αυτοκίνητα. Αυτή τη φορά άγνωστοι πυρπόλησαν Ι.Χ. αυτοκίνητα στις περιοχές Ψυρρή, Κουμουندούρου, Μεταξουργείο, Πετράλωνα.

— 1.800 νέοι αστυφύλακες παρουσιάστηκαν για να παρακολουθήσουν τη σχολή αστυφυλάκων. Με την αύξηση αυτή της μάχιμης δύναμης της Αστυνομίας πιστεύεται ότι θα αντιμετωπιστεί αποτελεσματικότερα η διαρκώς αυξανόμενη εγκληματικότητα.

— Μεγάλη εξόρμηση εκκαθάρισης των χαρτοπαιχτικών λεσχών έγινε στη Θεσσαλονίκη από την Ασφάλεια. Συγκεκριμένα προφυλακίστηκε ένας από τους «νονούς» της Θεσσαλονί-

κης, ο Αλεξ. Ξεκερίδης και άρχισε το «ξήλωμα» του κυκλώματος που ελέγχει τις χαρτοπαιχτικές λέσχες.

— Από σύμπτωση δεν τινάχθηκε στον αέρα το εργοστάσιο «ΤΙΤΑΝ». Οι βόμβες του είχαν τοποθετήσει μέλη της επαναστατικής οργάνωσης «Αντιεξουσιαστικός Αγώνας» βρέθηκαν τυχαία και αχρηστεύτηκαν, με αποτέλεσμα να αποσβηθεί μια καινούργια, καταστροφή.

ΜΑΪΟΣ

— 26 νεκροί και 330 τραυματίες θύματα στον βωμό της ασφάλτου από την Μεγάλη Πέμπτη, ενώ δεν έχει συμπληρωθεί η επιστροφή των Αθηναίων.

— Απόπειρα δολοφονίας κατά του πρώην υπουργού Γ. Πέτσου, από την επαναστατική οργάνωση «17 Νοέμβρη». Προκήρυξη της οργάνωσης στάλθηκε σε απογευματινή εφημερίδα.

— Λουκέτο σε επτά ραδιοσταθμούς που δεν είχαν σχετική άδεια λειτουργίας, έγινε στην Χαλκίδα.

— Προκήρυξη της «Ε. Ο. 17 Νοέμβρη» απαντά σε άρθρο του καθηγητή της κοινωνιολογίας κ. Φίλια.

— 2 νέες βομβιστικές επιθέσεις από τον «Ε.Λ.Α.». Χτύπησε το υπουργείο Υγείας και τα Κεντρικά του ΙΚΑ Θεσσαλονίκης. Στην προκήρυξη που άφησαν προτείνουν συνεργασία με την «17 Νοέμβρη» και με άλλες οργανώσεις.

ΙΟΥΝΙΟΣ

— Νέα βόμβα του Ε.Λ.Α. αυτή τη φορά στο υπουργείο Δικαιοσύνης. Παράλληλα έστειλαν προκήρυξη στις εφημερίδες.

— Σε πορεία διαμαρτυρίας στην Κινητική πρεσβεία, αναρχικοί έκαψαν μοτοσυκλέτα αστυνομικού και έκλεψαν ένα υπηρεσιακό περίστροφο. Σε συμπλοκή τραυματίστηκε σοβαρά ο τροχονόμος Παναγιώτης Καραγιάννης.

— Τρεις αυτοσχέδιοι ωρολογιακοί μηχανισμοί του Ε.Λ.Α. εξερράγησαν σε δύο παραρτήματα του υπουργείου Εσωτερικών και στην Εφορία Νίκαιας. Ευτυχώς δεν θρηνήσαμε θύματα.

— Θαμμένο οπλοστάσιο, με πυρομαχικά από τον Β' παγκόσμιο πόλεμο βρέθηκε από εργάτες που έκαναν εσκαφή σε οικόπεδο στην Αργυρούπολη.

— Συνελήφθησαν στην Κάνδανο, δεκαπέντε μέρες μετά την δολοφονική απόδραση από τις φυλακές Νεάπο-

λης Λασιθίου, τρεις ακόμα δραπέτες. Άλλος ένας είχε συλληφθεί την προηγούμενη ημέρα.

— Ένοπλη ληστεία έγινε σε υποκατάστημα της Τράπεζας Εργασίας, στην οδό Πατησίων. Με επαγγελματικό τρόπο οι πέντε μεταμφιεσμένοι δράστες, έκλεψαν τα εκατομμύρια και εξαφανίστηκαν.

— Έγκλημα σε πανηγύρι στην Ηράκλεια Φθιώτιδας, μετά από συμπλοκή ανάμεσα σε δύο παρέες τραυματίστηκε επίσης ο αρχιφύλακας Δ. Υφαντής, διοικητής του Α.Σ. Μοσχωχωρίου, που προσπάθησε να επιβάλει την τάξη.

ΙΟΥΛΙΟΣ

— Σοβαρά επεισόδια, που είχαν σαν αποτέλεσμα την πρόκληση μεγάλων υλικών ζημιών έγιναν στον ιππόδρομο του Φαλήρου, από εξαγριωμένους Φίλιππους για μια «στημένη» κούρσα.

— Σε κάθειρξη έξι χρόνων καταδικάστηκε από το Κακουργοδικείο Αθηνών ο πρώην αστυφύλακας Ε. Ζαφειράτος ο οποίος είχε τραυματίσει θανάσιμα με χτυπήματα τον καφεπώλη Γ. Σταματόπουλο, στην είσοδο του Μεγάρου της Αστυνομίας, στη Λεωφ. Αλεξάνδρας. Με την ίδια απόφαση αθώωθηκαν τέσσερεις αστυνομικοί που κατηγορούνταν για απλή συνεργεία εξ αμελείας.

— Βαρυποίνιτης «ξέφυγε από τα χέρια των αστυνομικών-φρουρών του» ενώ μεταφερόταν με το πλοίο «Κάντια» από τον Πειραιά στο Ηράκλειο Κρήτης προκειμένου να οδηγηθεί στις φυλακές Αλικαρνασού.

— Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ν. Κωνσταντόπουλου περιέρχεται στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) η ευθύνη της έκδοσης αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας Κέντρων διασκέδασης.

— Ομολογία-σοκ 41χρονου πατέρα στη Λάρισα: «Σκότωσα τον έμπορο ναρκωτικών για να σώσω τα παιδιά μας από την κατατροφή. Ο δράστης έστειλε κατά καιρούς προκηρύξεις της οργάνωσης «1η Μάη» σε τοπική εφημερίδα.

— Συνελήφθη η 17χρονη υπόδικος των φυλακών Κορυδαλλού που είχε δραπετεύσει από το Γενικό Κρατικό Νοσοκομείο Νίκαιας, όπου είχε διακομισθεί υπό Αστυνομική επιτήρηση, για να υποβληθεί σε ιατρικές εξετάσεις.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

— Αυτοκτόνησε με το υπηρεσιακό του περίστροφο ο 28χρονος αστυφύ-

λακας Βασίλειος Κυριαζής λόγω ψυχολογικών προβλημάτων.

— Έγκλημα με θύμα καταστημάτρηχη τουριστικών ειδών στο Σύνταγμα και δράστη Πολωνό διαρρήκτη. Τελικά ο δράστης, Γουέσλεϊ Μιγκολίσκι 27 χρόνων Πολωνός πρόσφυγας συνελήφθη από αστυνομικούς που φρουρούσαν το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας (που βρίσκεται πολύ κοντά στο κατάστημα του θύματος). Θύμα του στυγερού εγκλήματος ήταν ο 65χρονος Θεόδωρος Κουλουριδής. Ο δράστης στην απολογία του ισχυρίστηκε ότι δεν είχε χρήματα να πληρώσει το ενοίκιό του γι' αυτό κατάφυγε στη δολοφονία...

— Αεροπλάνο της Ολυμπιακής Αεροπλοίας με 32 επιβάτες συντρίβεται σε βουνό της Σάμου.

— Μπαράζ εμπρησμών σε αυτοκίνητα, τέντες καταστημάτων, κινηματογράφους καθώς και σε εκλογικά κέντρα χωρίς να γίνουν γνωστοί οι εμπρηστές.

— Αιματηρά επεισόδια δημιουργήθηκαν στο Ολυμπιακό Στάδιο της Αθήνας κατά τη διάρκεια του φιλικού αγώνα μεταξύ των ομάδων Ολυμπιακού και ΑΕΚ όταν οπαδοί τους συνεπλάκησαν μεταξύ τους. Η Αστυνομία επενέβη με δακρυγόνα. Από τις συμπλοκές τραυματίστηκαν τουλάχιστον 50 άτομα μεταξύ των οποίων 17 αστυνομικοί και προκλήθηκαν σημαντικές υλικές ζημιές.

— Πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Δημ. Τάξης συνάντηση των Υπουργών Εσωτερικών και Δημόσιας Τάξης με θέμα τη μεταβίβαση την Τοπική Αυτοδιοίκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την εγκατάσταση και λειτουργία των κέντρων διασκέδασης.

— Ψώνισε ρούχα αξίας μισού εκατομμυρίου με ξένη Ιονοκάρτα. Η Δέσποινα Μιλτ. Καμπίρη επί τρεις μήνες άδειαζε τα ράφια των καταστημάτων στον Πειραιά και στη Νίκαια χρησιμοποιώντας ξένη πιστωτική κάρτα.

— Σε φυλάκιση 16 μηνών καταδικάστηκε από το αυτόφωρο τριμελές Πλημμελειοδικείο Αθήνας υπάλληλος της Εφορίας που δέχτηκε «φακελάκι» 200.000 δραχμών από φορολογούμενο προκειμένου ο δεύτερος να τακτοποιήσει τα χρέη του προς το Δημόσιο. Κατηγορούμενος ήταν ο ελεγκτής της Ι' Οικονομικής Εφορίας Αθ. Ι. Τσούμας, 48 χρόνων.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

— Σκοτώθηκε από διερχόμενο ταξί η υπαστυνόμος Δωροθέα Παυλίδου

ενώ ρύθμιζε την κυκλοφορία στην εθνική οδό Αθηνών-Λαμίας.

— Δύο εκρηκτικοί μηχανισμοί μεγάλης ισχύος βρέθηκαν κρυμμένοι σε θάμνους στο Πόρτο Χέλι.

— Σε οκτώ χρόνια κάθειρξη καταδικάστηκε ο πρώην ανθυπαστυνόμος Π. Κουτρούλης, που είχε συλληφθεί για διακίνηση ναρκωτικών.

— Προτάσεις για την πρόληψη και καταστολή της βίας στα γήπεδα έκανε η ΕΠΑΕ στον Γενικό Γραμματέα Αθλητισμού.

— Είκοσι πέντε μασούρια δυναμίτιδας ανακαλύφθηκαν από αστυνομικούς της Ασφάλειας Αττικής στην είσοδο της Πανεπιστημίουπολης Ζωγράφου.

— Με εντολή εισαγγελέα θα κατασχονται οι μοτοσυκλέτες, όταν οι οδηγοί τους κάνουν στους δρόμους επικίνδυνους ελιγμούς, κόντρες και σούζες.

— Με αυτοσχέδιο εκρηκτικό μηχανισμό άγνωστοι ανατίναξαν Ι.Χ.Ε. αυτοκίνητο, στο συνοικισμό Πασακάκι Χανίων.

— Βόμβα εξερράγη σε παραλία στην Ερεσό Μυτιλήνης με αποτέλεσμα να τραυματιστούν ελαφρά δυο Γάλλοι λουόμενοι. Την ευθύνη ανέλαβε η οργάνωση «Πατριωτικό Απελευθερωτικό Κίνημα 1989».

— Νεαρός κυνηγός έχασε τη ζωή του όταν στην προσπάθειά του να απομακρύνει δυο άλλους κυνηγούς που είχαν συμπλακεί εκपुरσοκρότησε τυχαία το όπλο του ενός. Δράστης ο αστυφύλακας Γεώργιος Λούτας.

— Συνελήφθησαν στην Κάλυμνο 16 Πακιστανοί, γιατί αποπειράθηκαν να μπουν λαθραία στη χώρα μας, κρυμμένοι μέσα σε ελληνική θαλαμηγό.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

— Δολοφονήθηκε ο βουλευτής της Ν. Δημοκρατίας Παύλος Μπακογιάννης την ώρα κατά την οποία προσήρχετο στο γραφείο του, που βρίσκεται στην οδό Ομήρου στο Κολωνάκι. Την ευθύνη της δολοφονίας ανέλαβε με προκήρυξη της η τρομοκρατική οργάνωση 17 Νοέμβρη.

— Έρευνες για πολυεθνικό κύκλωμα, που εμπορεύεται, μέσω της χώρας μας τεράστιες ποσότητες λαθραίων τσιγάρων, διενεργούν οι ελληνικές τελωνειακές υπηρεσίες.

— Με απόφαση του μικτού ορκωτού εφετείου Αθήνας αφέθηκε ελεύθερος με περιοριστικούς όρους ο αστυφύλακας Αθανάσιος Μελίστας.

— Αυτοκτόνησαν την ίδια μέρα οι αστυφύλακες Αντώνης Προβατάς στα Λεχαινά Ηλείας και Μιχαήλ Καμ-

πουράκης που υπηρετούσε στο Β' Α.Τ. Πειραιά.

— Κατατέθηκε στη Βουλή το νομοσχέδιο για την ίδρυση Οργανισμών για τα Ναρκωτικά και το AIDS.

— Βόμβες μολότωφ έριξαν άγνωστοι εναντίον τριών τραπεζών (Εθνική Τράπεζα στην οδό Ιπποκράτους 12, Τράπεζα Εργασίας στην οδό Κυψέλης και Εθνική Τράπεζα στην οδό Φαιδριάδων), και προκάλεσαν υλικές ζημιές.

— Αναστάσωση στην αγορά της Πάτρας για διακίνηση κάλπικων χαρτονομισμάτων των 5.000 δραχμών.

— Ανακαλύπτονται 463 κιλά χασίς στην Ικαρία και εξαρθρώνεται η σπείρα που τα προωθεί. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι σημαντική θέση στη σπείρα κατείχε η Ειρήνη Μεγαλοοικονόμου 75 χρόνων στο σπίτι της οποίας βρέθηκε και το χασίς. Η 75χρονη που συνελήφθη είχε στήσει οικογενειακή επιχείρηση εμπορίας χασίς με τον εγγονό της Σταμ. Μάματο 29 χρόνων και το Λιβανέζο «συνεργάτη» τους Τζοζέφ Σαρκίζ.

— Στη Λάρνακα συνελήφθη ο Γιώργος Μεγαλοοικονόμου γιος της 75χρονης Ειρήνης από την Ικαρία στο σπίτι της οποίας βρέθηκε ο μισός

τόνος χασίς. Ο Μεγαλοοικονόμου ήταν ο εγκέφαλος της προαναφερθείσας σπείρας.

— Αποτρόπαιο έγκλημα μικρού μαθητή στην Καβάλα. Συγκεκριμένα δολοφονήθηκε κατά φρικιαστικό τρόπο με μαχαίρι οκτάχρονος μαθητής κατά την έξοδό του από το σχολείο.

— Στα χέρια του επίδοξου βομβιστή έσκασε ωρολογιακός εκρηκτικός μηχανισμός, έξω από το Δημοτικό Θέατρο Μυτιλήνης και τον διαμέλισε. Δράστης και θύμα ταυτόχρονα ο ανθυπασπιστής της αεροπορίας Μ. Παυλής. Έγιναν ανακοινώσεις του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και των πολιτικών κομμάτων για το θέμα.

— Τρεις αυτοσχέδιοι εκρηκτικοί μηχανισμοί που είχαν τοποθετηθεί κάτω από ισάριθμα αυτοκίνητα αμερικανών, στη Γλυφάδα προκάλεσαν ισχυρές εκρήξεις και τραυμάτισαν ελαφρά 4 άτομα. Την ευθύνη για τις εκρήξεις ανέλαβε με τηλεφώνημα σε δημοτικό ραδιοφωνικό σταθμό ο Ε.Λ.Α.

— Μια σακούλα με 7 χειροβομβίδες βρέθηκε στην παραλία της Νέας Μάκρης και καταστράφηκε από ειδική ομάδα καταδρομών.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

— Μετά την ολοκλήρωση της ανάκρισης παραπέμπεται για «κατοχή και εμπορία όπλων και πυρομαχικών» ο γιατρός Χρ. Πανόπουλος που είχε συλληφθεί τον περασμένο Μάρτιο στους Ευζώνους Κιλκίς.

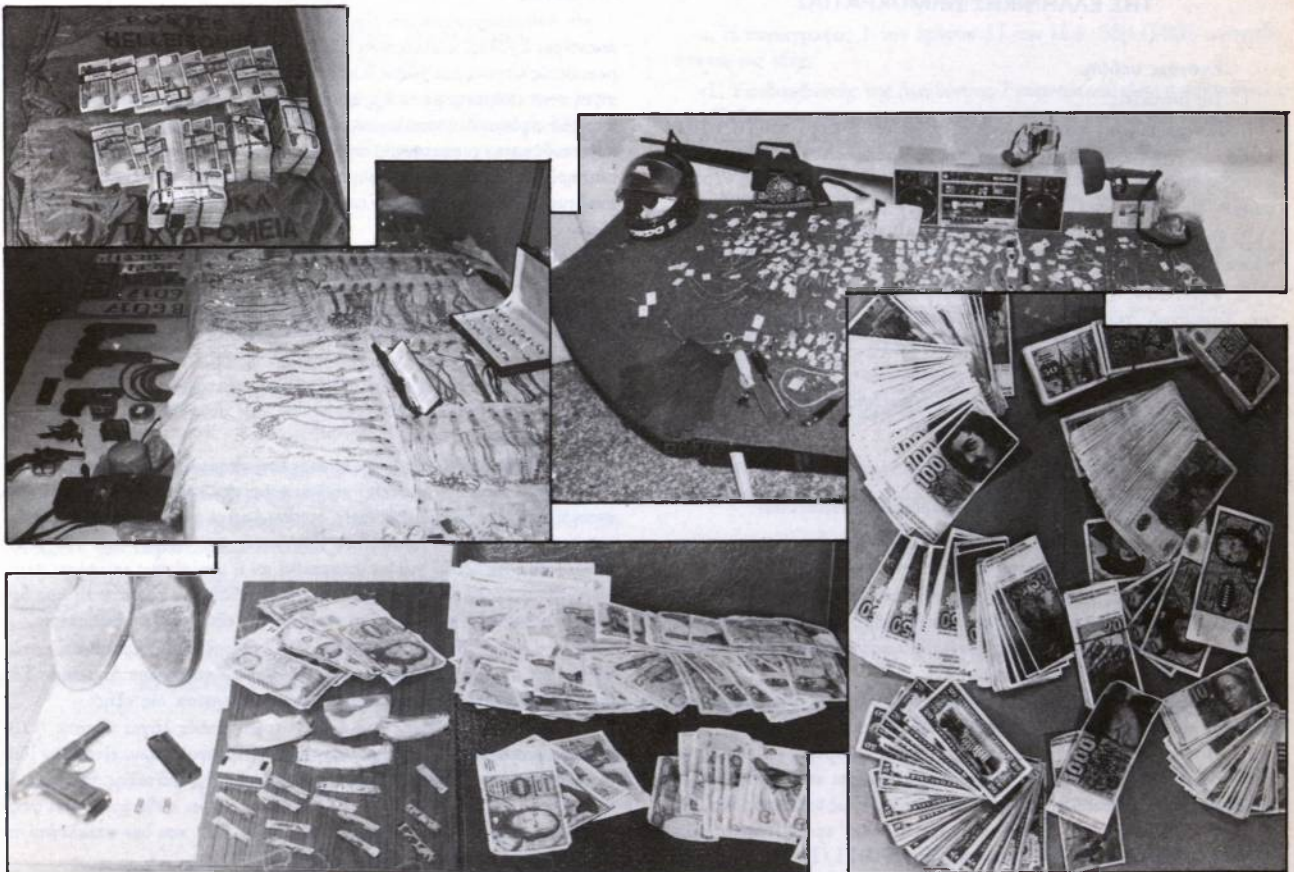
— Την ευθύνη για τη βομβιστική απόπειρα στο σπίτι του αρχηγού της ΕΛΑΣ αντιστράτηγου κ. Ι. Αντωνόπουλου ανέλαβε με προκήρυξη που έστειλε σε απογευματινή εφημερίδα η επαναστατική οργάνωση «1η Μάη».

— Άγριο έγκλημα έγινε τα ξημερώματα της 5ης Νοέμβρη σε αγροτική περιοχή κοντά στο αεροδρόμιο της Αλεξπολης με άγνωστο δράστη. Θύματα ο 44χρονος αστυφύλακας Βασίλης Τσαταλμπασίδης και η 36χρονη γυναίκα του, Μαρία.

— Απόδραση σχεδίαζε ο Ρωχάμης. Συνέλαβαν την κόρη του με εκρηκτικά στις φυλακές της Πάτρας.

— Συνελήφθη και ομολόγησε η δράστιδα της δολοφονίας του αποτρόπαιου εγκλήματος των δύο γυναικών στα Κάτω Πατήσια.

— Πλήρωμα περιπολικού της Άμεσης Δράσης σώζει τη ζωή μικρού κοριτσιού στην Πεύκη.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
17 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1989

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
97

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΑΡΙΘ. 202

Ρύθμιση θεμάτων του αστυνομικού και άλλου προσωπικού του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. Του άρθρου 11 παρ. 1 εδαφ. α, γ, στ και θ και 7 του Ν. 1481/1984 «Οργανισμός Υπουργείου Δημόσιας Τάξης» (Α' 152), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ. 1 και 2 του Ν. 1590/1986 «Τροποποίηση διατάξεων του Ν. 1481/1984...» (Α' 49).

β. Του Π.Δ. 137/1986 «Συγκρότηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Τάξης σε Υπουργείο Δημόσιας Τάξης» (Α' 51).

2. Την 7004/3/8 από 21.12.1988 απόφαση του Πρωθυπουργού και Υπουργού Δημόσιας Τάξης «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Δημόσιας Τάξης Σήφη Βαλυράκη» (Β' 921).

3. Την υπ' αριθμ. 240/1989 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας ύστερα από πρόταση Υπουργού Οικονομικών και του Υφυπουργού Δημόσιας Τάξης, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Τυπικά προς προαγωγή προσόντα αξιωματικών

1. Στο άρθρο 10 του Ν. 671/1977 «Περί ιεραρχίας, προαγωγών... αξιωματικών...» (Α' 236) προστίθεται παρ. 5 ως ακολούθως:

5. Αξιωματικός, προαχθείς ή προαγόμενος επ' ανδραγαθία ή ως ολυμπιονίκης, θεωρείται ότι απέκτησε το βαθμό του Υπαστυνόμου Β' από τη χρονολογία που απέκτησε το βαθμό αυτό ο, μετά την ανωτέρω προαγωγή, αμέσως νεότερός του.

2. Οι αξιωματικοί, που εντάχθηκαν στην Ελληνική Αστυνομία, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 55 και 56 του Ν. 1481/1984, για την απόκτηση δικαιώματος προαγωγής κατά τα άρθρα 10 και 28 του Ν. 671/1977, θεωρείται ότι έχουν συμπληρώσει το συνολικό χρόνο υπηρεσίας αξιωματικού, που συμπλήρωσε ο αμέσως νεώτερός του, εφόσον ο τελευταίος δεν έχει απολέσει αρχαιότητα κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του άρθρου 12 παρ. 2 και 3 του Ν. 671/1977.

Άρθρο 2

Είσοδος στις Σχολές προς φοίτηση

1. Η παράγραφος 6 του άρθρου 7 του Ν.Δ. 649/1970 «Περί ιεραρχίας, προαγωγών... Ανθυπασιτών...» (Α' 176) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«6. Ανθυπαστυνόμοι και Πυρονόμοι που καλούνται προς φοίτηση στις ανωτέρω Σχολές, κωλύμενοι κατά το χρόνο της εκπαίδευσης για υπηρεσιακούς λόγους και χωρίς δική τους υπαιτιότητα, καλούνται προς φοίτηση στην επόμενη, μετά την άρση του κωλύματος αυτού, εκπαιδευτική περίοδο, εφόσον δεν απώλεσαν τα απαιτούμενα προσόντα. Αν αποφοιτήσουν ευδόκιμα, εντάσσονται, ανάλογα με το βαθμό επίδοσής τους, στην επετηρίδα μαζί με τους αποφοιτήσαντες συναδέλφους τους κατά την εκπαιδευτική περίοδο κατά την οποία κλήθηκαν για πρώτη φορά να φοιτήσουν.

Σε περίπτωση που για σοβαρούς προσωπικούς ή οικογενειακούς λόγους ζητήσουν την εξαίρεσή τους από τη φοίτηση στη συγκεκριμένη εκπαιδευτική περίοδο, εφόσον οι προβαλλόμενοι λόγοι κριθούν βάσιμοι, καλούνται να φοιτήσουν στην επόμενη περίοδο, με την προϋπόθεση ότι δεν απώλεσαν τα απαιτούμενα προσόντα. Νέα εξαίρεση επιτρέπεται μόνο για μια ακόμη φορά. Στις ανωτέρω περιπτώσεις, οι αποφοιτούντες ευδόκιμα, εντάσσονται στην επετηρίδα των συναδέλφων τους με τους οποίους αποφοιτούν μαζί.

Για τους διατελούντες στην κατάσταση υπηρεσίας γραφείου, η κατάστασή τους αυτή δεν αποτελεί κώλυμα για την πρότασή τους προς φοίτηση ή συμμετοχή στις εξετάσεις, οι καλούμενοι όμως προς φοίτηση παραπέμπονται στην Υγειονομική Επιτροπή του άρθρου 55 του Π.Δ. 584/1985 (Α' 205) για να αποφανθεί αν η υγεία τους επιτρέπει ακινδύνως την παρακολούθηση του προγράμματος. Σε περίπτωση που δεν κρίνονται ικανοί ή αρνούνται τη φοίτηση, δεν εξελίσσονται περαιτέρω.

2. Στο άρθρο 38 του Π.Δ. 496/1987 «Προέλευση, προσόντα, κατάταξη κ.λπ του αστυνομικού προσωπικού του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης» (Α' 229) προστίθεται παράγραφος 3 έχουσα ως εξής:

«3. Ειδικά οι γυναίκες που κρίνονται μη ικανές λόγω κύησης ή λοχείας, εισάγονται για φοίτηση στη Σχολή Αρχιφυλάκων, είτε στην ίδια εκπαιδευτική περίοδο, με τους περιορισμούς της διάταξης της παρ. 8 του άρθρου 33 του Π.Δ. 585/1985, όπως ισχύει κάθε φορά, είτε στην επόμενη, εφόσον κριθούν ικανές από την Α.Υ.Ε. και δεν απώλεσαν τα απαιτούμενα προσόντα, εκτός του ορίου ηλικίας.

Αν στην τελευταία περίπτωση συντρέχει νέα κύηση ή λοχεία, εισάγονται για φοίτηση στη Σχολή, το αργότερο την αμέσως επόμενη εκπαιδευτική περίοδο, εφόσον κριθούν ικανές σύμφωνα με τα ανωτέρω. Μετά την αποφοίτησή τους εντάσσονται, ανάλογα με τη βαθμολογία τους, στον πίνακα των συναδέλφων τους, με τους οποίους αποφοιτούν μαζί.

Άρθρο 3

Ενοποίηση θέσεων αστυκτηνιάτρων αξιωματικών

Οι οργανικές θέσεις των Αστυκτηνιάτρων Αστυνομικών Διευθυντών, Αστυνομικών Υποδιευθυντών και Αστυνόμων Α', που προβλέπονται από το άρθρο 23 παρ. 4 του Ν. 1481/1984 καθίστανται ενιαίες.

Άρθρο 4

Αύξηση θέσεων ανιχνευτών - εξουδετερωτών βομβών

Οι θέσεις του αστυνομικού προσωπικού, που προβλέπονται από την παρ. 2 του άρθρου 2 του Π.Δ. 357/1986 (Α' 157) και από το άρθρο 2 του Π.Δ. 242/1988 (Α' 104), αυξάνονται κατά δέκα.

Άρθρο 5

Προγραμματισμός - Χορήγηση αδειών

Όπου από τις διατάξεις των άρθρων 13 και 14 του Π.Δ. 27/1986 (Α' 11) δεν προβλέπονται αρμόδιοι για τον προγραμματισμό και την έγκριση χορήγησης των αδειών του αστυνομικού προσωπικού, αρμοδιότητα αυτή ασκείται από τους αξιωματικούς διοικητές Υπηρεσιών για το προσωπικό των Υπηρεσιών τους. Για τα ίδια θέματα των αδειών των διοικητών, αρμόδιοι καθίστανται οι διευθυντές ή διοικητές των προϊσταμένων τους Υπηρεσιών.

Άρθρο 6

Δευτεροβάθμιο Συμβούλιο Κρίσης Αστυφυλάκων,
Αρχιφυλάκων και Ανθ/μων

Το Δευτεροβάθμιο Συμβούλιο Κρίσης για την παραμονή των Αστυφυλάκων στο Σώμα, που προβλέπεται από την παρ. 2 του άρθρου 47 του Ν. 1481/1984 αποτελείται από ένα Ταξίαρχο, ως πρόεδρο και δύο Αστυνομικούς Διευθυντές, ως μέλη.

Άρθρο 7

Τροποποίηση διατάξεων

Οι αρμοδιότητες των εδαφίων ε και στ του άρθρου 22 του Π.Δ. 582/1984 (Α' 208) υπάγονται, ως έχουν, στις αρμοδιότητες του άρθρου 20 του ίδιου Π.Δ/τος.

Άρθρο 8

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υφυπουργό Δημόσιας Τάξης αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 13 Απριλίου 1989

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΑΡΙΘ. 203

Τροποποίηση διατάξεων του Π.Δ. 584/1985 «Οργάνωση και λειτουργία Υγειονομικής Υπηρεσίας της Ελληνικής Αστυνομίας» (Α-204).

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. Του άρθρου 11 του Ν. 1481/1984 «Οργανισμός Υπουργείου Δημόσιας Τάξης» (Α-152), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 1590/1986 (Α-49) και των άρθρων 38 και 53 του ίδιου νόμου.

β. Του άρθρου 33 του Π.Δ. 582/1984 «Σύσταση, οργάνωση και λειτουργία των Κεντρικών και Περιφερειακών Υπηρεσιών του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης» (Α-208).

γ. Του Π.Δ. 137/1986 «Συγκρότηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Τάξης σε Υπουργείο Δημόσιας Τάξης» (Α-51).

2. Την αριθ. 7004/3/8 από 21.12.1988 απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Δημόσιας Τάξης «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Δημόσιας Τάξης, Σήφη Βαλυράκη» (Β-921).

3. Την αριθ. 231/1989 Γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, ύστερα από πρόταση του Υφυπουργού Δημόσιας Τάξης, αποφασίζουμε:

Άρθρο μόνο

α. Η παράγραφος 1 του άρθρου 11 του Π.Δ. 584/1985 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Υποδιευθυντής της Διεύθυνσης Υγειονομικού είναι ο αρχαιότερος των Ταξίαρχων υγειονομικών, από αυτούς που υπηρετούν στην περιφέρεια της Γενικής Αστυνομικής Διεύθυνσης Αττικής (Γ.Α.Δ.Α.), ο οποίος και αναπληρώνει το Διευθυντή στα καθήκοντά του, ελλείποντα, απόντα ή κλυδόμενα, με εξαίρεση την περίπτωση α της παραγράφου 1 του άρθρου 58 του παρόντος διατάγματος».

β. Η περίπτωση α της παραγράφου 1 του άρθρου 54 του Π.Δ. 584/1985 αντικαθίσταται ως εξής:

«α. Ένα Ταξίαρχο της Διεύθυνσης Υγειονομικού, που υπηρετεί στην περιφέρεια της Γ.Α.Δ.Α. με αναπληρωτή του τον αρχαιότερο υγειονομικό Αξιωματικό από τα τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη, ως Πρόεδρο. Αν δεν υπάρχει Ταξίαρχος Υγειονομικός στην περιφέρεια της Γ.Α.Δ.Α. Πρόεδρος ορίζεται ο αρχαιότερος Αστυνομικός Υγειονομικός Διευθυντής».

Στον Υφυπουργό Δημόσιας Τάξης αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 13 Απριλίου 1989

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

Από τα πρώτα βήματα της Αστυνομίας στην Αθήνα

Αναμνήσεις του τέως Αρχηγού Α.Π. Ιωάννου Καλυβίτη

Οι αναμνήσεις των παλαιών συναδέλφων παρουσιάζουν πάντα ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Πολύ δε περισσότερο όταν οι αφηγούμενοι κατείχαν καίριες θέσεις στην υπηρεσιακή ιεραρχία.

Τέτοια είναι και η αφήγηση του πρώην Αρχηγού της Αστυνομίας Πόλεως αείμνηστου

Ιωάννου Γ. Καλυβίτη, από τα πρώτα βασικά στελέχη του αστυνομικού αυτού Σώματος. Οι αναμνήσεις του τέως Αρχηγού, ανάμεσα στις εύθυμες αλλά και σοβαρές τους νότες, μας δίνουν μια γλαφυρή εικόνα των αστυνομικών (και όχι μόνον) πραγμάτων της πρωτεύουσας

στη δεκαετία του '20.

Η «Α.Ε.» παρουσιάζει τις ενθυμήσεις αυτές, αναδημοσιεύοντάς τες από το βιβλίο του «Μια μικρή ιστορία. Η Αστυνομία Πόλεων και τα 40 χρόνια της», Αθήναι 1962, χωρίς να αλλοιώσει τη γλώσσα του συγγραφέα.

ΚΟΝΤΗ ΦΟΥΣΤΑ

Μιά μέρα έπηγα στό Προεδρικό Μέγαρο διά τήν τακτική αναφορά μου προς τόν τότε Πρόεδρον δέιμνηστον Στρατηγόν Πάγκαλον. Είς τό γραφείο του εύρίσκετο ή σύζυγός του καί ή κόρη του. Ή σύζυγος τοῦ Προέδρου ἀποτεينوμένη προς ἐμέ μου εἶπε: «Γιατί κ. Δ/τά ἐπιτρέπετε σέ μερικές κυρίες καί δεσποινίδες νά γυρνοῦν στούς δρόμους μέ φοῦστες κοντές μέχρι τό γόνατο;». Ἐγώ ἀπήντησα ὅτι ἡ Ἀστυνομία δέν κανονίζει τό μάκρος τῆς φούστας ἀλλ' ἡ θεά μόδα. Ὁ Πρόεδρος εὐρῆκε λογική τήν παρατήρηση τῆς συζύγου του καί μέ τή σειρά του μέ διέταξε νά προβῶ ἀμέσως εἰς τήν σύνταξιν τῆς σχετικῆς ἀστυνομικῆς διατάξεως. Παρ' ὅλας τās ἀντιρρήσεις μου ὁ Πάγκαλος ἐπέμενε καί ἐπανέλαθε τῇ διαταγῇ του. Ἐπηκολούθησε διαλογική συζήτηση μεταξύ ἐμοῦ καί τοῦ Προέδρου διά τό μήκος τῆς φούστας καί διά τόν τρόπον μετρήσεώς τῆς. Ἐν τέλει ἀπεφασίσθη νά ἀπέχη τό ἄκρον τῆς φούστας 30 πόντους ἀπό τό ἔδαφος καί νά μετῶται διά μέτρου τό ὕψος αὐτό ὑπό των Ἀστυνομικῶν ὀργάνων.

Ἡ Αστυνομική διάταξις συνετάχθη καί υπεργράφη ἐκτός ἐμοῦ ως Αστυνομικοῦ Δ/τοῦ καί ὑπό του μακαρίτη Μαρούδα Διοικητοῦ τῆς Ασφαλείας τῆς πόλεως, διότι κατά τήν ἐποχὴν ἐκείνην τήν ἀσφάλειαν τῆς πρωτεύουσας κατά διαταγὴν του Παγκάλου ἤσκει ἡ

Χωρ/κή. Μετά τήν υπογραφήν ἐστάλη προς τό ἀρμόδιον Υπουργεῖον των Εσωτερικῶν προς ἐγκρίσιν. Μετά τήν ἐγκρισίν τῆς ἐδημοσιεύθη εἰς τας ἐφημερίδας καί ἤρχισεν ἡ ἐφαρμογή τῆς. Προ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ὅμως ἐκάλεσα στή Διεύθυνση τους Διοικητὰς των Τμημάτων Τάξεως καί τους συνέστησα νά εἶναι πολύ προσεκτικοί εἰς τήν ἐφαρμογὴν τῆς περὶ ἧς πρόκειται διατάξεως καί τους παρεκάλεσα νά ἀναθέσουν τήν ἐκτέλεσίν τῆς μόνον σέ ὠρισμένους ἀνωτέρους υπαλλήλους. Ὡς Ἀπό πρόσφατον δημοσίευμα στα «Αστυνομικά Χρονικά» τοῦ φιλτάτου Δημοσιογράφου κ. Σπ. Λεωτσάκου «περὶ κοντῆς φούστας» σταχυολογῶ τὰ κάτωθι: «Σύμφωνα με προδιαγραμμένον σχέδιον, οἱ Συντάκται των ἐφημερίδων «Βῆματος», «Ἐθνους», «Ἐστίας» καί «Βραδυνῆς» κ.κ. Ζερβέας, Γιανναράκος, Λεωτσάκος καί Ἀρνέλλος, ἔγραφον εἰς τας ἐφημερίδας των ὅτι κατηρτίσθησαν εἰδικά συνεργεῖα ἀπό πεπειραμένους αστυνομικοὺς καί ὅτι τήν ἐπομένην θα ἐτίθετο εἰς ἐφαρμογὴν ἡ διάταξις καί ὅτι οἱ γυναῖκες θα ἔπρεπε νά το ἔχουν ὑπ' ὄψει των. Τήν μεθεπομένην ἀνέγραψαν τήν πληροφορίαν, ὅτι το πρῶτον συνεργεῖον κατηρτίσθη ἤδη ὑπὸ τόν τότε ὑπαστυνόμον καί ἤδη ε.α. αστυνομικόν Δ/ντήν κ. Κ. Σαρλήν. Καί ἐνθυμούμαι γράφει ὁ κ. Λεωτσάκος, ὅτι λίαν πρῶί τῆς ἡμέρας τῆς ἐφαρμογῆς τῆς, ἐγώ καί ὁ συνάδελφός μου κ. Ζερβέας μετέθη-

μεν μετὰ των φωτογραφικῶν μηχανῶν μας εἰς τό Α' Αστυνομ. Τμήμα καί ἀνεμέναμεν τήν ἐξοδον ἐκ τοῦ Τμήματος τοῦ κ. Σαρλή μετὰ τοῦ συνεργεῖου τοῦ. Εἰς τήν οδόν Ευαγγελιστρίας συνελήφθη ἡ πρώτη παραβάτις». Καί ἐξακολουθεῖ γράφων ὁ κ. Λεωτσάκος πῶς ἐφωτογράφησαν αὐτήν, πῶς προσήχθη εἰς τό αὐτόφωρον Πταισματοδικεῖον καί πῶς ἐτιμωρήθη με διήμερον κράτησιν. Οἱ ἐφημερίδες ἐσχολίασαν εἰρωνικῶς τήν ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως καί ἐτόνισαν τήν ἀποδοκιμασίαν τοῦ κοινού. Τοῦτο ἠνάγκασε τόν Πάγκαλον νά διατάξῃ τήν παύσιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς διατάξεως.

Καί αὐτά μεν ἔγραψε ὁ φίλτατος κ. Λεωτσάκος ὅτι ὁ τύπος ἐπέτυχε τήν πρώτην ἐπιτυχίαν δια τήν προστασίαν τοῦ κύρους τῆς νέας Αστυνομίας, ἐγώ δε προσθέτω ὅτι γιὰ πολὺ καιρὸ συνεζητεῖτο ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἡ κοντὴ φοῦστα καί ἐγίνε ἀντικείμενον των θεατρικῶν ἐπιθεωρήσεων. Ἡ κοντὴ φοῦστα ἐγένε ἀντικείμενον σχολίων καί ἀπὸ τὸν γαλλικόν Τύπον.

Ἡ ΑΡΚΟΥΔΑ

Προς ἀποφυγὴν τῆς δυσαρέστου ἐντυπώσεως τοῦ κοινού ἐκ τῆς διελεύσεως των ἀρκουδιάρων ἐκ των κεντρικῶν οδῶν τῆς πόλεως, συνετάξα κατά τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς Αστυνομίας εἰς

τας Αθήνας μίαν αστυνομικήν διάταξιν απαγορεύουσιν την διέλευσιν και την υπέβαλα προς έγκρισιν, ως συνήθως, εις το Αρχηγείον της Αστυνομίας. Μετά την μελέτην αυτής ύστερα από λίγες ημέρες με εκάλεσεν εις το Αρχηγείον ο Χαλίντεϊ, και διερμηνεύοντος του άλλοτε τμηματάρχου του αρχηγείου και ήδη διακεκριμένου Καθηγητού του Πανεπιστημίου κ. Κωνστ. Γαρδίκας, και εξήτησε να μάθω από το στόμα μου τον λόγον της εκδόσεως της περί ής πρόκειται διατάξεως. Εγώ όπως έγραφα και στο ιστορικό της διατάξεως, ανέφερα ότι σκοπός της ήτο η αποφυγή της δυσαρέστου εντυπώσεως των πολιτών εκ της αθλίας εμφανίσεως των αρκουδιάρων και των ζώων των. Ο Αρχηγός έσκασε στα γέλια και αποτεινόμενος προς τον κ. Γαρδίκαν είπε «τον πιάσαμε τον κ. Καλυθίτη δεν γνωρίζει τον πραγματικό λόγο της εκδόσεως της διατάξεως» και προσέθεσεν ότι κατ' αυτόν «σκοπός ήτο η πρόληψις αφηνιάσεως των αλόγων εκ της θέας των ζώων και εκ της δυσσομίας πού αναδίδουν» και έκανε τη χαρακτηριστική κίνησι που κάνουν τα άλογα όταν μυρίζονται τις αρκούδες. Ο κ. Γαρδίκας και εγώ μετά κόπου κατωρθώσαμε να συγκρατήσουμε τα γέλια τα οποία ακράτητα εξέσπασαν όταν θρεθήκαμε μόνοι στο γραφείο του.

ΤΟ ΡΟΥΣΦΕΤΙ

Η πρώτη ελληνική λέξη που έμαθε ο αείμνηστος Άγγλος Διοργανωτής Φρ. Χαλίντεϊ όταν έγινε Αρχηγός του Σώματος ήτο η λέξη «ρουσφέτι». Οσάκις παρουσιαζόμην ενώπιόν του δια να του ζητήσω την έγκρισιν ζητήματος διευκολύνσεώς τινος, η πρώτη ερώτησή του ήτο «ρουσφέτι»; αναλόγως της απαντήσεώς μου, ενέκρινεν ή απέριπτε την αίτησιν. Κάποτε ένας Υπουργός, Ξένου Υπουργείου, μου εξήτησε δι' επιστολής να εγκρίνω δι' ένα φίλον του κόμματός του, την τοποθέτησιν ενός περιπτέρου εις την διασταύρωσιν των οδών Σταδίου και

Ο Σερ Φρέντερικ Χαλίντεϊ, οργανωτής του σώματος της Αστυνομίας Πόλεων.

Πεσμαζόγλου. Εις τον ενδιαφερόμενον και αργότερα εις τον Υπουργόν ανέφερα ότι δεν μπορούσα να χορηγήσω την αιτουμένην άδεια, διότι ο ενδιαφερόμενος δεν ήτο τραυματίας πολέμου και διότι λόγοι κινήσεως δεν επέτρεπον την τοποθέτησιν περιπτέρου εις το ζητηθέν μέρος. Ο εν λόγω Υπουργός εξήτησε την ενίσχυσιν του προϊσταμένου μου Υπουργού, όστις με τη σειρά του με παρεκάλεσε να χορηγήσω την άδειαν. Τότε ηναγκάσθην να θέσω το ζήτημα υπ' όψει του Αρχηγού μου, εις ον εξέθεσα και τους λόγους της αρνήσεώς μου. Ο Χαλίντεϊ ήρεμος και σοβαρός με ηρώτησε «ρουσφέτι»; και όταν του απήντησα ναι, με διέταξε να επιμείνω εις την άρνησίν μου και μου προσέθεσε «να ειπής εις τον Υπουργόν, ότι ο Άγγλος Αρχηγός δεν εγκρίνει οι πλάτες μου είναι πολύ γερές και αντέχουν σε τέτοιες πιέσεις». Έκτοτε σε κάθε παρομοία περίπτωση ρουσφετιού, έλεγα στους ενδιαφερομένους ότι «ο Εγγλέζος» δεν εγκρίνει.

ΣΥΛΛΗΨΙΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΠΑΡ' ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΥ Δ/ΝΤΟΥ

Σε όλη την αστυνομική σταδιοδρομία μου μια φορά μόνον ευρέθηκα σε τόση αμηχανία και σε τόσο δύσκολη θέση. Ήτο η ημέρα που διετάχθην να συλλάβω τον Υπουργόν μου και εξηγούμαι.

Μια μέρα με καλεί στο τηλέφωνο ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως αείμνηστος Στρατηγός Πάγκαλος και μου είπε «Να πιάσης τον Υπουργό σας και να τον οδηγήσης άνευ χρονοτριβής στο Πολιτικό Γραφείο». Φαντασθήτε την έκπληξί μου και την αμηχανία μου, να προβώ στη σύλληψη του προϊσταμένου μου Υπουργού. Η διαταγή όμως ήτο διαταγή και ως τοιαύτην έπρεπε να την εκτελέσω αναντιρρήτως. Ηναγκάσθην λοιπόν να μεταβώ εις το Υπουργείο και να παρουσιασθώ εις τον Υπουργόν προς όν ανέφερα τη διαταγή του Παγκάλου. Ο Υπουργός εξανέστη ως εικός, και μου είπε με ύφος αυστηρό «από πότε κ. Δ/ντά οι κατώτεροι πιάνουν τους ανωτέρους των;». Εγώ διατηρήσας τον πρέποντα τρόπον συμπεριφοράς, αλλά και χολωθείς από το αυστηρό ύφος του Υπουργού μη αναλογιζομένου την δεινήν θέσιν εις την οποίαν ευρίσκετο, απήντησα «Από τότε που διοικεί ο Πάγκαλος» και τούτο το είπα, διότι ο περί ού πρόκειται Υπουργός, ύστερα από κάθε διαταγή του εσυνειθίζε να λέγη «Θα διοικήσω Παγκαλικά τω τρόπω». Εγώ αναλογιζόμενος την δεινήν θέσιν του οδηγουμένου δίκην κοινού εγκληματίου εις το Πολιτικό γραφείο και μη θέλων να δημιουργήσω εις θάρος του επεισόδιο, τον παρεκάλεσα να μεταθί μόνος του, πράγμα που έγινε, χωρίς το συμβάν να γίνη γνωστόν πέραν του κύκλου του Πολιτικού Γραφείου.

Ο ΜΑΧΑΡΑΓΙΑΣ ΤΗΣ ΚΑΠΟΥΡΤΑΛΑΣ

Ο διαπρεπής δημοσιογράφος και αγαπητός φίλος ο κ. Σπυρ. Λεωτοάκος έγραφε προ τινος εις τα «Αστυνομικά Χρονικά» ένα χαριτωμένο επεισόδιο που έλαβε χώρα κατά τα πρώτα έτη της εγκαταστάσεως της Αστυνομίας εις τας Αθήνας. Από την περιγραφήν του επεισοδίου, παραθέτω μικράν περιληψιν. «Ένα βράδυ της εποχής εκείνης, έλαβε χώραν μια υπηρεσιακή σύσκεψη εις τα γραφεία της Αστυνομικής Διευθύνσεως εις την οποίαν παρίσταντο ο Αστυνομικός Διευθυντής και σεβαστός ήδη πρεσβύτες κ. Ιω. Καλυβίτης, ο Διοικητής της Γενικής Ασφαλείας κ. Αριστ. Κουτσομάρης, ήδη δικηγόρος και ο υποδιοικητής ο τέως Αρχηγός του Σώματος και τότε Αστυνόμος κ. Θεόδ. Λεονταρίτης. Αφορμήν έδωκεν ένα τηλεφώνημα δια του οποίου ανεφέρετο ότι εις το επί της λεωφόρου Κηφισίας και νυν Βασιλίσσης Σοφίας, πολυτελέστατον ξενοδοχείον «Πτι Παλαί» προσήρχετο πολύς εκλεκτός κόσμος με φράκα, στολές και παράσημα και κυρίες με εξώμους αμφιέσεις. Εις το τηλεφώνημα προσετίθετο ότι εις το ξενοδοχείον εδίδετο επίσημος δεξίωσις υπό της Κυβερνήσεως προς τιμήν του Μαχαραγιά της Καπουρτάλας.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ναύαρχος Κουντουριώτης με τον Ιωάννη Καλυβίτη.

Η Διεύθυνσις δεν είχε λάβει ουδεμίαν σχετικήν είδησιν. Εν πάσει περιπτώσει ο κ. Καλυβίτης διέταξε τους ανωτέρω δύο αστυνομικούς να μεταβούν επί τόπου και να εξακριβώσουν τί ακριβώς συνέβαινε. Ταυτοχρόνως διέταξε τον διοικητήν του Γ' τμήματος Αστυνόμον τότε και ήδη Υπουργόν των Συγκοινωνιών κ. Δημ. Βρανόπουλον και τον Διοικητήν της Τροχαίας μακαρίτην Κατραμπασάν, να μεταβούν και αυτοί επί τόπου, προς τήρησιν της τάξεως. Όταν οι ανωτέρω αστυνομικοί κατέφθασαν επί τόπου, εύρον εκατοντάδες ιδιωτικών αυτοκινήτων και ταξί, τα οποία είχαν πιάσει ουρά και ανέμενον να αποβιβάσουν τους επιβάτας των. Μα τί να πρωτοκάνουν οι άνθρωποι και σε ποιόν να πρωτοδώσουν εξηγήσεις. Να ο αείμνηστος Καφαντάρης με τη γυναίκα του, με φράκο και με τα παράσημά του. Μόλις πρόλαβαν να τον σταματήσουν εις τα σκαλάκια οι αστυνομικοί. «Συγγνώμην κ. Πρόεδρε» τί τρέχει παρακαλώ απήντησεν ο μακαρίτης. «Κάποια παρεξήγησις... η δεξίωσις δεν πρόκειται να δοθή» ο Μαχαραγιάς δεν ήλθε... απήντησαν οι αστυνομικοί για να είπουν κάποιαν δικαιολογίαν». «Φίλτατέ μου... Μα φίλτατέ μου (προσφιλής προσαγόρευση σε γνωστούς και αγνώστους του Καφαντάρη) θα έπρεπε το Υπουργείον των Εξωτερικών να μας ειδοποιήση σχετικώς όχι να μας κάνη να ντυνόμαστε». «Συγγνώμην κ. Πρόεδρε... έχετε πρόσκληση; ηρώτησεν ο κ. Κουτσομάρης. «Και βέβαια κ. Διοικητά, απρόσκλητος θα ηρχόμην φίλτατέ μου». «Θα μπορούσα να ιδώ την πρόσκλησή σας; παρεκάλεσε ο κ. Κουτσομάρης. Ευχαρίστως φίλτατέ μου και έδωσεν εις τον Διοικητήν της Γεν. Ασφαλείας έντυπον την πρόσκλησιν την οποίαν είχε λάβει στο σπίτι του και η οποία όπως την διέσωσα εις την μνήμην μου, είχε περίπου ως εξής: Υπουργείον Εξωτερικών. Τμήμα Εθιμοτυπίας. «Καθ' υψηλήν Υπουργικήν εντολήν έχω την τιμή να παρακαλέσω Υμάς όπως μετά της αξιοτίμου συζύγου σας, τιμήσητε δια της παρουσίας σας την δεξίωσιν που δίδει η Κυβέρνησις της Ελληνικής Δημο-

κρατίας την προσεχή Δευτέραν... τρέχοντος μηνός και ώραν 9 και 30' μ.μ. εις τας αιθούσας του ξενοδοχείου «Πτι Παλαί» προς τιμήν της αφιχθείσης ΑΒ.Υ. του Μαχαραγιά της Καπουρτάλας». Ένδυμα επίσημον ή μεγάλη στολή μετά παρασήμων. Εντολή Υπουργού Δ. Καλλογιάννης». Η υπογραφή ήτο έντυπος και η πρόσκληση δεν είχε καμμίαν σφραγίδα του Υπουργείου των Εξωτερικών. Ο φάκελλος είχε γραμματόσημον πράγν'α που φυσικά δεν θα συνέβαινεν αν πραγματικά προήρχετο εκ του Υπουργείου και είχε την σφραγίδα.

Ο κ. Κουτσομάρης με την πρώτη ματιά που έρριψεν εις την πρόσκλησιν, αντελήφθη ότι επρόκειτο περί φάρσας, την οποίαν είχαν σκαρώσει άγνωστοι φαρσέρ. Μετά τον Καφαντάρην προσήλθον οι μακαρίται Παπαναστάσης και Παναγής Τσαλδάρης. Συγγνώμην, Κύριοι Πρόεδροι, η δεξίωσις ξέρετε ανεβλήθη. Ο Μαχαραγιάς δεν ήλθε. Εις την πραγματικότητα δηλαδή ο Μαχαραγιάς ο κακομοίρης δεν επρόκειτο να έλθη. Πλέον από τριακόσια άτομα είχαν προσκληθεί εις την δεξίωσιν και η Αστυνομία δεν έκανε τίποτα άλλο παρά να διώχνη τον κόσμο εγέλασε, με την καρδιά του, δια την φάρσαν εκείνην. Εκείνος που δεν γελούσε καθόλου ήτο ο κ. Κουτσομάρης, το φυσούσε και δεν κρύων». Πού θα μου παν οι άτιμοι», έλεγε και ξανάλεγε. Και πράγματι μετά πολλάς ερεύνas και ύστερα από ολοκλήρους μήνας κατώρθωσε να ανακαλύψη ότι αι περί ών επρόκειτο προσκλήσεις, είχαν τυπωθεί εις ένα μικρόν συνοικιακόν τυπογραφείον του Πειραιώς. Ο τυπογράφος ηναγκάσθη να ομολογήσῃ και να αποκαλύψῃ τα ονόματα των δραστών. Ήσαν όλοι τους «καλόπαιδα» όπως ελέγοντο τότε, οι σημερινοί τεντυμπόιδες. Επειδή ούτε πλαστογραφία υπήρχεν, ούτε απάτη ο κ. Κουτσομάρης ηρκέσθη να απευθύνη εις τους νέους εκείνους μίαν αυστηροτάτην κατσάδαν και να δώση τα ονόματά των εις τον Τύπον της εποχής εκείνης, μαζί με την αναγγελίαν της διαλευκάνσεως της υποθέσεως»...

ΕΠΕΣΑΝ ΣΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ

Στο χρόνο που πέρασε, χάσαμε πολλούς συναδέλφους που η μοίρα το θέλησε να φύγουν για πάντα από κοντά μας.

Θάνατοι από φυσικά αίτια, θάνατοι από τροχαία ατυχήματα (πολλά τροχαία ατυχήματα) και τα θύματα του καθήκοντος.

Η «Αστυνομική Επιθεώρηση», μέσα απ' τις σελίδες της, θρήνησε τους συναδέλφους αυτούς και εκφράζει για μια ακόμα φορά τα συλλληπητήριά της στις οικογένειές τους.

Άλλον ένα συνάδελφο, τον ανθυπαστυνόμο Απόστολο ΕΥΘΥΜΙΟΠΟΥΛΟ, βρήκε ο θάνατος, ενώ ρύθμιζε την κυκλοφορία: στις 7 Νοεμβρίου 1989 εκτελούσε υπηρεσία τροχονομικού ελέγχου στο εθνικό οδικό δίκτυο Αθηνών-Θεσσαλονίκης με το ΕΑ 13177 Ρ/Τ περιπολικό αυτοκίνητο και οδηγό τον Αστυφύλακα Παντελή Σαρρή. Γύρω στις 07.20', στη Χ/Θ 400, 200 σταμάτησε το περιπολικό αυτοκίνητο στο άκρο δεξιό της οδού, με αναμένα τα αλάρμ και τα φώτα οροφής (φάρους) και επιλήφθηκαν τροχαίου ατυχήματος εκτροπής Δ.Χ.Φ. αυτοκινήτου. Στις 08.40' και ενώ ρύθμιζαν την κυκλοφορία στο σημείο του ατυχήματος, το ΝΑΝ 9373 ΔΧΦ ρυμουλκό μετά ρυμουλκουμένου, με οδηγό το Χαράλαμπο Αναστασιάδη, που εκκινεί με κατεύθυνση από Αθήνα προς Θεσσαλονίκη, λόγω υπερβολικής ταχύτητας και ολισθηρότητας του δρόμου, εκτράπηκε της πορείας του και κινούμενο με ζικ-ζακ, παρέσυρε κι εφόνευσε τον Ανθυπαστυνόμο Ευθυμιόπουλο και τραυμάτισε σοβαρά τον Αρχιφύλακα Παντελή Χατζή, που υπηρετεί στον Αστυνομικό Σταθμό Πυργαίου Λαρίσης, που διερχόταν από τον τόπο του ατυχήματος και είχε κατέβει από το αυτοκίνητό του για να βοηθήσει τους συναδέλφους του. Στη συνέχεια, το φορτηγό προσέκρουσε και παρέσυρε το περιπολικό αυτοκίνητο, το οποίο κατάστρεψε ολοσχερώς, και αφού προσέκρουσε σε άλλα δύο αυτοκίνητα και τραυμάτισε ελαφρά δύο άτομα, ανατράπηκε εκτός οδοστρώματος, σταματώντας πάνω στον κορμό ενός δένδρου.

Ο Ανθυπαστυνόμος Απόστολος Ευθυμιόπουλος από το Πουρνάρι Δομοκού ήταν 49 χρονών, παντρεμένος και πατέρας ενός 17χρονου γιου. Από το Σεπτέμβριο του 1961, που είχε καταταγεί στο Σώμα της τ. Χωροφυλακής, μέχρι την ημέρα του τραγικού του θανάτου, διακρινόταν πάντα για την επαγγελματική του κατάρτιση, την προσηλωση στο καθήκον, την υπηρεσιακή συνέπεια, το άμεμπτο της επαγγελματικής και κοινωνικής του διαγωγής, την καλωσύνη και την ηπιότητα του χαρακτήρα του.

Θεωρούμε χρέος μας και ελάχιστο φόρο τιμής, να αφιερώσουμε μια σελίδα ακόμα για να ξαναθυμηθούμε και τους άλλους συναδέλφους που έπεσαν στο καθήκον μέσα στο 1989, και που τόσο πρόωρα έφυγαν από τη ζωή.

Αρχιφύλακας ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ Κωνσταντίνος. Παρασύρθηκε από Ι.Χ. αυ-

τοκίνητο στις 12.3.89 και τραυματίστηκε σοβαρά, ενώ ρύθμιζε την κυκλοφορία, στον ισόπεδο κόμβο της Ε.Ο. Αθηνών-Λαμίας με την οδό Τατοΐου. Την επομένη υπέκυψε στα τραύματά του.

Αστυφύλακας ΣΑΚΚΑΣ Σαράντος και ΚΟΚΚΟΛΑΚΗΣ Νικόλαος. Έπεσαν νεκροί στις 8.6.89 απ' τις σφαίρες δραπετών των φυλακών Νεαπόλεως, όπου εκτελούσαν υπηρεσία.

Υπαστυνόμος Β' ΠΑΥΛΙΔΟΥ Δωροθέα. Παρασύρθηκε θανάσιμα στις 30.8.89 από διερχόμενο ταξί, ενώ ρύθμιζε την κυκλοφορία στο 109 χιλιόμετρο της Ν.Ε.Ο. Αθηνών-Λαμίας.

Μέσα στο πρώτο δεκάμηνο του 1989 πενήθησαμε και τους παρακάτω συναδέλφους (κατά βαθμό): Αστυν. Υποδ/ντή Πάνο Μούζη, Αστυνόμους Β' Γεώργιο Βούλγαρη και Δημήτριο Παπαντωνίου, Υπαστυνόμους Α' Μανουήλ Κοκκώνη, Κωνσταντίνο Ντουμπαναράκη και Νικόλαο Χάμπα, Υπαστυνόμο Β' Επαμεινώνδα Τσιάτουρα, Ανθυπαστυνόμους Ζήση Δούφα, Αντώνιο Μανογιαννάκη και Μιχαήλ Τζοβάνο, Αρχιφύλακες Λουκά Βούρο, Αντώνιο Γαλανόπουλο, Φώτιο Θεοδωρακόπουλο, Σπυριδωνα Καλούδη, Θεόδωρο Καμπούρη, Θωμά Καρζή, Βασίλειο Κυριαζή, Μανούσο Μανουσέλη-Μαρκάκη, Νικόλαο Μπαρπάτση, Σταύρο Νταματίδη, Γεώργιο Παζβάνη, Αθανάσιο Ρέντζιο, Αριστείδη Ταπεινό και Αθανάσιο Τσώλα, Αστυφύλακες Ελευθέριο Αποστολίδη, Ευάγγελο Βλαχάκη, Κωνσταντίνο Βλαχόπουλο, Περικλή Γούλα, Ευστράτιο Δεληαντωνίου, Φώτιο Δημοθόδωρο, Γεώργιο Ζιώγα, Μιχαήλ Καμπούρακη, Χρήστο Καρανικόλα, Ιωάννη Κόττα, Βασίλειο Κωσιάρα, Κωνσταντίνο Κωστούδη, Αντώνιο Προβατά, Σταύρο Σαντορίδη, Θωμά Σιφνάκη, Χαράλαμπο Σουρρή, Νικόλαο Τσακαλάκη και Κυριάκο Χαντζόπουλο.

Στον παραπάνω τραγικό κατάλογο, πιθανώς να μη συμπεριλήφθηκαν συνάδελφοι που έφυγαν από κοντά μας μετά τη σύνταξη αυτού του αφιερώματος. Στο επόμενο τεύχος θα αποκαταστήσουμε την αταξία αυτή.

ΠΡΟΑΓΩΓΕΣ

- Προήχθησαν στο βαθμό του αστυνομικού διευθυντή οι αστυν. υποδιευθυντές ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ Σπήλιος, ΜΑΚΡΗΣ Παναγιώτης, ΑΘΑΝΑΣΑΡΟΣ Θεόδωρος, ΚΑΛΟΦΩΤΙΑΣ Δημήτριος και ΣΑΓΩΝΑΣ Βασίλειος.
- Προήχθησαν στο βαθμό του αστυνομικού υποδιευθυντή οι αστυνόμοι Α΄:

Καρκάνης Βασίλειος, Γερογιάννης Δημήτριος, Τασάκος Νικόλαος, Τσουκαλάς Δημήτριος, Λουμπαρδιάς Νικόλαος, Μπουντάς Θεόδωρος, Κρουνίδης Δημοσθένης, Αναγνώστου Γεώργιος, Κράβαρης Γεώργιος και Μανουράς Βασίλειος.

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΥΠΑΣΤΥΝΟΜΩΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ

Ονομάστηκαν υπαστυνόμοι Β΄ –ειδικών καθηκόντων (υγειονομικού) οι απόφοιτοι του ιατρικού τμήματος της Στρατιωτικής Σχολής Αξιωματικών Σωμάτων ΞΗΡΟΓΙΑΝΝΗΣ Γεώργιος και ΜΠΑΔΕΚΑΣ Αθανάσιος.

ΜΕΤΑΤΑΞΗ ΑΣΤΥΝΟΜΟΥ

Έγινε μετάταξη του Αστυνόμου Β΄ γενικών καθηκόντων ΠΑΠΑΛΕΞΑΝΔΡΑΚΟΥ Παναγιώτη, πτυχιούχου του Τμήματος Ιατρικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, στην κατηγορία των αξιωματικών ειδικών καθηκόντων υγειονομικού, με το βαθμό που φέρει.

ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΝΕΡΓΟ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Επαναφέρθηκαν στην ενεργό υπηρεσία με τον ίδιο βαθμό που κατείχαν κατά την αποστρατεία τους, ο αστυνομικός διευθυντής ΚΑΤΣΙΦΗΣ Γεώργιος, οι αστυνομικοί υποδιευθυντές ΚΙΤΣΑΚΗΣ, Δημοσθένης και

ΜΑΡΑΒΕΛΕΑΣ Αλέξανδρος και ο αστυνόμος Α΄ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ Αθανάσιος που προήχθη στο βαθμό του αστυνομικού υποδιευθυντή.

ΑΠΟΣΤΡΑΤΕΙΕΣ

- Αποστρατεύτηκαν με αίτησή τους και ένα μήνα μετά την προαγωγή στο βαθμό τους οι ταξίαρχοι ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ Δημήτριος και ΔΕΡΝΙΚΑΣ Θωμάς.
- Αποστρατεύτηκε, μετά από αίτησή του ο αστυνομικός διευθυντής ΜΗΤΡΩΓΩΓΟΣ Βασίλειος.
- Αποστρατεύτηκαν με αίτησή τους και ένα μήνα μετά την προαγωγή στο βαθμό τους οι αστυνόμοι Α΄: ΚΟΛΟΚΟΚΟΥΡΗΣ Ανδρέας, ΠΙΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ Κων/νος, ΛΕΚΕΑΣ Βασίλειος, ΧΑΡΑΚΙΔΑΣ Ηλίας, ΚΑΛΛΕΡΓΗΣ, Νικόλαος, ΝΟΥΣΗΣ Κων/νος, ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Φώτιος, ΠΑΠΑΔΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ Παναγιώτης και ΧΑΝΙΩΤΑΚΗΣ Ιωάννης.
- Αποστρατεύτηκαν, με αίτησή τους, οι υπαστυνόμοι Β΄ ΣΙΕΜΟΣ Νικόλαος και ΧΑΡΑΚΤΗΝΙΩΤΗΣ Γεώργιος.

ΗΘΙΚΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ

Απονεμήθηκαν ηθικές αμοιβές στο κατώτερο προσωπικό διότι με προθυμία, επιμονή και αποφασιστικότητα, κατόρθωσαν να συλλάβουν (ή βοήθησαν στη σύλληψη) κατόχους και εμπόρους ναρκωτικών ή καλλιεργητές δενδρυλλίων ινδικής κάνναβης:

- Υπαστυνόμο Α΄ ΜΗΤΤΟ Αθανάσιος και αστυφύλακες ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Γεώργιο, ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟ Νικόλαο και ΚΑΡΑΚΩΣΤΑ Ευάγγελο του Α.Τ. Καμμένων Βούρλων.
- Αστυν. Υποδιευθυντή ΠΑΤΡΙΝΟ Θεόδωρο, αστυνόμο Β΄ ΠΑΠΑΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Χρήστο, ΒΑΛΚΑΝΙΩΤΗ Κων/νο, ανθυπαστυνόμου ΤΣΙΑΜΑΝΤΑ Νικόλαο, ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΛΗ Κων/νο και ΜΟΥΤΑΦΗ Γεώργιο, αρχιφύλακα ΠΡΕΜΕΤΗ Ιωάννη και αστυφύλακες ΣΑΚΚΑ Γεώργιο και ΖΑΛΑΩΡΑ Ευθύ-

μιο του Α.Τ. Μακρακώμης και του Επιτελείου της Α.Δ. Φθιώτιδας.

- Υπαστυνόμο Α΄ ΜΠΑΛΑΓΚΑ Γεώργιο και αστυφύλακες ΡΟΔΟΠΟΥΛΟ Χρήστο, ΜΙΧΑ Κων/νο και ΚΟΛΟΒΑΔΗ Παναγιώτη του Τ.Α. Άργους.
- Ανθυπαστυνόμο ΚΛΕΙΔΩΝΑ Σπυρίδωνα και αστυφύλακα ΜΑΣΤΟΡΙΚΟ Ηλία του Αστυν. Σταθμού Μύλων Αργολίδας.
- Αστυνομικό Δ/ντή ΠΑΠΑΕΥΘΥΜΙΟΥ Γεώργιο, αστυνόμο Β΄ ΑΓΓΕΛΑΚΟ Γεώργιο, υπαστυνόμο Α΄ ΠΙΤΣΟΓΙΑΝΝΗ Κων/νο, ΜΠΑΚΟΥΛΙΑ Θεοφάνη, ανθυπαστυνόμο ΜΠΟΥΡΑ Κων/νο, αρχιφύλακες ΝΙΚΟΥ Στυλιανό και ΠΑΓΑΝΗ Σωτήριο και αστυφύλακες ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟ Ιωάννη, ΜΠΑΚΟΔΗΜΟ Δημήτριο, ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ Αντώνιο, ΓΚΟΥΜΑ Σταύρο και ΜΕΡΚΟΥΡΗ Αναστάσιο της υποδ/νσης Δίωξης Ναρκωτικών Αττικής.

Για παρόμοιους λόγους απονεμήθηκε ηθική και υλική αμοιβή στους αστυνομικούς:

- Αστυν. υποδ/ντή ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΟ Ευάγγελο, αστυνόμο Β΄ ΚΑΛΦΟΠΟΥΛΟ Πολυδεύκη, υπαστυνόμο Α΄ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗ Στέργιο, ανθυπαστυνόμους ΑΣΛΑΝΙΔΗ Σάββα, ΤΣΙΡΟΤΖΙΔΗ Δημήτριο, αρχιφύλακες ΚΑΡΑΝΙΚΑ Αντώνιο, ΝΙΚΟΓΛΟΥ Κων/νο, ΚΟΥΚΟΥΝΑΚΗ Σπυρίδωνα και αστυφύλακες ΡΙΖΟ Παναγιώτη, ΑΖΑ Γεώργιο, ΠΑΝΙΔΗ Παναγιώτη, ΤΡΙΚΑΛΙΩΤΗ Κων/νο και ΚΑΡΥΔΑΚΗ Δημοκράτη της Υποδ/σης Δίωξης Ναρκωτικών Θεσ/νίκης.
- Αστυφύλακες ΜΠΙΝΙΑΡΗ Φώτιο, ΜΠΑΖΙΑΝΑ Χρήστο και ΕΓΚΑΡΧΟ Κων/νο της Άμεσης Δράσης Αττικής.

Απονεμήθηκαν ηθικές αμοιβές στο κατώτερο προσωπικό διότι κατόρθωσαν να συλλάβουν ή βοήθησαν στη σύλληψη κλεπτών και διαρρηκτών:

- Αστυφύλακες ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟ Γεώργιο, ΠΑΝΤΙΕΡΑ Θεοφάνη, ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟ Ηλία, ΚΑΤΣΩΝΗ Σπυρίδωνα, ΠΑΠΠΑ Σπυρίδωνα, ΜΑΡΓΩΝΗ Χρυσόστομο, ΝΤΕΜΕΡΤΖΑ

Χρήστο, ΠΑΠΑΊΩΑΝΝΟΥ Ιωάννη, ΚΑΠΕΤΑΝΑΝΔΡΕΟΥ Νικόλαο και ΜΟΥΡΤΖΗ Αναστάσιο της Άμεσης Δράσης Αττικής.

- Αστυν. Δ/ντή ΣΚΙΤΣΑ Χαράλαμπο, Αστυνόμο Α' ΔΗΜΟΠΟΥΛΟ Γεώργιο Υπάστυνόμο Α' ΠΥΡΟΒΟΛΑΚΗ Γεώργιο, ανθυπάστυνόμου ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟ Κων/νο, ΠΑΠΑΊΩΣΙΔΟΥ Δημήτριο και ΡΑΜΜΟΠΟΥΛΟ Στέφανο, αρχιφύλακες ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟ Παύλο, ΔΗΜΟΠΟΥΛΟ Ιωάννη, ΚΟΣΣΥΦΑ Γεώργιο και ΤΣΙΑΚΑΛΟ Πέτρο και αστυφύλακα ΚΑΡΑΔΗΜΑ Ιωάννη και ΑΡΒΑΝΙΤΗ Βασίλειο.

- Αστυνόμο Α' ΓΙΑΝΤΖΙΔΗ Απόστολο, αστυνομόμο Β' ΔΕΡΜΕΝΟΥΔΗ Νικόλαο, ανθυπάστυνόμεους ΛΥΚΟΤΣΕΤΑ Ιωάννη, ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗ Λεωνίδα, ΣΤΑΘΗ Σωτήριο και ΓΙΑΝΝΟΥΛΗ Κων/νο, αρχιφύλακα ΚΟΥΚΛΑΚΗ Γεώργιο.

- Αστυνόμο Β' ΚΟΚΜΟΤΟ Δήλο και αστυφύλακες ΔΙΑΜΑΝΤΩΝΗ Χρήστο του Α.Τ. Δελφών.

- Αρχιφύλακα ΛΥΚΟΚΑΠΗ Βασίλειο και αστυφύλακα ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ Ιωάννη του Α.Τ. Άμφισσας και αστυφύλακα ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟ Γεώργιο του Τ.Τ. Άμφισσας.

- Για τους ίδιους λόγους απονεμήθηκε έπαινος και υλική αμοιβή 20.000 δραχμών στον καθένα, στους αρχιφύλακα ΜΑΡΤΙΔΗ Νικόλαο και αστυφύλακες ΖΩΤΟ Απόστολο, ΜΑΡΓΩΝΗ Χρυσόστομο και ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΙΝΟΥ Κων/νο της Άμεσης Δράσης Αττικής.

ΠΡΟΕΛΕΓΧΟΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΣΥΝΤΑΓΩΝ

Στο ΦΕΚ 589/10.8.89 τ. Β' δημοσιεύτηκε η σχετική με το αντικείμενο του θέματος Α 7α /οικ. 9193/20.7.89 απόφαση του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοιν. Ασφαλίσεων, με την οποία προβλέπονται τα κατωτέρω:

1. Με την παράγραφο (1) τροποποιείται η αριθ. Α7α(4193)10-5-89 απόφαση και ορίζεται ότι, οι φαρμακευτικές συνταγές που η αξία τους δεν υπερ-

βαίνει το ποσό των (12.000) δρχ. δεν θα υπόκεινται σε προέλεγχο από τους ελεγκτές γιατρούς του Δημοσίου.

Το ανωτέρω ποσό μπορεί να καταμεριστεί σε δύο συνταγές στον ίδιο ημερολογιακό μήνα.

Διευκρινίζεται, ότι μόνο δύο συνταγές τον ίδιο μήνα που το συνολικό τους ποσό δεν θα υπερβαίνει τις 12.000 δρχ. δεν θα θεωρούνται από τους ελεγκτές γιατρούς.

Οι άλλες συνταγές που τυχόν θα αναγραφούν στο βιβλιάριο νοσηλείας, ανεξαρτήτως ποσού, θα θεωρούνται υποχρεωτικά από τους ελεγκτές γιατρούς.

2. Στην παράγραφο 2 καθορίζεται ότι για συνταγές που περιλαμβάνουν ναρκωτικά ή ηρεμιστικά φάρμακα δεν ισχύει η τροποποίηση αυτή. Δηλαδή για τέτοιες συνταγές ισχύει η προηγούμενη ρύθμιση σύμφωνα με την οποία δεν απαιτείται θεώρηση μέχρι ποσού 5.000 δρχ. και για μία μόνο συνταγή το μήνα.

Αν αναγραφεί δεύτερη συνταγή τον ίδιο μήνα χωρίς ηρεμιστικά ή ναρκωτικά και η αξία της αθροιστικά με την πρώτη, δεν υπερβαίνει τις 12.000,

δεν θα θεωρείται από τους ελεγκτές γιατρούς.

Πάντως σε καμία περίπτωση δεν θα εκτελούνται περισσότερες των δύο συνταγών τον ίδιο μήνα χωρίς προηγούμενη θεώρηση.

Εξάλλου για τη διαπίστωση της σωστής εφαρμογής της νεάς διαδικασίας οι ασφαλισμένοι του Δημοσίου οφείλουν, όταν γίνεται αντικατάσταση του συνταγολόγιου, να προσκομίζουν κάθε φορά που απαιτείται, θεώρηση των παροχών υγειονομικής τους περίθαλψης απ' τον ελεγκτή γιατρό και το παλιό συνταγολόγιο, για ένα τουλάχιστον εξάμηνο.

ΑΜΟΙΒΑΙΕΣ ΜΕΤΑΘΕΣΕΙΣ

Ο αστυφύλακας ΚΑΤΣΙΚΑΣ Ηλίας του Αστυν. Τμήματος Μυκόνου (τηλ. 0289-22716) επιθυμεί αμοιβαία μετάθεση με συνάδελφό του που υπηρετεί σε υπηρεσία της Αθήνας.

Ο αστυφύλακας ΔΑΝΙΑΣ Γεώργιος του Αστυν. Τμήματος Τήνου (τηλ. 0283-22255) ζητά να μετατεθεί αμοιβαία με συνάδελφό του της Γ.Α.Δ.Α. ή των Αστυν. Δ/σεων Εύβοιας και Βοιωτίας.

ΠΕΝΘΗ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ

Αστυνομικός υποδιευθυντής ΜΟΥΖΗΣ Πάνος του Γεωργίου. Γεννήθηκε το 1937 στο Στρέφι-Ηλείας. Υπηρετούσε στην Υποδ/ση Αστυνομίας Κρωπίας. Πνίγηκε στις 3.9.89 στη θαλάσσια περιοχή Πύργου.

Αστυφύλακας ΓΟΥΛΑΣ Περικλής του Γεωργίου. Γεννήθηκε το 1963 στη Δυτ. Φραγκίστα Ευρυτανίας. Υπηρετούσε στο Α.Τ. Ψυχικού. Πέθανε στις 16.9.89.

Αστυφύλακας ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ Ελευθέριος του Ιωάννη. Γεννήθηκε το 1951 στην Ορμύλια-Χαλκιδικής. Υπηρετούσε στο Α.Τ. Ανθούπολης. Πέθανε στις 29.9.89.

Αρχιφύλακας ΜΑΝΟΥΣΣΕΛΗΣ-ΜΑΡΚΑΚΗΣ Μανούσος του Ιωάννη.

Γεννήθηκε το 1947 στο Πατσιανό-Χανίων. Υπηρετούσε στο ΕΤΥΑΠ. Πέθανε στις 5.10.89.

Αστυφύλακας ΚΑΜΠΟΥΡΑΚΗΣ Μιχαήλ του Γεωργίου. Γεννήθηκε το 1946 στο Κλήμα-Ηρακλείου Κρήτης. Υπηρετούσε στο Β' Α.Τ. Πειραιά. Πέθανε στις 4.10.89.

Αστυφύλακας ΠΡΟΒΑΤΑΣ Αντώνιος του Δημητρίου. Γεννήθηκε το 1951 στους Αντιπερνούς Κέρκυρας. Υπηρετούσε στο Α.Τ. Λεχαιών. Πέθανε στις 4.10.89.

Αστυφύλακας ΣΙΦΝΑΚΗΣ Θωμάς του Παναγιώτη. Γεννήθηκε το 1952 στη Νίκαια Πειραιά. Υπηρετούσε στο Γ' Αστυν. Τμήμα Πειραιά. Πέθανε στις 21.10.89.

Συνάντηση γνωριμίας της Τοπικής Διοίκησης Αχαΐας της Ι.Ρ.Α.

Η Τοπική Διοίκηση Αχαΐας της Διεθνούς Ένωσης Αστυνομικών διοργάνωσε πρόσφατα συνεστιάση γνωριμίας των μελών της, σε κέντρο της περιοχής.

Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν πολλά μέλη εν ενεργεία και αποστρατεία με τις οικογένειές τους και μέσα σ' ένα ευχάριστο και χαρούμενο κλίμα αντάλλαξαν απόψεις για τους σκοπούς και τις ιδέες της ένωσης.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους ο Γ' Γενικός Επιθεωρητής υποστράτηγος κ. Τσουνής, ο Επιθεωρητής Αστυνομίας Δυτ. Ελλάδας ταξίαρχος κ. Κορμπάς, ο Δ/ντής της Αστυν. Δ/σης Αχαΐας Αστυν. Δ/ντής κ. Τσιάρας, ο Αστυν. Δ/ντής κ. Τσαούσης, ο Υπαστ/γος ε.α. κ. Ράικος, ο οποίος στο παρελθόν είχε διατελέσει πρόεδρος της Τοπικής Διοίκησης Αχαΐας και άλλοι.

Συμμετοχή της Ελληνικής Αστυνομίας στην 34η Ομοσπονδιακή Έκθεση της Γαλλίας

Πραγματοποιήθηκε πρόσφατα στην

πόλη ORANGE της Γαλλίας η 34η Ομοσπονδιακή Έκθεση.

Στις εναρκτήριες εκδηλώσεις προσκλήθηκαν για να παραστούν αντιπροσωπείες των Αστυνομικών των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Οικο-

νομικής Κοινότητας, καθώς και της Αυστρίας, του Μονακό και της Σουηδίας.

Την Ελληνική Αστυνομία εκπροσώπησε ο Αστυνόμος Α' Τσεκούρας Γεώργιος της Δ/σης Αστυν. Προσω-

πικού/ΥΔΤ και ο Υπαστυνόμος Α' Καραπανάγος Ιωάννης της Δ/σης Δημοσίων Σχέσεων/ΥΔΤ. Τα εγκαίνια της έκθεσης έγιναν από τον Αστυν. Διοικητή της περιφέρειας Vancluse, παρουσία του Δημάρχου, τοπικών αρχών και των αντιπροσωπειών της Αστυνομίας.

Ακολούθησαν ομιλίες από διάφορους επισήμους, πολιτιστικές εκδηλώσεις, ρίψη αλεξιπτωτιστών των Ειδικών Δυνάμεων της Γαλλικής Αστυνομίας, καθώς και ξενάγηση στους χώρους της έκθεσης και στα αξιοθέ-

ατα της πόλης.

Οι Αντιπροσωπείες των Αστυνομικών αντάλλαξαν μεταξύ τους απόψεις σε θέματα αστυνομικού ενδιαφέροντος. Αξίζει να τονίσουμε ότι στις συζητήσεις επισημάνθηκε ιδιαίτερα η ιδέα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και η συμβολή της Αστυνομίας στην υλοποίηση της ιδέας αυτής, κυρίως μέσα από την εφαρμογή ενιαίας τακτικής και πρακτικής αντιμετώπισης των πολύ σημαντικών σύγχρονων προβλημάτων των ναρκωτικών και της τρομοκρατίας.

Αλληλεγγύη και βοήθεια στις οικογένειες αδικοχαμένων συναδέλφων

Στις 9-6-1989 δύο συνάδελφοι αγαπητοί οι Αστυφύλακες ΣΑΚΚΑΣ Σαράντος και ΚΟΚΚΟΛΑΚΗΣ Νικόλαος έπεσαν νεκροί από τις σφαίρες αδιστακτών κακοποιών, εκτελώντας υπηρεσία στη φρουρά του Σ.Ε.Φ.Φ. Νεάπολης Λασιθίου.

Σίγουρα ο θάνατος ενός αγαπημένου προσώπου αφήνει ένα ανεπλήρωτο κενό, μια απέραντη θλίψη. Η υλική, όμως, και ιδιαίτερα η ηθική

κοντος, καλύπτοντας έτσι και την αδυναμία της πολιτείας να σταθεί στο πλευρό τους δυναμικά και αποτελεσματικά.

Αυτό αποδείχτηκε περίτρανα και στην περίπτωση των δύο προαναφερομένων συναδέλφων.

Στις 17-10-1989, σε μια σεμνή τελετή που έγινε στα γραφεία της Αστυν. Δ/σης Λασιθίου, παρουσία του Επιθεωρητή Αστυνομίας Κρήτης Ταξίαρχου Δημητρίου Σφήκα, ο Αστυν. Δ/ντής Χρήστος Λιακόπουλος παρέδωσε στις συζύγους και στα παιδιά των δύο άτυχων συναδέλφων βιβλιά-

Παράδοση των βιβλιαρίων Τράπεζας στις συζύγους των δολοφονημένων αστυνομικών από τον Αστυν. Δ/ντή Λασιθίου.

συμπάρσταση και στήριξη των συνανθρώπων, προς τα μέλη της οικογένειας που μένουν πίσω, αποτελεί μια έμπρακτη απόδειξη ότι οι κοινωνικές αρετές υπάρχουν ακόμη στις συνειδήσεις των ανθρώπων. Η συναδελφική αλληλεγγύη και η αλληλοβοήθεια είναι περισσότερο αναπτυγμένες μέσα στους κόλπους της αστυνομίας, και ιδιαίτερα όταν οι εκλιπόντες είναι θύματα του καθή-

ρια καταθέσεων Εθνικής Τράπεζας με 12.142.072 δρχ., που συγκεντρώθηκαν σε έρανο που έγινε μεταξύ του προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας σ' όλη τη χώρα.

Επιχείρηση σωτηρίας από την Άμεση Δράση

Οι φύλακες-άγγελοι της Άμεσης Δράσης έκαναν για άλλη μια φορά το θαύμα τους:

Μέσα σε χρόνο ρεκόρ - 12 λεπτά - δύο αστυνομικοί μετέφεραν με περιπολικό από τη Λυκόβρυση στο Νοσοκομείο Παίδων «Αγλαία Κυ-

ριακού» ένα κοριτσάκι 18 μηνών, που έπεσε και χτύπησε στα σκαλοπάτια του σπιτιού του, στο Ηλιακό Χωριό στην Πεύκη.

Η επιχείρηση σωτηρίας ξεκίνησε στις 18.38 περίπου, όταν ο φύλακας του Ηλιακού Χωριού της Πεύκης κάλεσε το «100» και ζήτησε τη βοήθεια της Αστυνομίας, για τη μεταφορά στο Νοσοκομείο Παίδων της μικρής Εμμανουέλας Στρίκου, η οποία, παίζοντας στα σκαλοπάτια του σπιτιού της με ένα άλλο παιδάκι, κατρακύλησε και λιποθύμησε.

Δευτερόλεπτα, μετά την κλήση, ο εκφωνητής του κέντρου της Άμεσης Δράσης ανθυπαστυνόμος Σπύρος Ταϊπέτης, ξεκίνησε το συντονισμό της επιχείρησης σωτηρίας.

Το ΕΑ-10339 περιπολικό με οδηγό τον αστυφύλακα Γεώργιο Κωτσιώρη και συνοδηγό τον αρχιφύλακα Ζαχαρία Καβουσανάκη, βρισκόταν μεταξύ Κηφισιάς και Πεύκης, όταν πήρε το σήμα. Μέσα σε δύο λεπτά έφθασε έξω από την πύλη του Ηλιακού Χωριού. Εκεί περίμεναν γεμάτοι αγωνία οι γονείς της Εμμανουέλας, Νίκος και Μαρία Στρίκου.

Κρατώντας τη μικρή στην αγκαλιά, μπήκαν στο περιπολικό και αυτό ξεκίνησε με ιλιγγιώδη ταχύτητα για το νοσοκομείο.

Μπαίνοντας, όμως, στη λεωφόρο Κηφισιάς, συνάντησαν μεγάλη κίνηση.

Ο εκφωνητής της Άμεσης Δράσης ζήτησε τότε τη βοήθεια όλων των μοτοσικλετιστών που εκτελούσαν υπηρεσία στα βόρεια προάστια, γιατί η μικρή παρουσίαζε σπασμούς, πράγμα που ανησύχησε ιδιαίτερα τους γονείς της.

Δέκα μοτοσικλετιστές της Άμεσης Δράσης έδωσαν τη λύση, ανοίγοντας το δρόμο στο περιπολικό.

Στις 18.52 το περιπολικό έφθασε στην πύλη του «Αγλαία Κυριακού».

Η μικρή Εμμανουέλα μεταφέρθηκε αμέσως στα εξωτερικά ιατρεία, όπου οι γιατροί άρχισαν αμέσως τις εξετάσεις.

Ύστερα από τις πρώτες βοήθειες, η Εμμανουέλα συνήλθε, δίνοντας χαρά και ανακούφιση στους γονείς της αλλά και στους δύο αστυνομικούς που συντέλεσαν στην έγκαιρη μεταφορά και διάσωσή της.

Άλλη μια επιχείρηση της Άμεσης Δράσης είχε στεφθεί με επιτυχία.

Οι αστυνομικοί απέδειξαν, για άλλη μια φορά, την ετοιμότητα των δυνάμεών τους, την προσήλωση στο καθήκον αλλά και την πίστη και την αγάπη προς το συνάνθρωπο.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΣ ΩΡΕΣ

ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΣ ΩΡΕΣ

OPIZONTIA

- ## ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ
1. Απαραίτητα στη... μάχη.
 2. Το πανί του... κινηματογράφου - Βρίσκεται μονίμως... από πάνω μας.
 3. Παλαβά... τρελά - Τιμητική προσα-
γόρευση γυναίκας - Μακ Γκρόου:
γνωστή Αμερικανίδα ηθοποιός.
 4. Λουριά στις μηχανές αυτοκινήτων
- Ειδικός στο μασάζ (Ξεν.)
 5. Άρθρο (ουδ.) - Απαραίτητη και
στον... κομμωτή.
 6. Η χώρα του Ρατζίβ Γκάντι - Κο-
σμάς που τιμάται από την εκκλησία.
 7. Βραδινή ψυχαγωγική συγκέντρω-
ση (Ξεν) - Αμφίστομα μαχαίρια.
 8. Ξένη... δεσποινίς - ...Καρλάτου Ελ-
ληνίδα ηθοποιός με διεθνή καριέρα
- Παλιό διάσημο μουσικό συγκρότη-
μα από τη Σουηδία.
 9. Κοινωνική τάξη στην Ινδία - Το κοι-
νότερο δημητριακό.
 10. Αποβάθρα (Ξεν.) - Συσσωρεύονται
στις αρθρώσεις - Ο αριθμός 13 με
γράμματα.

11. Ρώσοι αδελφοί στρατιωτικοί που υποκίνησαν επανάσταση στην Πελοπόννησο πριν το 1821 - Πρόθεση - Πολύ γνωστό το φοινικόδασός του.
12. Έξυπνοι άνθρωποι (μτφ.) - Ξυριστική λεπίδα.
13. Βουνό της Αρκαδίας - Το επίνειο της Άμφισσας.

ΚΑΘΕΤΑ

1. 'Ανθρωπος ευγενής, κόσμος, με κοινωνική συμπεριφορά.
2. Είναι κι αυτοί... Τούρκοι - Μέσο μαζικής μεταφοράς.
3. Γυναικείο χαϊδευτικό - Δεν πρέπει να παρουσιάζει η λύση αυτού του... σταυρολέξου.
4. Κόντρα, αντίθετα (επίρρ.) - Εργαλεία τροχισμού.
5. Αρνητικό επίρρημα - Παλιός Ρώσος ηγεμόνας - Χοκ... ήρωας του Μαρκ Τσβέν.
6. Νησί που βρίσκεται απέναντι από το Λαύριο - Ελληνικά Ταχυδρομεία (αρχικά) - Όμοια φωνήεντα.
7. Γυναικείο ρούχο - Εξαιρετικά πολύτιμη τροφή.
8. Αρχαία πόλη της Μεσοποταμίας, γενέτειρα του Αβραάμ - Βιτόριο ντε... μεγάλος ιταλός σκηνοθέτης - Όχι σύνθετο.
9. Τραγικά ή συγκλονιστικά γεγονότα - Γνωστή είναι η του Αττάλου στην Αθίνα.
10. Πανσέδες - Όμορφη η μυρωδιά τους - Μουσικός φθόγγος.
11. Ελαφριά κίνηση - Μονάδα που μετρά την ηλεκτρική ισχύ.
12. Επιφώνημα... Ισπανών - Είναι και οι φακές.
13. 'Ανθρωπος αδύνατος ή... νόστιμος ψαρομεζές - Νησί του Αργοσαρωνικού.

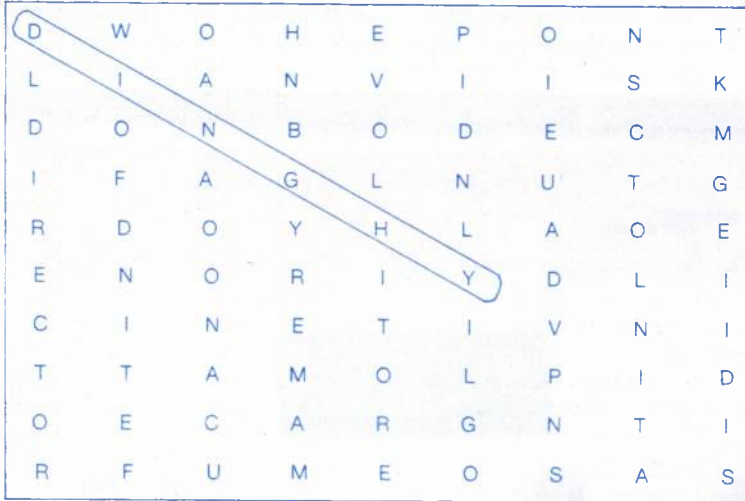
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1												●	
2						●							
3					●					●			
4								●					
5			●									●	
6						●							
7							●						●
8				●					●				
9		●						●					
10					●						●		
11						●				●			
12							●					●	
13	●								●				

GUESS WHAT-WORD PUZZLE

All the listed words are hidden in the puzzle, horizontally, perpendicularly, diagonally, even backwards but always in a straight line. Find the words and circle them as in the example. The leftover letters spell a word (or words).

WORD LIST

DINGHY	LUCK	DOG	BAD
DIPLOMAT	INVITE	GRACE	ON
DIRECTOR	IRON	AT	OF
NEST	IN	FUME	AS
LOVE	HOW	DIN	AN

ΛΥΣΗ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	K	A	Θ	H	M	E	P	I	N	H
2	A	N	Ω	T	E	P	O	T	H	Σ
3	B	E	N	T	A	Γ	I	A	Σ	□
4	O	T	□	O	□	A	□	Λ	□	Θ
5	Y	A	□	Π	A	T	P	I	Δ	A
6	P	□	O	A	□	H	P	A	Δ	□
7	A	B	A	Θ	H	□	P	A	N	□
8	K	A	M	H	Λ	A	□	□	O	I
9	I	Σ	□	Σ	O	Λ	A	P	I	O
10	A	H	P	□	Σ	A	M	H	□	O

3ος Διεθνής Μαραθώνιος Αστυνομικών στο Ρότερνταμ της Ολλανδίας

Στις αρχές του Οκτωβρίου, έγινε στο Ρότερνταμ της Ολλανδίας ο 3ος Διεθνής Μαραθώνιος Αστυνομικών, στον οποίο πήραν μέρος με ατομική πρωτοβουλία τρεις Έλληνες αστυνομικοί, εραστές του κλασικού αθλητισμού: ο 47χρονος (!) Αστυνόμος Β' Γεώργιος Αλλοίμονος, υπασπιστής της Α.Δ. Αλεξανδρούπολης, ο Αστυφύλακας Φώτης Χατζηγιαννίδης του Τ.Α. Σερρών και ο Αστυφύλακας Ευάγγελος Κιουρτίδης του Τ.Α. Γλυφάδας.

Οι τρεις συμπατριώτες μας συνάδελφοι - ερασιστέχνες αθλητές κατάφεραν να πραγματοποιήσουν πολύ καλή εμφάνιση, τερματίζοντας μέσα στο χρόνο που απαιτούσε ο διαγωνισμός και σε καλή φυσική κατάσταση.

Τις εντυπώσεις τους από το ταξίδι, την παραμονή και τη συμμετοχή τους στον αγώνα αξίζει να διαβάσουμε, όπως παραστατικότητα περιγράφει ο Αστυνόμος Β' Γεώργιος Αλλοίμονος:

«Τέλη Μαΐου 1989 διάβασα στο Περιοδικό τα «ΝΕΑ ΤΗΣ Ι.Ρ.Α.» για τον 3ο Διεθνή Μαραθώνιο Αστυνομικών του ROTTERDAM της 7-10-1989. Έγραψα επιστολή στους διοργανωτές του Μαραθωνίου και ζητούσα σχετικές πληροφορίες, οι οποίες μου δόθηκαν σε επιστολή και μάλιστα σε σύντομο χρονικό διάστημα. Μετά την επιστολή των διοργανωτών αποφάσισα να συμμετάσχω στον Μαραθώνιο του ROTTERDAM. Επειδή όμως ήθελα να έχω και κάποιον παρέα έβαλα την ιδέα και στον Αστυφύλακα ΚΙΟΥΡΤΙΔΗ Ευάγγελο του Τμήματος Ασφαλείας Αλεξανδρούπολης, που και αυτός αγαπά τον αθλητισμό και που τελικά αποφάσισε να συμμετάσχει και αυτός, υποβάλλοντας σχετικές αιτήσεις συμμετοχής στους διοργανωτές του ROTTERDAM. Εκτός από εμάς τους δύο πληροφορηθήκαμε ότι θα συμμετείχε στον Μαραθώνιο και ο Αστυφύλακας ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Φώτιος του Τ.Α. Σερρών που είναι εν ενεργεία αθλητής.

Συνεννοηθήκαμε και οι τρεις να ταξιδέψουμε στις 5-10-1989 και να επιστρέψουμε στις 9-10-1989. Πράγματι στις 5-10-1989 ώρα 09.35' αναχω-

ρήσαμε από τον Ανατολικό Αερολιμένα Αθηνών, με προορισμό το ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ, όπου και φθάσαμε ώρα 12.00'. Αμέσως μετά την άφιξή μας βρεθήκαμε σε ένα φιλικό περιβάλλον γιατί μας περίμεναν οι Ολλανδοί συνάδελφοί μας.

Μαζί με άλλους συναδέλφους μας από την Ιρλανδία με πούλμαν μας μετέφεραν στο ROTTERDAM. Η διαδρομή ήταν θαυμάσια. Επίπεδο κατα-

πράσινο έδαφος με ωραία σπίτια και με άφθονα νερά σε λίμνες και κανάλια, που στα περισσότερα ήταν αγκυροβολημένα μικρά σκάφη αναψυχής. Αφού τακτοποίησαν τους Ιρλανδούς και τους άλλους αθλητές σε Ξενοδοχείο του ROTTERDAM μας μετέφεραν με περιπολικό αυτό το της

Ο αστυνόμος Β' Γεώργιος Αλλοίμονος τη στιγμή που τερματίζει.

Ολλανδικής Αστυνομίας σε απόσταση 8 χιλιομέτρων από το ROTTERDAM όπου βρίσκεται το προάστιο «ZEVENKAMP» για να φιλοξενηθούμε από τον Ολλανδό Αρχιφύλακα ROBERT και τη σύζυγό του KARLA σε θαυμάσιο ιδιόκτητο σπίτι τους. Τόσο ο ROBERT όσο και η σύζυγός τους KARLA μας φέρθηκαν πάρα πολύ φιλικά και έγιναν οι προσωπικοί μας οδηγοί στις πολλές μετακινήσεις μας. Την άλλη ημέρα (6-10-1989) το πρωί πήγαμε στις αθλητικές εγκαταστάσεις του HARMANDAN και μας έδωσαν χάρτες της διαδρομής, μία αθλητική φανέλλα, ένα στυλό και διάφορα άλλα έντυπα.

Το βράδυ της ίδιας μέρας (6-10-1989) όλοι οι αθλητές, μαζί με τους συνοδούς τους, συμμετείχαμε σε πάρτυ που διοργανώθηκε μέσα σε ειδική σκηνή που είχε εγκατασταθεί στις αθλητικές εγκαταστάσεις του HERMANDAN. Την άλλη ημέρα (7-10-1989) ώρα 11.00' δίδετο η εκκίνηση του 3ου Διεθνούς Μαραθωνίου Αστυνομικών, στον οποίο συμμετείχαν αστυνομικοί - μέλη της Ι.Ρ.Α. από 20 Χώρες (Σοβ. Ένωση, Ολλανδία, Γαλλία, Βέλγιο, Αγγλία, Γερμανία, Σουηδία, Ιρλανδία, Νορβηγία, Λουξεμβούργο, Τουρκία, Δανία, Ισπανία, Φιλανδία, Ουγγαρία, Αυστρία, U.S.A., Γιουγκοσλαβία, Ιταλία και Ελλάδα). Ο αριθμός των αθλητών που συμμετείχαν ξεπερνούσε τους 480. Η εκκίνηση δόθηκε με παλαιό κανόνι που είχε μεταφερθεί ειδικά από ομάδα στρατιτών. Η διαδρομή ήταν κάτι το φανταστικό, γιατί περνούσε δίπλα από κανάλια, δάση, ανεμόμυλους, λιβάδια, γέφυρες, δρόμους, πεζοδρόμους, ποδηλατόδρομους, μικρά χωριά και άλλα αξιοθέατα. Κατά τη διάρκεια της διαδρομής γνωρίσαμε τις τέσσερις εποχές του χρόνου (καλοκαίρι, φθινόπωρο, άνοιξη, χειμώνας). Αυτός είναι ο καιρός της Ολλανδίας. Τέλος τερματίσαμε και οι τρεις μέσα στο χρόνο που απαιτούσε ο διαγωνισμός και σε καλή φυσική κατάσταση. Φυσικά δεν είχαμε φιλοδοξίες για πρωτεία και διακρίσεις, αλλά το μόνο που μας ενδιέφερε ήταν η συμμετοχή μας και ο τερματισμός μέσα στα χρονικά πλαίσια, πράγμα που έγινε.

Από πλευράς Ελλάδας, αφού τονίσθηκε από εμάς ότι δεν εκπροσωπούμε ομάδα της Ελληνικής Αστυνο-

μίας, γιατί στη Χώρα μας υπάρχουν αθλητές Αστυνομικοί με άριστες επιδόσεις, πρώτος τερμάτισε ο Αστυφύλακας Φώτης ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΙΔΗΣ του Τ.Α. Σερρών με χρόνο 02:57:05 και με σειρά 89ος στην κατηγορία του, δεύτερος ο 47χρονος Αστυνόμος Β' ΑΛΛΟΙΜΟΝΟΣ Γεώργιος, Υπασιστής της Α.Δ. Αλεξ/πολης με χρόνο 04:22:32 και με σειρά 116ος στην κατηγορία του και τέλος τρίτος ο Αστυφύλακας Ευάγγελος ΚΙΟΥΡΤΙΔΗΣ της Γλυφάδας και πριν του Τ.Α. Αλεξ/πολης με χρόνο 04:31:16 και με σειρά 26ος στην κατηγορία του. Σε όλους τους αθλητές που τερμάτισαν δόθηκαν αναμνηστικά διπλώματα και μία φωτογραφία από τον τερματισμό για ενθύμιο. Πρόκειται για μία θαυμάσια οργάνωση, χωρίς το παραμικρό λάθος γιατί όλα ήταν προσεγμένα και γι' αυτό αξίζουν συγχαρητήρια στους διοργανωτές.

Τέλος το βράδυ της 7-10-1989, μετά τον αγώνα, δόθηκε στις ίδιες εγκαταστάσεις ένα θαυμάσιο πάρτυ με ποικιλία φαγητών, ποτών κ.λπ., όπου παρουσία όλων των συμμετασχόντων αθλητών, συνοδών και πολλών προσκεκλημένων απονεμήθηκαν τα έπαθλα και έγινε κλήρωση μικρών και μεγάλων δώρων. Στο συναθλητή μας ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΙΔΗ Φώτη έτυχε ένα ωραίο και πανάκριβο στερεοφωνικό.

Τόσο εγώ όσο και οι συναθλητές μου αισθανθήκαμε υπερήφανοι γιατί είδαμε να κυματίζει η γαλανόλευκη Ελληνική σημαία στις εγκαταστάσεις του HERMANDAN μαζί με τις σημαίες των άλλων 19 Κρατών που συμμετείχαν στον αγώνα και γιατί και οι τρεις διαφημιζαμε στις φανέλλες μας τη Χρυσή Ολυμπιάδα της Αθήνας το 1996. Αισθανθήκαμε δε πεκρία και ένα μεγάλο παράπονο για τη μη συμμετοχή των πρωταθλητών μας που ο χρόνος τους είναι πολύ κάτω του χρόνου του πρώτου τερματίσαντος Ολλανδού, αλλά και της υπηρεσίας μας για τη μη αποστολή των αθλητών μας σε μια τέτοια Διεθνή διοργάνωση που σίγουρα η Χώρα μας και η Ελληνική Αστυνομία θα κατακούσε την πρώτη νίκη.

Την άλλη μέρα (8-10-1989) το ζευγάρι των Ολλανδών που μας φιλοξενούσε μας ξενάγησε στην πόλη του ROTTERDAM και με πλοίο στο μεγαλύτερο και ωραιότερο λιμάνι του Κό-

σμου. Επίσης μας ξενάγησε στην Υπηρεσία του, βλέποντας από κοντά το πως εργάζονται οι Ολλανδοί συνάδελφοί μας και τα μέσα που χρησιμοποιούν στη δουλειά τους. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα πάντα τα ελέγχουν με κομπιούτερ, από τα κρατητήρια μέχρι και τους εισερχομένους στα Αστυνομικά Καταστήματα. Ακόμη αξίζει να σημειωθεί όλα τα κτρίριά τους που χρησιμοποιούν σαν Αστυνομικά Καταστήματα είναι θαυμάσια.

Τελειώνοντας τη μέρα μας προσκαλέσαμε το ζευγάρι των Ολλανδών που μας φιλοξενούσε σε Ελληνική ταβέρνα. Αλλά τι άλλο να πούμε για την Ολλανδία.

Όλα είναι όμορφα. Κάθε βήμα είναι κάτι το διαφορετικό και το μάτι ξεκουράζεται στη θέα του καταπράσινου τοπίου και της ομορφιάς του κάθε τι που έχει προγραμματισθεί να εξυπηρετήσει ανάγκες μελλοντικών εκατοντάδων χρόνων και όχι μόνο σημερινών.

Την άλλη μέρα (9-10-1989) και ώρα 11.35', αναχωρήσαμε από το AMSTERDAM για την Αθήνα, όπου φθάσαμε ώρα 15.50'. Έτσι με την άφιξή μας στην Αθήνα το όνειρό μας να συμμετάσχουμε στο Μαραθώνιο του ROTTERDAM που έγινε πραγματικότητα ξανάγινε και πάλι όνειρο».

Σκοπευτικοί αγώνες αεροβόλων όπλων

Την 10, 11 και 12 Νοεμβρίου 1989, διεξήχθησαν στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας, διασυλλογικά σκοπευτικοί αγώνες αεροβόλων όπλων (τυφεκίου-πιστολιού) ανδρών και γυναικών με την ονομασία «Φθινοπωρινό Κύπελλο», που διοργάνωσε ο Σκοπευτικός Όμιλος Αποφοίτων της Α.Σ.Ο.Ε.Ε.

Στους αγώνες αυτούς συμμετείχε και η Σκοπευτική Ομάδα της Σχολής Αξιωματικών Ελληνικής Αστυνομίας και κατέλαβε την τρίτη θέση στην Ομαδική κατάταξη του αεροβόλου τυφεκίου με τους κατωτέρω σκοπευτές και επιδόσεις:

1. Δ.Υ. ΤΖΕΛΕΠΗ Αριστείδη με 542/600
2. Δ.Υ. ΜΑΚΡΗ Ιωάννη με 508/600
3. Δ.Υ. ΤΣΙΦΤΗ Κων/νο με 457/600

• Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Χρήστος ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ, με επιστολή του, συγχαίρει όλους όσους συμμετείχαν και συντέλεσαν στον, κατά υποδειγματικό τρόπο, εορτασμό των λαμπρών εκδηλώσεων της επετείου απελευθέρωσης της Θεσσαλονίκης και της 28ης Οκτωβρίου 1940.

• Η κ. Γεωργία Ρούσση που διατηρεί φαρμακείο στο Ν. Κόσμο δέχθηκε ένοπλη επίθεση από ζευγάρι ναρκωμένων. Καθυστερώντας τους κατόρθωσε να καλέσει την Άμεση Δράση. Με επιστολή της ευχαριστεί την υπηρεσία της Άμεσης Δράσης και ιδιαίτερα τους αστυφύλακες Χαρίλαο Στύλο και Νικόλαο Μακρινόπουλο που σαν πλήρωμα περιπολικού κατόρθωσαν να εξουδετερώσουν σε χρόνο ρεκόρ την απειλή εναντίον της κ. Ρούσση.

• Η Μαρία Πανοπούλου ευχαριστεί θερμά τον αστυφύλακα Κωνσταντίνο Σωτήρη που υπηρετεί στην Άμεση Δράση ο οποίος την βοήθησε να αποφύγει άγριο ξυλοδαρμό από άτομο του υποκόσμου.

• Ο κ. Αθ. Ρέλλος ευχαριστεί τον ανθυπαστυνόμο Φίλιππο Βλάχο και τον αρχιφύλακα Βασίλειο Καλονά της Τροχαίας Αθηνών, για την προστασία που του πρόσφεραν από επίδοξο ληστή και παρ' ολίγο φονιά.

• Ο Αστυν. Υποδ/ντής ε.α. Ν. Δημητρούλιας ευχαριστεί θερμά τον Ανθ/μο Χ. Βενέτη της Δ/νσης Άμεσης Δράσης Θεσσαλονίκης, για τη βοήθεια που πρόσφερε για την ταχεία μεταφορά του γιου του σε Νοσοκομείο.

• Η Δ/νση Τελωνείου Αλεξανδρούπολης εκφράζει τις πιο θερμές της ευχαριστίες προς τους αστυνομικούς του Α.Τ.Τ. Διδυμότειχου και τον αστυνομικό του Α.Δ. Μεταξάδων Αρχ/κα Τ. Κιόρογλου, για τη δυναμική συμβολή τους στην ανεύρεση κλαπέντος φορτηγού αυτοκινήτου κυριότητας Δημοσίου.

• Ο Πανελλήνιος Αντιναρκωτικός Αγώνας εκφράζει την αμέριστη συμπαράστασή του και τα συγχαρητήριά του προς τον αστυφύλακα του ΙΕ. Α.Τ.Τ Β. Βελελέκο, για τη σύλληψη του εμπόρου ναρκωτικών Καρασαβίδη, που έγινε κάτω από δραματικές συνθήκες.

• Οι κ. Παναγιώτης Γεώργιος ΚΟΥΛΕΝΤΗΣ, ιδιοκτήτης καταστήματος κυνηγετικών όπλων στο Κρυονέρι Αττικής, συγχαίρουν και ευχαριστούν το Διοικητή και το Προσωπικό του Τμήματος Ασφάλειας Ν. Ερυθραίας, για το ενδιαφέρον, το ζήλο και την ικανότητα που επέδειξαν για τη σύλληψη σπείρας κλεπτών πέντε κυνηγετικών όπλων του καταστήματός τους.

• Το Πανελλήνιο Κέντρο Οικολογικών Ερευνών ευχαριστεί το Διοικητή του Α.Τ. Καλαμακίου Αστυνόμο Β' Ι. Ηλιακόπουλο, για τη συμβουλή του στην προστασία του περιβάλλοντος.

• Η Δημοτική Αρχή Σπετσών και οι κάτοικοι της πόλης συγχαίρουν την Υπδ/νση, τη Δ/νση Αστυνομίας καθώς και το προσωπικό του Α.Τ. Σπετσών γιατί συνέβαλαν αποφασιστικά στην εξάρθρωση σπείρας κλεπτών και κλεπταποδόχων.

• Ο κ. Εμμανουήλ Νιότης εκφράζει τις θερμές ευχαριστίες του προς τον αστυφύλακα Μιλτιάδη Μουρτζάκη του Α.Τ. Καστελλίου ο οποίος, αν και βρισκόταν εκτός υπηρεσίας, με διάφορες πρωτοβουλίες που ανέλαβε, τον βοήθησε στην ανεύρεση των 90 κλεμμένων προβάτων του.

• Η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Πεζών Ηρακλείου Κρήτης ευχαριστεί τον αστυφύλακα Σωτήρη Κο-

λώνια που βρήκε και παρέδωσε χρήματα της Ένωσης, που είχε χάσει υπάλληλός της και τα οποία ανέρχονται στο ποσό των 1.150.000 δρχ.

• Η Α.Ε. ΒΙΟΧΕΛΜ Αφοί ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ εκφράζει τις θερμές της ευχαριστίες προς τα Τμήματα Ασφάλειας Ναυπλίου και Άργους, για την ανακάλυψη των δραστών κλοπής σε βάρος της επιχείρησής.

• Η κ. Μαίρη Βλάχου χήρα του πρόσφατα αποβιώσαντα Αρχιφύλακα Λάμπρου Βλάχου ευχαριστεί τους αστυφύλακες του Α.Τ. Δοξάτου Σωτήριο Καλόφα και Ζωή Σαμψών, για την προσφορά αίματος σε εγχείρηση που υποβλήθηκε η ίδια στο Γενικό Νομαρχιακό Νοσοκομείο Δράμας.

• Ο κ. Αλδός και η κ. Ουρανία Πάουλ ευχαριστούν και συγχαίρουν το προσωπικό του Γ' Τμήματος Τροχαίας Θεσσαλονίκης και ιδιαίτερα τους Υπαστυνόμο Α' Μιχαήλ Σεφερίδη και Ανθυπαστυνόμο Αθανάσιο Θανάσάρα, για τη βοήθεια που πρόσφεραν στην οικογένειά τους, σε αυτοκινητιστικό ατύχημα.

• Το Κέντρο Έρευνας και Μελέτης Ελληνισμού ευχαριστεί τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης για την ευγενή προσφορά του Υπουργείου να φιλοξενήσει, στις παιδικές κατασκηνώσεις της ΕΛ.ΑΣ, τρεις ομάδες παιδιών από τους Ελληνόφωνους Δήμους του Κοριλιάνο, του Οτράντο και του Σολέτο της Απουλίας (Ν. Ιταλία).

• Ο Διευθύνων Σύμβουλος των Ελληνικών Διυλιστηρίων Ασπροπύργου Α.Ε. κ. Χρ. Βουδούρης ευχαριστεί τον Αρχηγό της ΕΛ.ΑΣ, για τη σημαντικότερη βοήθεια που παρέσχε η ΕΛ.ΑΣ, για την αντιμετώπιση πυρκαγιάς στην προβλήτα του Ασπροπύργου.

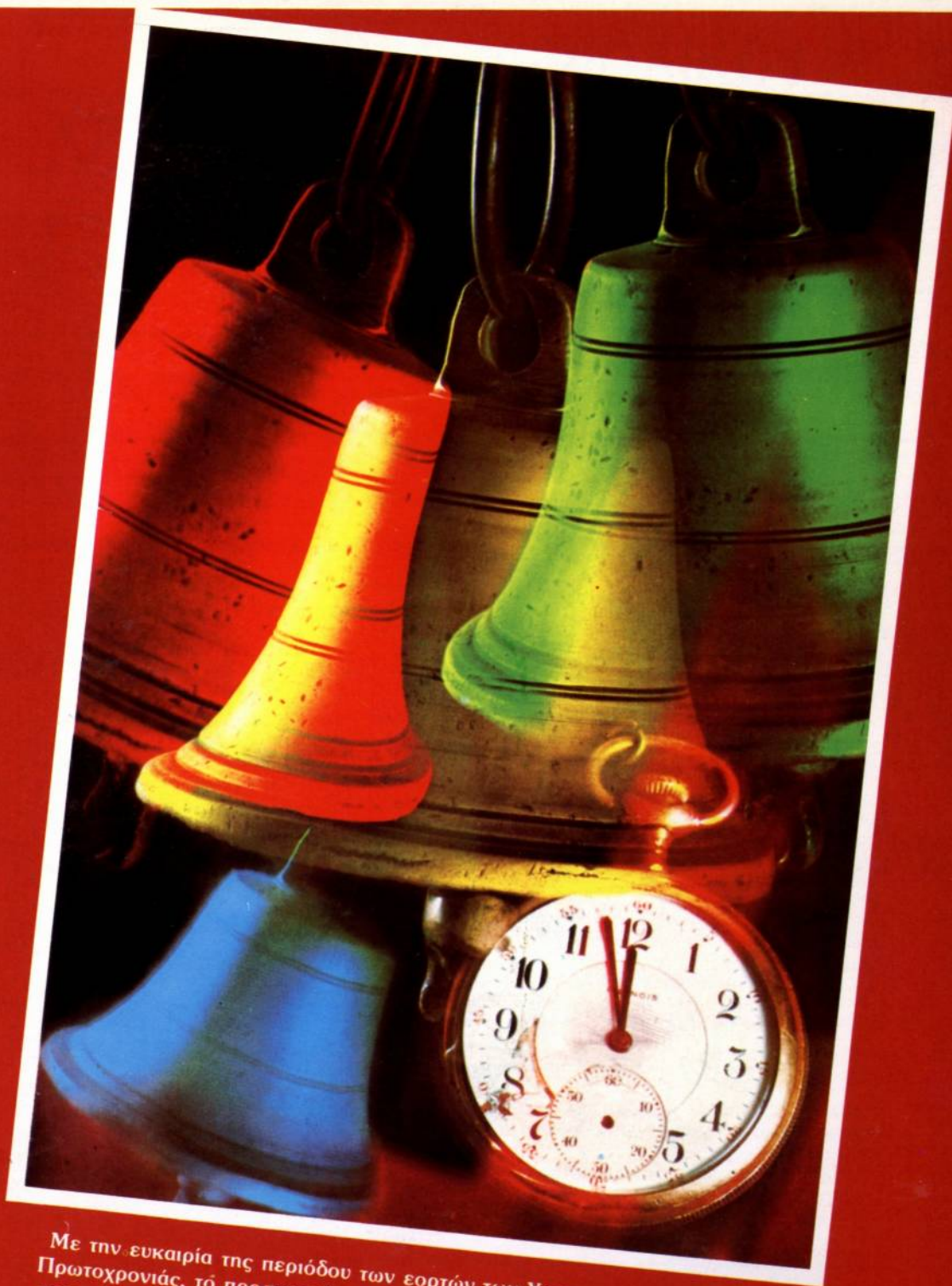
• Ο κ. Περικλής Ζιάγκος ευχαριστεί θερμά τον Αρχιφύλακα Ιωάννη Κοζωνάκη που υπηρετεί στο Α.Τ. Καβάλας, για την προσφορά αίματος σε μέλος της οικογενείας του.

• Η κ. Ασπασία Πουλικάκου ευχαριστεί και συγχαίρει τους αστυνομικούς της Τροχαίας Ξυλοκάστρου κ. Νίκο Γκαβό και Κώστα Νικολακόπουλο, για τη βοήθεια που πρόσφεραν σε μικροατύχημα που συνέβη σε αυτοκίνητο 50μελούς γκρουπ, στο οποίο ήταν συνοδός η ίδια.

• Η κ. Ελένη Κωνσταντινοπούλου ευχαριστεί και συγχαίρει τους Αστυνόμο Β' Κων/νο Μοσχανδρέα, Αρχιφύλακα Σπυριδώνα Θεοδοσίου, Αστυφύλακα Γεώργιο Ντέμο του Τ.Α. Μενιδίου καθώς και τα μέλη πληρώματος περιπολικού της Άμεσης Δράσης Αρχιφύλακα Ευστράτιο Βαρβαγιάννη και Αστυφύλακα Κων/νο Δέλγα, για τον ιδιαίτερο ζήλο που επέδειξαν και τη βοήθεια που πρόσφεραν στην ανεύρεση του κλεμμένου αυτοκινήτου της.

• Ο κ. Φραγκίσκος Σταφυλοπάτης ευχαριστεί θερμά το Διοικητή του Α.Τ. Σπετσών Υπαστ. Β' Χ. Οικονομόπουλο, τον Αρχιφύλακα Β' Ιωάννου και τους Αστυφύλακες Μ. Καρασαββίδη και Ν. Χαρίτο, γιατί συντέλεσαν με τις επιτυχείς έρευνές τους, στην ανεύρεση των κλοπιμαίων της διάρρηξης που σημειώθηκε στο σπίτι τους.

• Θερμές ευχαριστίες από την κ. Αναστασία Ταξοπούλου, κατοίκου Μεσοποταμίας Καστοριάς, προς τον Δ/ντή του τοπικού Α.Σ. αρχιφύλακα Α' Δελφώτη Ιωάννη, ο οποίος μετά από άριστη συνεργασία μαζί της κατάφερε σε γενόμενη σε βάρος της ληστεία και το ποσόν να ανευρεθεί και οι δράστες να συλληφθούν.

Με την ευκαιρία της περιόδου των εορτών των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς, το προσωπικό της «Αστυνομικής Επιθεώρησης» εκφράζει προς όλους τους αναγνώστες της και συνεργάτες της τις πιο εγκάρδιες ευχές για Υγεία, Ευτυχία και Προκοπή για ένα ειρηνικό και ευοίωνο 1990. Νέες προοπτικές και καινούργια στόχοι ανοίγονται μπροστά μας. Πιστεύουμε ότι η ανταλλαγή απόψεων και η ειλικρινής συνεργασία που είχαμε στο παρελθόν, θα συνεχιστεί και τον Καινούργιο Χρόνο. Με σεβασμό προς τους αναγνώστες μας και με διάθεση για προσφορά στην πρόοδο, συνεχίζουμε αισιόδοξα την προσπάθειά μας, ζητώντας την ολόθερμη συμπαράσταση όλων.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ 1989

1. ΚΑΤΑ ΤΙΤΛΟΥΣ:

ΓΕΝΙΚΑ

- Πύργος του Άιφελ, ένας νέος... εκατό ετών, 255.
- Πνιγμοί σε μια κουταλιά νερό, 503.
- Η ιστορία δείχνει τα... χαρτιά της, 786.
- Αρτόπουλου, Ελισσαίου, Απασχόληση και ανεργία στην Ελλάδα, 711.
- Γαλανόπουλου Αντωνίου, Χειμώνας στο Πήλιο, 98.
- Γεωργιάδη Ηλία, Η ναυαγοσωστική και οι τεχνικές της, 387.
- Καιροφύλα Γιάννη, Ταξίδια στο χρόνο, 356.
- Κάσσιου Δημητρίου, Οι εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 293.
- Οικονομόπουλου Χρίστου Β., Το Μουσείο της μητέρας, ένας ύμνος στην ελληνίδα μάνα, 179.
- Ρήγα Αγγελικής, Η Ελληνίδα μάνα παραμένει άστεγη, 182.
- Χαλβατζάρα Αχιλλέα, Οι νόμοι και πώς δεν εφαρμόζονται..., 376.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ - ΔΙΟΙΚΗΣΗ:

- Καραγιάννη Τριανταφύλλου, Περί του Επιτρόπου Διοικήσεως, 764.
- Πολύμερου Νικολάου, Η διαφήμιση και η κριτική της, 422.
- Ρήγα Αγγελικής, Η εργαζόμενη γυναίκα στο Δημόσιο τομέα, 231.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

- Αϊνστάιν Άλμπερτ, Δοκίμιο για την ελευθερία, 703.

ΘΡΗΣΚΕΙΑ:

- Λουκάτου Δημ., Η γιορτή της Παναγίας, 505.
- Πιστολή Ευσεβίου, Η νίκη της σταυροναστάσιμης αγάπης, 208.
- Πιστολή Ευσεβίου, Χριστούγεννα, μήνυμα αγάπης, 754.

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ:

- Αν ο φίλος σου έχει AIDS, 631.
- Αρτόπουλου Ελισσαίου, Πατρότητα, 778.
- Αντωνοπούλου Χριστίνας, Η γυναίκα σαν θύμα, 499.
- Κυριακάκη Β., Το νομικό πλαίσιο της αποκατάστασης των μειονεκτούκτων ατόμων στην Ελλάδα, 722.
- Μόνου Δ., Κοινωνικές επιπτώσεις του AIDS, 566.
- Μπαλάσκα Δώρα, Παρενόχληση των γυναικών στο χώρο της δουλειάς, 633.
- Παναγιωτοπούλου Σούλας, Τα μέσα μαζικής επικοινωνίας - ενημέρωσης και η επιδράσή τους στην ανθρώπινη συμπεριφορά, 296.
- Πίσχου Μαρίας, Η τρίτη ηλικία: Δικαίωμα ζωής, 378.
- Ρήγα Αγγελικής, Τηλεόραση και παιδί, 718.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ:

- Ρήγα Αγγελικής, Καλημέρα... σχολείο, οι πρώτες αντιδράσεις: Ενθουσιασμός ή απογοήτευση, 571.
- Τσιμπούκη Κων/νου, Η δύναμη του ενός και η δική σου ευθύνη, 426.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ:

- Ακρίτα Έλενας, Τι το θες το κουταλάκι, 131.
- Πίσχου Μαρίας, 200 χρόνια από τη γαλλική επανάσταση και τη διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου, 158.
- Καζαντζάκη Νίκου, Ο Γέρος του Μοριά, 142.
- Κάσσιου Δημητρίου, Παιδικά αναγνώσματα. Μικρός ήρωας - Κλασσικά εικονογραφημένα, 95.
- Ελύτη Οδυσσέα, Άσμα ηρωικό και πένθιμο για το χαμένο ανθυπολοχαγό της Αλβανίας, 625.
- Λερπλάν Μωρίς, Αρσέν Λουπέν, το μαύρο μαργαριτάρι, 598.
- Μπράουν Φρέντερικ, Μ' αγαπά, δεν μ' αγαπά, 664.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ:

- Δανούση Κων/νου, Κατάδεσμοι και καταπασσαλεύσεις. Το δέσιμο του κλέφτη, 766.
- Κάσσιου Δημητρίου, Νεροτρουβιές, δείγματα του λαϊκού μας πολιτισμού, 477.
- Οικονομόπουλου Χρίστου, Τα ανεστημένα παιδιά, 250.
- Οικονομόπουλου Χρίστου, Σαράντα θύμησης για την εγκυμοσύνη, 583.

ΙΣΤΟΡΙΑ:

- Σβορώνου Νικολάου, Παράδοση και ελληνική ταυτότητα, 366.
- Ερανιστή, Οι δούλοι στην Αρχαία Ελλάδα, 471.
- Δανούση Κων/νου, «Βησσαρίων καζινιόλιος Κωνσταντίνω τω δεσπότη Παλαιολόγω χαίρειν», 286.
- Η μάχη της Αλαμάνας και ο θάνατος του Αθανασίου Διάκου, 140.

ΤΕΧΝΗ:

- Οι εικόνες της γέννησης, 782.
- Δανούση Κων/νου, «Από του σταυρού εις μνημείον κενόν...» στην τέχνη της Ορθοδοξίας, 209.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ:

- Βασιλείου Θανάση, Πρωτάθλημα ΕΔ και ΣΑ 1989, 384.
- Βασιλόπουλου Στέλιου, Αγωνιστική χιονοδρομία, 302.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΤΑΞΙΔΙΑ:

- Διακοπές στις Κυκλάδες, 370.
- Δωδεκάνησα, 422.
- Ο παράξενος κόσμος του βυθού, 606.
- Ταξιδεύοντας στην Ευρώπη, 654.
- Γαλανόπουλου Αντωνίου, Μονή Οσίου Λουκά, 289.
- Πίσχου Μαρίας, Σεπτέμβρη στα Επτάνησα, 575.

ΙΑΤΡΙΚΗ:

- Γεγονότα που δημιουργούν άγχος, 29.
- Εγκυμοσύνη και γέννα, 42.
- Οι πρώτες βοήθειες στις διακοπές, 452.
- Βλαβιανού - Αρβανίτη Αγνής, Διαστάσεις της Βιοπολιτικής, 357.
- Παπαναστασάπουλου Ευαγγ., Ορθοδοντικές ανωμαλίες, 597.
- Σπανού Βασίλη, Η Ερυθρά, 320.

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ - ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ:

- Ηλεκτρισμός και ασφάλεια, 116.
- Εθνικό Κέντρο Έρευνας Φυσικών Επιστημών «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ», 637.
- Καραγιάννη Κων/νου, Εισαγωγή στην Πληροφορική, 83, 185, 215, 458, 520, 657, 699.
- Κάσσιου Δημητρίου, Αυτομτο 1989, 390.
- Κάσσιου Δημητρίου, Μεταχειρισμένα αυτοκίνητα, 535.
- Μακροζαχόπουλου Φώτη, Μην καείτε από... άγνοια, 226.
- Μακροζαχόπουλου Φώτη, Η σχάρα δεν είναι... πορτ-παγκάζ, 439.
- Μακροζαχόπουλου Φώτη, Καταλύτες και αμόλυβδη βενζίνη για πιο καθαρό περιβάλλον, 603.
- Μακροζαχόπουλου Φώτη, Γνωρίστε το αυτοκίνητό σας, 790.
- Περράκη Σταμάτη, Η αεροπορική τεχνολογία στη διώξη των ναρκωτικών, 738.
- Ρήγα Αγγελικής, Η Ιστορία της Φωτογραφίας, 651.
- Σιωνίδη Η.Α., Browning Gr-35 Hi Power, 563.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ:

- Νερό: Ένα πολύτιμο αγαθό, στις συμπληγάδες της εξέλιξης, 19.
- Καμπύλη Τ., Περιβάλλον, πολύτιμη έκθεση - οδηγός του ΟΗΕ, 649.
- Κάσσιου Δημητρίου, 1989: Έτος οικολογίας, Αστυνομία και περιβάλλον, 707.
- Σαριδάκη Λευτέρη, Πριν είναι πολύ αργά, 362.

ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ:

- Κουτσελίνη Αντώνη, Το σύνδρομο του κακοποιημένου παιδιού, 625.
- Μπεναρδή Νικολάου, Τραύματα από πυροβόλα όπλα, 148.
- Χίς Τζων, Η σημασία του προσδιορισμού του DNA στην επίλυση των προβλημάτων εργαστηριακής και ιατροδικαστικής, 236.

ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ:

- Εταιρεία Κοινωνικής Άμυνας, 16.
- Ζάννου Αλεξάνδρου, Τεχνητό περιβάλλον και εγκληματικότητα, 282.
- Ζαραφωνίτου Χριστίνας, Τα εγκλήματα βίας στο κατ' εξοχήν αστικοποιημένο περιβάλλον της Αθήνας, 144.
- Καράμπελα Λάμπρου, Το πορτρέτο του σύγχρονου Έλληνα τοξικομανούς εγκληματία, 164.
- Καρδιοπούλη Φωτεινής, Η επίσημη και ανεπίσημη μέτρηση της εγκληματικότητας, 427.
- Κάσσιου Δημητρίου, Η βεντέτα ξανά στο προσκήνιο, 154.
- Κουράκη Νέστορα, Υπέρ ή κατά της θανατικής ποινής. Τάσεις και προοπτικές, 72.
- Κουράκη Νέστορα, Οι σύγχρονες προοπτικές της Εγκληματολογίας, 349.
- Μασούρη Γ., Θεωρητική προσέγγιση στη γυναικεία εγκληματικότητα, 761.
- Πανούση Γιάννη, Ο Γιάννης Αγιάννης και ο δρόμος της επιστροφής, 213.
- Πολύμερου Νικολάου, Η αυτοκτονία και οι πραγματικές της αιτίες, 150.
- Ραφτόπουλου Παναγιώτη, Η συμμετοχή του κοινού στην πρόληψη της εγκληματικότητας, 276.
- Ρήγα Αγγελικής, «ΟΝΗΣΙΜΟΣ», σύλλογος συμπαράστασης κρατουμένων, 430.
- Τσαλίκoglου Φωτεινής, Εγκληματογένεση στον ανθρωποκτόνο σχιζοφρενή, 79.
- Τσουραμάνη Χρήστου, Το έγκλημα στα παιδικά Comics, 10.
- Τσουραμάνη Χρήστου, Σχέσεις δράστη - θύματος, 491.
- Τσουραμάνη Χρήστου, Η θεωρία της ανομίας του R. Merton

και η εφαρμογή της στην ερμηνεία του εγκλήματος της ληστείας, 693.

- Φουκς Χανγκ-Γκεόρκ, Στατιστική εγκληματικών πράξεων, 285.

ΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ:

- Εξέταση αντιρρήσεων παραβατών ΚΟΚ και άλλων πεισματικών παραβάσεων, 377.
- Η Προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, 704.
- Βαρελά Δημητρίου, Η απολογία του κατηγορουμένου στην ποινική δίκη, 412.
- Ζυγούρα Ανδρέα, Τα χρονικά όρια υποβολής της κατ' άρθρο 344 ΠΚ δηλώσεως υπό του θύματος του βιασμού, 629.
- Ιακώβου Α., Περί του αξιοποιούν της δι' επεμβάσεως αλλαγής φύλλου, 781.
- Καράμπελα Λάμπρου, Ο χειρουργός στο Δικαστήριο, 346.
- Καράμπελα Λάμπρου, Νομικά προβλήματα από το AIDS, 523.
- Κιλίφη Τιμοθέου, Το πρόβλημα της δικαιοσύνης και ο Αρχαίος Ελληνισμός, 37.
- Ντζιώρα Δημ. Κ., Το ένταλμα σύλληψης (άρθρο 276, παρ. 3, ΚΠΔ), 104.
- Πίσχου Μαρίας, Η υπόθαλψη εγκληματία, 23.
- Πολύμερου Νικολάου, Η προσωρινή κράτηση, 223.
- Πολύμερου Νικολάου, Το έγκλημα της απείθειας, 86.
- Σιλάνς Λουκ, Αθλητισμός και νόμος, 49.
- Σπηλιωτόπουλου Κων/νου, Ευρωπαϊκές Κοινότητες και Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο, 27.
- Τσάτσου Δημητρίου Β., Η σύγκρουση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, 25.
- Νομολογίες, 132, 334, 400, 534, 569, 706, 788.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ:

ΓΕΝΙΚΑ:

- Δανούση Κων/νου, Το Αστυνομικό Ταμειευτήριο Κύπρου, 127.
- Νάνου Νικολάου, Ο αστυνομικός στη σημερινή κοινωνία, 485.
- Πολύμερου Νικολάου, Το στρες στη ζωή των αστυνομικών, 554.
- Ρήγα Αγγελικής, Το αστυνομικό πορτρέτο του 1988, 54.
- Ρήγα Αγγελικής, Αρτόπουλου Ελισαίου, Το αστυνομικό Πορτρέτο του 1989, 795.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ:

- Νάνου Νικολάου, Τράπεζες αίματος της Ελληνικής Αστυνομίας, 300.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ:

- Μίχου Χρήστου, Η παράνομη οικοδομική δραστηριότητα και οι επιπτώσεις της, 433.
- Πίσχου Μαρίας, Η βία στα γήπεδα, 769.
- Πιτσονιάννη Παναγιώτη, Συναθροίσεις - συγκεντρώσεις, 419.
- Προσοχή στο πετρέλαιο, 65.
- Δημούτσου Ανδρέα, Το πρόβλημα των υπαιθρίων τουριστών, 369.
- Η παράβαση του ΚΟΚ, βασική αιτία τροχαίων ατυχημάτων, 91.
- Λιγότερη ταλαιπωρία μετά το τρακάρισμα, 222.
- Αλκοόλ και οδήγηση, 620.
- Αρτόπουλου Ελισαίου, Οδηγίες και συμβουλές στους δικυκλιστές, 639.
- Καβαζίδη Σάββα, Μπορούν τα οχήματα άμεσης βοήθειας να παραβιάζουν το «κόκκινο», 697.
- Κάσσιου Δημητρίου, Ευρωπαϊκός χάρτης δικαιωμάτων του πεζού, 238.

- Κοφίτσα Ιωάννη, Η συμμετοχή της φυσικής κατάστασης του οδηγού στα οδικά ατυχήματα, 5.
- Μακροζαχόπουλου Φώτη, Τι πρέπει να κάνετε μετά από ένα ατύχημα, 30.
- Μακροζαχόπουλου Φώτη, Οδηγώντας το χειμώνα, 642.
- Τσουρού Α., Παραχώρηση προτεραιότητας, 354.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑ:

- Αγώνας ενάντια στις κλοπές έργων τέχνης, 755.
- Άρμποτ Λες, Η καταδίωξη υπόπτου οχήματος, 290.
- Δρακόπουλου Ανδρέα, Η αρπαγή τσαντών σαν σύγχρονο κοινωνικό και αστυνομικό πρόβλημα, 487.
- Γονείς, ας μιλήσουμε για τα ναρκωτικά, 776.
- Τίντερ Χόφρατ, Η έρευνα των οικονομικών εγκλημάτων, 229.
- Νόβα - Καλτσούν Χρ., Η συνεργασία αστυνομίας και κοινωνικής εργασίας στην πρόληψη της νεανικής παραβατικότητας, 306.
- Σαλκίτσογλου Τάκη, Ο ρόλος της Αστυνομίας και της Εισαγγελίας στην πρόληψη εγκληματικότητας των ανηλίκων, 33.
- Φέργκυσον Άλεξ, Η αντιμετώπιση του προβλήματος των παιδιών που εξαφανίζονται, 416.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ:

- ΕΚΑΜ, αυτοί που αφηθούν τον κίνδυνο, 695.
- Απόπειρα υπονόμευσης της Δημοκρατίας, 671.
- Πλαστά διαβατήρια. Πώς εντοπίζονται από τις αρχές, 687.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ:

- Αλεξιάδη Στέργιου, Η διενέργεια της γραφολογικής εξέτασης, 14.
- Αλεξιάδη Στέργιου, Ο τόπος του εγκλήματος, 344.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ:

- Γαλανόπουλου Αντώνιου, Υπηρεσία Μεταγωγών - Δικαστηρίων Αθηνών, 92.
- Δανούση Κων/νου, Τήνος, το νησί της ελπίδας, 514.
- Μακροζαχόπουλου Φώτη, Η Σχολή Οδηγών της Ελληνικής Αστυνομίας, 106.

ΠΟΡΤΡΕΤΑ ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΝ:

- Γιώργος Γεωργιάδης, τροχονόμος - κατασκευαστής αεροπλάνων, 45.
- Ντίνος Γιωτόπουλος, 109.
- Έκθεση ζωγραφικής της αρχιφύλακα Ντ. Κορφοξυλιώτη στην Πάτρα, 322.
- Γιάννης Πούλιος, 538.
- Ερανιστή, Χάρης Γεωργιάδης, ένας αστυφύλακας λογοτέχνης - δημοσιογράφος που χάθηκε πρόωρα, 199.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΣΤΥΝ. ΘΕΣΜΟΥ:

- Ερανιστή, Αγορανομικές διατάξεις στην Αρχαία Αθήνα για την εμπορία του σιταριού, 129.
- Ερανιστή, Μικρή αστυνομική ιστορία: Μια δικογραφία του 1823, 59.
- Ερανιστή, Εξιχνίαση συγγενού εγκλήματος από την Αστυνομία της Τριπολιτσάς το 1823, 336.
- Οι πρώτοι δρόμοι στην Ελλάδα και η αστυνόμευσή τους, 661.
- Δανούση Κων/νου, Ελλάδα - Μ. Βρετανία αστυνομικές ενθυμώσεις και συγκρίσεις 35 χρόνια πριν, 560.
- Καλυβίτη Ιωάννη, Εύθυμα και σοβαρά από τα πρώτα βήματα της Αστυνομίας στην Αθήνα, 802.

ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ:

- Επισημάνσεις, 40, 102, 110, 162, 170, 244, 315, 380, 449, 506, 550, 617, 645, 716, 808.
- Γεγονότα και συμβάντα, 46, 120, 190, 257, 323, 392, 462, 529, 587, 669, 725.
- Νέα απ' όλη την Ελλάδα, 51, 118, 193, 259, 327, 396, 454, 531, 589, 666, 728.
- Υπηρεσιακά Νέα, 62, 126, 198, 262, 331, 401, 466, 526, 593, 672, 731, 806.
- Αστυνομία στον Κόσμο, 39, 177, 249, 314, 540.
- Πορτρέτα συναδέλφων, 45, 109, 176, 246, 321, 386, 446.
- Ευχάριστες ώρες, 66, 133, 201, 270, 335, 406, 474, 539, 675, 746, 810.
- Αλληλογραφία, 134, 202, 269, 541, 608, 677, 814.

2. ΚΑΤΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ:

Αϊνστάιν Άλμπερτ	703	Γαλανόπουλος Αντώνιος	92, 98, 289	Καλυβίτης Ιωάννης	802
Ακρίτα Έλενα	131	Γεωργιάδης Ηλίας	387	Καμπύλης Τ.	649
Αλεξιάδης Στέργιος	14, 344	Δανούσης Κων/νος	127, 209, 286, 514, 560, 766	Καραγιάννης Κων/νος	83, 185, 215, 458, 520, 657, 699
Άρμποτ Λες	290	Δημούτσος Ανδρέας	369	Καραγιάννης Τριαντάφυλλος	764
Αντωνοπούλου Χριστίνα	499	Δρακόπουλος Ανδρέας	487	Καράμπελας Λάμπρος	164, 346, 523
Αρτόπουλος Ελισσαίος	639, 711, 778	Ελύτης Οδυσσέας	625	Καρδιοπούλη Φωτεινή	427
Βαρελάς Δημήτριος	412	Ερανιστής	59, 129, 199, 336, 471	Κάσσιος Δημήτριος	95, 154, 238, 293, 390, 447, 535, 707
Βασιλείου Θανάσης	384	Ζάννος Αλέξανδρος	282	Κιλίφης Τιμόθεος	37
Βασιλόπουλος Στέλιος	302	Ζαραφωνίτου Χριστίνα	144	Κουράκης Νέστορας	72, 349
Βλαβιανού-Αρβανίτη Αγνή	357	Ζυγούρας Ανδρέας	629	Κουτσελίνης Αντώνης	625
		Ιακώβου Α.	781	Κοφίτσας Ιωάννης	5
		Καβαζίδης Σάββας	697	Κυριακάκης Β.	722
		Καζαντζάκης Νίκος	142	Λεμπάν Μωρίς	598
		Καιροφύλας Γιάννης	356		

Λουκάτος Δημ.	505	Πανούσης Γιάννης	213	Σίλανς Λουκ.	49
Μακρραχόπουλος Φώτης	30, 106, 226, 311, 439, 603, 642, 769, 790	Παπαναστασάοπουλος Ευαγγ.	597	Σιωνίδης Η.Α.	563
Μασούρης Γ.	761	Περράκης Σταμάτης	738	Σπανός Βασίλης	320
Μίχος Χρίστος	433	Πιστολής Ευσέβιος	208, 754	Σπηλιωτόπουλος Κων/νος	27
Μόνος Δ.	566	Πίσχου Μαρία	23, 158, 378, 575, 769	Τίντερ Χόφρατ	229
Μπαλάσκα Δώρα	633	Πιτσογιάννης Παναγιώτης	419	Τσαλίκουλου Φωτεινή	79
Μπεναρδής Νικόλαος	148	Πολύμερος Νικόλαος	86, 150, 223, 422, 554	Τσάτσος Δημήτριος Θ.	25
Μπράουν Φρέντερικ	664	Ραφτόπουλος Παναγιώτης	276	Τσιμπούκης Κων/νος	426
Νάνος Νικόλαος	300, 485	Ρήγα Αγγελική	54, 182, 231, 430, 571, 651, 718, 795	Τσουραμάνης Χρήστος	10, 491, 693
Νόβα-Κλατσούνη Γρ.	306	Σαλκίτσογλου Τάκης	33	Τσουρούς Α.	354
Ντζιώρας Δημ. Κ.	104	Σαριδάκης Λευτέρης	362	Φέργκυσον Άλεξ	416
Οικονομόπουλος Χρίστος	179, 250, 583	Σβορώνος Νικόλαος	366	Φουκς Χανγκ-Γκεόρκ	285
Παναγιωτοπούλου Σούλα	296			Χαλβατζάρας Αχιλλέας	376
				Χικς Τζων	236

3. ΚΑΤΑ ΘΕΜΑΤΑ:

Αγιογραφία	209, 782	Δίκυκλα	639	Νόμων εφαρμογή	376
Άγχος	29	Δουλεία	671	Οδηγοί	620, 642
Αθανασιάδης Γιάννης	386	ΕΚΑΜ	495	Οδοντιατρική	597
Αθλητισμός	49, 384	ΕΟΚ	17, 49, 293	Οικοδομές παράνομες	433
Αθήνα	356	Έγκλημα	10, 144	Οκτωβρίου 28η	625
AIDS	523, 566, 631	Έγκλημα οικονομικό	229	Όπλα πυροβόλα	148
Αιμοδοσία	300	Εγκληματικότητα	54, 282, 427, 761	Οπλισμός	563
Αιφελ	255	Εγκληματογένεση	79	Παιγνίδια	786
Αλκοόλ	620	Εγκληματολογία	349	Παιδί	10, 95, 250, 571, 625, 718
Άρμυα κοινωνική	16	Εγκλήματος τόπος	344	Παναγία	505
Ανάσταση	208	Εγκυμοσύνη	42, 583	Παπαδόπουλος Κ.	246
Ανεργία	711	Ελευθερία	703	Πατρότητα	778
Ανήλικοι	33, 306, 416	Ελλητισμός	366	Πεζοί	238
Ανομίας θεωρία	693	Ελλητισμός αρχαίος	37	Περιβάλλον	282, 362, 603, 649, 707
Απείθεια	86	Ελλάδα Αρχαία	471	Πετρέλαιο	65
Αρβανίτης Φ.	176	Ένταλμα	104	Πήλιο	98
Ασθένειες	320	Εξαφανίσεις	416	Πλαστογραφία	569
Αστυνομικοί	485, 554, 734	Επανεξέταση κοινωνική	213	Πληροφορική	83, 185, 215, 458, 520, 657, 699
Αστυνομία Πόλεων	802	Επικοινωνία	296	Πνιγμοί	503
Άτομα μειονεκτικά	722	Επίτροπος Διοίκησης	764	Πούλιος Γιάννης	538
Ατυχήματα τροχαία	5, 30, 91, 222	Έργα τέχνης	755	Πρόληψη	33, 276, 306
Αυτοκτονίες	150	Ηλεκτρισμός	116	Προτεραιότητα	354
Αυτοκίνητο	390, 439, 535, 790	Ηλικία τρίτη	378	Πυρκαγιές	226
Βενζίνη	603	Θανατική ποινή	72	Στατιστική	285
Βεντέτα	154	Θυματολογία	491	Στρες	554
Βησσαρίων	286	Θάλασσα Ερυθρά	606	Συγκεντρώσεις	419
Βία	144, 769	Ιατρική ευθύνη	346	Σύλληψη	104
Βιασμός	629, 788	Ιστορία Αστυνομίας	59, 129, 336	Συναθροίσεις	419
Βιολογία	236	ΚΟΚ	377	Συnergie	311
Βιοπολιτική	357	Καταδίωξη	290	Σχιζοφρένεια	79
Βοήθειες πρώτες	452	Κατηγορούμενος	412	Σχολείο	571
Γεωργιάδης Γ.	45	Κατάδεσμοι	766	Σχολές οδηγών	106
Γεωργιάδης Χ.	199	Κινητού μεταβίβαση	534	Σήμανση	697
Γιωτόπουλος Ντ.	109	Κλοπές	755	Ταξίδια	654
Γραφολογία	14	Κολοκοτρώνης Θ.	142	Τάσις Αντώνιος	321
Γυναίκα	213, 633, 761	Κόμικς	10	Τηλεόραση	718
Γυναίκα θύμα	499	Κορφοξυλιώτη Ντ.	322	Τήνος	514
Γήπεδα	769	Κρατούμενοι	430	Τοξικομανία	164
Δασκαλάκης Φώτης	446	Κράτηση προσωρινή	223	Τουρισμός	369
Δημόκριτος	637	Κύπρος	127	Τροχαία	661
Διαβητήρια πλαστά	687	Ληστεία	693	Τσαντών αρπαγές	487
Διακοπές	370, 442, 452, 575	Λουκάς Όσιος	289	Υπαλλ. αστυνομικοί	334, 400, 706
Διάκος Αθανάσιος	140	Λουπέν Αρσέν	598	Υπόθαψη	23
Διαφήμιση	422	Μαγνητόφωνο	132	Φύλλου αλλαγή	781
Δίκαιο Κοινωνικό	27	Μεταγωγές	92	Φωτογραφία	651
Δίκαιο αθλητισμού	49	Μητέρα	179, 182	Χιονοδρομίες	302
Δικαιοσύνη	37	Μουσειά	179, 182	Χριστούγεννα	754
Δικαιώματα	25, 158, 704	Μπακογιάννης Παύλος	671	Χρονογράφημα	131
		Ναρκοτικά	738, 776, 788	Χωροφυλακή	560
		Ναυαγιστική	387	Ψυχολογία	426
		Νεροτροβιές	447		
		Νερό	19		